

Płock, 2024

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA PŁOCKA DO 2030 AKTUALIZACJA

PŁOCK

Opracowanie:

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	4
2. Metodologia badań	5
3. Ogólna charakterystyka miasta	6
4. Diagnoza sfery społecznej	9
4.1 Struktura demograficzna	9
4.2 Ruch ludności	14
4.3 Prognozy demograficzne	20
4.4 Pomoc społeczna	25
4.5 Ochrona zdrowia	37
4.6 Edukacja i wychowanie	45
4.7 Kapitał społeczny	54
4.8 Kultura	60
5. Diagnoza sfery gospodarczej	72
5.1 Przedsiębiorczość	72
5.2 Rynek pracy	80
5.3 Finanse samorządowe	89
6. Diagnoza sfery przestrzennej	95
6.1 Podział administracyjny	95
6.2 Uwarunkowania planistyczne	96
6.3 Istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna	124
6.4 Istniejące centra lokalne	128
6.5 Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym	131
6.6 Zasoby mieszkaniowe	134
6.7 Infrastruktura, transport i łączność oraz sport i rekreacja	138
6.8 Sport, turystyka i rekreacja	164
6.9 Bezpieczeństwo	172
6.10 Ochrona środowiska	182
7. Wyniki badań ankietowych	194
8. Wnioski z diagnozy	213
Sfera społeczna	213
Sfera gospodarcza	216
Sfera przestrzenna	218

1. Wstęp

Niniejszy dokument stanowił podstawę do opracowania części strategicznej *Aktualizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2030 r.* Przedmiotowa diagnoza została podzielona na kilka części:

Metodologia badań

Rozdział zawiera metodologię opracowania diagnozy, wykorzystane metody i źródła informacji.

Ogólna charakterystyka miasta

Przedstawia ogólną charakterystykę miasta stanowiąc wstęp do szczegółowej diagnozy

Diagnoza sfery społecznej

W rozdziale zawarto najważniejsze zagadnienia obejmujące szeroko rozumianą sytuację społeczną miasta, takie jak m.in.: demografia, pomoc społeczna, kultura, edukacja, ochrona zdrowia. W tej części przeanalizowano trendy i zjawiska obserwowane w sferze społecznej takie jak m.in.: migracje, potrzeby z zakresu oferty kulturalnej, działalność podmiotów trzeciego sektora.

Diagnoza sfery gospodarczej

W tej części przeanalizowano kluczowe kwestie dotyczące sytuacji gospodarczej miasta, w tym jego potencjału gospodarczego, sytuacji na lokalnym rynku pracy, struktury przedsiębiorstw, czy kondycji finansowej miasta.

Diagnoza sfery przestrzennej

Rozdział zawiera zagadnienia z obszaru planowania przestrzennego, rewitalizacji, zasobów mieszkaniowych, infrastruktury, transportu, ochrony środowiska czy bezpieczeństwa. W tej części poruszono także kwestie bezpieczeństwa powodziowego.

Wyniki badań ankietowych

W rozdziale zaprezentowano w formie graficznej wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby aktualizacji strategii. Do wykresów dodano zwięzły opis wyników poszczególnych pytań ankiety.

Wnioski z diagnozy

Rozdział stanowi podsumowanie całej diagnozy – zawiera kluczowe wnioski, w tym zidentyfikowane problemy i potencjały rozwojowe miasta. Wnioski stanowią także element części strategicznej aktualizowanego dokumentu.

2. Metodologia badań

Na potrzeby opracowania diagnozy zastosowano różne metody badawcze, zarówno jakościowe jak i ilościowe. Przeprowadzone prace umożliwiły zdiagnozowanie kluczowych uwarunkowań rozwojowych miasta, w tym jego mocnych i słabych stron.

Analiza desk research

Metoda ta polega na gromadzeniu i analizie tzw. danych zastanych pochodzących z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz wybranych Wydziałów Urzędu Miasta Płock, a także m.in. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku, Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku, Komendy Miejskiej Policji w Płocku. Celem analizy danych zastanych jest wyselekcjonowanie wiarygodnych i przydatnych informacji czy statystyk w kontekście opracowanego dokumentu. Analizie poddano inne dokumenty strategiczne miasta, opracowania, sprawozdania i raporty. Dane ujęto głównie w pięcioletniej perspektywie czasowej obejmującej lata 2019-2023 – czasami zakres ten był inny, w zależności od dostępności danych. Dane statystyczne zostały zilustrowane za pomocą wykresów (tzw. dashboardów), a niektóre informacje zawarto na schematycznych mapach miasta. Tam, gdzie było to możliwe wskaźniki porównano do wartości dla województwa i kraju, dzięki czemu uzyskano pełniejszy obraz sytuacji na terenie miasta.

Badanie ankietowe

Badanie ankietowe wśród mieszkańców przeprowadzono we wrześniu 2024 r., a udział w nim wzięło 606 osób. Badanie zostało zrealizowane metodami CAWI (Computer Assisted Web Interview – ankieta w formie online) oraz PAPI (Paper And Pencil Interview – tradycyjna ankieta papierowa). Zakres pytań w ankiecie obejmował kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe. Celem ankiety było poznanie opinii mieszkańców na temat kluczowych aspektów funkcjonowania miasta, w tym jego mocnych stron i deficytów. Badanie nie miało charakteru reprezentatywnego ze względu na brak bezpośredniego wpływu na dobór respondentów – pomimo tego stanowi istotną wartość badawczą i pozwoliło na uzupełnienie danych zebranych w ramach analizy desk research i badań focusowych.

Badania focusowe

W ramach badań jakościowych w październiku 2024 r. przeprowadzono kilka zogniskowanych wywiadów grupowych (tzw. badania focusowe FGI – Focus Group Interview), które polegały na przeprowadzeniu dyskusji przez moderatora z wybraną grupą osób. Zadaniem moderatora było ukierunkowanie rozmowy oraz zachęcenie wszystkich uczestników do wypowiedzi na omawiany temat. Przeprowadzono kilka wywiadów z: członkami Zespołu ds. społecznych, Zespołu ds. klimatu, Zespołu ds. gospodarczych i inwestycji strategicznych, mieszkańcami oraz Młodzieżową Radą Miasta Płocka i młodzieżą. Poszczególnymi członkami Zespołów roboczych byli przedstawiciele m.in.: Urzędu Miasta Płock, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku, Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku, Akademii Mazowieckiej w Płocku, Politechniki Warszawskiej Filia w Płocku, Orlen S.A., CIFAL, Płockiego Ośrodka Kultury i Sztuki, a także przedstawiciele różnych fundacji i stowarzyszeń społecznych.

3. Ogólna charakterystyka miasta

Płock jest miastem na prawach powiatu, jednym z trzech największych miast w województwie mazowieckim, zajmującym obszar 88 km². Podzielone jest na 21 osiedli: Winiary, Trzepowo, Skarpa, Miodowa, Łukasiewicza, Tysiąclecia, Stare Miasto, Kochanowskiego, Kolegialna, Dworcowa, Międzytorze, Wyszogrodzka, Podolszyce Północ i Podolszyce Południe, Borowiczki, Imielnica, Zielony Jar, Radziwie, Pradolina Wisły, Ciechomice, Góry. Od północy miasto graniczy z Gminą Stara Biała, od wschodu z Gminą Radzanowo i Gminą Słupno, od południa z Gminą Gąbin i Gminą Łąck, a od zachodu z Gminą Nowy Duniów.

Grafika 1 Położenie miasta na tle województwa mazowieckiego

Źródło: Opracowanie własne.

Miasto położone jest w północno-zachodniej części województwa w odległości około 100 km od Warszawy. Przez teren Płocka przebiegają ważne szlaki komunikacyjne – dwie drogi krajowe (nr 60 i 62), ponadto w odległości około 40 km znajduje się węzeł autostrady A1. W pobliżu miasta planowana jest także budowa drogi ekspresowej S10.

Pod względem historycznym Płock jest najstarszym miastem na Mazowszu oraz jednym z najstarszych w Polsce. Dzięki bogatemu dziedzictwu kulturowemu na terenie miasta zachowało się wiele cennych zabytków m.in. Bazylika Katedralna Wniebowzięcia NMP, będąca jedną z najstarszych katedr w kraju. Zabytki są jedną z głównych atrakcji turystycznych Płocka.

Płock jest jednym z głównych ośrodków gospodarczych w regionie i kraju. W lokalnej gospodarce dominuje przemysł petrochemiczny, co ma związek z obecnością największego polskiego przedsiębiorstwa Orlen S.A., który ma swoją siedzibę w Płocku. Na terenie miasta rozwijają się także firmy związane m.in. z branżą budowlaną o znaczeniu ogólnopolskim, których działalność koncentruje się w północnej części miasta.

SFERA SPOŁECZNA

4. Diagnoza sfery społecznej

4.1 Struktura demograficzna

Podrozdział przedstawia najważniejsze informacje z zakresu struktury demograficznej miasta. W analizie skupiono się m.in. na obserwowanych procesach ludnościowych, rozkładzie ekonomicznych grup wieku, a także prognozach demograficznych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w 2023 r. Płock zamieszkiwało 111 190 osób. Pod względem liczby mieszkańców Płock uplasował się na 32 miejscu w kraju spośród 66 miast na prawach powiatu. W 2023 r. porównaniu do 2014 r. odnotowano zmniejszenie liczby mieszkańców o 9,0%, co świadczy o wyludnianiu się miasta. Na spadek liczby ludności wskazują także dane Urzędu Miasta Płocka za lata 2016-2023, według których liczba ludności w 2023 r. była o 8,9% niższa od tej w 2016 r. i wyniosła 109 206. Różnice w liczbie ludności podawanej przez Urząd Miasta a GUS wynikają z różnic metodologicznych¹. Wpływ na malejącą liczbę mieszkańców Płocka mają przede wszystkim dwa czynniki, takie jak saldo migracji i przyrost naturalny, co opisano w kolejnych podrozdziałach.

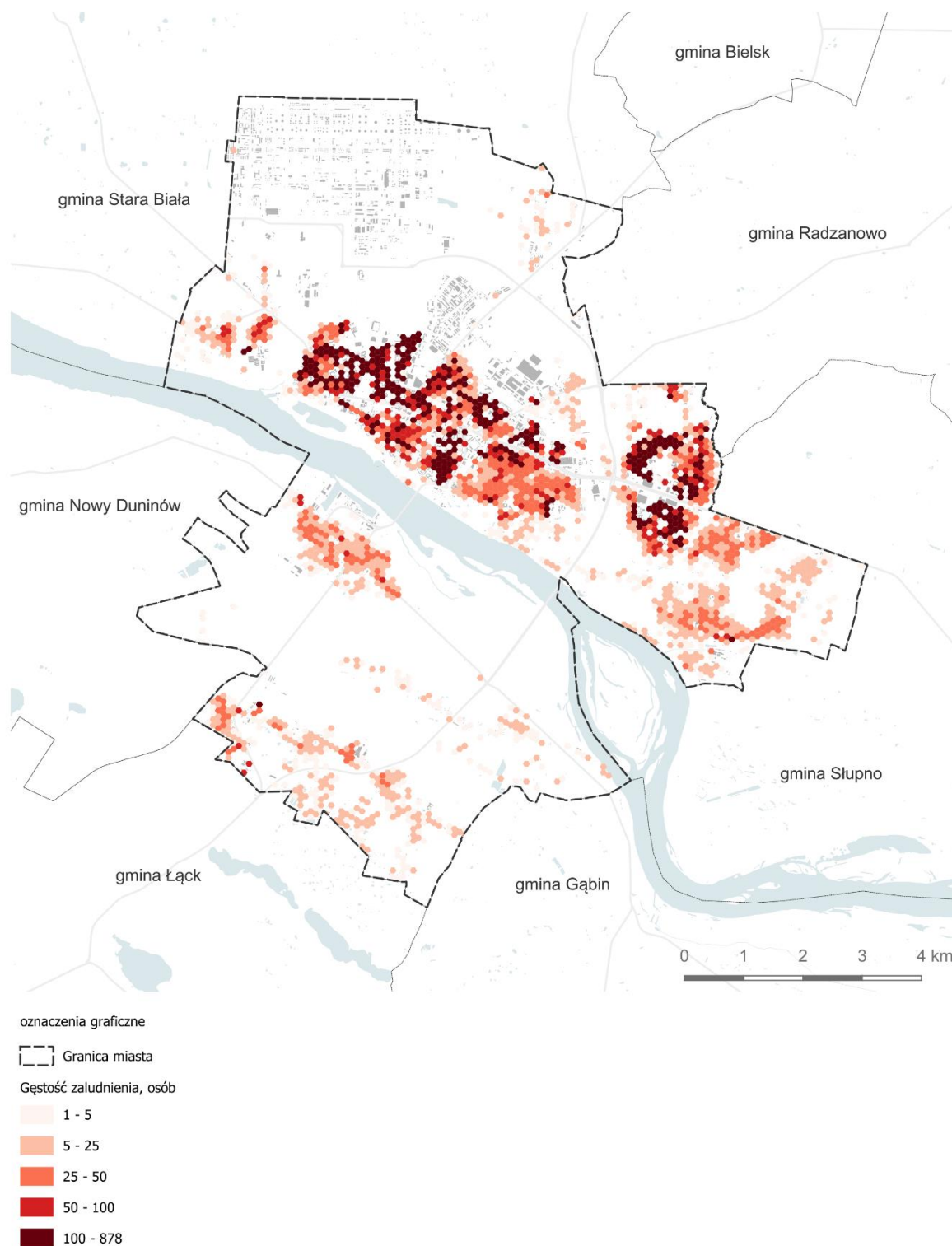
Pod względem rozkładu przestrzennego populacji miasta, najwięcej osób zamieszkuje centrum miasta oraz główne osiedla mieszkaniowe wielorodzinne, na co wskazuje zamieszczona mapa.

W latach 2019-2023 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym zmalała kolejno o 11,4% i 9,1%, do poziomu 18,2 tys. i 63 tys. osób. W tym samym czasie odnotowano wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym² o 1,4% - do poziomu 29,8 tys. Udział ludności według ekonomicznych grup ludności uległ zatem zmianie w ostatnich pięciu latach. Największą część stanowiły osoby w wieku produkcyjnym – 56,7% mieszkańców ogółem w 2023 r., czyli o 1,3 pp. mniej niż w 2019 r. W porównaniu do województwa mazowieckiego (58,6%) i kraju (58,4%) odsetek ten był niższy. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmalał o 0,9 pp. do poziomu 16,4%, co było wartością niższą na tle województwa (19,3%) i kraju (18,4%), co może świadczyć o niższych zasobach kapitału ludzkiego. W 2023 r. udział osób w wieku poprodukcyjnym wyniósł niemal 27%, a więc w stosunku do 2019 r. wzrósł o 2,2 pp. Odsetek ten był znacząco wyższy w porównaniu do województwa i kraju, gdzie odnotowano odsetek na poziomie kolejno 22,1% i 23,3%. Dane te wskazują na wyraźne starzenie się społeczności lokalnej – ponadto proces ten zachodzi szybciej niż w województwie i kraju.

¹ Dane o liczbie i strukturze ludności dla poszczególnych lat są sporządzane poprzez przyjęcie wyników Narodowego Spisu Powszechnego za bazę wyjściową dla gminy, a następnie naliczane metodą bilansową. Od 2010 r. bazą wyjściową bilansu stanu i struktury ludności były wyniki NSP 2011, a od 2020 r. wyniki NSP 2021.

² Według GUS osoby w wieku poprodukcyjnym to mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

Grafika 2 Mapa rozkładu populacji miasta

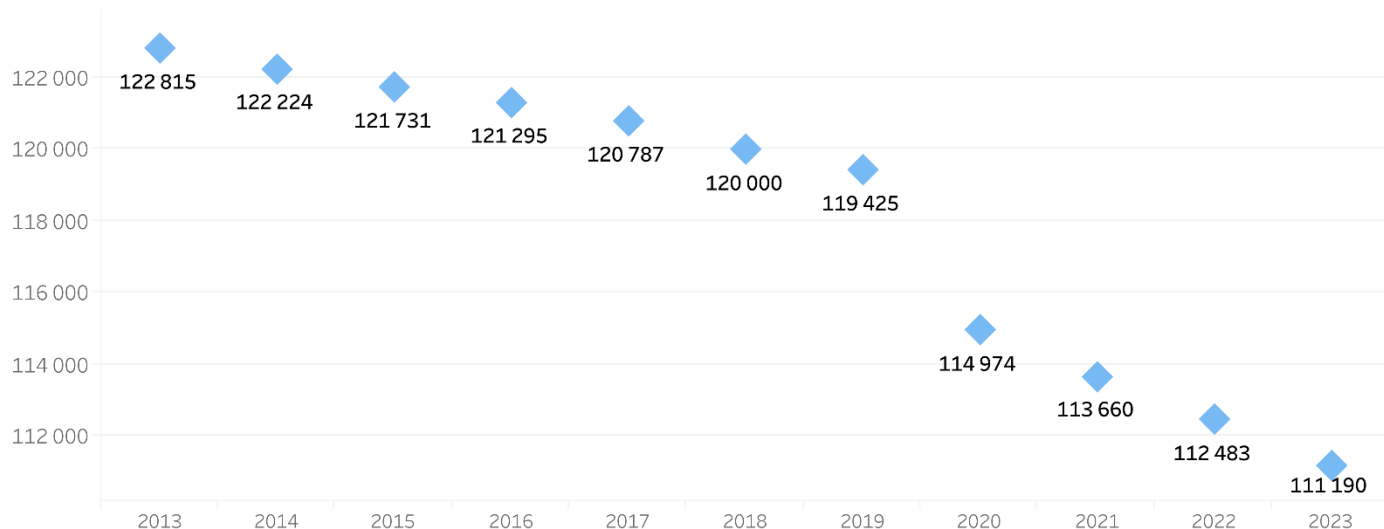
Źródło: Urząd Miasta Płocka.

Innym wskaźnikiem ukazującym starzenie się społeczności Płocka jest odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w liczbie mieszkańców ogółem – w 2023 r. odsetek wyniósł 23,4%, a zatem o 3,0 pp. więcej niż w 2019 r. Wskaźnik ten był także wyższy niż w województwie (19,2%) i kraju (20,1%). W 2023 r. mediana wieku mieszkańców Płocka wyniosła 45,4 lata – przeciętny wiek kobiet (47,7 lat) był zauważalnie wyższy od przeciętnego wieku mężczyzn (43,0 lata). W tym samym roku statystyczny mieszkaniec województwa mazowieckiego był w wieku 41,7 lat, a mieszkaniec kraju w wieku 42,8 lat, a zatem w młodszy w porównaniu do danych dla Płocka.

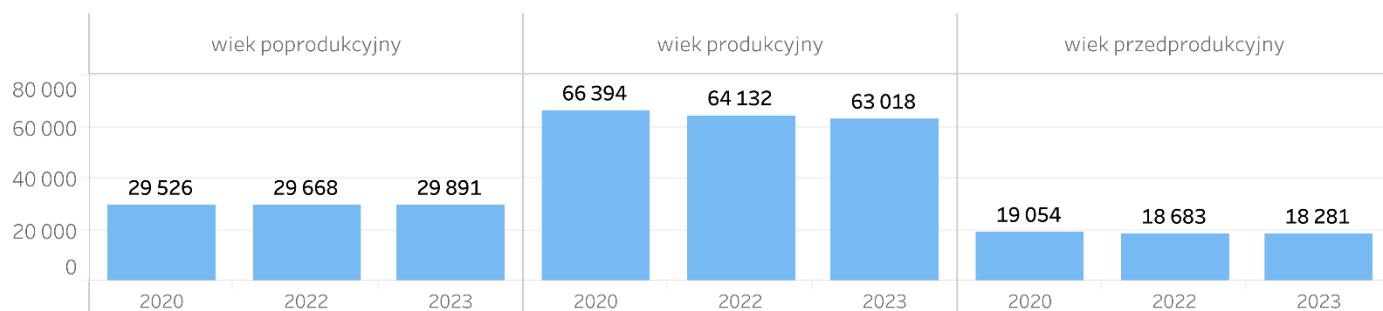
Analiza wskaźnika obciążenia demograficznego dotyczącego liczby osób w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wykazała negatywną tendencję związaną ze wzrostem osób w wieku nieprodukcyjnym. W 2023 r. wskaźnik wyniósł 76,4 osoby, gdy w 2019 r. były to 72,3 osoby. Wartość wskaźnika była także wyższa na tle województwa (70,8) i kraju (71,2). W przypadku Płocka wzrost liczby osób w wieku nieprodukcyjnym dotyczy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym – do wieku nieprodukcyjnego zalicza się także dzieci i młodzież do lat 18, których liczba w ostatnich latach zmalała. Trudna sytuacja demograficzna miasta stanowi wyzwanie dla władz samorządowych, które muszą skupić się na zatrzymaniu odpływu młodych ludzi oraz zwiększeniu atrakcyjności osiedleńczej miasta dla potencjalnych mieszkańców.

Biorąc pod uwagę ludność według 5 letnich grup wiekowych, w 2023 r. największą grupę stanowiły osoby w wieku 40-45 lat – 9,3 tys., a więc 8,3% populacji miasta ogółem. Piramida ludności Płocka wskazuje na dysproporcje pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn w poszczególnych grupach wieku – w wieku od 0 do 39 lat notowana jest niewielka przewaga liczby mężczyzn nad kobietami, natomiast w wieku powyżej 40 lat tendencja ulega odwróceniu. Największa nadwyżka liczby kobiet nad mężczyznami dotyczy osób w wieku 65 lat i więcej, co wynika ze średniej długości życia, która jest zazwyczaj wyższa u kobiet.

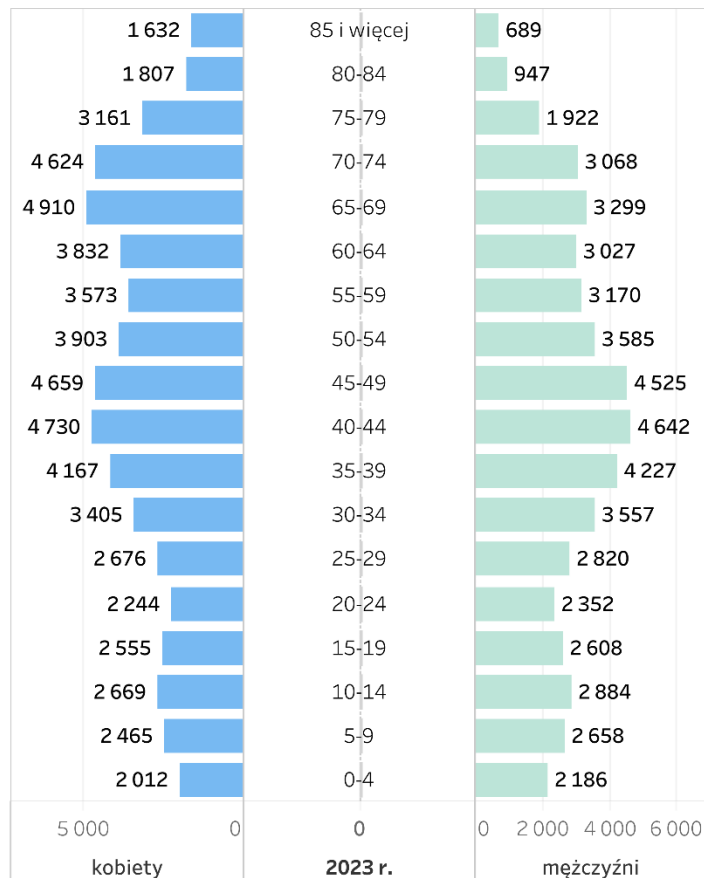
Liczba ludności w latach 2013-2023 (1)

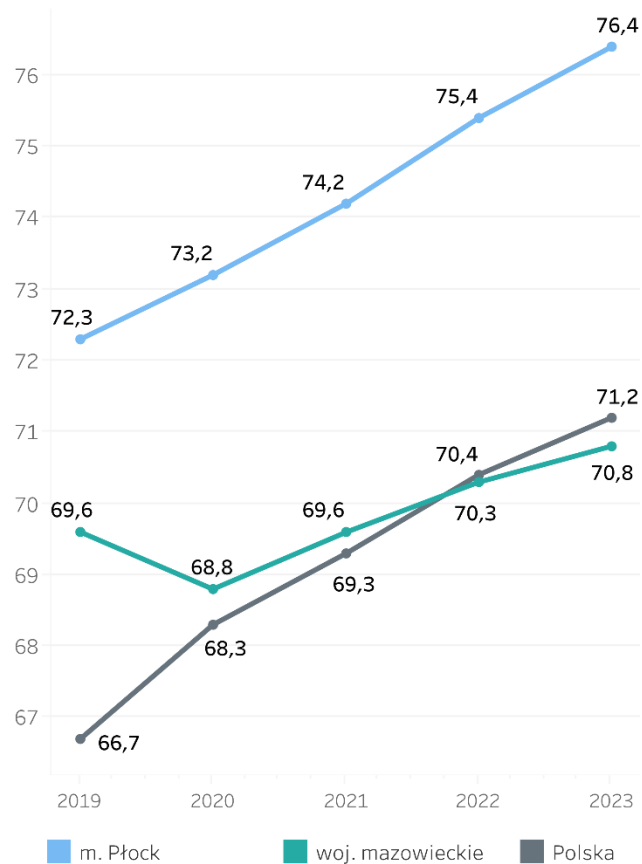
Liczba ludności według ekonomicznych grup wieku (1)

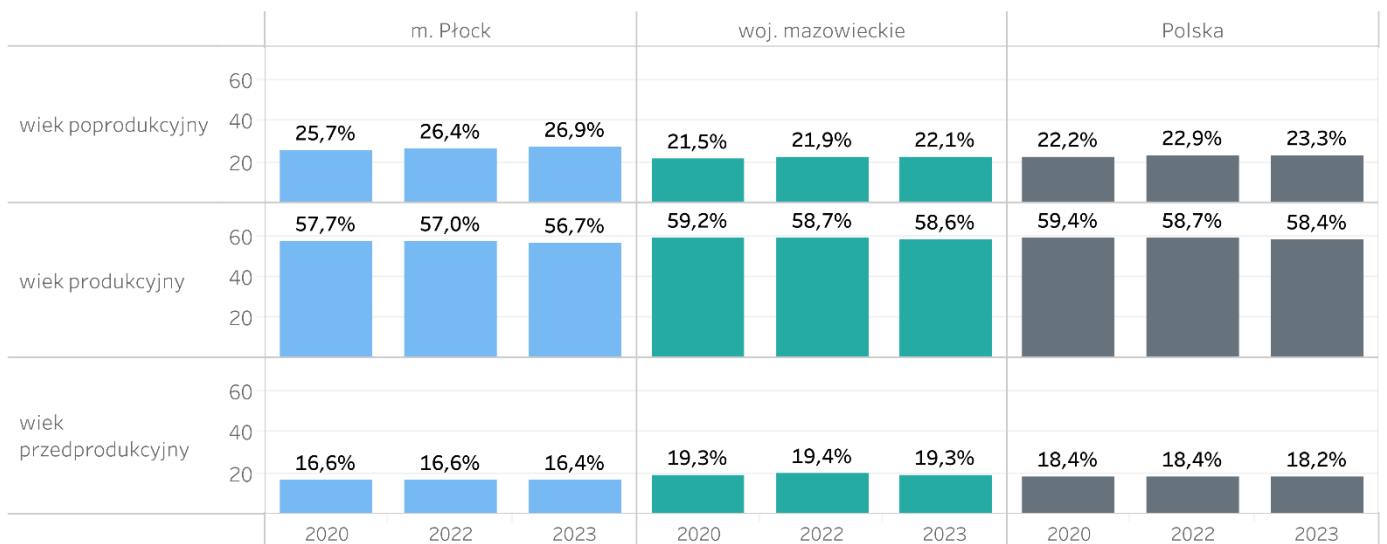
Piramida wieku ludności w 2023 r. (1)

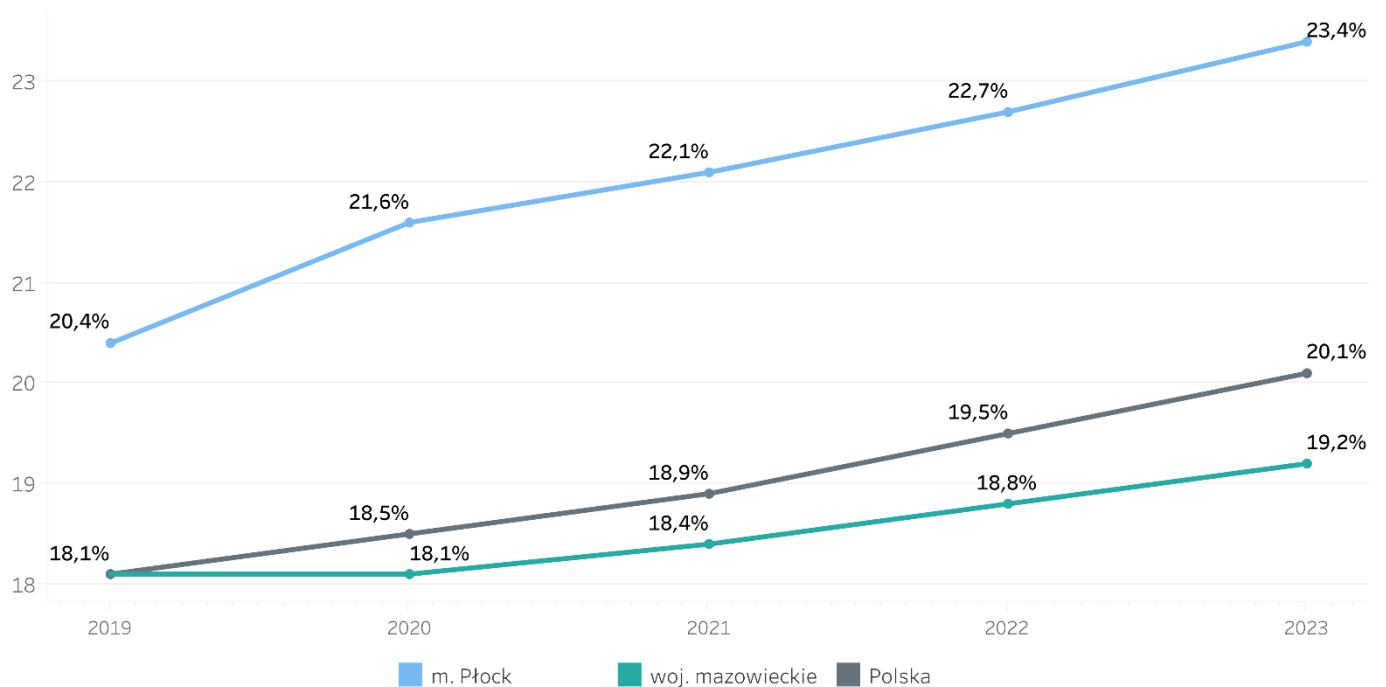
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (1)

Udział ludności według ekonomicznych grup wieku (1)

Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w liczbie ludności ogółem (1)

4.2 Ruch ludności

Przy analizie danych demograficznych istotne są dwa procesy zachodzące na terenie miasta związane z ruchem ludności – naturalnym (urodzenia i zgony) oraz wędrówkowym (liczba zameldowań i wymeldowań).

Na terenie Płocka notuje się znaczny spadek liczby urodzeń. W 2023 r. w mieście urodziło się 654 dzieci, a więc aż o 39,4% mniej niż w 2019 r. W latach 2019-2023 liczba urodzeń stopniowo malała, na co wpływ miała m.in. utrzymująca się niska dzietność w całym kraju. Trend ten wynika m.in. z odraczania zamierzeń prokreacyjnych, zmiany modelu rodziny oraz zmniejszaniem się liczby osób w wieku rozrodczym. Liczba urodzeń w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w ciągu ostatnich pięciu lat stopniowo malała – w 2023 r. wyniosła 5,8, a więc mniej niż wskaźnik dla województwa mazowieckiego (8,2) i kraju (7,2). Świadczy to o występowaniu niskiej dzietności na terenie Płocka, która warunkuje sytuację demograficzną w mieście.

W analizowanym okresie liczba zgonów wzrosła o 5,0% do poziomu 1 394. Ich liczba w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła 12,5, co także było wartością mniej korzystną od tej notowanej w województwie (10,5) i kraju (10,9). Szczególnie wysoką wartość wskaźnika odnotowano w 2021 r., gdzie wyniosła 14,8 zgonów. Wpływ na to miała przede wszystkim pandemia COVID-19, która spowodowała wzrost liczby zgonów w całym kraju, czego powodem była zarówno sama choroba i powikłania, jak i problemy związane z dostępem do usług lekarskich w trakcie trwania pandemii.

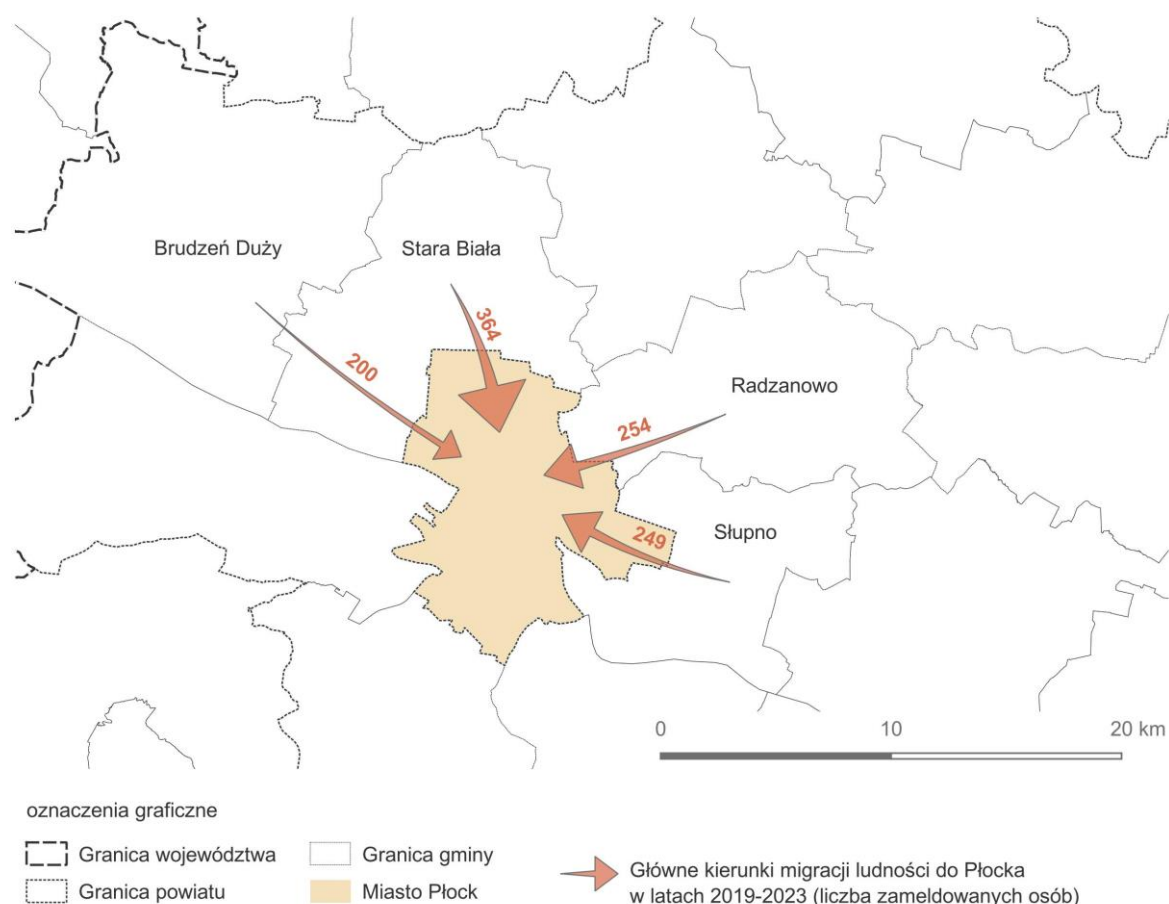
W latach 2019-2023 przyrost naturalny utrzymywał się na ujemnym poziomie. W 2023 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniósł -6,6. Niekorzystną wartość wskaźnika odnotowano także w województwie (-2,4) i kraju (-3,6), jednakże wskaźnik dla Płocka był zdecydowanie niższy. Problem z przyrostem naturalnym przyspiesza starzenie się lokalnej społeczności, w której liczba dzieci i osób młodych stopniowo maleje.

Na stan demograficzny miasta istotny wpływ ma także saldo migracji. W latach 2019-2023 liczba wymeldowań przewyższała liczbę zameldowań, przez co saldo migracji pozostawało na poziomie ujemnym – w 2023 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosło -4,2. W tym samym czasie wskaźnik dla województwa i kraju był wyższy, wynosząc kolejno 2,3 i 0,2. Ujemne saldo migracji świadczy o niskiej atrakcyjności osiedleńczej miasta. W przypadku Płocka wartość wskaźnika uzależniona jest od emigracji osób młodych do innych ośrodków miejskich w celach edukacyjnych (studia) i zarobkowych.

W okresie 2019-2023 najwięcej zameldowań odnotowano ze wsi do Płocka (łącznie 3 001 osób), a mniej z innych miast do Płocka (1 183). Według danych GUS dotyczących migracji w latach 2019-2023

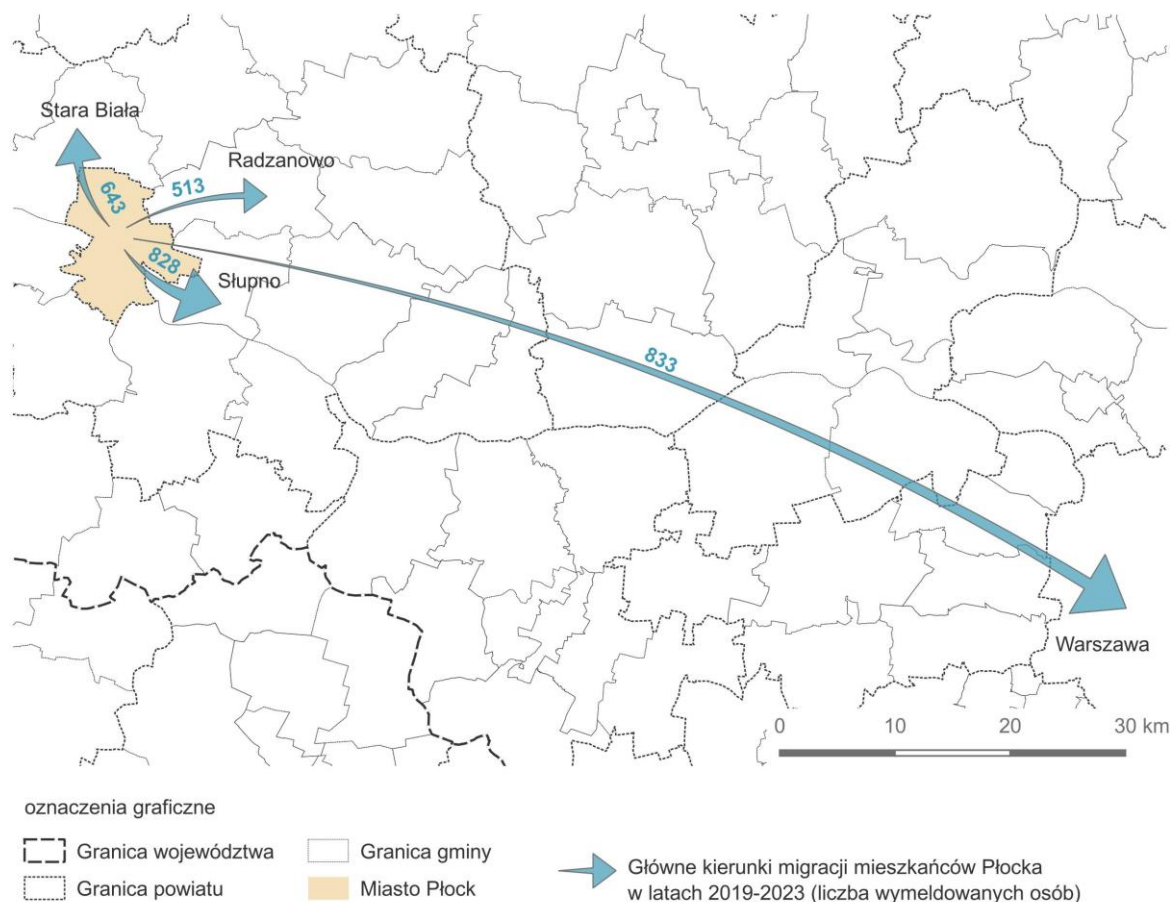
najwięcej nowych mieszkańców przybyło z terenu okolicznych gmin takich jak: Stara Biała (364 osoby), Radzanowo (254), Słupno (249) i Brudzeń Duży (200). W tym okresie liczba wymeldowań z Płocka była wyższa w przypadku przeprowadzki na wieś (4 277 osób) niż do innych miast (2 112) – mieszkańcy Płocka przeprowadzali się głównie na tereny okolicznych gmin takich jak: Słupno (828 osób), Stara Biała (643) i Radzanowo (513). Ponadto wiele osób przeprowadziło się do Warszawy (833).

Grafika 3 Główne kierunki migracji ludności do Płocka w latach 2019-2023

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Grafika 4 Główne kierunki migracji mieszkańców Płocka w latach 2019-2023

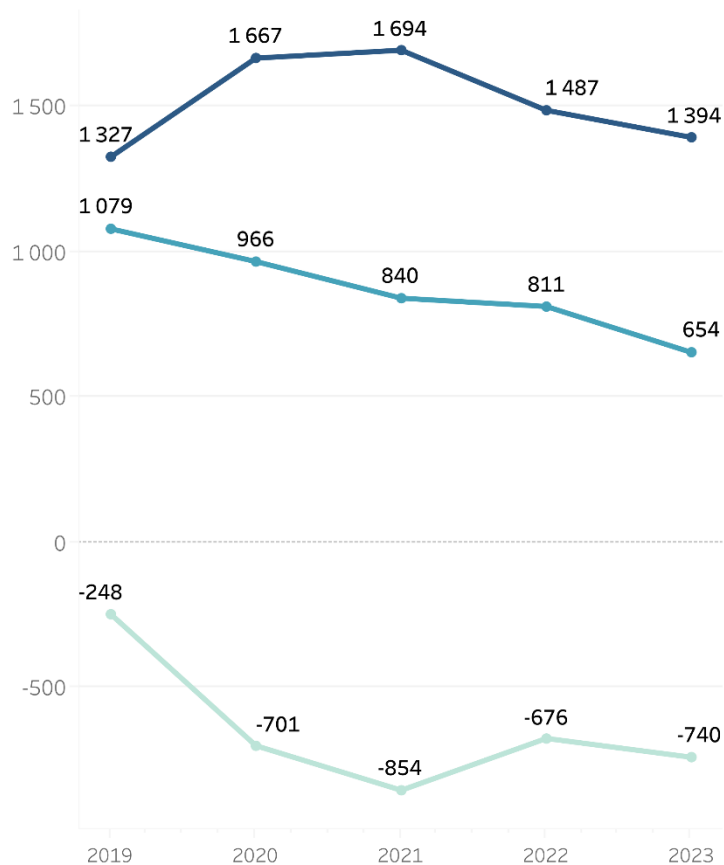

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

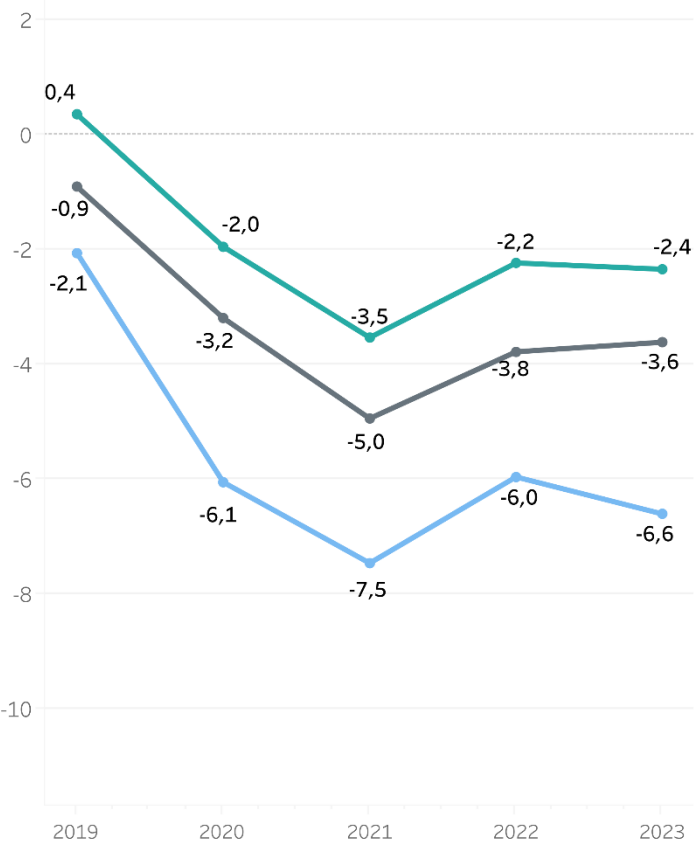
Dane wskazują, że Płock dotyka zjawisko suburbanizacji, które polega na przeprowadzaniu się ludności miasta na okoliczne tereny wiejskie. W konsekwencji centrum miasta wyludnia się przy jednoczesnym wzroście liczby mieszkańców na obrzeżach miasta, w tym na terenach wiejskich. Proces suburbanizacji przyczynia się do powstawania chaosu przestrzennego, zwiększa koszty utrzymania niezbędnej infrastruktury technicznej (komunalnej, transportowej itd.), a także powoduje presję na tereny dotychczas niezamieszkane (rolnicze, leśne).

Na terenie Płocka obserwowany jest także proces migracji młodych i wykształconych osób do większych ośrodków – głównie Warszawy. Młodzi ludzie opuszczają Płock głównie w celu podjęcia studiów w innych ośrodkach. Problem migracji osób młodych i rodzin z dziećmi uwidacznia współczynnik salda migracji (saldo migracji na pobyty stałej ludności o określonym wieku na 10 tys. osób w tym wieku). W 2023 r. współczynnik dla osób w wieku przedprodukcyjnym wyniósł - 60,2, w wieku produkcyjnym wyniósł -45,4, a dla osób w wieku poprodukcyjnym osiągnął wartość -25,1. Wskaźnik ten pokazuje, że z miasta wyprowadzają się przede wszystkim ludzie młodzi, w tym rodziny z dziećmi – rzadziej miasto opuszczają seniorzy.

Ruch naturalny ludności (1)

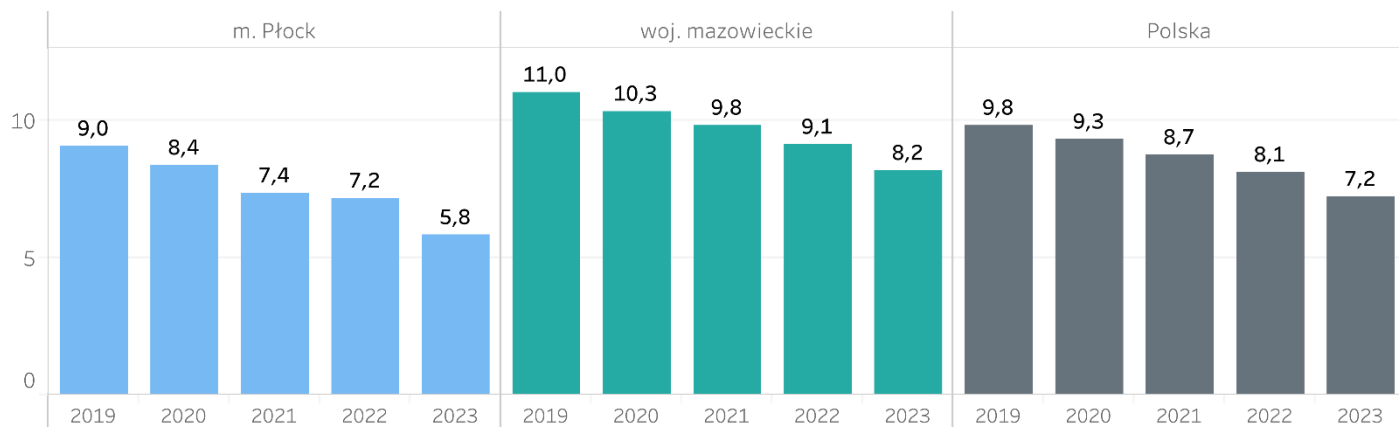

Przyrost naturalny na 1 000 ludności (1)

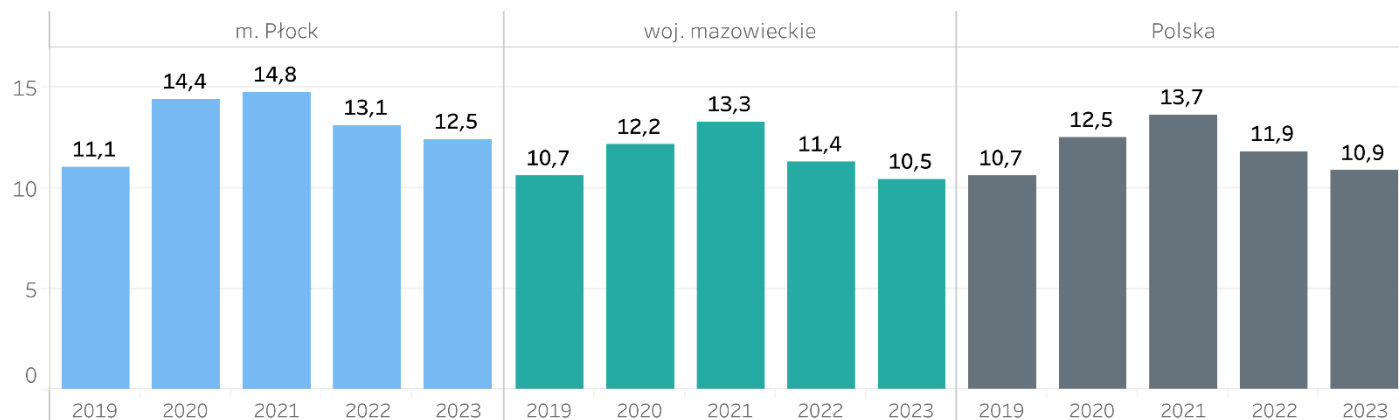

przyrost naturalny urodzenia zgony m. Płock woj. mazowieckie Polska

Urodzenia żywe na 1 000 ludności (1)

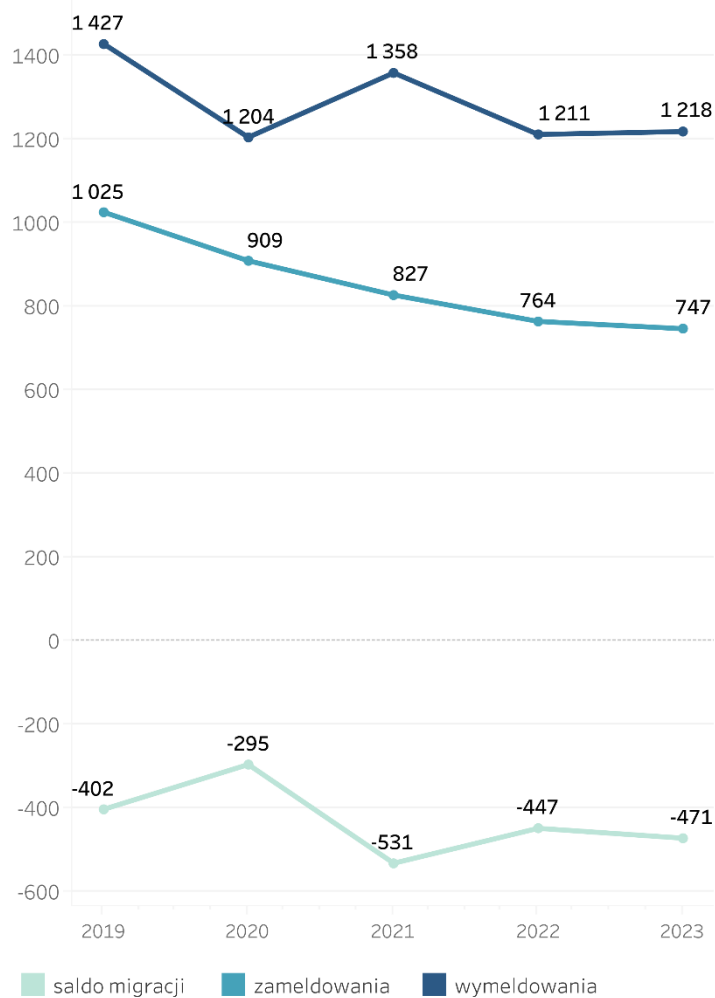

Zgony na 1 000 ludności (1)

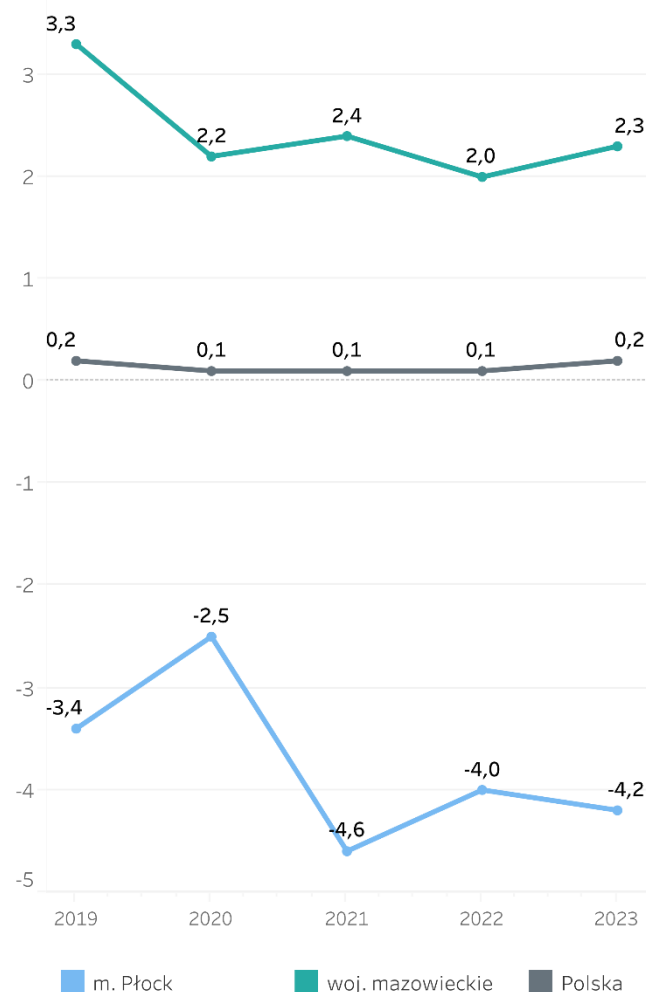

Źródło:
1 - GUS BDL

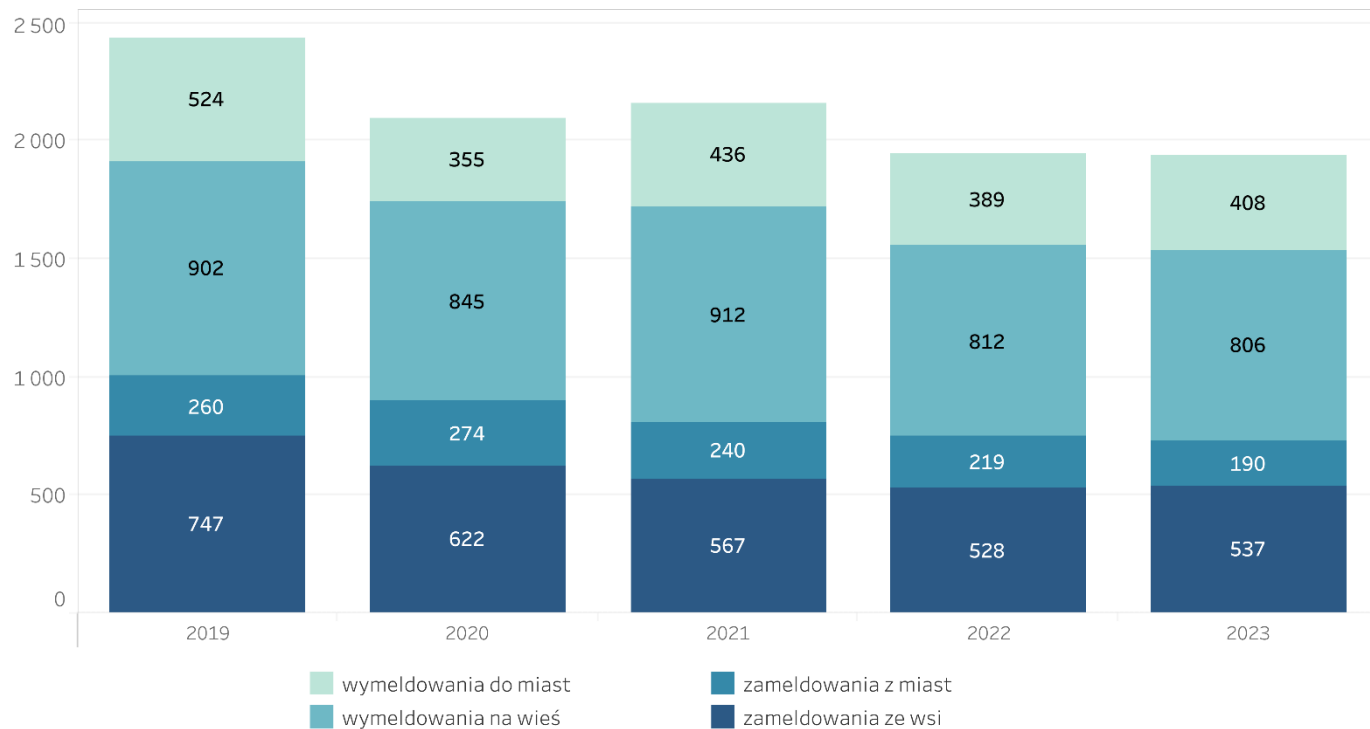
Ruch wędrówkowy ludności (1)

Saldo migracji na 1 000 ludności (1)

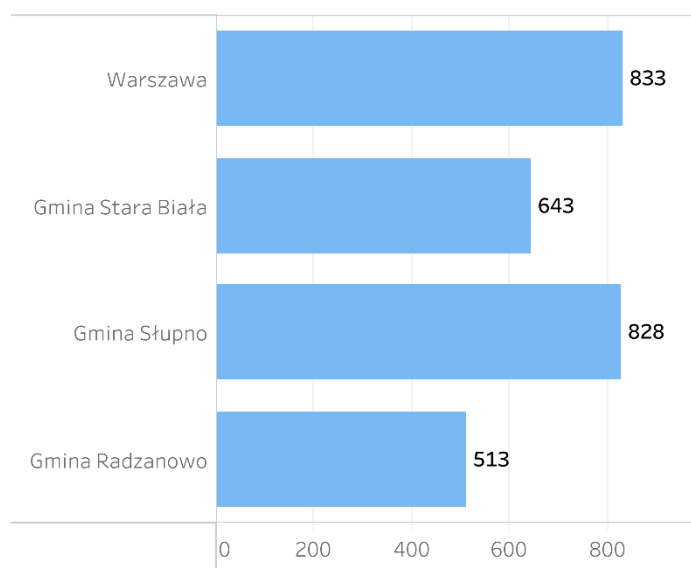

Wymeldowania i zameldowania - miasto i wieś (1)

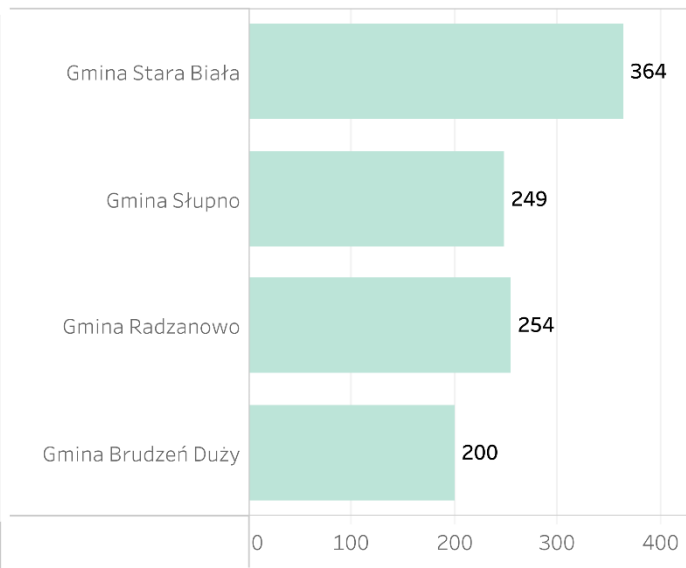

Źródło:
1 - GUS BDL

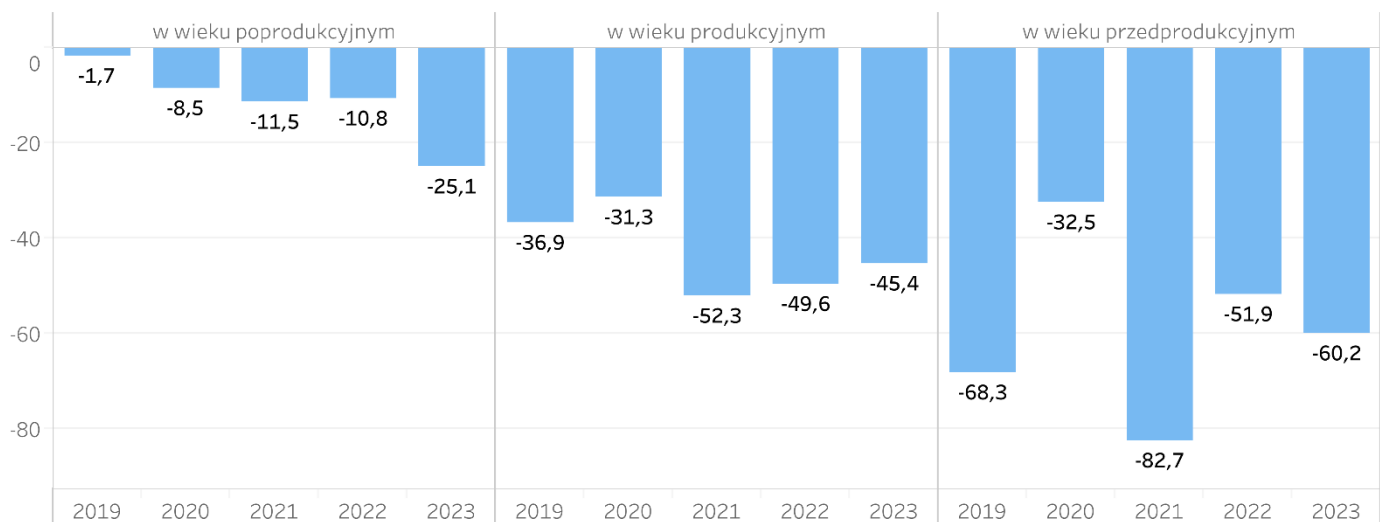
**Wymeldowania z Płocka do innych gmin w latach 2019-2023 -
wybrane gminy (1)**

**Zameldowania z innych gmin do Płocka w latach 2019-2023 -
wybrane gminy (1)**

Saldo migracji na pobyt stały ludności o określonym wieku na 10 tys. osób w tym wieku (1)

4.3 Prognozy demograficzne

W ramach pogłębienia informacji na temat zachodzących procesów w sferze społecznej skupiono się także na analizie prognoz demograficznych – w tym także w rozbiciu na ekonomiczne grupy wieku.

Prognoza demograficzna opracowana w 2023 r. przez Główny Urząd Statystyczny wskazuje, że liczba ludności w 2030 r. prawdopodobnie wyniesie około 105,8 tys. – o 4,9% mniej w porównaniu do 2023 r. GUS podał także alternatywne scenariusze demograficzne, które są mniej prawdopodobne niż scenariusz główny, według których liczba mieszkańców Płocka w 2030 r. może wynieść 104,1 tys. lub 107,3 tys., czyli kolejno o 6,4% lub 3,4% mniej niż w 2023 r. Jeżeli negatywne tendencje demograficzne będą się pogłębiać i nie zostaną zastosowane środki zaradcze, spadek liczby mieszkańców miasta może być większy niż przewiduje główna prognoza. Każdy z przedstawionych scenariuszy zakłada jednak to, że tendencja spadkowa zostanie utrzymana – wpływ na to ma fakt, że liczba mieszkańców całego kraju będzie w przyszłości maleć.

Prognoza udziału ludności według ekonomicznych grup wieku wskazuje, że obserwowane do tej pory trendy związane ze starzeniem się społeczeństwa będą się utrzymywać. Do 2030 r. prognozuje się dalszy spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym – kolejno o 15,4% i 5,3% względem 2023 r. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrośnie natomiast o 2,4%. Przytoczona prognoza wskazuje zatem, że proces starzenia się społeczności będzie postępował, co determinuje konieczność podjęcia działań ukierunkowanych na rozwój polityki senioralnej. Niezbędne będzie także kreowanie oferty skierowanej do osób młodych tak, aby zachęcić je do osiedlania się na terenie Płocka.

Według prognozy dotyczącej liczby urodzeń i zgonów, negatywna tendencja związana z niskim poziomem dzietności zostanie utrzymana. W latach 2024-2030 prognozowany jest spadek liczby urodzeń przy jednoczesnym wzroście zgonów – przyrost naturalny będzie coraz niższy. Należy zaznaczyć, że w 2023 r. odnotowano znacznie niższą liczbę urodzin niż zakładały prognozy demograficzne (zarówno uśredniona, jak i alternatywne scenariusze). Według prognozy „pesymistycznej”, tak niska liczba urodzeń powinna być notowana około 2026 r. Można zatem przypuszczać, że ta prognoza jest bardziej prawdopodobna niż prognoza główna – według niej liczba urodzeń w 2030 r. zmaleje o 9,6% względem 2023 r. Podobnie liczba zgonów była wyższa niż zakładano, przez co scenariusz „pesymistyczny” wydaje się bardziej prawdopodobny. Według niego w 2030 r. liczba zgonów zwiększy się o 9,1% w porównaniu do 2023 r.

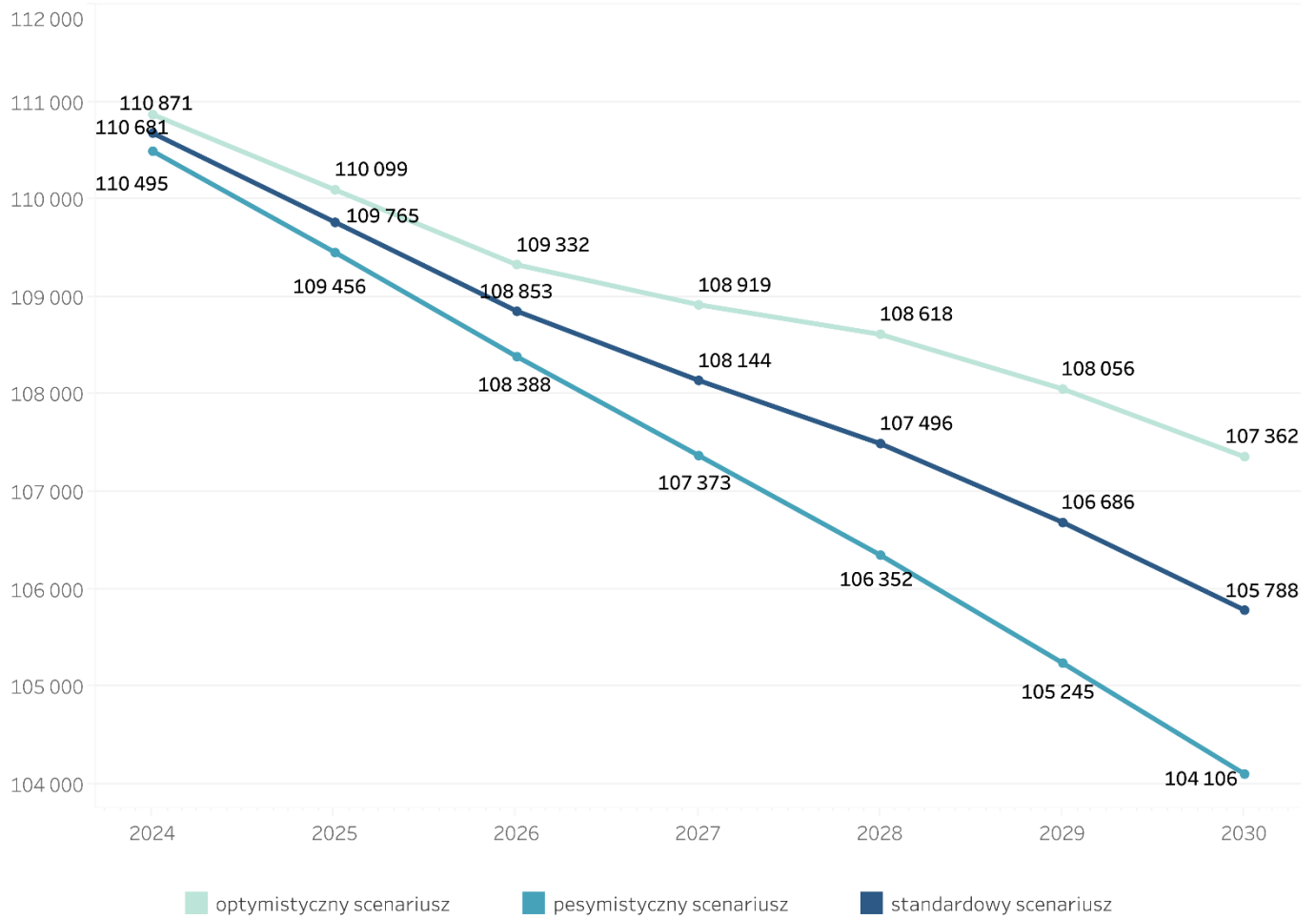
Na liczbę mieszkańców miasta wpływ mają także migracje. W tym przypadku także odnotowano podobną sytuację, jak przy liczbie urodzeń i zgonów – prognozowana liczba zameldowań i wymeldowań w 2023 r. była niższa od tej rzeczywiście odnotowanej. Według wszystkich prognoz

liczba wymeldowań będzie przewyższać liczbę zameldowań, a więc negatywny trend związany z odpływem mieszkańców z miasta zostanie utrzymany.

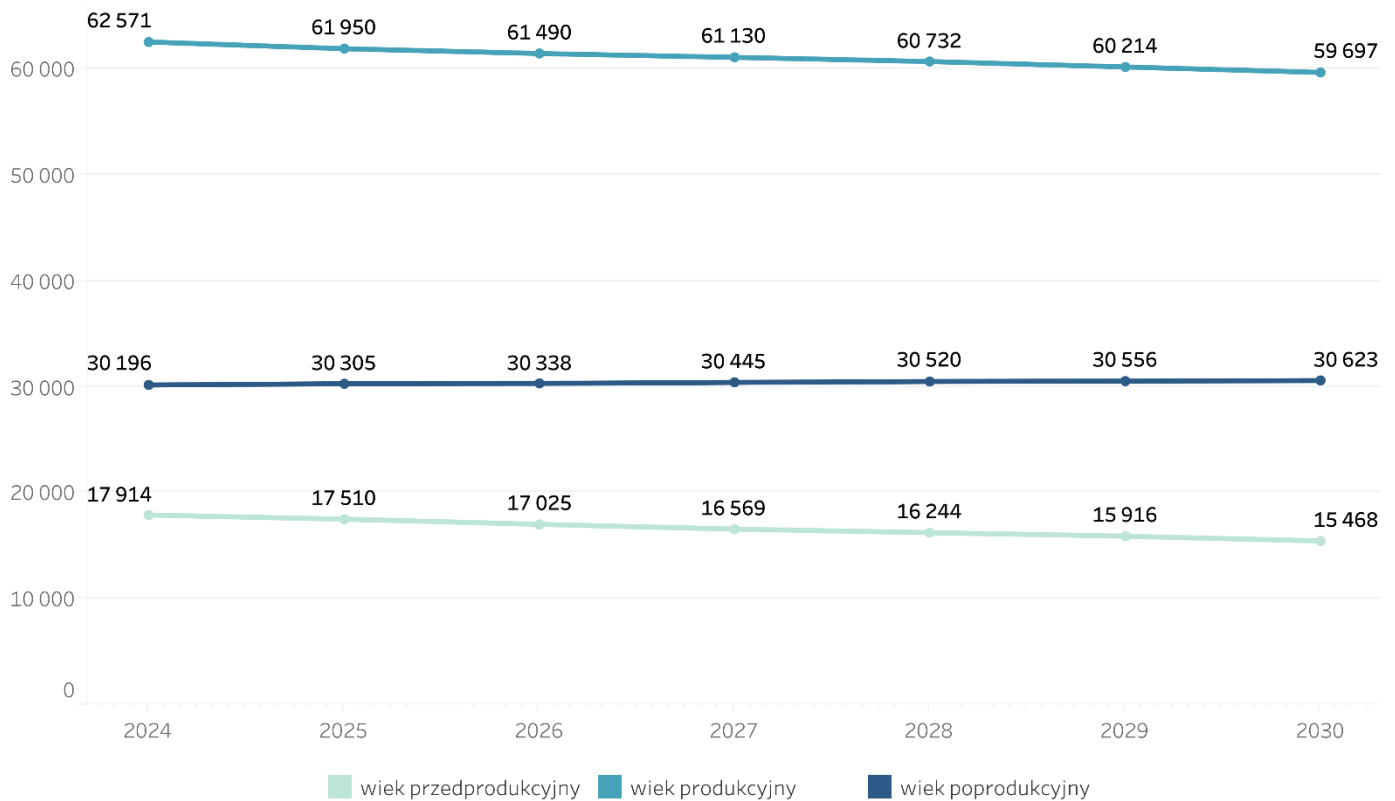
Warto także przytoczyć prognozę GUS do 2050 r., według której w 2050 r. liczba mieszkańców Płocka wyniesie około 85,3 tys. – o 23,3% mniej w porównaniu do 2023 r. Spadek liczby ludności w okresie 2023-2050 będzie zdecydowanie większy niż ten prognozowany w województwie mazowieckim (-3,3%) i kraju (-11,8%). Oznacza to, że długoterminowa prognoza dla Miasta Płock przedstawia się wyjątkowo niekorzystnie. Biorąc pod uwagę ekonomiczne grupy wieku ludności w 2050 r. na terenie Płocka liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym zmaleje o 35,1% względem 2023 r. – więcej niż w województwie (-16,4%) i kraju (-25,1%). Spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniesie w tym czasie 35,3%, co także jest wartością wyższą od tej prognozowanej dla województwa (-13,9%) i kraju (-23,3%). Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym zwiększy się natomiast o 9,3% w przypadku Miasta Płock – mniej niż w województwie (36,4%) i kraju (27,3%).

Prognozy dla Płocka do 2050 r. przedstawiają się niekorzystnie, podobnie jak prognozy do 2030 r. Biorąc pod uwagę obserwowane obecnie trendy sytuacja demograficzna Płocka będzie się pogarszać, co determinuje konieczność podjęcia działań nakierowanych na ograniczenie negatywnych zjawisk demograficznych.

Proгноза ludności do 2030 r. - trzy scenariusze (1)

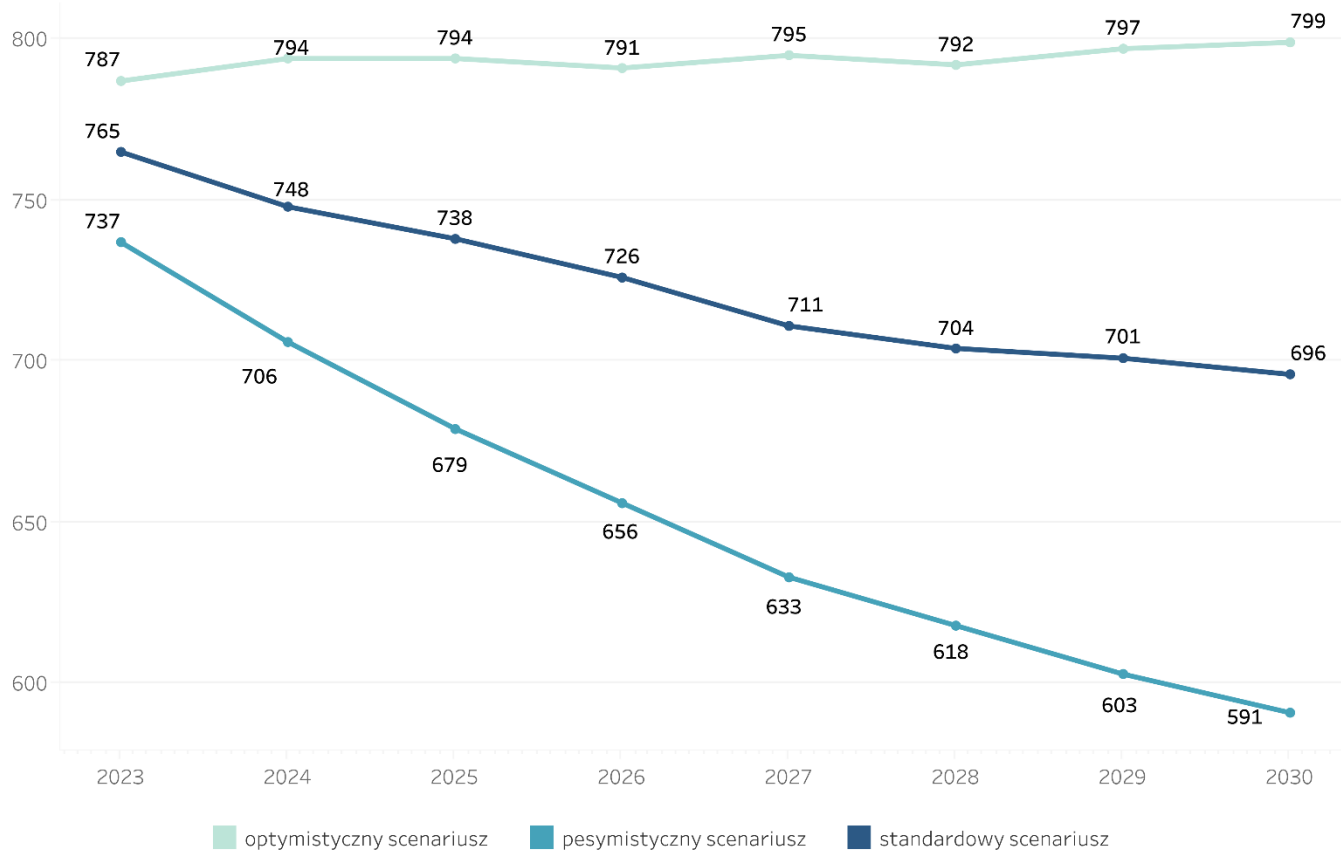

Proгноза ludności do 2030 r. według ekonomicznych grup wieku (1)

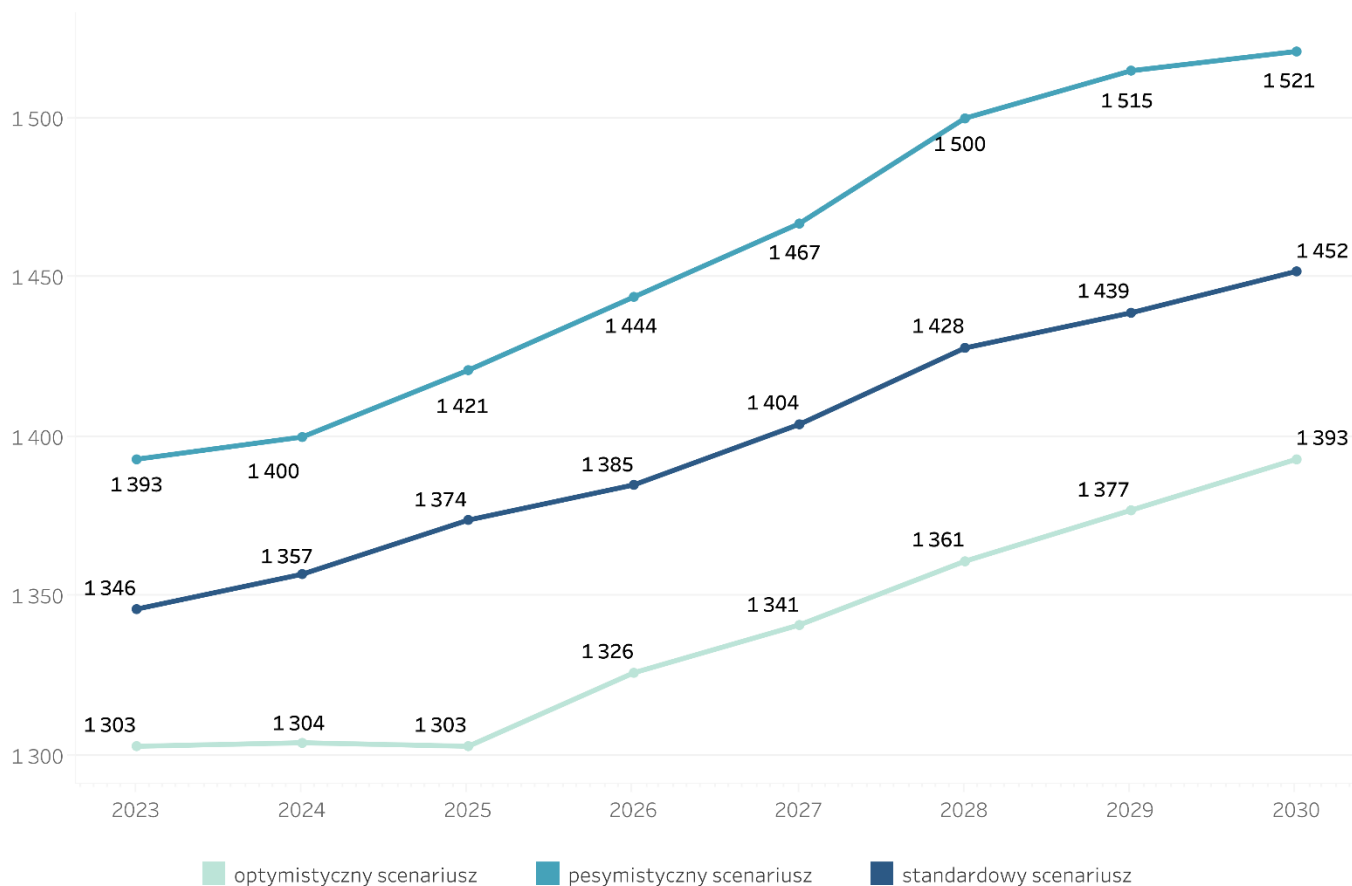

Źródło:
1 - GUS BDL

Prognoza ludności do 2030 r. - urodzenia (1)

Prognoza ludności do 2030 r. - zgony (1)

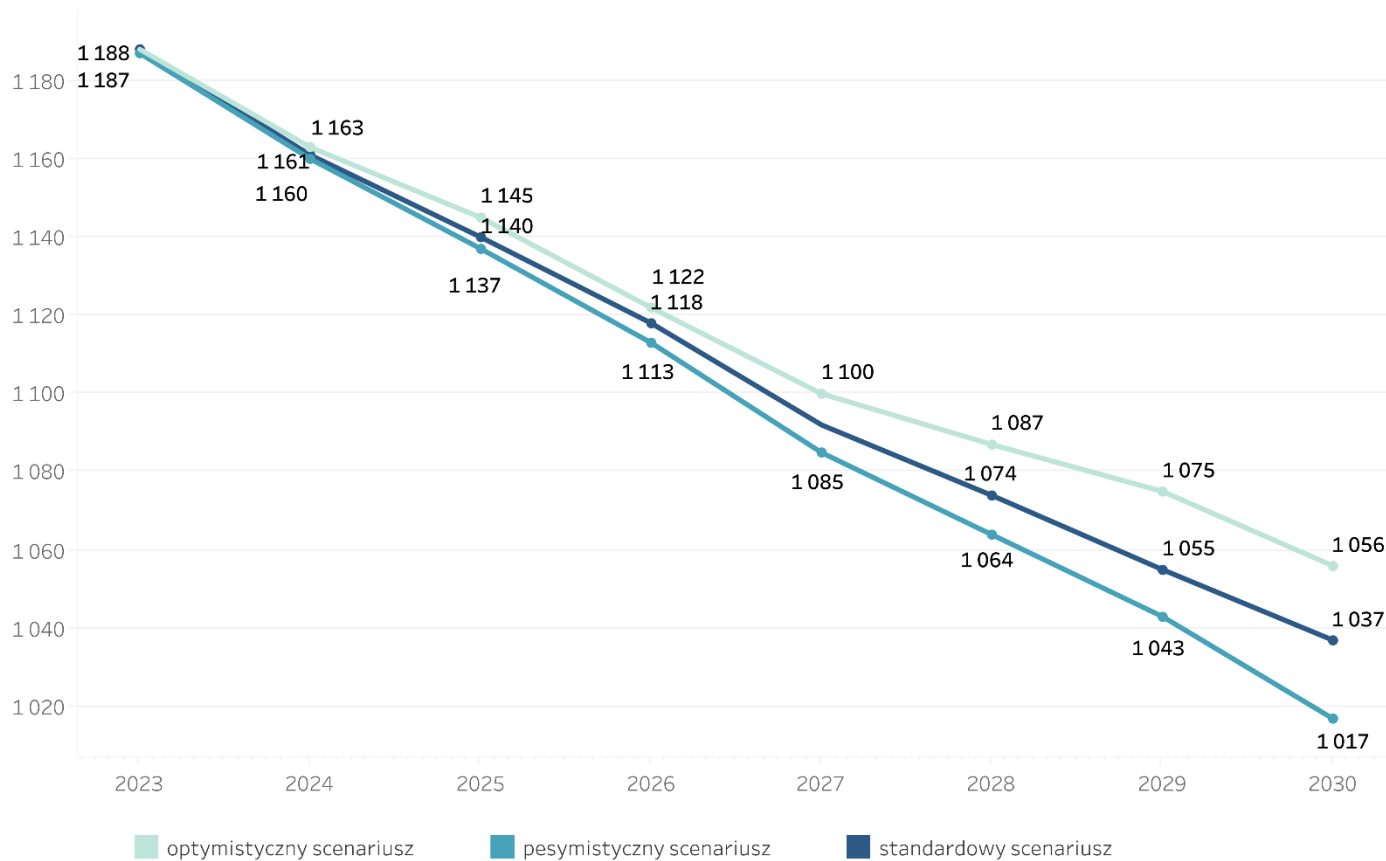

Źródło:
1 - GUS BDL

Prognoza ludności do 2030 r. - zameldowania (1)

Prognoza ludności do 2030 r. - wymeldowania (1)

4.4 Pomoc społeczna

Jedną z głównych usług społecznych świadczonych w każdej gminie jest pomoc społeczna. Przy analizie kwestii związanych z obszarem pomocy społecznej w Płocku wykorzystano dane statystyczne udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny, Urząd Miasta Płock oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku.

Głównym podmiotem działającym w zakresie pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, którego zadaniem jest m.in.: pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wspieranie w dążeniu do zaspokajania podstawowych potrzeb osobom w trudnej sytuacji życiowej, identyfikowanie problemów społecznych wśród społeczności lokalnej czy wypłacanie świadczeń pieniężnych. Zadania realizowane przez MOPS wynikają z ustawy o pomocy społecznej, a także z innych ustaw, m.in.: ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Działalność MOPS wpisuje się w obowiązującą na terenie miasta *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Płocka na lata 2021-2026*, która zakłada rozwój różnych form wsparcia, przeciwdziałanie marginalizacji oraz wykluczeniu społecznemu osób korzystających z pomocy społecznej. We wspomnianym dokumencie zdefiniowano szereg celów i kierunków działań, które mają podnieść jakość świadczonych usług.

W 2023 r. MOPS w ramach zadań własnych i zleconych objął pomocą społeczną 2,4 tys. rodzin ogółem – o 30,4% mniej niż w 2019 r. Liczba osób w tych rodzinach wyniosła 3,8 tys., czyli o 33,6% mniej w porównaniu do 2019 r. Kwota wydatków MOPS ogółem wyniosła 115 mln zł w 2023 r., czyli o 34,4% mniej w porównaniu do 2019 r. Dane te świadczą o malejącym zapotrzebowaniu na pomoc społeczną ogółem, jednakże liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniosła 371 w 2022 r.³ – więcej niż wskaźnik dla województwa (278) i kraju (344). Oznacza to, że sytuacja na terenie miasta nadal przedstawiała się mniej korzystnie w porównaniu do województwa i kraju ogółem.

W latach 2019-2023 najwięcej osób otrzymało zasiłki celowe i w naturze – w 2023 r. było to 1 776 osób, na drugim miejscu uplasowały się zasiłki stałe, które otrzymało 790 osób, a na trzecim miejscu były zasiłki okresowe, które pobierało 570 osób. W stosunku do 2019 r. liczba osób otrzymujących zasiłki

³ Brak danych za 2023 r.

celowe, stałe i okresowe zmalała kolejno o 32,8%, 22,9% i 17,5%. Pod względem kwoty wydatkowanej na poszczególne zasiłki najwięcej przeznaczano na zasiłki stałe, następnie na zasiłki celowe, a najmniej na zasiłki okresowe. Wśród powodów przyznania świadczeń dominowała długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, a także bezrobocie.

W 2023 r. MOPS wypłacił 28,7 tys. zasiłków rodzinnych ogółem – o 51,6% mniej niż w 2019 r. Zmalała także kwota przeznaczona na zasiłki rodzinne – z 6,7 mln zł w 2019 r. do 3,3 mln zł w 2023 r. Spadek liczby zasiłków rodzinnych może być spowodowany wieloma czynnikami: poprawą jakości życia mieszkańców, malejącą liczbą dzieci, a także niskimi progami dochodowymi przy jednoczesnym wzroście pensji minimalnej.

Miasto posiada *Gminny Program Wspierania Rodziny w Płocku na lata 2022-2024*, którego celem jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jednym z celów programu jest wzmocnienie potencjału kadr pracujących z rodzinami, które wymagają wsparcia. W 2023 r. w mieście pracowało 9 asystentów rodziny, których zadaniem było wspieranie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz pełnieniu określonych ról społecznych. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny wyniosła 111 w 2023 r., a więc podobnie co w latach poprzednich. Biorąc pod uwagę liczbę asystentów w stosunku do rodzin wymagających wsparcia ich liczba jest niewystarczająca.

W 2023 r. w mieście funkcjonowały 144 rodziny zastępcze, z czego większość (95) stanowiły rodziny spokrewnione, 33 rodziny zastępcze niezawodowe, 8 rodzin zawodowych i 8 rodzinnych domów dziecka. W latach 2019-2023 liczba rodzin zastępczych ogółem wzrosła o 9,9%, czego powodem był wzrost liczby dzieci wymagających opieki zastępczej – z 227 w 2019 r. do 263 w 2023 r. (wzrost o 16%). Jak wskazano w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka na lata 2021-2026* liczba zawodowych rodzin zastępczych działających w Płocku jest niewystarczająca – występują także problemy związane z niedostateczną liczbą potencjalnych kandydatów do tworzenia zawodowych rodzin zastępczych. Prowadzeniem naboru kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej zajmuje się Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej, będący jednostką organizacyjną miasta.

W 2023 r. MOPS prowadził 4 świetlice środowiskowe, do których uczęszczało 107 dzieci ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, rozbitych, z problemami finansowymi, alkoholowymi itp. Dzieci i młodzież uczęszczająca do świetlic brała udział w różnych zajęciach edukacyjno-wychowawczych i warsztatach. Ponadto w mieście działają także świetlice prowadzone przez organizacje pozarządowe.

W ramach Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego funkcjonowały trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- Placówka Interwencyjna przy ul. I. Mościckiego 27, a od czerwca 2023 r. przy ul. Mościckiego 6 z 14 miejscami,
- Placówka Socjalizacyjna nr 2 przy ul. Południowej 13 z 14 miejscami
- Placówka Socjalizacyjna nr 3 przy ul. Kalinowej 80 z 14 miejscami.

Wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze udzielane jest wsparcie w usamodzielnieniu. Część pełnoletnich wychowanków może zamieszkać w tzw. mieszkaniach treningowych. W 2023 r. MOPS przeznaczył na ten cel 6 mieszkań, w których zamieszkało 12 osób. W 2023 r. na terenie miasta znajdowało się łącznie 29 mieszkań chronionych, przeznaczonych dla osób chorych i z niepełnosprawnością, doznających przemocy w rodzinie, wychodzących z bezdomności oraz dla osób opuszczających pieczę zastępczą. Mieszkania przeznaczone były dla 102 osób. Według danych Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej w 2023 r. w Płocku funkcjonowało najwięcej mieszkań chronionych (wspomaganych) na tle całego województwa mazowieckiego (29 na 64 mieszkania ogółem), co świadczy o dobrze rozwiniętym mieszkalnictwie wspomagany⁴, dostosowanym do rosnącego zapotrzebowania.

Na terenie miasta funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej „Przyjaznych Serc”, który świadczy całodobowe usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające oraz edukacyjne. Przeznaczony jest dla 80 osób przewlekłe psychicznie chorych. Placówka zapewnia fachową opiekę i prowadzi zajęcia wspierająco-aktywizujące takie jak m.in.: trening funkcjonowania w życiu codziennym, terapię ruchową, a także organizuje wyjścia do instytucji kultury.

W 2023 r. w domach pomocy społecznej przebywało 185 mieszkańców miasta, z czego 31 w DPS w Płocku, a pozostałe 154 osoby umieszczone były w 17 domach na terenie innych powiatów. Oznacza to, że zapotrzebowanie na całodobowe usługi opiekuńcze jest większe niż istniejąca oferta, przez co większość osób musi być umieszczana w domach pomocy społecznej znajdujących się poza Płockiem. Biorąc pod uwagę negatywne trendy demograficzne, na terenie miasta wzrastać będzie zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze skierowane do seniorów. W 2023 r. usługi opiekuńcze przyznano 467 osobom – o blisko 40% mniej niż w 2019 r. Na usługi wydano 4,7 mln zł – o 25% mniej w porównaniu do 2019 r. Ze specjalistycznych usług opiekuńczych skierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r. skorzystało 69 osób, a więc nieco więcej niż w latach poprzednich – zrealizowano 10,4 tys. godzin usług, co także było wartością wyższą od notowanej w latach 2019-2022.

⁴ Ocena zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę sytuacji społecznej i demograficznej województwa mazowieckiego za 2023 r., Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

W *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Płocka na lata 2021- 2026* wskazano, że na terenie miasta żyje duża grupa seniorów, którzy z różnych względów nie są w stanie samodzielnie zaspokajać własnych potrzeb – nie mogą liczyć na wsparcie rodziny, a liczba specjalistycznych usług opiekuńczych jest niewystarczająca. Usługi pomocy w codziennym życiu dla osób starszych i samotnych świadczy Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Agencja Służby Społecznej. Natomiast specjalistycznymi usługami opiekuńczymi skierowanymi do osób chorych i z niepełnosprawnością zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wyzwaniem jest zatem zapewnienie odpowiedniej opieki i wsparcia wszystkim osobom, które tego potrzebują – z uwagi na rosnącą liczbę seniorów, coraz więcej mieszkańców będzie korzystać z tej formy pomocy.

W mieście działa także Środowiskowy Dom Samopomocy będący ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu. Placówka podzielona jest na dwa typy: Typ A przeznaczony dla 30 dorosłych osób przewlekłe psychicznie chorych oraz Typ B przeznaczony dla 25 osób niepełnosprawnych intelektualnie. ŚDS zapewnia opiekę i zajęcia wspierająco-aktywizujące od rana do godzin popołudniowych.

Dla osób z niepełnosprawnościami organizowane są Warsztaty Terapii Zajęciowej, których celem jest przygotowanie uczestników do podjęcia pracy. Na terenie miasta działa 6 warsztatów prowadzonych przez organizacje pozarządowe. W 2023 r. z tej formy wsparcia skorzystało 135 osób.

W zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnościami na terenie miasta realizowano program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej oraz Opieka wytchnieniowa. W 2023 r. z asystentury skorzystało 110 osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności, którym asystenci pomagali w wykonywaniu czynności dnia codziennego. Z usług opieki wytchnieniowej skorzystało 13 osób z niepełnosprawnościami – usługi skierowane były to opiekunów tych osób.

Orzeczenia potwierdzające niepełnosprawność oraz legitymacje osób niepełnosprawnych wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku. W latach 2019-2023 liczba pozytywnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dotyczy osób powyżej 16 roku życia) wzrosła o blisko 21% - w 2023 r. wydano 2 504 orzeczenia. Liczba orzeczeń o niepełnosprawności dotycząca dzieci do lat 16 także wzrosła w tym okresie – o 24,6%, wynosząc 354 w 2023 r. Dane te wskazują na wzrost liczby osób ze zdiagnozowaną niepełnosprawnością, co determinuje konieczność dostosowania obiektów użyteczności i miejsc publicznych do osób ze specjalnymi potrzebami, a w przypadku dzieci i młodzieży potrzebę dostosowania systemu edukacji do zwiększającej się liczby uczniów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.

W zakresie pomocy osobom w kryzysie bezdomności w mieście działały trzy placówki:

- Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzona przez Caritas Diecezji Płockiej przeznaczona dla 50-70 mężczyzn,

- Schronisko dla Kobiet prowadzone przez Polski Komitet Pomocy Społecznej w Płocku, dysponujący 30 miejscami dla kobiet z dziećmi,
- Ogrzewalnia dla Osób Bezdomnych prowadzona przez TEEN CHALLENGE Chrześcijańską Misję Społeczną Oddział w Płocku w okresie listopad-marzec w godzinach wieczornych i nocnych.

W latach 2019-2023 odnotowano zróżnicowaną liczbę osób w placówkach noclegowych (w 2023 r. były to 63 osoby). Znacząco wzrosła natomiast liczba odnotowanych pobyków w ogrzewalni – o 127% do poziomu 3 107 w 2023 r., co świadczy o większej popularności tej formy wsparcia wśród osób w kryzysie bezdomności, co związane jest z brakiem konieczności spełniania wymogów dla klientów schroniska, w tym zachowania trzeźwości.

W Płocku funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej „SPUTNIK” oraz Centrum Integracji Społecznej im. Św. Marii Franciszki Kozłowskiej, których celem jest praca z osobami wykluczonymi społecznie i zawodowo lub zagrożonymi wykluczeniem. CIS organizują warsztaty terapeutyczne, zajęcia edukacyjne, grupy wsparcia oraz pomagają w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych. W mieście działa także Klub Integracji Społecznej Fundacji Miasto-Państwo w Płocku, którego działalność także skupia się na pomocy osobom w kryzysie.

Dla osób wymagających pomocy z powodu przemocy, uzależnienia, problemów emocjonalnych itp. prowadzony jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Pomoc udzielana jest w różnych formach m.in.: wsparcia emocjonalnego, poradnictwa prawnego, psychologicznego, konsultacji terapeutycznych, interwencji środowiskowych. W 2023 r. z pomocy w Ośrodku skorzystało 837 osób. W okresie 2019-2023 zauważalny jest spadek liczby osób zgłaszających się o pomoc (o blisko 38%), co jest trendem pozytywnym – można wnioskować, że coraz mniej mieszkańców Płocka doświadcza różnego rodzaju problemów wymagających pomocy OIK. Warto mieć jednak na uwadze, że część osób dotkniętych przemocą nie zgłasza tego faktu z różnych przyczyn, zatem spadek liczby osób zgłaszających się o pomoc wynikać może także z niedostatecznego rozpoznania problemu przemocy wśród mieszkańców miasta. W Płocku działa również Dom dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (hostel) przeznaczony do tymczasowego pobytu 8-12 osób pilnie wymagających noclegu – placówka ma charakter interwencyjny.

Koordynatorem działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka oraz Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół realizował procedurę „Niebieskie Karty”, którą w 2023 r. objęto 235 rodzin, co było podobną liczbą jak w latach 2019-2022. W 2023 r. Rada Miasta Płocka uchwaliła *Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2023-2028*, którego celem jest zniwelowanie zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców Płocka.

W 2024 r. uchwalono natomiast *Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2030*, którego celem jest zmiana przekonań odbiorców programu dotyczących stosowania przemocy, w tym rozwijanie umiejętności samokontroli.

Ze *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Płocka na lata 2021- 2026* wynika, że istotnym problemem jest przemoc wobec dzieci, która nasiliła się w 2020 r. z powodu pandemii COVID-19 – tzw. lockdown i trudności na rynku pracy, które pogłębiły problemy opiekuńczo-wychowawcze. W obszarze pomocy dzieciom, dużym problemem jest brak dostępu do opieki psychiatrycznej. Słaby rozwój psychiatrii dziecięcej dotyczy nie tylko Płocka ale całego kraju, w którym brakuje psychiatrów dziecięcych.

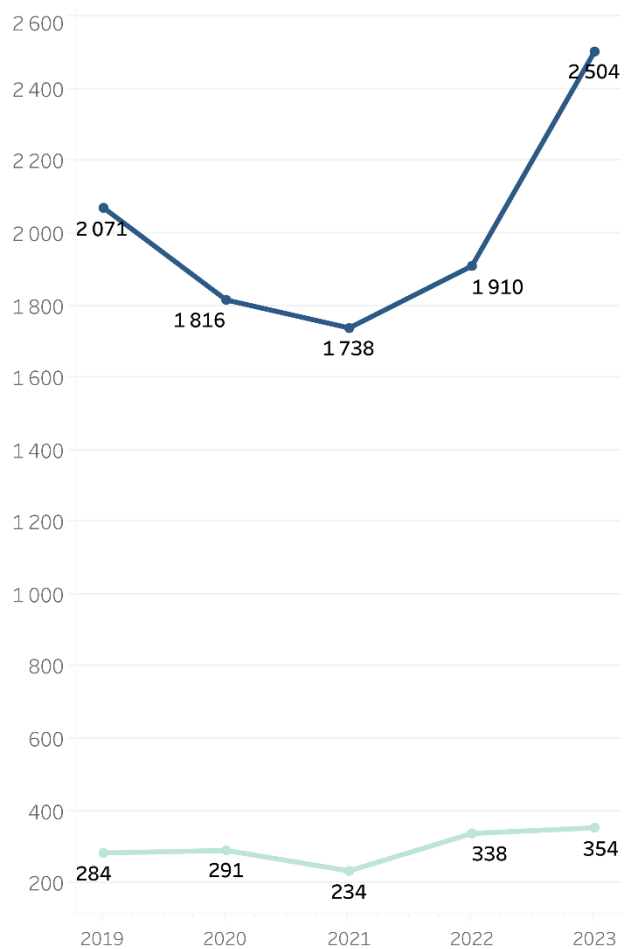

Działalność instytucji pomocy społecznej przez blisko 40% respondentów nie została oceniona, co wynika zapewne m.in. z niekorzystania z usług pomocy społecznej. Niemal 14% ankietowanych miało pozytywne zdanie na ten temat, a około 23,3% wyraziło negatywną opinię. Biorąc pod uwagę opinie mieszkańców miasta i dane demograficzne należy stwierdzić, że konieczny jest dalszy rozwój usług opiekuńczych i wsparcia dla osób niesamodzielnych.

Rodziny objęte pomocą społeczną i liczba osób w rodzinach (1)

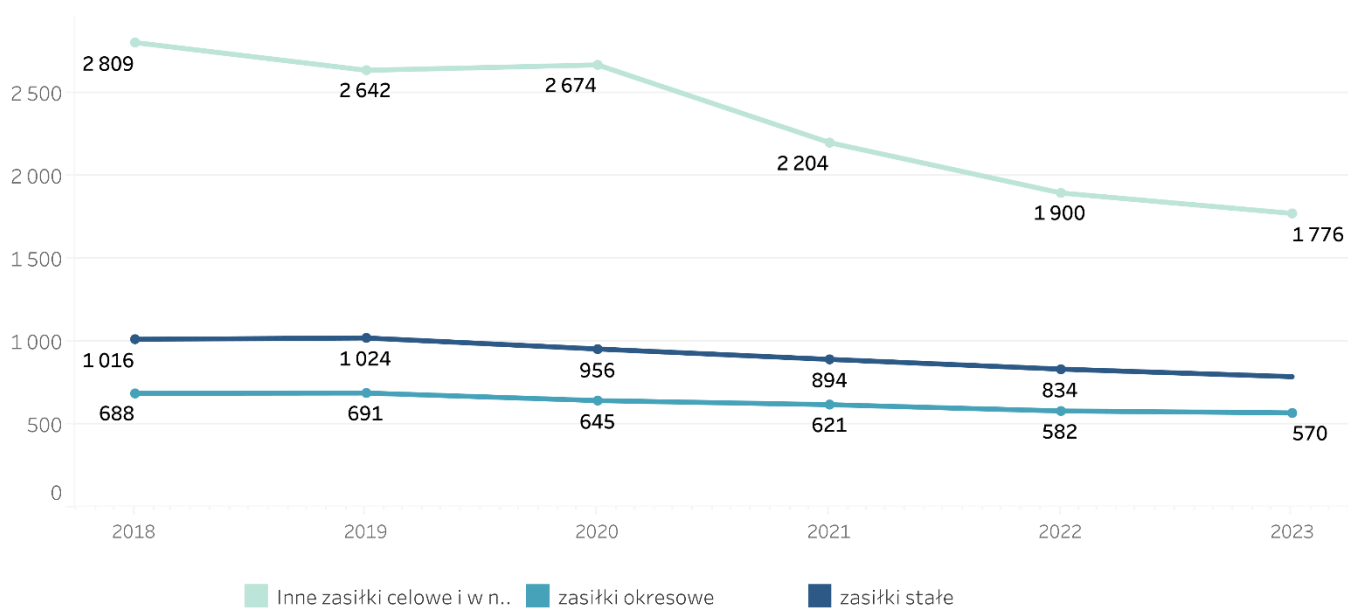
Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności (dzieci do lat 16) i stopniu niepełnosprawności (osoby powyżej 16 roku życia) (1)

liczba osób w rodzinach
liczba rodzin ogółem

liczba orzeczeń o niepełnosprawności
liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

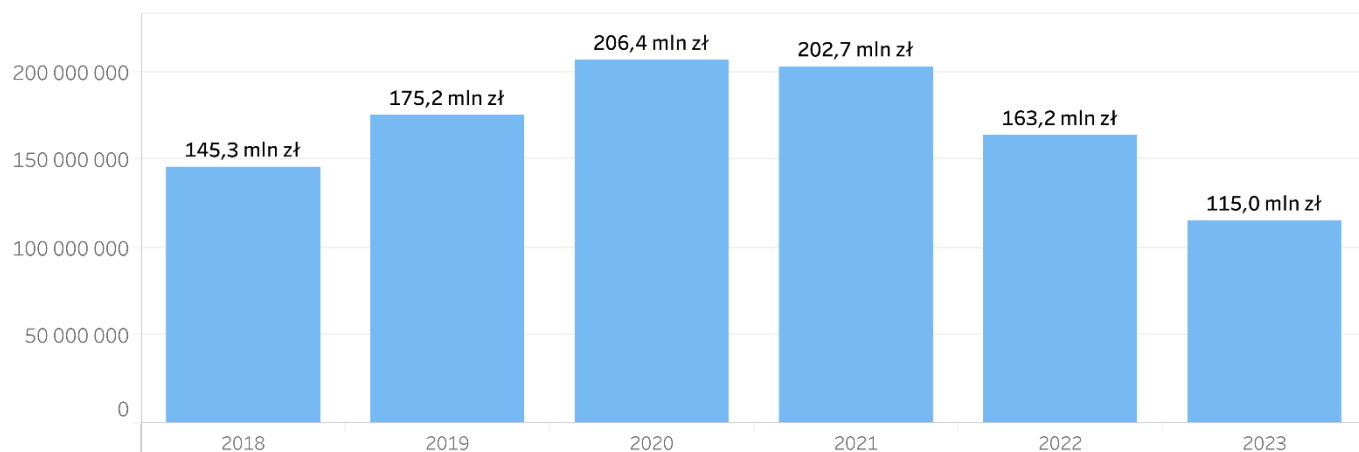
Liczba osób, którym przyznano zasiłki (1)

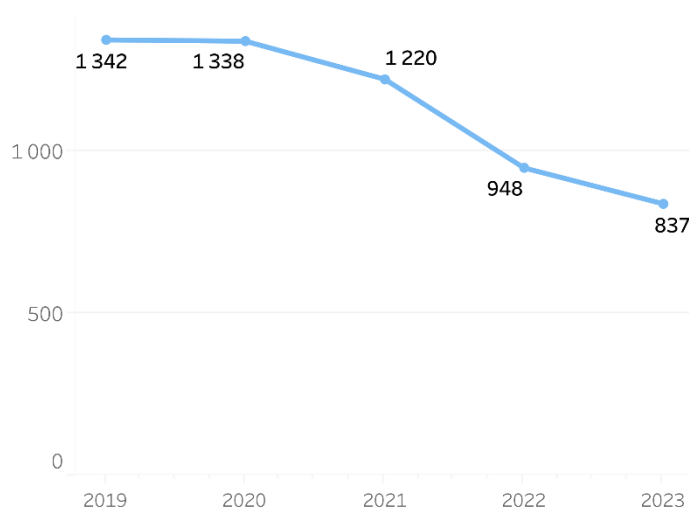
Źródło:

1 - Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku za lata 2019-2023

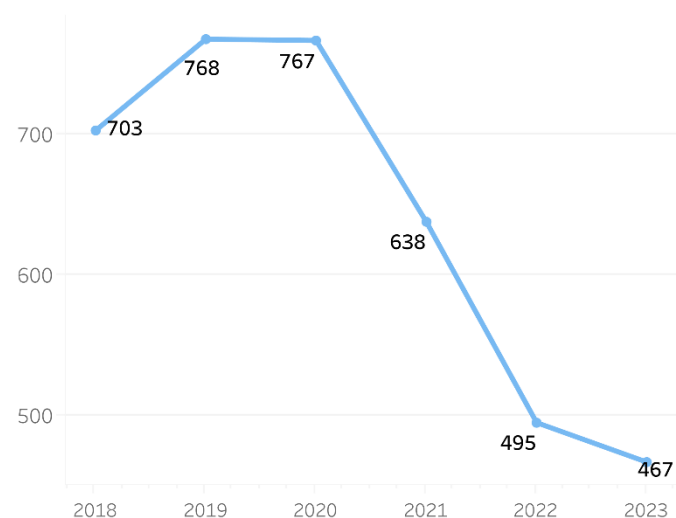
Kwota wydatków MOPS ogółem (1)

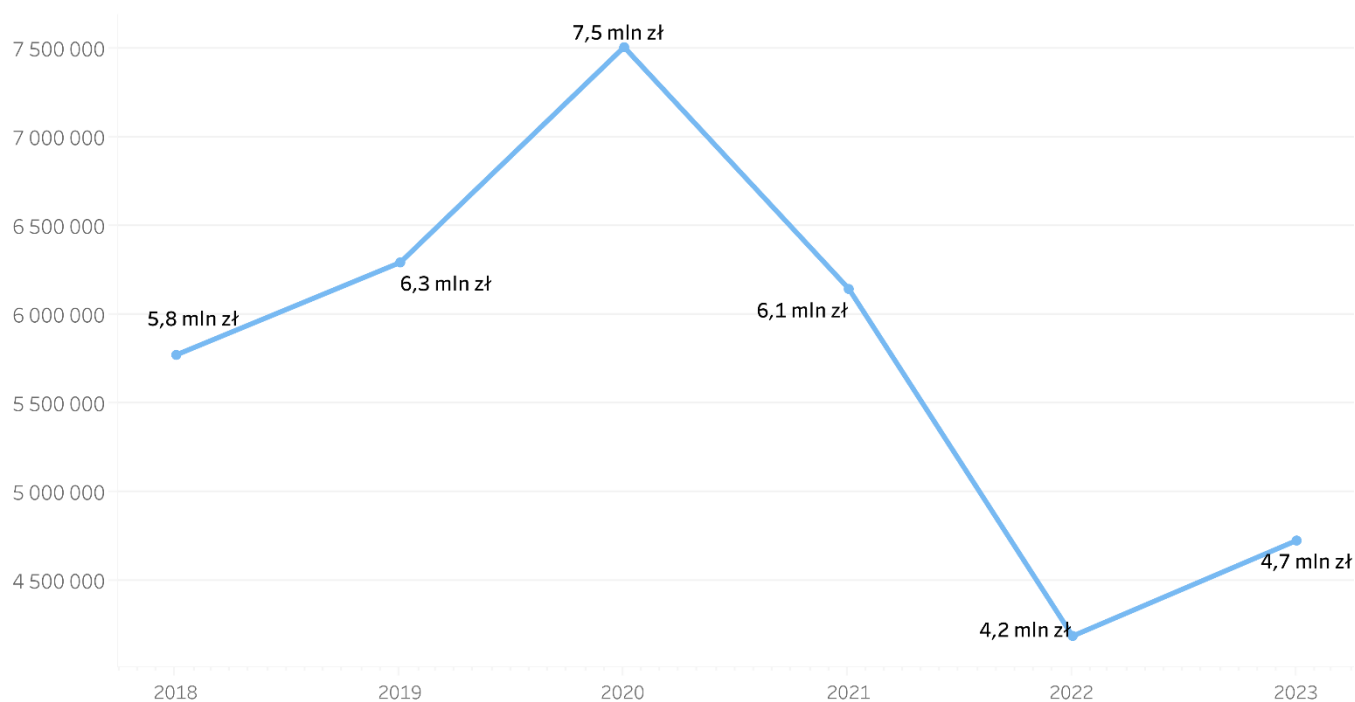
Liczba osób korzystających z ośrodka interwencji kryzysowej (1)

Liczba osób, którym przyznano świadczenia opiekuńcze (1)

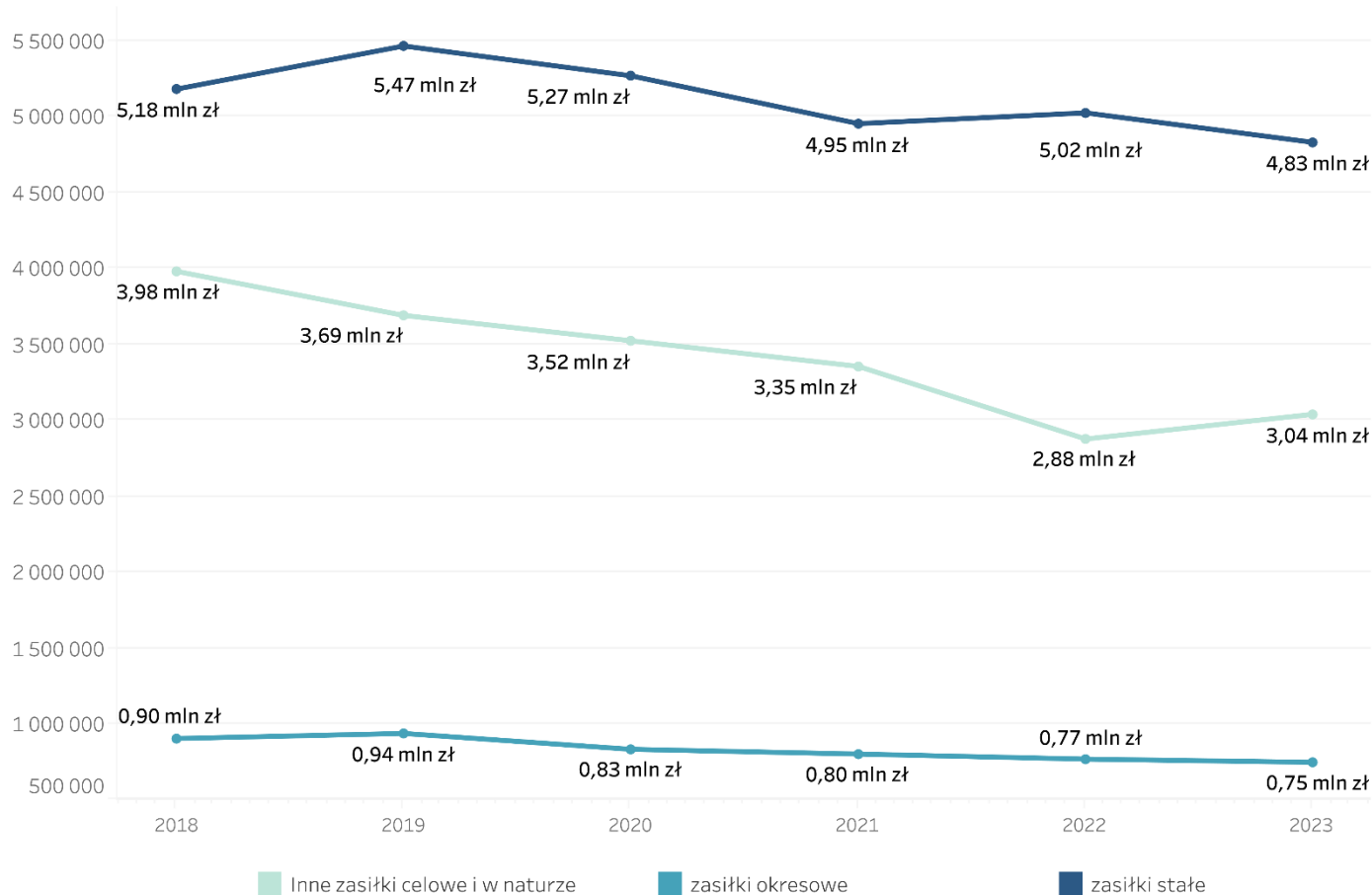
Kwota przyznanych świadczeń opiekuńczych (1)

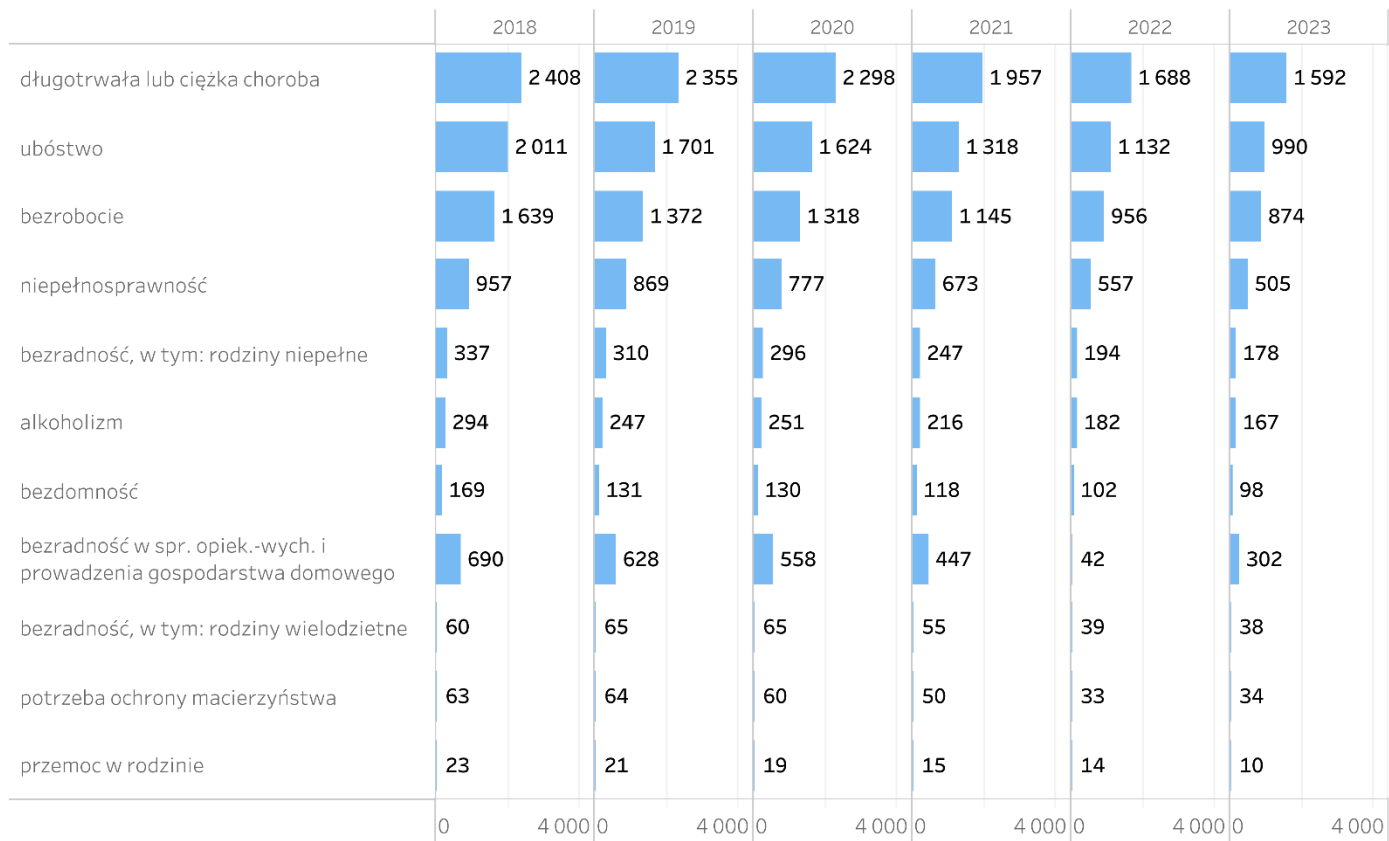
Źródło:

1 - Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku za lata 2019-2023

Kwota przyznanych zasiłków (1)

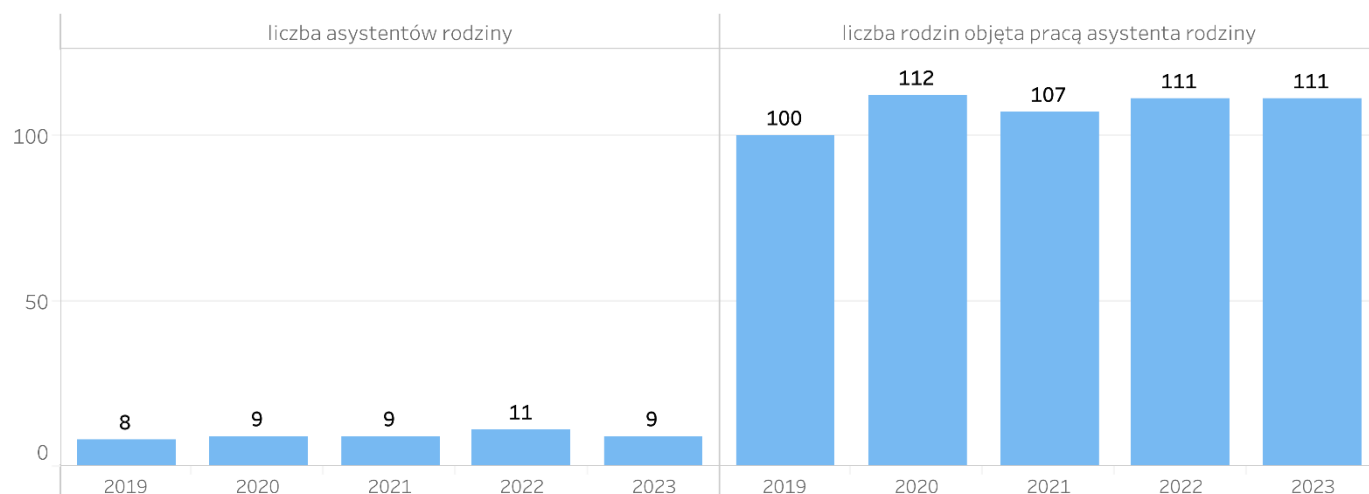
Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej (1)

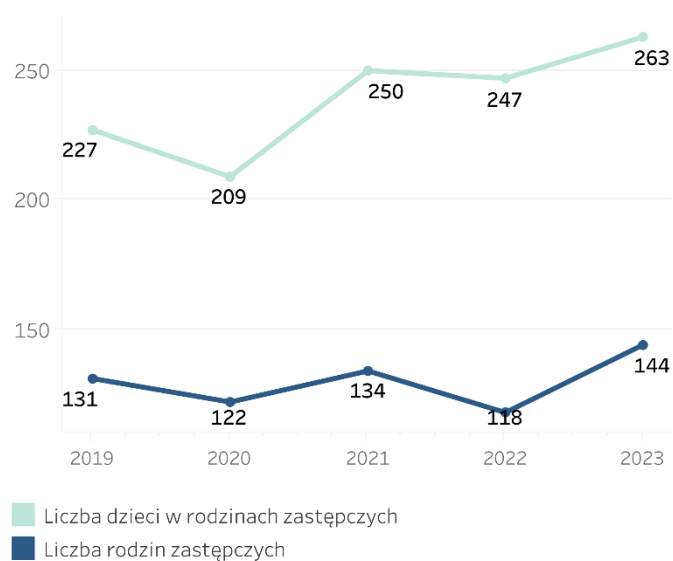
Źródło:

1 - Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku za lata 2019-2023

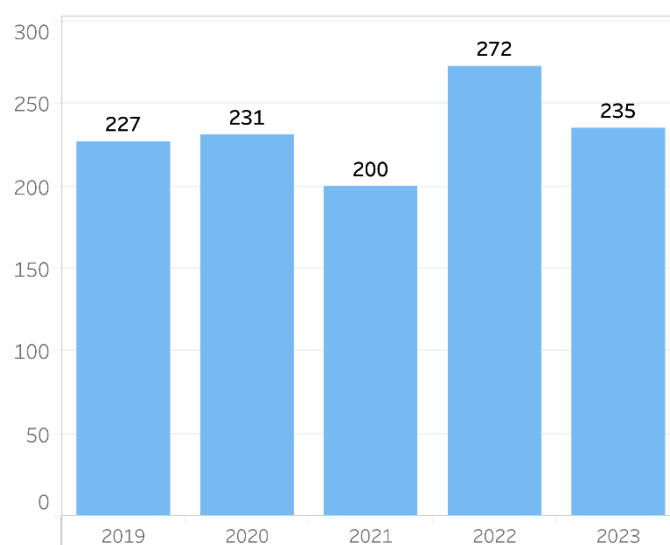
Asystenci rodziny (1)

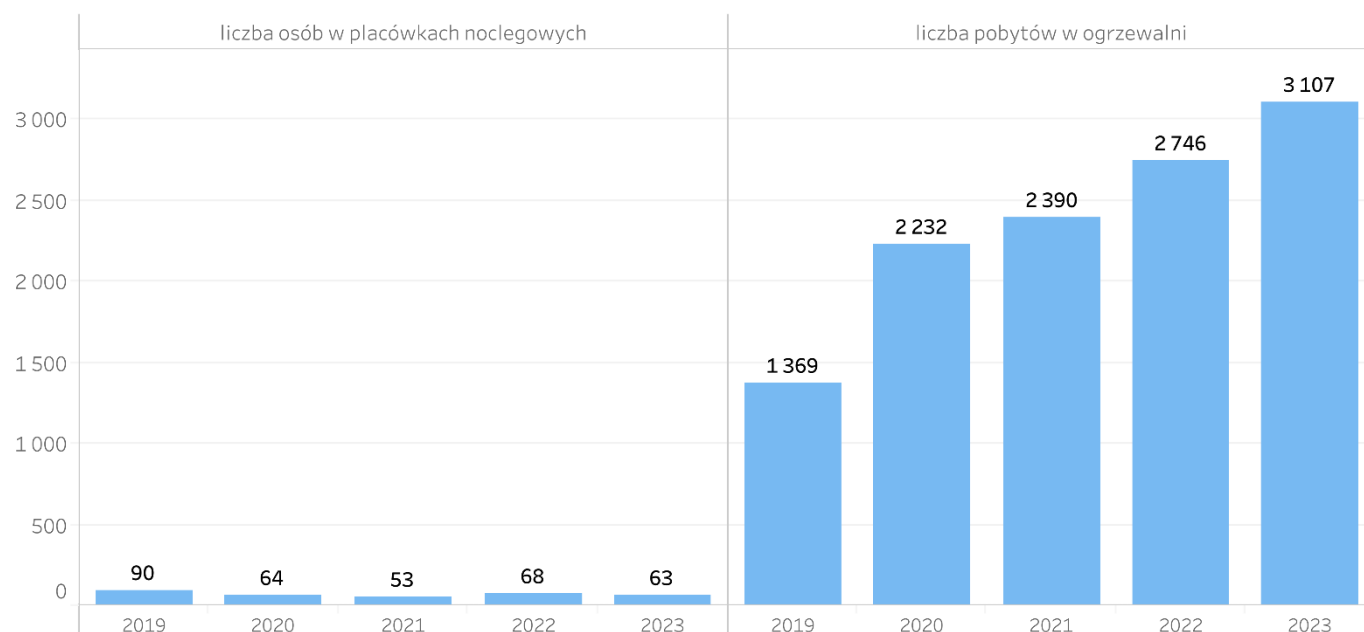
Piecza zastępcza (1)

Niebieska Karta - liczba rodzin (1)

Pomoc osobom bezdomnym (1)

Źródło:

1 - Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku za lata 2019-2023

Opieka żłobkowa

Żłobek jest formą opieki nad dziećmi do lat 3, którego celem jest wsparcie rodziców w pogodzeniu pracy zawodowej z opieką nad dziećmi. Żłobek zapewnia dzieciom opiekę, wyżywienie, zabiegi pielęgnacyjne, a czasem także zajęcia edukacyjne. Opieka żłobkowa jest jednym z elementów budujących atrakcyjność osiedleńczą i przyciągających nowych mieszkańców – rodziny z dziećmi.

W 2023 r. na terenie Płocka funkcjonowało łącznie 14 żłobków z czego: 4 placówki prowadzone przez Miasto Płock, 8 przez osoby fizyczne, a 2 przez osoby prawne. Wśród wszystkich żłobków 13 dostosowanych było do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami (w tym wszystkie żłobki miejskie). Ogólna liczba miejsc w żłobkach kształtowała się na poziomie 700 w 2023 r., a zatem była o 12,7% wyższa niż w 2019 r. W tym samym czasie wzrosła także liczba dzieci zapisanych do żłobków – z 552 w 2019 r. do 661 w 2023 r. (wzrost o 19,7%). W 2023 r. do żłobków miejskich uczęszczało 392 dzieci, a do żłobków niepublicznych 269 dzieci.

Według danych GUS za 2022 r.⁵ odsetek dzieci w wieku do trzech lat objętych opieką żłobkową w ogólnej liczbie dzieci w tej grupie wiekowej wyniósł 24,5% - o 10,4 pp. więcej niż w 2018 r. Wpływ na to ma nie tylko rozwój oferty żłobkowej ale także malejąca liczba dzieci w wieku do lat 3. Wspomniany odsetek był wyższy w Płocku niż w przypadku województwa mazowieckiego (19,5%) i kraju (18,0%). Rodzice dzieci są zobowiązani do uiszczenia opłat za pobyt dziecka w żłobku (wyżywienie) – w 2023 r. w żłobkach miejskich było to 288 zł, a w żłobkach niepublicznych od 386 zł do 1 000 zł. Przy opłatach obowiązywały zniżki m.in. z powodu wielodzietności, niskiego dochodu gospodarstwa domowego, niepełnosprawności dziecka.

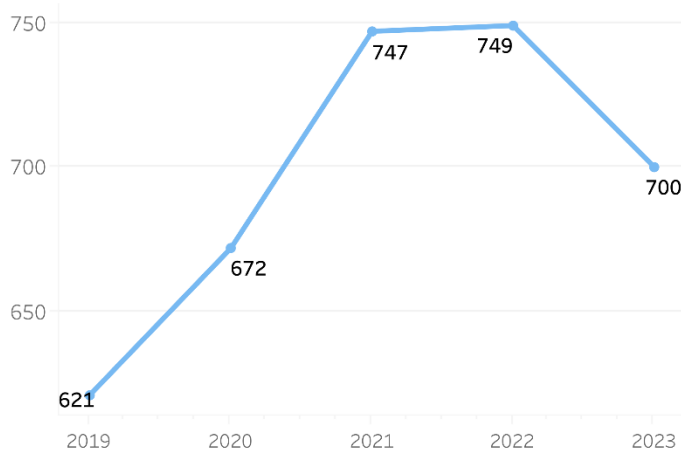
W związku z niedostateczną ofertą żłobkową znaczna część dzieci zapisywana jest na listę rezerwową – w 2023 r. na liście odnotowano 474 dzieci (o 12,7% mniej niż w 2019 r.), co stanowiło około 70% dzieci, którym udało się uzyskać miejsce w żłobku. Dane te wskazują na wysokie zainteresowanie rodziców tą formą opieki nad dzieckiem, a jednocześnie na niedostatecznie rozwiniętą ofertę żłobkową na terenie miasta.

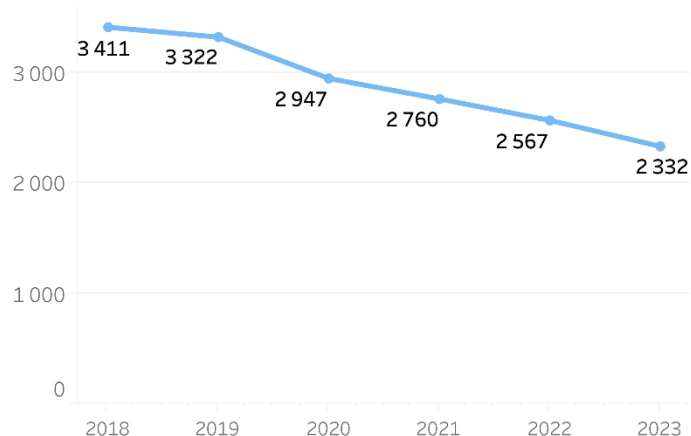
Blisko 31% ankietowanych negatywnie ocenia dostępność do żłobków i klubów dziecięcych. Respondenci wskazują na problemy z zapisaniem dziecka do żłobka, co wynika głównie z niedostatecznej liczby miejsc w placówkach publicznych. Odpowiedzi te sugerują konieczność rozwoju oferty żłobkowej.

⁵ Brak danych za 2023 r.

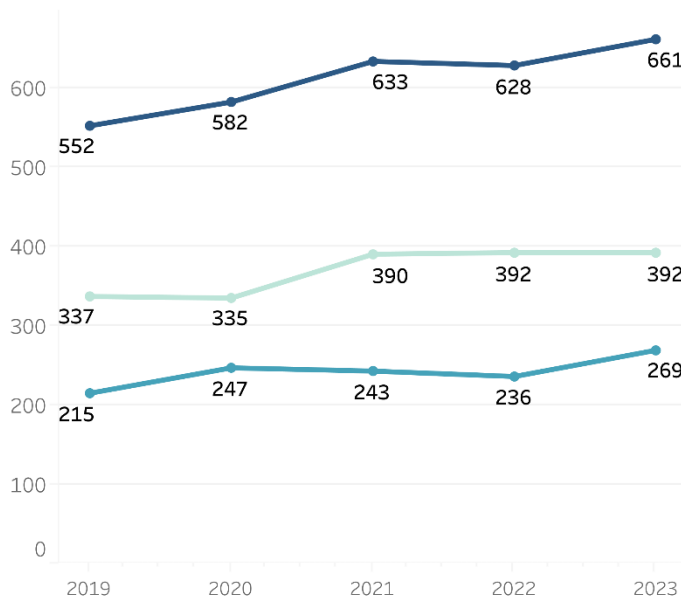
Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych (2)

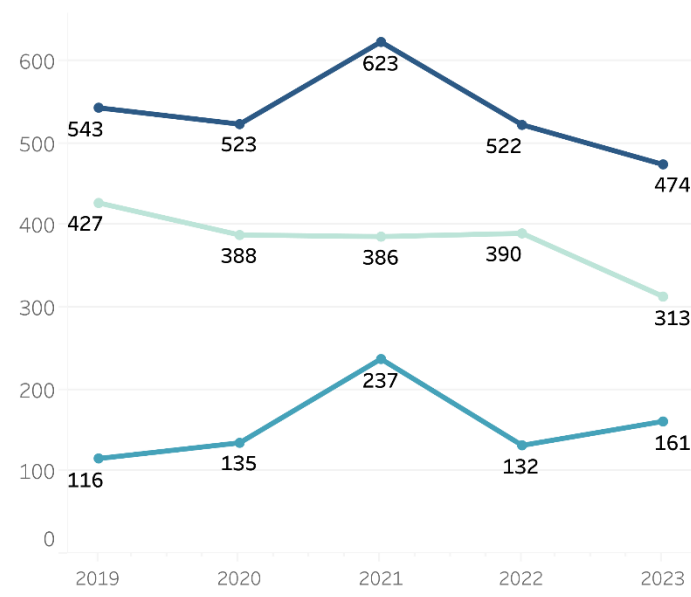
Liczba dzieci w wieku do lat 3 ogółem (1)

Liczba dzieci zapisanych do żłobków (2)

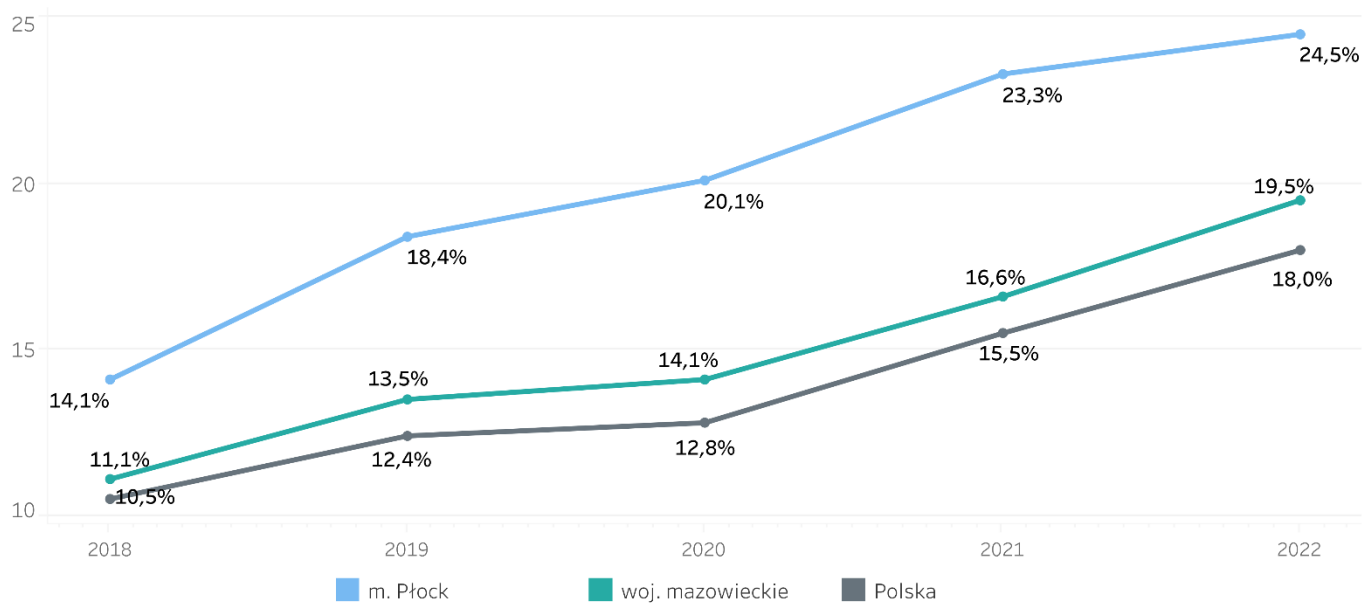

Liczba dzieci na listach rezerwowych (2)

miejskie niepubliczne ogółem

Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową (1)

m. Płock

woj. mazowieckie

Polska

Źródło:

1 - GUS BDL

2 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

4.5 Ochrona zdrowia

Istotny wpływ na jakość życia mieszkańców ma dostępność usług i placówek ochrony zdrowia. Zapewnienie wysokiego poziomu i standardu usług jest szczególnie ważne z uwagi na obserwowane trendy związane ze starzeniem się lokalnej społeczności.

Na terenie Płocka udzielaniem kompleksowych świadczeń zdrowotnych zajmuje się m.in. Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o., podmiot Gminy-Miasto Płock, który sprawuje nadzór nad:

- Szpitalem Miejskim im Św. Trójcy – w którym funkcjonuje 9 oddziałów: Anestezjologii z Blokiem Operacyjnym, Chorób Wewnętrznych, Chirurgii Ogólnej, Ginekologiczno-Położniczy, Neonatologiczny, Pediatriczny, Psychiatryczny i Ortopedii oraz Pododdział Rehabilitacji Narządu Ruchu,
- Centrum Zdrowia Psychicznego Św. Trójcy – na które składają się:
 - Poradnie: Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Zdrowia Psychicznego, Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży,
 - Dzienny Oddział Psychiatryczny,
- Centralnym Ośrodkiem Rehabilitacji – w którego skład wchodzi:
 - Poradnie: Wad Postawy dla Dzieci, Rehabilitacyjna,
 - Ośrodki: Rehabilitacji Diennej dla Dzieci, Rehabilitacji Diennej,
 - Pracownie: Wad Postawy dla Dzieci, Fizjoterapii,
 - Zespół Rehabilitacji Domowej,
 - Gabinet Diagnostyczno-Zabiegowy,
- Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym,
- Przychodnią Świętej Trójcy – w której skład wchodzi:
 - Przychodnia POZ,
 - Przychodnia POZ Filia nr 1,
 - Przychodnia POZ Filia nr 2,
 - Poradnia Stomatologiczna,
 - Zakład Medycyny Pracy,
 - Zakład Medycyny Szkolnej.

Województwo Mazowieckie jest organem prowadzącym dla Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego im. Marcina Kacprzaka w Płocku, który jest jedną z największych placówek ochrony zdrowia funkcjonujących w północno-zachodniej części Mazowsza. Składa się z kilkudziesięciu oddziałów, Poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej Na Winiarach, Przychodni Specjalistycznej i Przychodni Specjalistycznej dla Dzieci.

Pomoc doraźną świadczy jednostka ratownictwa medycznego SPZOZ Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku, której założycielem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego. Celem Stacji jest udzielanie świadczeń zdrowotnych w razie wypadków, urazów i nagłego pogorszenia stanu zdrowia. Obszar działalności Stacji obejmuje Płock i 9 okolicznych powiatów. Ponadto na terenie miasta funkcjonuje Filia Lotniczego Pogotowia Ratunkowego – jedna z trzech funkcjonujących na terenie województwa.

Wśród podmiotów medycznych świadczących usługi pielęgnacyjno-opiekuńcze, w tym skierowane do seniorów, należy wymienić:

- Centralny Ośrodek Rehabilitacji z Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym (Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o.) – świadczący całodobową opiekę dla około 50 osób,
- Miejskie Hospicjum Stacjonarne im. Św. Urszuli Ledóchowskiej – wykonuje stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne, w zakresie: Hospicjum Stacjonarnego, Hospicjum Domowego dla Dorosłych, Hospicjum Domowego dla Dzieci, Poradni Medycyny Paliatywnej oraz ZOL-u dla przewlekle chorych,
- Hospicjum Caritas Diecezji Płockiej – świadczy opiekę paliatywno-hospicyjną nad osobami chorującymi na nieuleczalne schorzenia.

Ponadto na terenie miasta działa kilkadziesiąt niepublicznych podmiotów oferujących świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej. Według danych GUS na terenie miasta w 2023 r. funkcjonowało 900 podmiotów prowadzących działalność w sektorze opieki zdrowotnej (PKD: sekcja Q, dział 86) – w stosunku do 2019 r. było to o 10,2% więcej, co świadczy o rozwijającym się sektorze zdrowotnym. Liczba tych podmiotów w przeliczeniu na 1 000 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem wyniosła 69,9 w 2023 r. – znacznie więcej niż wskaźnik dla województwa mazowieckiego (47,7) i kraju (55,9). Uzupełnieniem oferty medycznej są apteki, których liczba wyniosła 35 w 2023 r. – na jedną aptekę przypadało zatem 3,2 tys. mieszkańców Płocka, nieco mniej niż wskaźnik dla województwa (3,5 tys.) i kraju (3,3 tys.), co świadczy o lepszej dostępności do tego rodzaju obiektów.

W 2023 r. na terenie miasta udzielono 1 254 116 ambulatoryjnych porad lekarskich⁶ - o 5,2% więcej niż w 2019 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2023 r. udzielono 11,3 porad, co było wartością wyższą niż w województwie (9,2) i kraju (8,3). Z jednej strony wysoka liczba porad na 1 mieszkańca może świadczyć o dobrym dostępie do oferty usług zdrowotnych, z drugiej może wynikać z gorszego niż w województwie czy kraju stanu zdrowia lokalnej ludności i większego zapotrzebowania na usługi

⁶ Porady lekarskie w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej dotyczą porad w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej.

zdrowotne, na co wpływ ma starzenie się społeczności. Po części też wysoki wskaźnik związany jest z pełnieniem przez Płock funkcji ponadlokalnego centrum usług zdrowotnych.

Według danych GUS w 2022 r. w Płocku pracowało 562 lekarzy – o 8,5% więcej w porównaniu do 2018 r. W tym samym czasie odnotowano także wzrost liczby pielęgniarek i położnych, kolejno o 14,4% do poziomu 1 221 oraz o 35,9% do poziomu 174 osób. Coraz wyższa liczba personelu medycznego świadczy o rozwoju usług ochrony zdrowia na terenie Płocka. Liczba lekarzy pracujących w Płocku w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniosła 50,0 w 2022 r., zatem więcej niż wskaźnik dla województwa (43,1) i kraju (34,8). Szczególnie wysoki był wskaźnik liczby pielęgniarek i położnych w przeliczeniu na 10 tys. ludności, który wyniósł 125,2 w 2022 r., co także było wartością wyższą od tej notowanej w województwie (73,2) i kraju (66,7).

Samorząd Miasta Płock od wielu lat realizuje działania o charakterze profilaktycznym. W ostatnich latach realizowano programy polityki zdrowotnej takie jak m.in.:

- Program profilaktycznych szczepień przeciw HPV w latach 2022-2024 – program realizowany do 12-letnich dziewcząt zamieszkujących na terenie Płocka, jego celem było zapobieganie zakażeniom określonymi rodzajami wirusa HPV, promowanie badań cytologicznych, prowadzenie edukacji z zakresu raka szyjki macicy,
- Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców miasta Płocka w latach 2021-2023 – program skierowany do osób w wieku 65 lat i więcej, którego celem było zniwelowanie zachorowań na grypę i powikłań pogrypowych,
- Program profilaktycznych szczepień przeciw meningokokom dla mieszkańców Płocka w latach 2018–2020 – skierowany do dzieci od 12 do 23 miesiąca życia, miał na celu zwiększenie liczby dzieci uodpornionych na meningokoki typu C,
- Program profilaktyki próchnicy dla dzieci i młodzieży z Płocka w latach 2018-2020 – celem było zmniejszenie próchnicy występującej u dzieci i młodzieży oraz zwiększenie zastosowania profesjonalnych metod profilaktyki stomatologicznej,
- Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego w latach 2022-2024 – skierowany do różnych grup wiekowych, przede wszystkim do osób, które w ciągu 10 lat nie miały wykonywanej kolonoskopii, celem programu było zwiększenie wykrywalności raka jelita grubego i nowotworów we wczesnych stadiach zaawansowania,
- Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy wśród mieszkańców miasta Płocka w latach 2023-2025 – skierowany głównie do kobiet w wieku 65 lat i więcej, w ramach programu przewidziano kampanie edukacyjne oraz badania stanu kości.

Z informacji Urzędu Miasta Płocka wynika, że zainteresowanie programami profilaktycznymi nie jest wysokie, czego powodem jest zapewne niska świadomość mieszkańców ale także niedostateczna promocja tych programów wśród mieszkańców miasta.

Od 2015 r. na terenie Płocka istnieje sieć defibrylatorów AED – obecnie sieć tworzy 42 urządzeń⁷, które mogą zostać użyte przez każdego, kto udziela pomocy osobie z nagłym zatrzymaniem krążenia.

Według danych GUS najczęstszą przyczyną zgonów mieszkańców Płocka są choroby układu krążenia, układu oddechowego i nowotwory. W przeliczeniu na 10 tys. ludności, liczba zgonów spowodowana nowotworami wyniosła 35,1 w 2022 r. – więcej niż wskaźnik dla województwa (26,7) i kraju (28,1). W przypadku chorób układu oddechowego wskaźnik dla miasta wyniósł 10,4, co także było wartością wyższą niż w województwie (8,8) i kraju (8,0). Ponadto wyższy wskaźnik dla miasta dotyczył chorób układu trawiennego (6,0), gdy w województwie i kraju wyniósł kolejno 4,4 i 5,4. Jeżeli chodzi o choroby układu krążenia w przeliczeniu na 10 tys. ludności ich liczba dla miasta wyniosła 34,3, czyli więcej niż w województwie (32,6), lecz mniej niż w kraju (42,7). Biorąc pod uwagę przytoczone dane zauważa się wysoką liczbę zgonów spowodowaną chorobami cywilizacyjnymi w stosunku do liczby mieszkańców ogółem, na co wpływ ma zarówno starzenie się lokalnej społeczności, jak i negatywne tendencje związane ze zmianami trybu życia (np. siedząca praca, złe nawyki żywieniowe).

Jak wskazano w *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+* choroby cywilizacyjne stanowią najczęstszą przyczynę zgonów w całym województwie. Ponadto zauważa się niekorzystną strukturę wiekową kadry medycznej, ponieważ około 27% lekarzy, 18% pielęgniarek i 14% położnych pracujących na terenie województwa przekroczyło wiek 65 lat⁸ – można założyć, że problem ten dotyczy także kadry pracującej na terenie Płocka. Z tego względu niezbędny jest rozwój kształcenia na kierunkach medycznych, co uzupełni braki kadry medycznej – warto zaznaczyć, że Płock posiada potencjał do kształcenia kadr medycznych, gdyż Akademia Mazowiecka w Płocku oferuje kształcenie na kierunku lekarskim i pielęgniarskim.

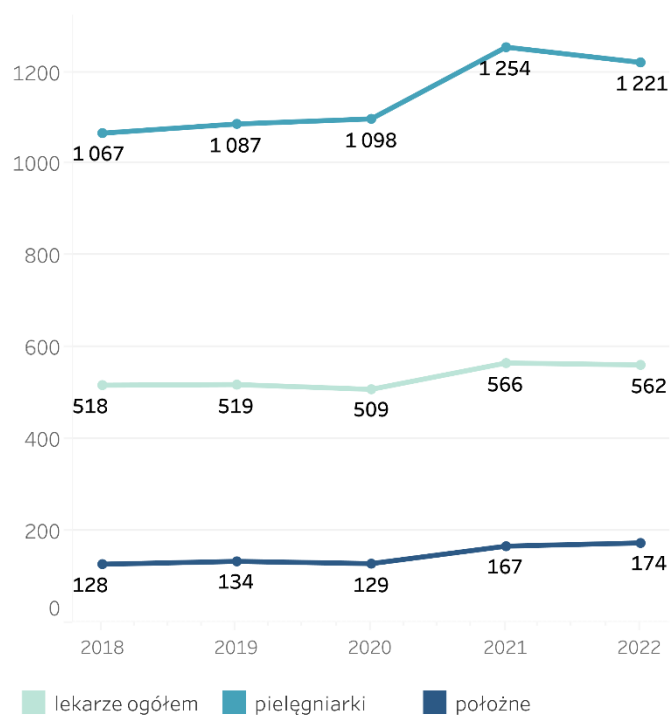
Dostęp do lekarzy rodzinnych i specjalistów jest pozytywnie oceniany przez kolejno 27,5% i 5,8% respondentów. Należy podkreślić fakt, że aspekty związane z ochroną zdrowia są w większości negatywnie oceniane. Dostęp do lekarzy rodzinnych wskazywany jest jako zły lub bardzo zły przez 39,2% ankietowanych, a dostęp do lekarzy specjalistów negatywnie ocenia aż 76,0% z nich. Respondenci wskazują na problemy związane z dostaniem się do lekarzy i długi czas oczekiwania – w przypadku wizyty u specjalisty jest to nawet kilka lat. Problem występuje także w przypadku wizyt prywatnych, a ponadto ceny usług medycznych są zdaniem mieszkańców zbyt wygórowane. Z tego względu część mieszkańców szuka pomocy medycznej w innych miastach, głównie w Warszawie. Ankietowani zwracają uwagę na niski poziom usług oferowanych w szpitalu wojewódzkim oraz na niedostateczną ofertę usług w szpitalu miejskim. Odpowiedzi respondentów wskazują na pilną potrzebę rozwoju systemu opieki zdrowotnej, w tym głównie

⁷ <https://www.ratujzsercem.pl/Map.aspx> (dostęp: 10.10.2024 r.)

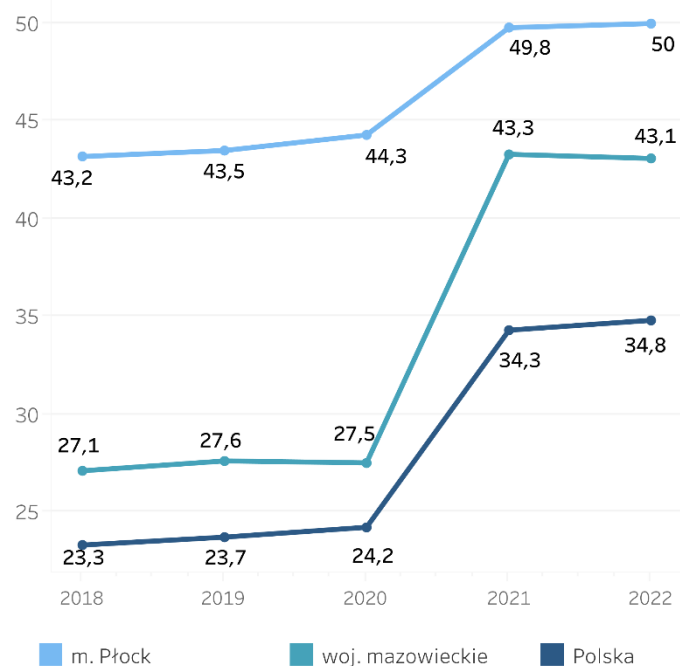
⁸ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+, str. 27.

na poprawę dostępności do lekarzy i usług medycznych, a także podniesienia jakości świadczonych usług.

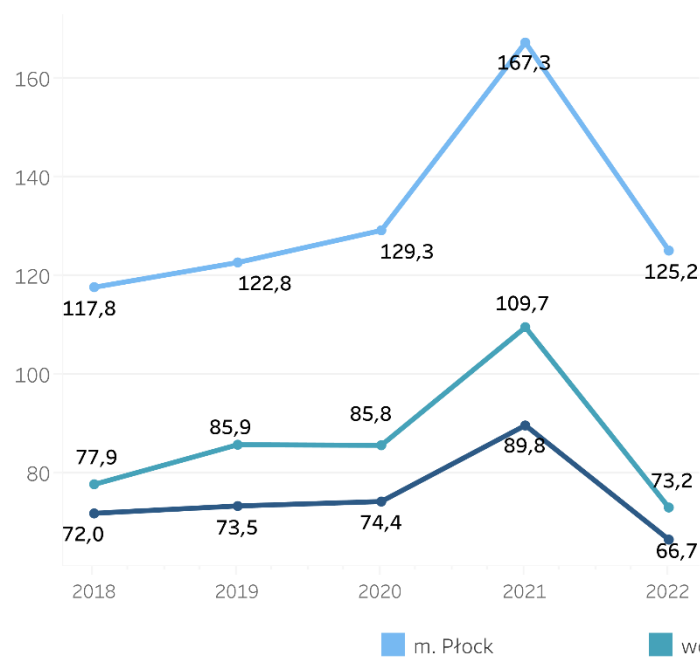
Personel medyczny według podstawowego miejsca pracy (1)

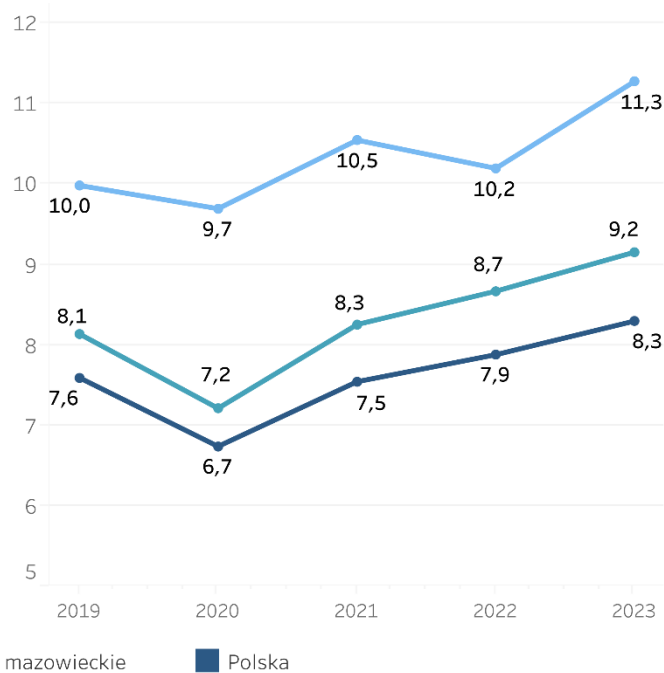
Lekarze według podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności (1)

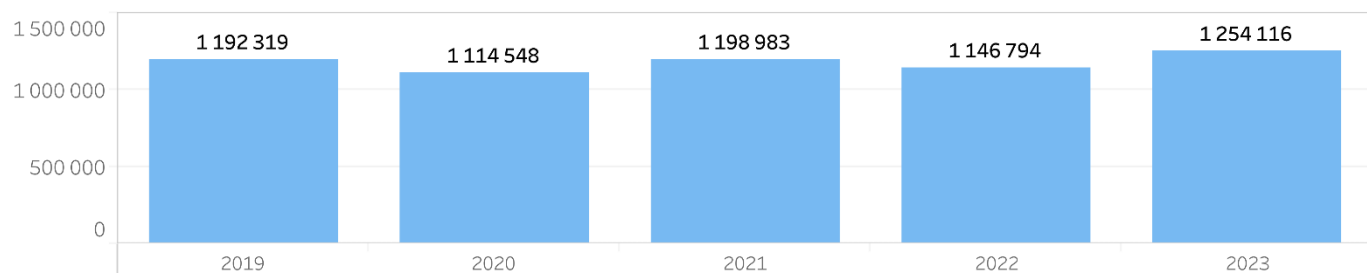
Pielęgniarki i położne według podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności (1)

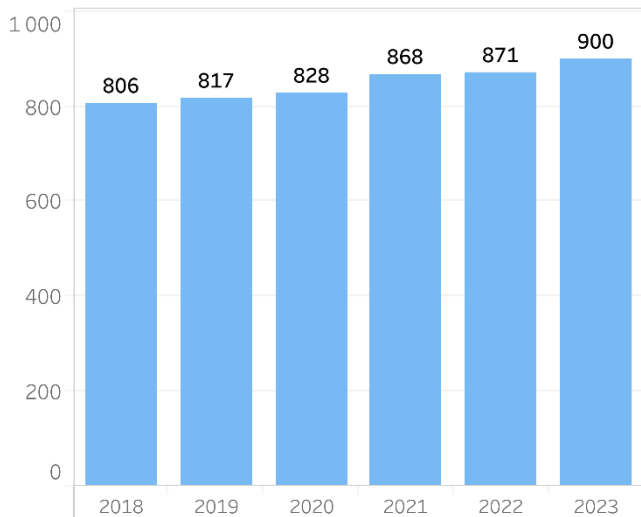
Porady lekarskie na 1 mieszkańca (1)

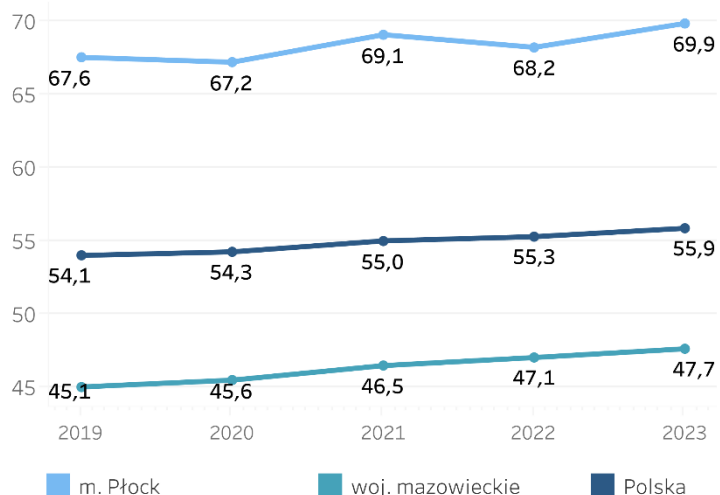
Porady lekarskie ogółem (1)

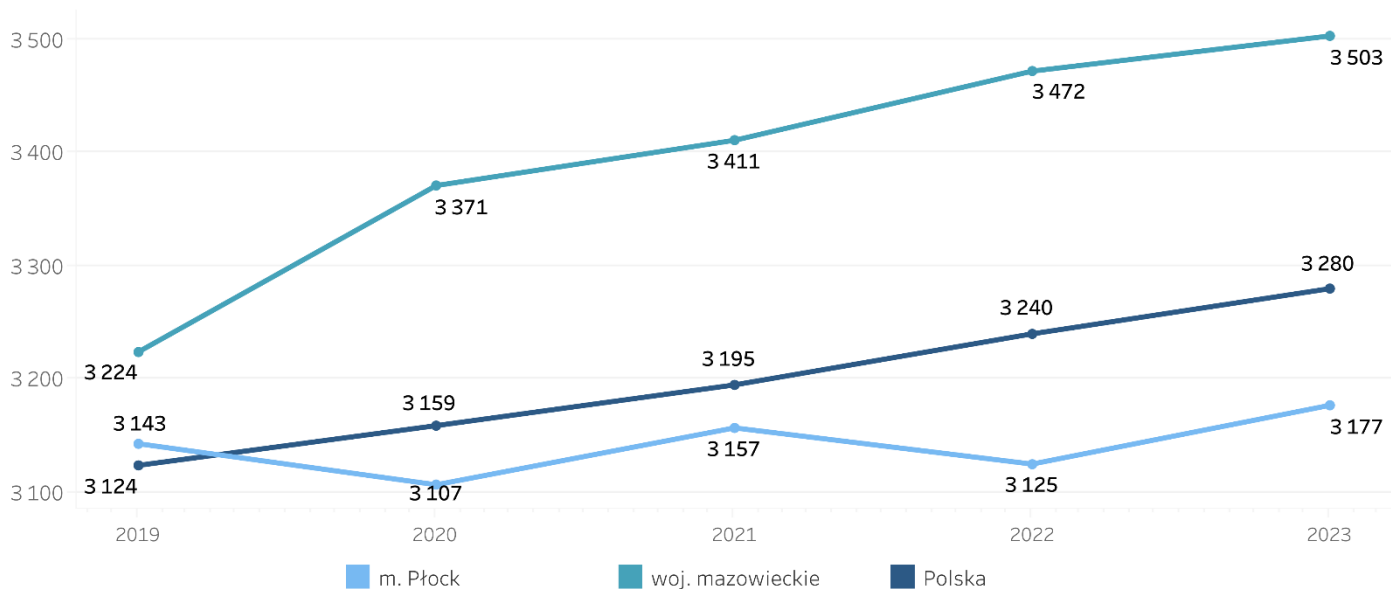
Liczba podmiotów prowadzących działalność w sektorze opieki zdrowotnej (PKD sekcja Q - 86) (1)

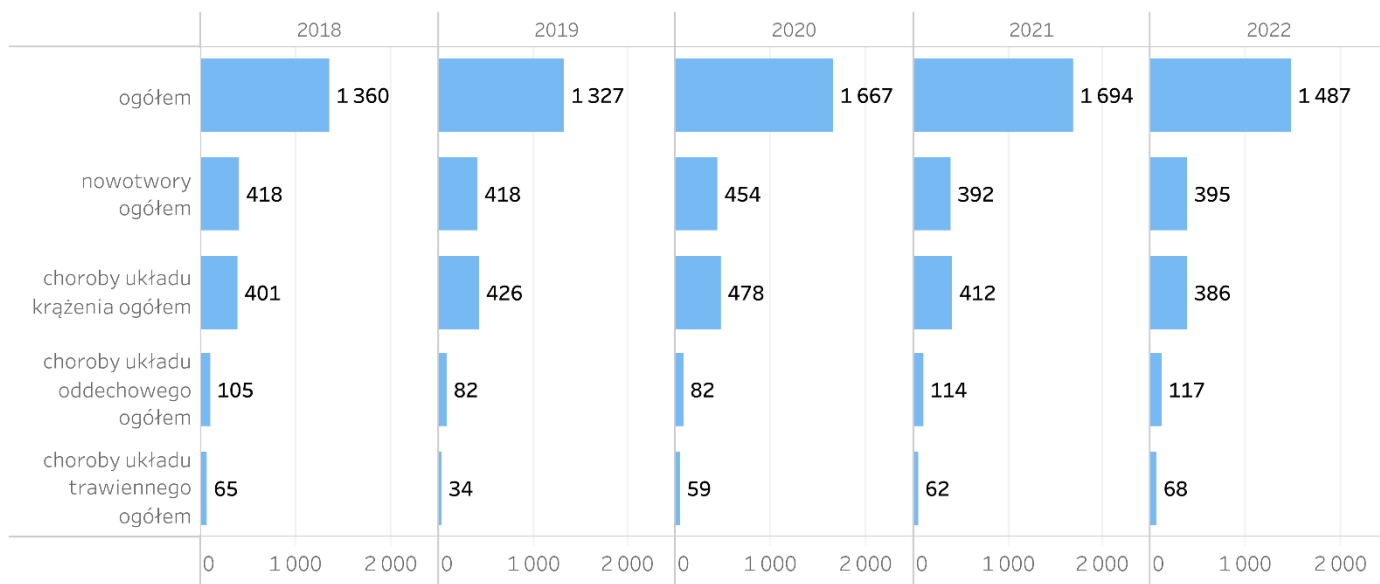
Liczba podmiotów prowadzących działalność w sektorze opieki zdrowotnej (PKD sekcja Q - 86) na 1 000 podmiotów gospodarczych ogółem (1)

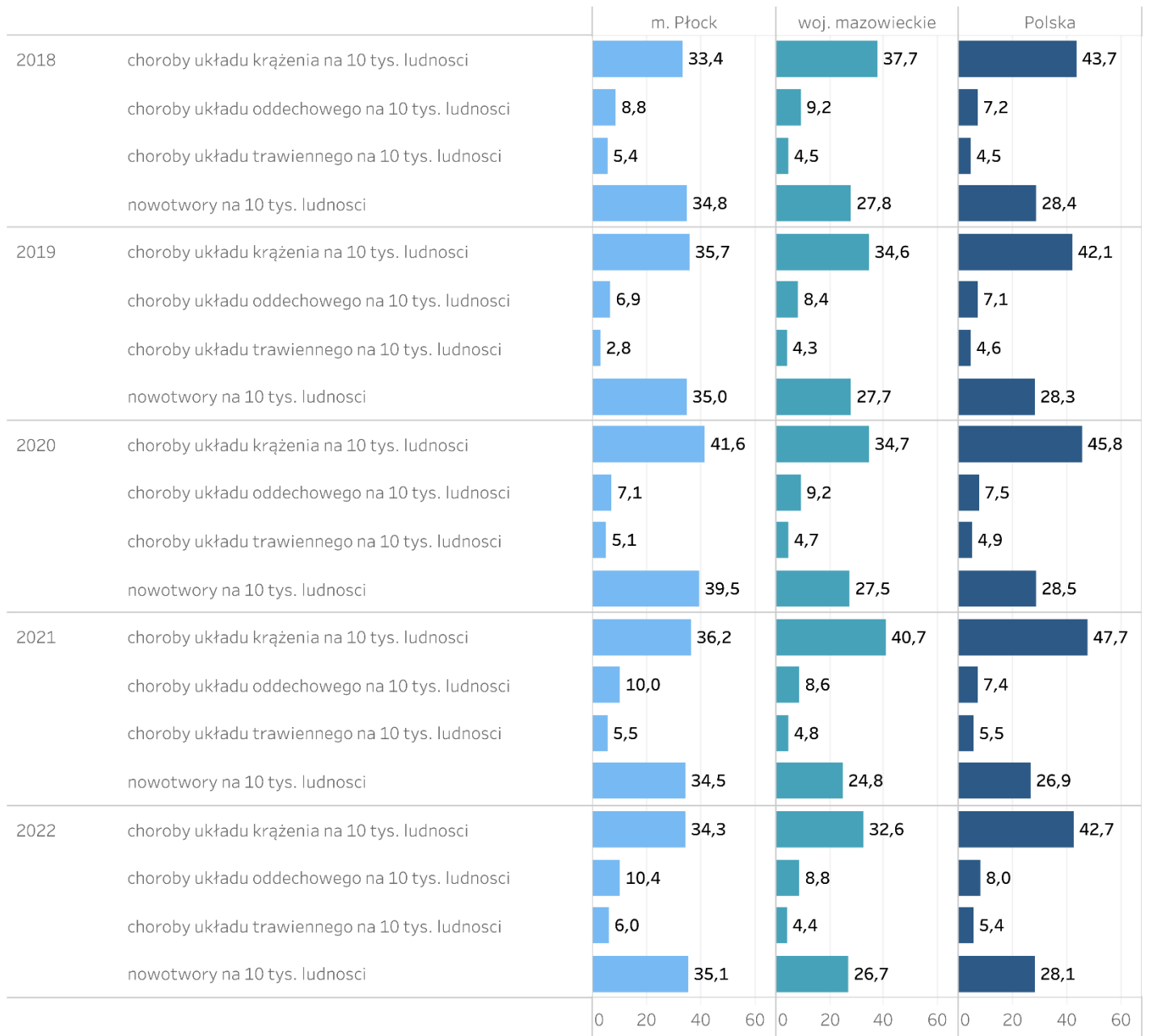
Ludność na aptekę ogólnodostępną (1)

Zgony według przyczyn (1)

Zgony według przyczyn na 10 tys. ludności (1)

4.6 Edukacja i wychowanie

Niniejszy podrozdział przedstawia analizę jakości i dostępności placówek oświatowych i wychowawczych funkcjonujących na terenie Płocka, takich jak przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe i szkoły wyższe.

Miasto Płock realizuje zadania zarówno gminy, jak i powiatu w zakresie zadań oświatowych. Do zadań gminy należy zakładanie i prowadzenie przedszkoli i szkół podstawowych oraz dotowanie przedszkoli i szkół podstawowych prowadzonych przez podmioty inne niż JST, natomiast do zadań powiatu należy: zakładanie i prowadzenie szkół ponadpodstawowych i specjalnych, placówek kształcenia ustawicznego, placówek artystycznych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, dotowanie szkół ponadpodstawowych, szkół specjalnych i placówek oświatowo-wychowawczych prowadzonych przez podmioty inne niż JST⁹.

W 2023 r. Miasto Płock było organem prowadzącym dla 67 szkół i placówek oświatowych, takich jak:

- 24 przedszkola (w tym 6 z oddziałami integracyjnymi),
- 18 szkół podstawowych,
- 3 placówek specjalnych,
- 4 szkół branżowych I stopnia,
- 1 szkoły branżowej II stopnia,
- 5 techników,
- 6 liceów ogólnokształcących,
- 1 szkoły artystycznej (Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia),
- 2 poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- 2 placówek wychowania pozaszkolnego,
- 1 bursa.

W 2023 r. do przedszkoli miejskich uczęszczało 3,6 tys. dzieci w wieku od 3 do 6 lat – o 5,6% mniej niż w 2019 r. Miasto Płock zapewniło miejsca w przedszkolach wszystkim dzieciom zgłoszonym podczas rekrutacji – w przypadku niedostania się do wybranego przedszkola, Prezydent Miasta Płocka wskazywał na piśmie inne przedszkole z prośbą o potwierdzenie przyjęcia oferty. Część przedszkoli prowadzi oddziały integracyjne i specjalne dla dzieci z różnymi niepełnosprawnościami, m.in.: z autyzmem, niewidomych, z niepełnosprawnością intelektualną lub ruchową. Według danych GUS ogólna liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (dane obejmują także placówki niepubliczne) wyniosła 4,5 tys. w 2023 r.- o 0,1% więcej niż w 2019 r. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wyniósł 115,3% - odsetek przekraczający 100% wynika z faktu, że część dzieci uczęszczających do płockich przedszkoli mieszka na terenie okolicznych gmin. W stosunku do 2019 r. odsetek ten wzrósł o 15,7 pp., co świadczy o upowszechnieniu opieki przedszkolnej.

⁹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737, 854).

W celu oceny aktywności edukacyjnej mieszkańców posłużono się współczynnikiem skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych¹⁰. W latach 2019-2023 jego wartość utrzymywała się na poziomie ponad 106%, co oznacza, że mieszkańcy miasta wybierają lokalne szkoły jako miejsce edukacji dla swoich dzieci. Liczba uczniów uczęszczających do publicznych szkół podstawowych w 2023 r. wyniosła 8,6 tys. – o 7,2% mniej niż w 2019 r. Według danych GUS¹¹ w roku szkolnym 2022/2023 do szkół podstawowych na terenie Płocka przyjeżdżało 732 uczniów z innych gmin, głównie z Gminy Słupno (218 dzieci), Gminy Stara Biała (133) i Gminy Radzanowo (129).

W 2023 r. z egzaminu ósmoklasisty uczniowie w Płocku uzyskali zbliżone wyniki do średniej dla województwa mazowieckiego i wyższe od przeciętnych wyników dla kraju. Wskazuje to zatem na stosunkowo dobrą jakość edukacji na poziomie podstawowym w mieście.

W 2023 r. do miejskich szkół ponadpodstawowych uczęszczało 6,6 tys. uczniów – o 4,7% więcej niż w 2019 r. Miasto Płock jest jednym z głównych ośrodków edukacyjnych w województwie mazowieckim, czego potwierdzeniem jest wysoka liczba uczniów przyjeżdżających do szkół ponadpodstawowych z innych gmin. W roku szkolnym 2022/2023 do płockich szkół ponadpodstawowych dojeżdżało ogółem 4 922 uczniów (do szkół miejskich i innych)¹². Podobnie jak w przypadku szkół podstawowych, do szkół ponadpodstawowych najwięcej uczniów dojeżdżało z Gminy Stara Biała (721), Gminy Słupno (502) i Gminy Radzanowo (407).

Oferta miejskich szkół jest szeroka i obejmuje wiele różnych profili kształcenia, co wskazuje poniższa tabela.

Tabela 1 Oferta edukacyjna miejskich szkół ponadpodstawowych dla młodzieży

Szkoła	Oferta edukacyjna
Szkoły ogólnokształcące	
III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Dąbrowskiej w Płocku	Klasa: - A (biologia, chemia, język angielski) - B (matematyka, język angielski, trzeci przedmiot do wyboru) - C (język polski, język angielski, trzeci przedmiot do wyboru)
IV Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. Bolesława Krzywoustego w Płocku w ZS nr 1	Klasa: A psychologiczno – prawna

¹⁰ Według GUS: Współczynnik skolaryzacji brutto to relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

¹¹ Dojazdy uczniów do szkół podstawowych i ponadpodstawowych w województwie mazowieckim w roku szkolnym 2022/23, GUS.

¹² Jw.

Szkoła	Oferta edukacyjna
VII Liceum Ogólnokształcące im. Aleksandra Macieży w Płocku w ZS nr 5	Klasa: LA psychologiczno – pedagogiczna
Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Stanisława Małachowskiego w Płocku	Klasa: - A (biologia - chemia - j. angielski) - B (matematyka - geografia/wos) - C (matematyka - fizyka – informatyka)
Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Władysława Jagiełły w Płocku	Klasa: - C biologiczno- chemiczna - E matematyczno – biznesowa - G dwujęzyczna
Liceum Ogólnokształcące nr 6 Szkoła Mistrzostwa Sportowego w ZST w Płocku	Klasa sportowe: wioślarstwo, piłka ręczna, piłka nożna
Technika	
Technikum nr 2 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Płocku w ZSZMSC	Profil: - technik elektryk - technik pojazdów samochodowych - technik programista - technik automatyk - technik informatyk
Technikum nr 5 w Płocku w ZSB	Profil: - technik budownictwa - technik dekarstwa - technik geodeta - technik ochrony środowiska - technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej
Technikum nr 1 w Płocku w ZSEK	Profil: - technik ekonomista - technik logistyk - technik hotelarstwa - technik rachunkowości - technik handlowiec - technik eksploatacji portów i terminali
Technikum nr 3 w Płocku w ZST	Profil: - technik mechanik - technik mechatronik - technik fotografii i multimediiów - technik grafiki i poligrafii cyfrowej - technik informatyk - technik spawalnictwa
Technikum Nr 4 w Płocku w ZSUIP	Profil: - technik reklamy - technik usług fryzjerskich - technik żywienia i usług gastronomicznych - technik spedytor - technik organizacji turystyki - technik stylisty

Szkoła	Oferta edukacyjna
Szkoły branżowe	
Branżowa Szkoła I stopnia nr 2 w Płocku w ZSZMSC	Profil: • elektromechanik pojazdów samochodowych • mechanik pojazdów samochodowych • elektryk
Branżowa Szkoła I stopnia nr 3 w Płocku w ZST	Profil: • mechanik – monter maszyn i urządzeń • mechanik pojazdów samochodowych • operator obrabiarek skrawających • stolarz • ślusarz
Branżowa Szkoła I stopnia nr 5 w Płocku w ZSB	Profil: • monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie • monter sieci i instalacji sanitarnych • monter izolacji przemysłowych
Branżowa Szkoła I stopnia nr 4 w Płocku w ZSUIP	Profil: • kucharz • sprzedawca • cukiernik • fryzjer

Źródło: opracowanie własne.

Szkoły techniczne i branżowe współpracują z lokalnymi przedsiębiorstwami w zakresie praktyk, staży i klas patronackich, takimi jak m.in.: spółki koncernu ORLEN, Naftoremont-Naftobudowa Sp. z o.o., Precizo Sp. z o.o., N&N Nadratowski Sp. J., CNH Industrial, ALLTECH S.J., INNTEC TECHNOLOGY Sp. z o.o., Auto Forum Sp. z o.o., Wodociągi Płockie Sp. z o.o., IZO-BET Sp. z o.o., WIXBUD S.A., Piecobud Sp. z o.o. Sp.k.

Na wysoką jakość nauczania w miejskich szkołach wskazuje ranking Perspektywy 2024, w którym szkoły ponadpodstawowe są oceniane na podstawie wyników matur, egzaminów zawodowych oraz sukcesów uczniów tych szkół w olimpiadach. W rankingu 52 miejsce w województwie mazowieckim zajęło Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Stanisława Małachowskiego, otrzymując tzw. złotą tarczę będącą najwyższym znakiem jakości nauczania. Na pozycji 87 i 109 uplasowały się kolejno: III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Dąbrowskiej i Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Władysława Jagiełły, które uzyskały znak srebrnej tarczy. Wśród techników na 56 miejscu w województwie mazowieckim uplasowało się Technikum nr 2 im. Marii Skłodowskiej-Curie, które zostało odznaczone brązową tarczą.

W 2023 r. zdawalność matur w miejskich szkołach ponadpodstawowych wyniosła 90,8%. W latach 2021-2023 najniższą zdawalność odnotowano w dwóch szkołach: Technikum nr 4 w ZSUIP oraz Technikum nr 5 w ZSB, najwyższą zdawalnością wyróżniało się natomiast Liceum Ogólnokształcące

im. Marszałka Stanisława Małachowskiego¹³. Średnie wyniki uczniów plockich szkół uzyskane w 2023 r. z egzaminów maturalnych z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego na poziomie podstawowym były zbliżone do wyników dla województwa. Większość uczniów szkół ogólnokształcących uzyskała wyższe wyniki z matury w porównaniu do uczniów techników, którzy oprócz egzaminów maturalnych zdają także egzaminy potwierdzające kwalifikacje w zawodzie. Średnia zdawalność z zawodowych egzaminów pisemnych wśród uczniów techników i szkół branżowych wyniosła 88,4%, z egzaminów praktycznych 89,7%, a zdawalność ogółem 82,6%.

Miasto Płock prowadzi także placówki specjalne takie jak:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 im. Księdza Jana Twardowskiego w Płocku – w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 9, zespoły rewalidacyjno-wychowawcze oraz internat. Szkoła przeznaczona jest dla dzieci z różnym stopniem niepełnosprawności intelektualnej.
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Płocku – w skład którego wchodzi: Branżowa Szkoła I stopnia nr 6, Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy, internat oraz Centrum Terapeutyczno-Rehabilitacyjne. Szkoła branżowa przeznaczona jest dla uczniów o lekkim stopniu niepełnosprawności intelektualnej, z autyzmem oraz niepełnosprawnością ruchową, kształci w kierunkach takich jak m.in.: fryzjer, kucharz, ogrodnik, mechanik pojazdów samochodowych. Szkoła specjalna przeznaczona jest natomiast dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz dla niepełnosprawnych ruchowo. Jako jedyna szkoła w Polsce posiada w swoich strukturach Centrum Terapeutyczno-Rehabilitacyjne, w ramach którego odbywają się zajęcia rehabilitacyjne i integracyjne dla uczniów Ośrodka oraz dzieci i młodzieży z innych placówek prowadzonych przez Miasto Płock.
- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 24 w Płocku – przeznaczona dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym, z autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Udzielaniem wsparcia psychiczno-pedagogicznego zajmuje się m.in. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Płocku oraz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2 w Płocku. Placówki te świadczą usługi w zakresie konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych w formie zajęć, terapii, warsztatów dla rodziców itp.

¹³ Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych miasta Płocka za rok szkolny 2022/2023, w tym o wynikach egzaminów zewnętrznych oraz nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez kuratora oświaty, str. 60.

Placówką wychowania pozaszkolnego jest Młodzieżowy Dom Kultury im. Króla Maciusia Pierwszego, który oferuje zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia dzieci i młodzieży z zakresu muzyki, plastyki, tańca, teatru oraz sportu. MDK posiada 4 filie: eMDeKuś w Szkole Podstawowej nr 23, Przystanek Maciuś przy ul. Harcerskiej 2a, Ogród Jordanowski i Kompleks Sportowy.

Na terenie Płocka funkcjonują także szkoły wyższe takie jak:

- Akademia Mazowiecka w Płocku – publiczna szkoła wyższa, która oferuje studia I stopnia na kierunkach takich jak: administracja, bezpieczeństwo wewnętrzne, ekonomia, zarządzanie, informatyka (inż.), filologia, nowe media, pedagogika, praca socjalna, kosmetologia, pielęgniarstwo, położnictwo, studia II stopnia: bezpieczeństwo wewnętrzne z administracją publiczną, ekonomia, filologia, pielęgniarstwo oraz studia jednolite magisterskie: psychologia, pedagogika specjalna, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, kierunek lekarski, prawo. Ponadto oferuje szereg studiów podyplomowych.
- Politechnika Warszawska Filia w Płocku – kształcąca na inżynierskich studiach I i II stopnia: inżynieria środowiskowa, mechanika i budowa maszyn, technologia chemiczna, przemysłowe zastosowania informatyki, budownictwo oraz na studiach I i II stopnia o profilu praktycznym na kierunku ekonomia.
- Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku – niepubliczna szkoła wyższa oferująca studia I stopnia na kierunkach: administracja, bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo i higiena pracy, pedagogika, prawo w biznesie, zarządzanie, informatyka (inż.), studia II stopnia: administracja, pedagogika, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, zarządzanie, a także szereg studiów podyplomowych.
- Wyższe Seminarium Duchowne - W październiku 2000 roku weszła w życie umowa zawarta między Wyższym Seminarium Duchownym w Płocku a Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Na jej mocy klerycy płockiej uczelni stali się pełnoprawnymi studentami Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Analizując ofertę szkół ponadpodstawowych zauważa się brak możliwości kontynuowania niektórych kierunków kształcenia na poziomie szkół wyższych, co dotyczy m.in.: elektrotechniki, architektury, geodezji, energetyki odnawialnej. Część młodych osób decyduje się przez to na podjęcie studiów w innym mieście, w celu podwyższenia swoich kwalifikacji, co często wiąże się także z wyprowadzką z Płocka.

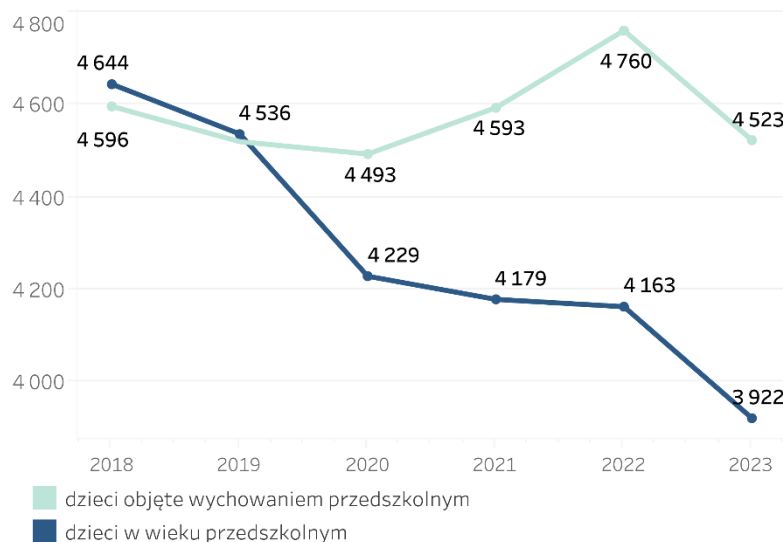
Na terenie Płocka od 2004 r. funkcjonuje CIFAL – afiliowany ośrodek szkoleniowy Instytutu ONZ ds. Badań i Szkoleń UNITAR, które było pierwszym tego typu ośrodkiem w Europie. Celem CIFAL jest

wzmacnianie i podnoszenie kompetencji władz samorządowych i lokalnych liderów społeczeństwa obywatelskiego w zakresie zrównoważonego rozwoju. CIFAL pomaga rozwijać kompetencje dotyczące tematów takich jak smart city, zarządzanie transportem i przestrzenią miejską, partnerstwa publiczno-prywatne, sposobów realizacji projektów, wdrażania nowych rozwiązań, czy poprawianie funkcjonowania instytucji publicznych różnego szczebla.

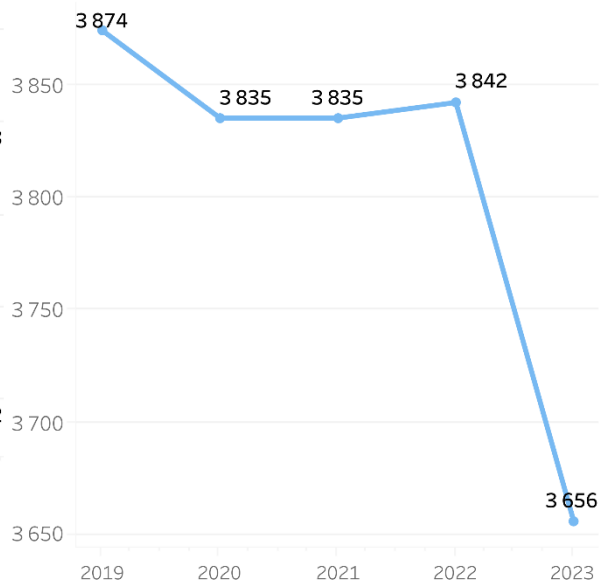

Dostępność przedszkoli dobrze ocenia 32,1% respondentów, natomiast 19,2% ma odmienne zdanie na ten temat. Dostępność placów zabaw dla dzieci także jest generalnie dobrze oceniana – 48,0% respondentów ocenia ten aspekt dobrze, a negatywnie tylko 18,6%. Ankietowani mieszkańcy zwracają uwagę na ogólnie dobrą jakość kształcenia na poziomie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a tylko niewielka część respondentów podkreśla niską jakość kształcenia, co przejawia się w konieczności uczęszczania dzieci i młodzieży na prywatne korepetycje. Odpowiedzi te sugerują, że niektóre szkoły mają problemy z zapewnieniem wysokiej jakości edukacji, co wynikać może z braku odpowiedniej liczby nauczycieli, niedofinansowania szkół i innych czynników. Największe zastrzeżenia wśród ankietowanych budzi natomiast oferta szkół wyższych i jakość kształcenia tych szkół. Ankietowani wskazują na brak uniwersytetu na terenie Płocka, co obniża rangę edukacyjną miasta oraz na niewystarczającą liczbę oferowanych kierunków kształcenia. Odpowiedzi mieszkańców sugerują potrzebę dalszego rozwoju oferty edukacyjnej i wzmacniania potencjału akademickiego miasta.

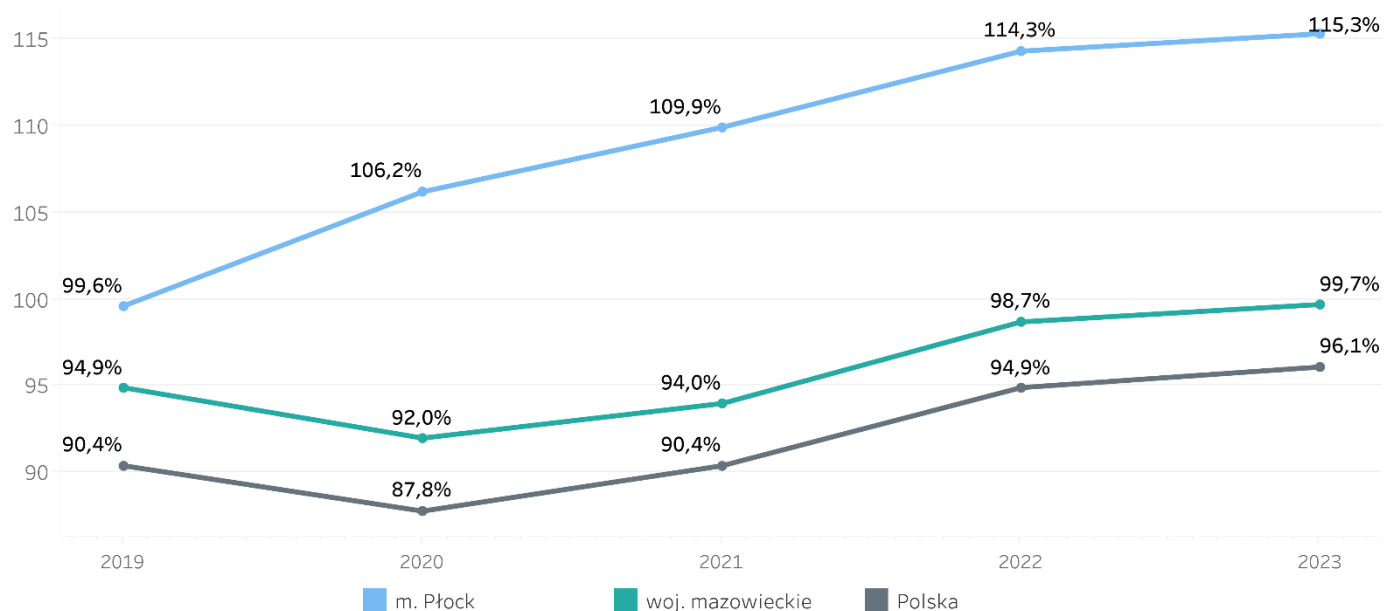
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym ogółem i dzieci w wieku do lat 3 (1)

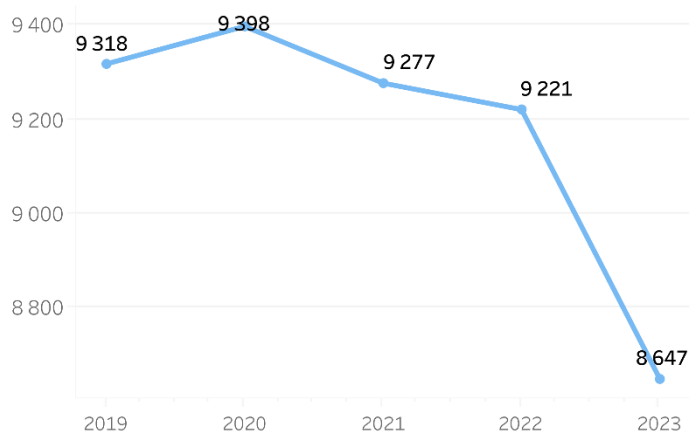
Liczba dzieci w przedszkolach miejskich (2)

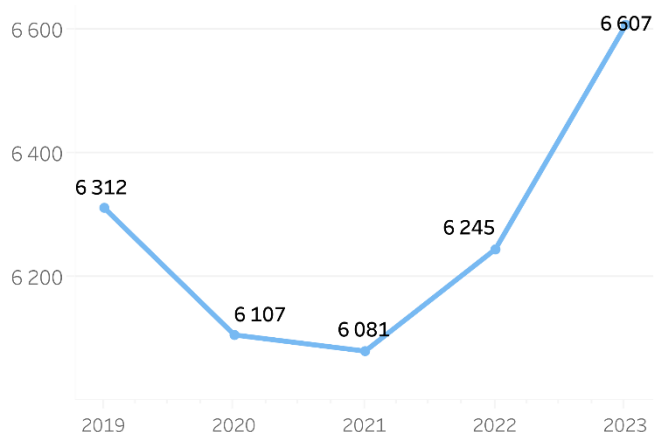
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (1)

Liczba dzieci w miejskich szkołach podstawowych (2)

Liczba dzieci w miejskich szkołach ponadpodstawowych (2)

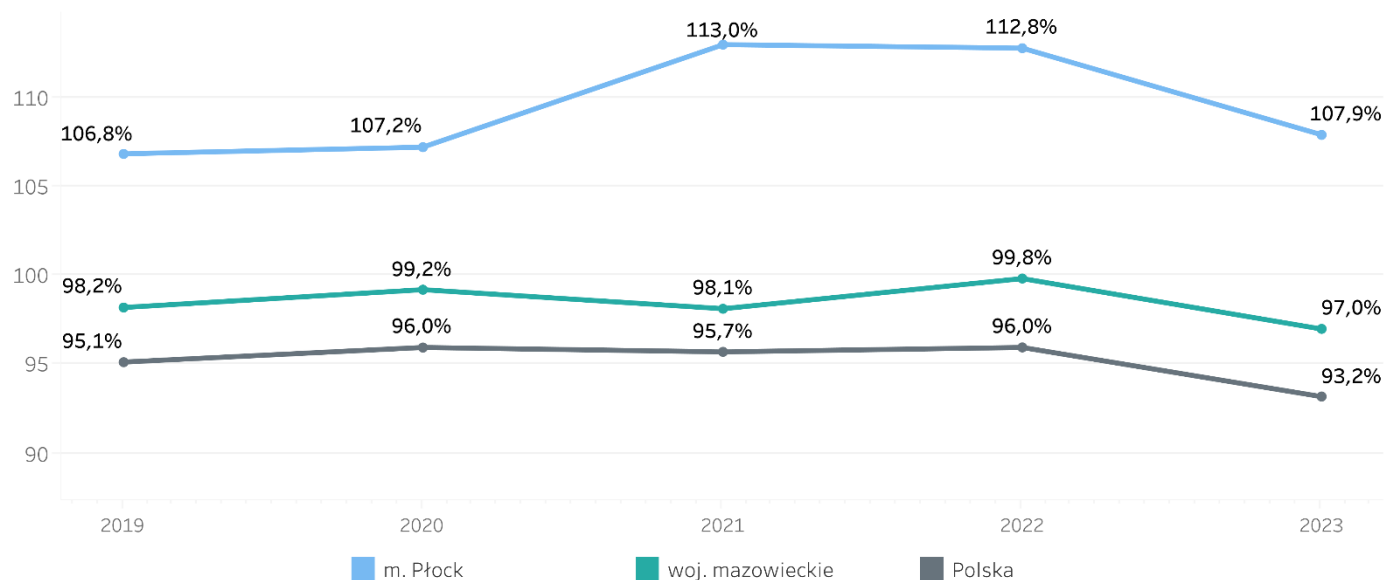

Źródło:

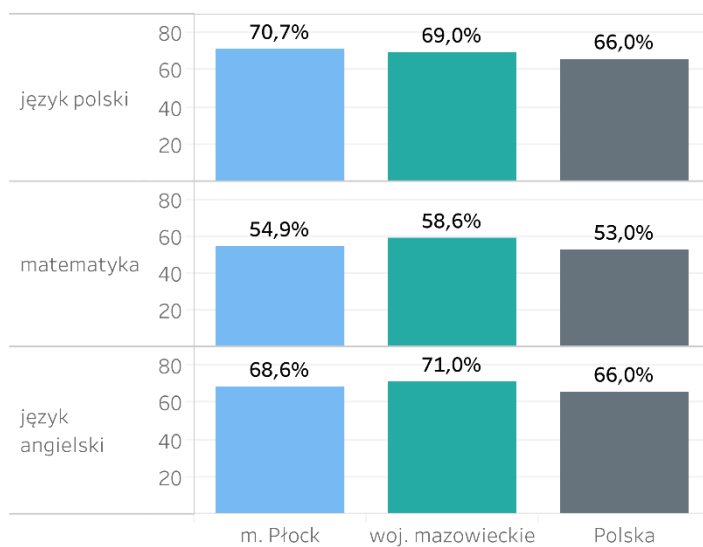
1 - GUS BDL

2 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

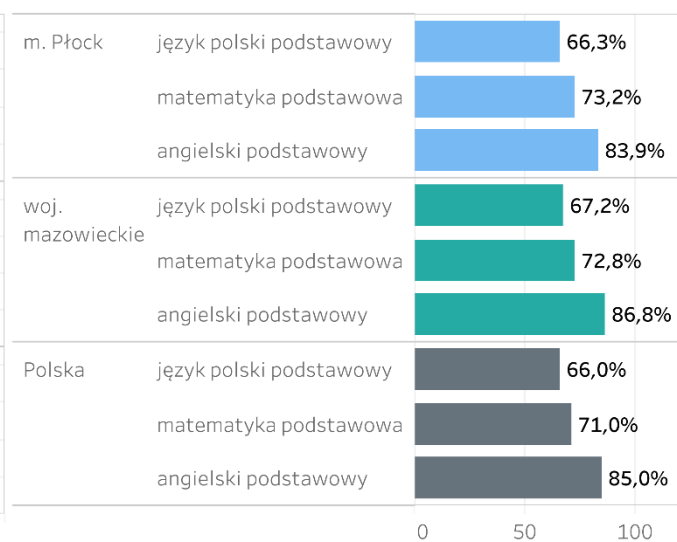
Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych (1)

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2023 r. (2)

Wyniki egzaminu maturalnego w 2023 r. (2)

4.7 Kapitał społeczny

Wysoki poziom kapitału społecznego jest istotny dla rozwoju miasta. W niniejszym podrozdziale przeanalizowano aktywność społeczną, w tym dane dotyczące funkcjonowania trzeciego sektora i mechanizmów wspierania partycypacji takich jak m.in. Budżet Obywatelski.

W mieście funkcjonuje Centrum Organizacji Pozarządowych zarządzane przez Wydział Kultury i Wspierania Inicjatyw Społecznych Urzędu Miasta Płocka. Centrum prowadzi współpracę z organizacjami pozarządowymi w formie m.in.: zlecania zadań publicznych, konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących funkcjonowania NGO w mieście, tworzenia zespołów o charakterze doradczo-inicjatywnym. Głównym celem COP jest rozwijanie partnerstwa pomiędzy władzą samorządową a organizacjami pozarządowymi poprzez prowadzenie partnerskiej współpracy poszczególnych podmiotów w zakresie tworzenia polityk publicznych.

Według danych GUS w latach 2019-2023 liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wzrosła o 21% wynosząc 555 w 2023 r. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców było to 5,0 podmiotów – nieco mniej niż w przypadku wskaźnika dla województwa mazowieckiego (5,5), lecz więcej niż wskaźnik dla kraju (4,6), co świadczy o stosunkowo dużej liczbie podmiotów trzeciego sektora funkcjonujących na terenie Płocka. Należy zaznaczyć, że stosunkowo duża liczba podmiotów nie oznacza ich wysokiej aktywności.

Rada Miasta Płocka co roku uchwała *Program współpracy Gminy - Miasto Płock z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, którego celem jest współpraca pomiędzy Miastem, a organizacjami trzeciego sektora oraz wykorzystanie aktywności społecznej do realizacji zadań na rzecz wspólnoty lokalnej. Jak wskazano we wspomnianych *Programach współpracy*, przy Prezydencie Miasta działa Płocka Rada Działalności Pożytku Publicznego, która zajmuje się szeroko rozumianą współpracą pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi. Do zadań Rady należy m.in. opiniowanie różnego rodzaju dokumentów strategicznych, projektów uchwał, promowanie dobrych praktyk z zakresu współpracy na linii samorząd – NGO, wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych. Przy wskazanych komórkach jednostek organizacyjnych tworzone są Komisje Dialogu Obywatelskiego, które mają charakter inicjatywny i opiniodawczo-doradczy. Celem poszczególnych Komisji jest konsultowanie przedstawionych dokumentów i projektów aktów prawnych w zakresie działalności danej Komisji. W Płocku działają Komisje do spraw m.in.: kultury, edukacji, pomocy społecznej, ochrony zwierząt.

Zgodnie z *Programami współpracy* Miasto Płock współpracuje z organizacjami pozarządowymi w formie finansowej i pozafinansowej w obszarach takich jak m.in.: pomoc społeczna, wspieranie

rodziny i systemu pieczy zastępczej, działalność na rzecz integracji społecznej i reintegracji zawodowej, ochrona zdrowia, przeciwdziałanie uzależnieniom, turystyka, ochrona zwierząt, kultura fizyczna.

W ramach współpracy w 2023 r. ogłoszono 22 otwarte konkursy, w których organizacje pozarządowe złożyły łącznie 244 oferty. W latach 2019-2023 najwięcej konkursów ogłoszono w 2022 r. (25), a najwięcej ofert złożono w 2020 r. (295). W 2023 r. Miasto zawarto 188 umów z organizacjami pozarządowymi, co było wartością niższą w porównaniu do lat poprzednich. Także kwota przekazanych dotacji była niższa (5,2 mln zł) na tle poprzednich lat (z wyjątkiem 2022 r.).

Inną formą partycypacji społecznej jest Budżet Obywatelski Płocka, który umożliwia aktywne zaangażowanie mieszkańców w redystrybucji lokalnych funduszy. W 2023 r. zrealizowano 12 edycję budżetu, w której frekwencja wyniosła 7,7%, a liczba oddanych głosów 15 tys. – z roku na rok zauważa się wzrost zainteresowania tą formą uczestnictwa w życiu społecznym, jednakże patrząc na frekwencję Budżet Obywatelski nadal jest niedostatecznie promowany wśród mieszkańców Płocka. W okresie ostatnich pięciu lat (2019-2023) zrealizowano łącznie 79 projektów ze złożonych 344 propozycji projektów, które obejmowały tematy takie jak m.in.: remonty chodników i ulic, nasadzenia drzew i krzewów, tworzenie nowych miejsc rekreacji, organizacja wydarzeń sportowych, doposażenie placówek oświatowych. Propozycje projektów są weryfikowane pod kątem możliwości ich realizacji, uwarunkowań formalno-prawnych, kosztów oraz zgodności z obowiązującymi dokumentami strategicznymi, a następnie ogłaszana jest lista projektów do głosowania. Każdy mieszkaniec Płocka może oddać dwa głosy na wybrane projekty (także dzieci i młodzież) – jeden na projekt ogólnomiejski, drugi na projekt osiedlowy. Głosowanie przeprowadzane jest w formie stacjonarnej w wyznaczonych punktach oraz w formie elektronicznej za pomocą dedykowanej strony internetowej (mojemiasto.plock.eu).

W celu upowszechniania postaw demokratycznych i zwiększenia partycypacji społecznej wśród osób młodych działa Młodzieżowa Rada Miasta Płocka. Członkami Rady są uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, którzy pełnią funkcje opiniodawczą dla władz samorządowych, szczególnie w sprawach bezpośrednio dotyczących młodzieży i systemu oświaty. Celem Rady jest także koordynowanie inicjatyw młodych ludzi, nawiązywanie współpracy z młodzieżą z innych gmin, organizacjami młodzieżowymi, inicjowanie działań skierowanych do młodzieży.

W celu aktywizacji środowiska seniorów powołano natomiast Płocką Radę Seniorów, która także pełni funkcje konsultacyjno-doradcze. Rada inicjuje działania skierowane do osób powyżej 60 roku życia, w tym wydarzenia z zakresu kultury, sportu, rekreacji i edukacji. Celem Płockiej Rady Seniorów jest m.in.: ograniczanie marginalizacji osób starszych, przełamywanie stereotypowego postrzegania ich roli

w społeczeństwie oraz upowszechnianie wiedzy o potrzebach osób starszych, w tym tych z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

Dla osób zameldowanych na terenie miasta lub płacących podatki w mieście wprowadzono program Płocka Karta Mieszkańca (Płockarta), w ramach którego mieszkańcy mogą skorzystać z szeregu zniżek. Program obejmuje kilka pakietów: Pakiet Mieszkańca, Pakiet Seniora, Pakiet Familijny (dla rodzin mających co najmniej troje dzieci) oraz Pakiet Komunikacyjny. Według danych z 2024 r. kartę posiadało łącznie 31 tys. osób, z czego 6,2 tys. to osoby do 20 roku życia, 19,8 tys. osoby w wieku 20-64 lata i 4,9 tys. osoby w wieku 65 lat i więcej. Dotychczas pozyskano około 70 partnerów, którzy zaoferowali zniżki na usługi i zakupy w ramach programu. Jak wynika z informacji uzyskanych z Urzędu Miasta Płocka tzw. Płockarta jest za mało rozpromowana i w przyszłości należy poszerzyć pakiet usług oferowanych w ramach karty.

Z uwagi na wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym głos najstarszych mieszkańców Płocka ma znaczenie – w 2023 r. podjęte zostały prace nad *Polityką Senioralną Miasta Płocka do 2026 roku*, której celem jest rozwój polityki senioralnej w mieście opartej na partycypacji społecznej mieszkańców. Zgodnie z przytoczonym programem ważną kwestią jest zwiększenie aktywności społecznej seniorów, którzy stanowią istotną część lokalnej społeczności poprzez m.in.: kształtowanie wysokiej jakości oferty spędzania czasu wolnego, promowanie zdrowego trybu życia czy wdrażanie idei uczenia się przez całe życie.

Głównym podmiotem aktywizującym seniorów jest Centrum Aktywności Seniora, które swoją działalność rozpoczęło w 2017 r. Centrum prowadzi różnego rodzaju bezpłatne zajęcia skierowane do płockich seniorów, takie jak warsztaty tematyczne, spotkania integracyjne, imprezy. W CAS prowadzone są zajęcia w Pracowni Rękodzieła, Pracowni Kulinarnej, Szwalni Seniora oraz Kąciku różnaitości. Placówka zapewnia opiekę 40-50 osobom¹⁴.

Politykę senioralną rozwija także Dział Integracji Społecznej MOPS w Płocku, który prowadzi Klub Aktywnego Seniora dla osób w wieku 60+ mieszkających na terenie miasta Płocka. Jego celem jest zapobieganie marginalizacji seniorów, w tym podejmowanie działań na rzecz aktywizacji społecznej i kulturalnej oraz pobudzanie zainteresowań i uzdolnień wśród osób starszych. Klub proponuje seniorom różne formy aktywności takie jak np.: zajęcia muzyczne, teatralne, krawieckie, literackie.

W mieście od 1968 r. funkcjonuje Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Płocku, którego celem jest przeciwdziałanie marginalizacji i izolacji seniorów. Od początku swojej działalności Związek skupia się na działaniach kulturowych, edukacyjnych, turystycznych

¹⁴ Polityka Senioralna Miasta Płocka do 2026 roku, str. 12.

i wypoczynkowych. Oddział Okręgowy w Płocku obejmuje 11 Oddziałów Rejonowych, ponadto podlegają mu 24 Koła terenowe i środowiskowe zlokalizowane w Płocku i powiecie płockim. Jak wskazano w projekcie *Polityki Senioralnej Miasta Płocka do 2026 roku*, Oddział Okręgowy w Płocku wyróżnia się wysoką aktywnością, za którą był wielokrotnie odznaczany przez organizacje społeczne, władze samorządowe i władze wyższego szczebla.

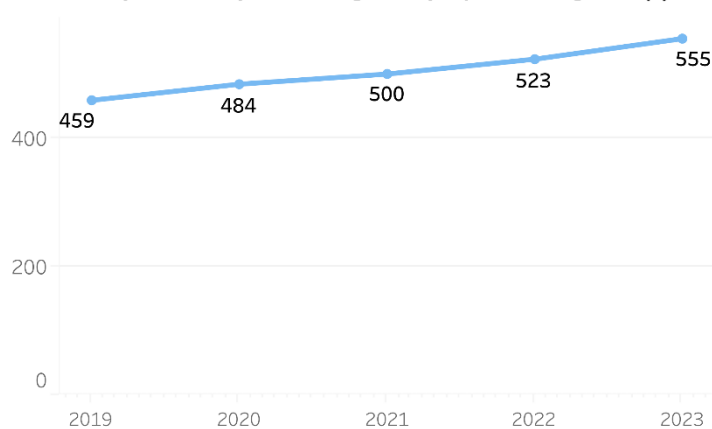
W mieście działają także dwa Uniwersytety Trzeciego Wieku: Uniwersytet Trzeciego Wieku „Trzecia Młodość” (prowadzone przez Stowarzyszenie Nowoczesna i Innowacyjna Edukacja) oraz Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Płocku im. Janiny Czaplickiej. Oba podmioty prowadzą działalność edukacyjną, kulturalną, sportową, turystyczno-krajobrazową oraz twórczą skierowaną do seniorów. W ramach UTW prowadzone są m.in.: wykłady tematyczne, dyskusje, zajęcia ruchowe, plastyczne, rękodzielnicze, teatralne, spotkania z ludźmi nauki i kultury. Wykładowcami na UTW jest głównie kadra Akademii Mazowieckiej w Płocku oraz Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku. Celem UTW jest aktywizacja społeczna, intelektualna i fizyczna seniorów, którzy mogą produktywnie spędzić czas wolny i rozwijać swoje zainteresowania.

Według danych GUS liczba osób będących członkami kół, klubów, sekcji seniora i UTW wyniosła 203 w 2023 r.¹⁵ – wzrosła o 38,1% względem 2019 r. Udział wspomnianych członków w liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej wyniósł 0,6% - mniej niż udział dla województwa mazowieckiego (1,6%) i kraju (1,1%). W stosunku do 2019 r. udział ten wzrósł, co świadczy o coraz większej popularności tej formy spędzania czasu wśród seniorów. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią coraz większą część lokalnej społeczności, dlatego zwiększanie aktywności wśród seniorów jest ważne z punktu widzenia rozwoju miasta.

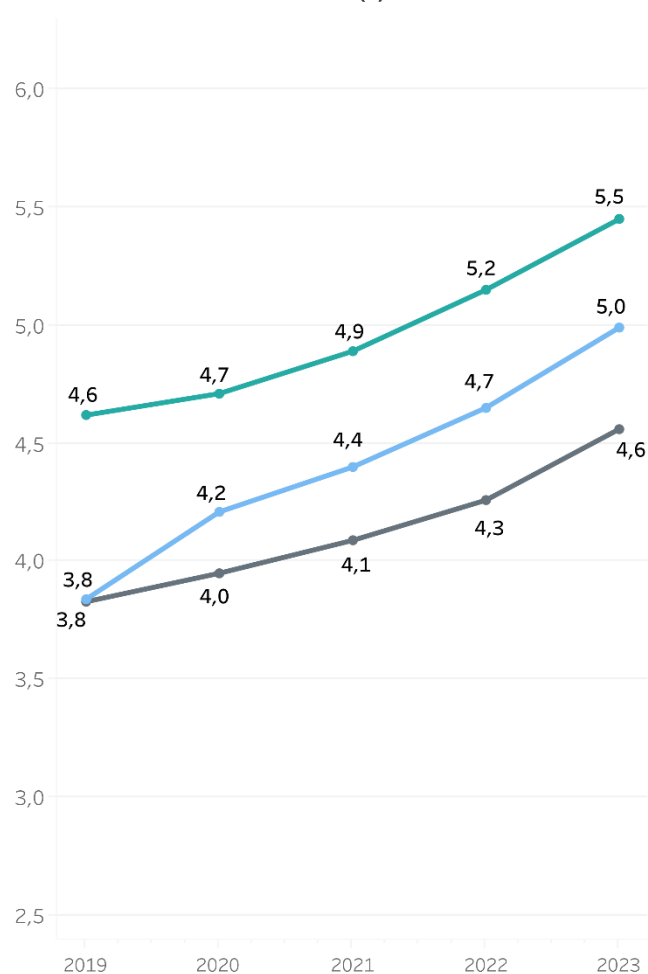
W ramach aktywności społecznej na terenie Płocka organizowane są wydarzenia skierowane do podmiotów trzeciego sektora. W 2024 r. odbyła się XVII edycja konkursu „Godni Naśladowania”, którego celem jest uhonorowanie najważniejszych inicjatyw społecznych w Płocku, których realizatorami były podmioty trzeciego sektora. Nagrody są przyznawane w trzech kategoriach: za najlepszą inicjatywę, za najlepszą inicjatywę partnerską oraz za najlepszą inicjatywę wolontarystyczną. W 2024 r. zorganizowano także III edycję konkursu „Senior Godny Naśladowania”, której celem jest wyróżnienie najbardziej aktywnych seniorów działających na rzecz rozwoju miasta.

¹⁵ Rzeczywista liczba może być wyższa.

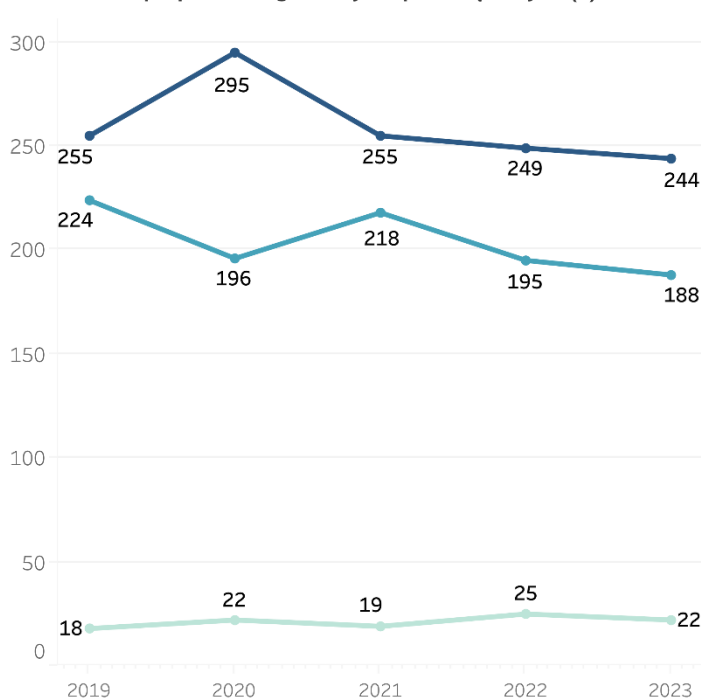
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne ogółem (1)

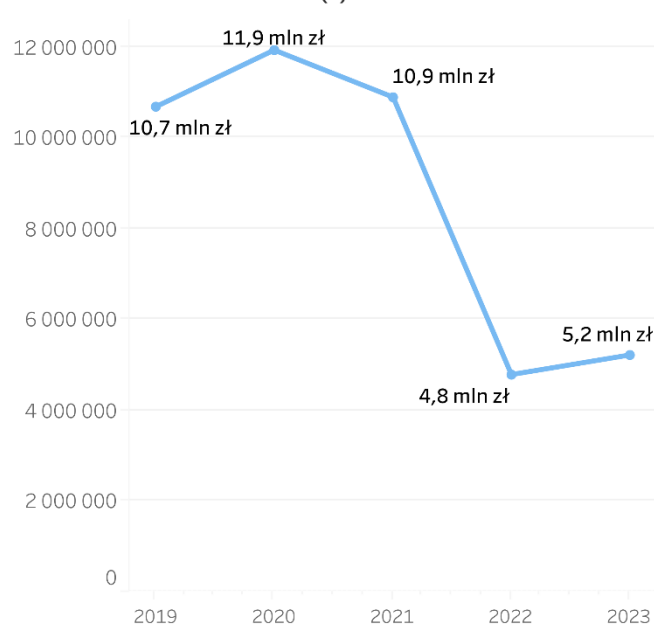
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 ludności (1)

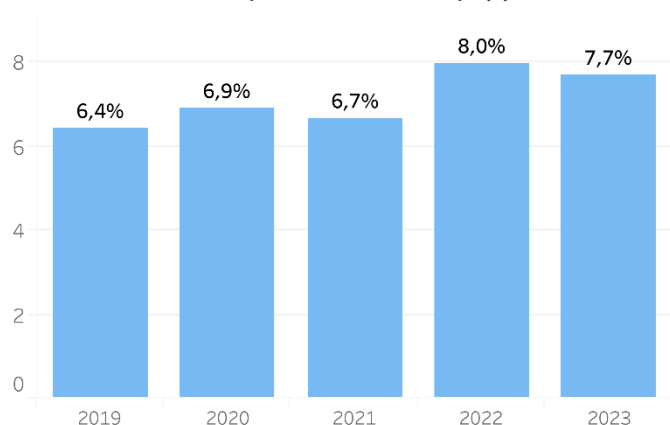
Współpraca z organizacjami pozarządowymi (2)

Współpraca z organizacjami pozarządowymi - kwota dotacji (2)

Budżet obywatelski - frekwencja (3)

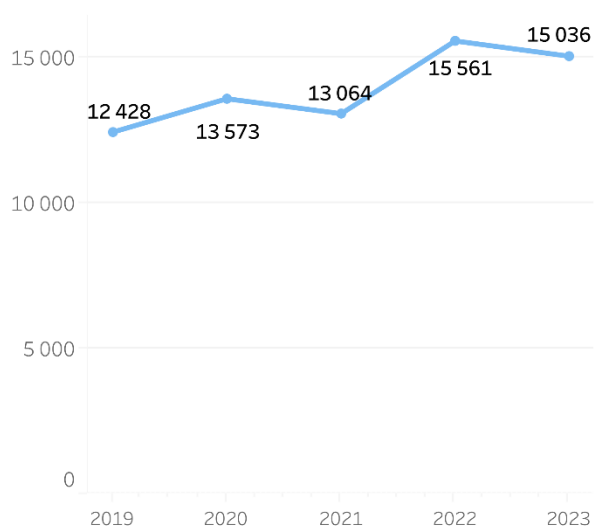
Źródło:

1 - GUS BDL

2 - Sprawozdania z realizacji programu współpracy Gminy Miasto Płock z organizacjami pozarządowymi za lata 2019-2023

3 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

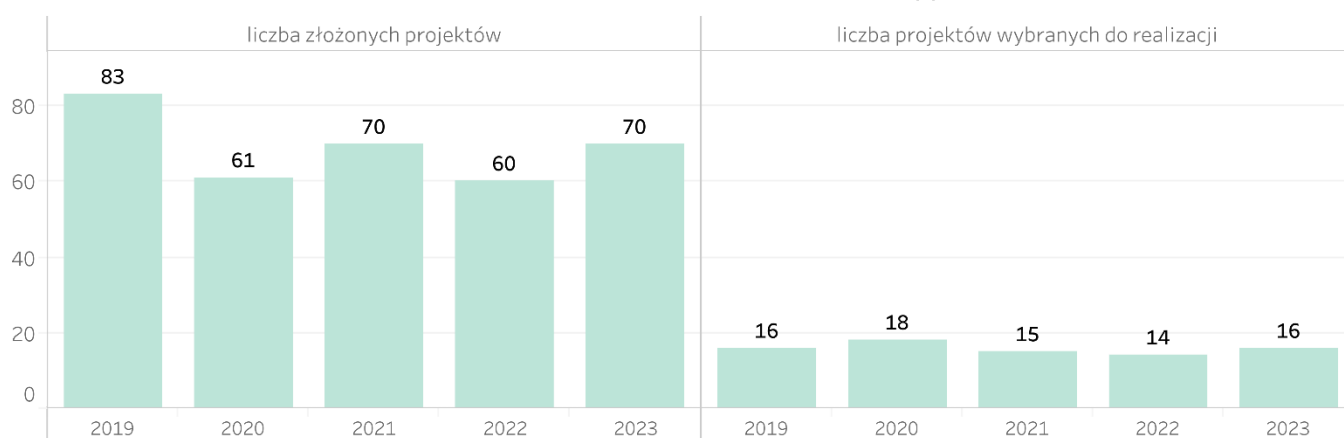
Budżet obywatelski - liczba oddanych głosów (1)

Budżet obywatelski - kwota przeznaczona na realizację zadań (1)

Budżet obywatelski - liczba złożonych projektów (1)

Źródło:

1 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

4.8 Kultura

Istotną część usług miejskich stanowi oferta kulturalno-rozrywkowa. W niniejszym podrozdziale przedstawiono kluczowe dane z zakresu działalności poszczególnych ośrodków kultury.

Jak wskazano w *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+* Płock jest jednym z głównych miast województwa, które budują potencjał kulturowy regionu. Z uwagi na ten potencjał w 2024 r. uchwalono dokument pn. *Polityka Kulturalna Płocka*, w którym zawarto kierunki działań dotyczące rozwoju oferty kulturalnej na terenie miasta. Według wizji zawartej w przytoczonym dokumencie Płock w przyszłości ma się stać miastem twórczym, otwartym oraz centrum kreatywności, kultury i innowacji, które będzie przyciągać nowych mieszkańców, turystów i inwestorów.

Na terenie Płocka funkcjonuje pięć miejskich instytucji kultury takich jak:

- Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki im. Franciszki i Stefana Themersonów wraz z Amfiteatrem im. Miry Zimińskiej-Sygietyńskiej,
- Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego wraz z Mediateką eMką i filiami,
- Płocka Galeria Sztuki,
- Płocka Orkiestra Symfoniczna im. Witolda Lutosławskiego,
- Chór Pueri et Puellae Cantores Plocenses.

Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki im. Franciszki i Stefana Themersonów jest główną instytucją kultury, która prowadzi działalność w zakresie edukacji i animacji kulturalnej, upowszechniania kultury, promocji amatorskiego ruchu artystycznego, jest także organizatorem lub współorganizatorem wielu imprez kulturalnych i rozrywkowych. POKiS dysponuje zadaszonym amfiteatrem dla 3,5 tys. widzów, salą koncertową dla około 250 osób, salą Kina za Rogiem (przeznaczoną dla 30 osób) oraz studiem nagrań. Oprócz odpowiedniego zaplecza scenicznego Ośrodek zatrudnia wykwalifikowaną kadrę, która uczestniczy przy organizacji różnorodnych wydarzeń.

W strukturach instytucji funkcjonuje m.in.:

- Zespół Pieśni i Tańca „WISŁA” – prezentujący polskie tańce narodowe, folklor oraz tańce z różnych krajów Unii Europejskiej, liczy około 90 uczestników podzielonych na trzy grupy wiekowe (dziecięcą, młodzieżową i dorosłą). Zespół bierze udział w wielu wydarzeniach kulturalnych w Polsce i na świecie, w tym głównie w przeglądach i festiwalach folklorystycznych,
- Chór Vox Singers – specjalizuje się w muzyce pop i jazz, występuje zarówno w kraju, jak i na scenie międzynarodowej (m.in. USA, Chiny), wielokrotnie nagradzany na różnych festiwalach

muzycznych. Ostatnim największym sukcesem chóru jest Złoty Medal na European Choir Games 2019 w Gotenburgu w kategorii Grand Prix (Jazz, Pop, Show),

- „Canzona” Brass Quintet – kwintet blaszany nawiązujący do dawnej tradycji płockiej kapeli katedralnej, która działała nieprzerwanie przez ponad 300 lat do 1900 r. Zespół wykonuje różnorodne utwory muzyczne pochodzące m.in. z epoki renesansu i baroku. Repertuar obejmuje zarówno muzykę klasyczną, sakralną jak i rozrywkową, filmową i jazzową. Kwintet koncertuje w Polsce i za granicą.

Ponadto przy POKiS działają pomniejsze zespoły muzyczne, taneczne, pracownie literackie, plastyczne czy koła fotograficzne. W 2023 r. zorganizowano 131 warsztatów artystycznych (plastycznych, tanecznych, teatralnych itp.), w których udział wzięło około 3 tys. osób. W okresie 2020-2022 liczba warsztatów i ich uczestników była ograniczona, co było spowodowane pandemią COVID-19. W latach 2019-2023 POKiS zorganizował łącznie ponad 2,4 tys. wydarzeń – w 2023 r. było to 590 wydarzeń, o 20,8% mniej niż w 2019 r., lecz więcej niż w okresie 2020-2022, gdy obowiązywały obostrzenia związane z pandemią COVID-19. W czasach pandemii Ośrodek organizował wydarzenia m.in. w formie online. Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych wyniosła 100 tys. w 2023 r., co było wartością niższą w porównaniu do lat poprzednich. Najwięcej uczestników odnotowano w 2020 r., z uwagi na fakt, że większość wydarzeń odbywała się w formie online.

Kino za Rogiem jest kameralnym, małym tzw. kinem społecznościowym. W kinie odbywają się pokazy różnego rodzaju filmów, w tym seanse na życzenie, a także wydarzenia filmowe czy spotkania z krytykami filmowymi. Przy kinie działa Klub Filmowy POD GILEM. W 2023 r. w kinie zorganizowano około 400 seansów, które zgromadziły 4,5 tys. widzów.

Kino za Rogiem wspólnie z Płocką Lokalną Organizacją Turystyczną realizował autorski projekt „Filmowy Płock”, którego celem była popularyzacja wiedzy na temat sztuki filmowej w mieście. W ramach projektu powstała m.in. strona internetowa i podcasty poświęcone filmom, które były kręcone na terenie Płocka.

Ponadto w mieście funkcjonuje NoveKino Przedwiośnie, które w zmienionej formie funkcjonuje od 1935 r. Placówka należy do Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych – programu, którego celem jest rozpowszechnianie filmów o wysokich walorach artystycznych. W Płocku jest również Kino Helios, które ulokowane jest na Podolszyczach Południe w Galerii Wisła.

Uzupełnienie oferty kulturalnej POKiS stanowi Spółdzielczy Dom Kultury Płockiej Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko- Własnościowej, który także oferuje szereg zajęć dla różnych grup wiekowych oraz wspiera działalność organizacji pozarządowych.

Warto nadmienić, że w Płocku znajdują się unikatowe na skalę światową zbiory sztuki z kręgu art brut¹⁶ wraz z metodologią pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Do 2020 r. w mieście funkcjonowała Galeria „Oto ja” prowadzone przez Stowarzyszenie Edukacyjno-Artystyczne OTO JA, która została zamknięta z powodu braku systemowego dofinansowania. Kolekcja dzieł gromadzona od 1995 r. zawiera ponad 2 tys. obiektów, takich jak rysunki, obrazy, rzeźby. W 2023 r. POKiS przygotował wniosek dotację z funduszy UE dla międzynarodowego polsko-czesko-francuskiego projektu promującego sztukę art brut jako ważny element dziedzictwa kulturowego tych krajów.

W mieście działa Płocka Galeria Sztuki upowszechniająca różne formy sztuki poprzez m.in. wystawy, plenery, konkursy dla młodych artystów, spotkania autorskie, wydarzenia integrujące lokalne środowisko artystyczne. W ciągu ponad 40 lat działalności wystawiała prace wielu znanych artystów. Obecnie kolekcja PGS liczy około 800 różnego rodzaju prac i cieszy się coraz większą rozpoznawalnością wśród galerii w kraju. W ostatnich latach PGS nawiązała współpracę ze znanymi postaciami ze świata kultury, krytykami oraz różnego rodzaju instytucjami kultury, w tym m.in. z warszawską Galerią Art Fabryka, krakowską Galerią Starmach, Galerią Szyb Wilson z Katowic, czy opolską Galerią Edu-goal.

Jednym z rodzajów i form uczestnictwa w kulturze jest czytelnictwo. W mieście działa Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego, której celem jest gromadzenie i upowszechnianie czytelnictwa oraz aktywizacja społeczna mieszkańców. Książnica prowadzi swoją działalność w budynku głównym, w którym mieści się czytelnia, wypożyczalnia i Centrum „e-kąt”, w Mediatece „eMka”, Bibliotece dla dzieci oraz 13 filiach bibliotecznych. Na koniec 2023 r. liczba zbiorów Książnicy Płockiej wynosiła 443,7 tys. zbiorów (w tym zbiory specjalne takie jak audiobooki, filmy itp.). Książnica pełni również zadania biblioteki powiatowej – sprawuje nadzór merytoryczny nad 29 bibliotekami samorządowymi w zakresie gromadzenia i upowszechniania zbiorów. W 2023 r. placówka zorganizowała około 1,7 tys. wydarzeń bibliotecznych, które zebrały 45,5 tys. uczestników. W okresie 2019-2023 najwyższą liczbę wydarzeń i ich uczestników odnotowano w 2019 r., natomiast najniższą w latach 2020-2021, co wynikało z obostrzeń wprowadzonych ze względu na pandemię COVID-19.

W 2023 r. w bibliotece zarejestrowanych było 29 650 czytelników – o 2,7% więcej niż w 2019 r. Spadek liczby czytelników odnotowano w 2020 r., czego powodem była pandemia COVID-19. Liczba wypożyczeń zbiorów bibliotecznych wyniosła 614,5 tys. w 2023 r., czyli o 7,2% mniej w porównaniu do 2019 r. Według danych GUS liczba wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika wyniosła 18,8 na terenie Płocka, co było wartością wyższą od tej odnotowanej w województwie mazowieckim (16,8) i kraju (18,4), co świadczy o stosunkowo wysokim poziomie czytelnictwa wśród mieszkańców miasta.

¹⁶ Różne formy sztuki tworzone przez nieprofesjonalistów, głównie osoby z grup marginalizowanych, w tym osoby dotknięte chorobami psychicznymi.

W życiu kulturalnym miasta aktywny udział bierze Płocka Orkiestra Symfoniczna im. Witolda Lutosławskiego powstała w 1975 r., która prowadzi cykl stałych koncertów symfonicznych oraz działalność edukacyjną. Jest organizatorem corocznego Letniego Festiwalu Muzycznego, jednego z największych wydarzeń muzycznych w Płocku. Na przestrzeni ponad 40 lat Orkiestra współpracowała z wieloma wybitnymi wykonawcami, koncertując zarówno w Polsce, jak i za granicą.

Uzupełnieniem oferty muzycznej miasta są chóry, w tym największy Chór Pueri et Puellae Cantores Plocenses, w którego skład wchodzi ponad 100 osób w wieku 7-20 lat. Do głównych zadań Chóru należy edukacja muzyczna dzieci i młodzieży, w tym organizacja cyklicznych, specjalistycznych warsztatów muzycznych dla członków Chóru.

W mieście działają również instytucje kultury podlegające władzom Województwa Mazowieckiego takie jak Muzeum Mazowieckie wraz z oddziałami oraz Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego.

Muzeum Mazowieckie w Płocku powstało w 1821 r. i działało do 1836 r, co czyni je jednym z najstarszych muzeów na ziemiach polskich. Wznowienie działalności nastąpiło w 1907 r. Obecnie Muzeum posiada kilka oddziałów:

- Kamienica secesyjna – w której można oglądać eksponaty związane z rzemiosłem artystycznym (szkło, metal, ceramika) oraz malarstwem polskim,
- Art déco – oddział poświęcony architekturze i sztuce okresu międzywojennego, w której zlokalizowana jest największa w Polsce wystawa stała dotycząca art déco,
- Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Wiącheminie Polskim – zlokalizowany jest około 20 km od Płocka i prezentuje historię osadnictwa m.in. Olendrów na ziemiach polskich. Płockie muzeum posiada największe w Polsce zbiory dotyczące olenderskiego osadnictwa, w tym głównie narzędzia codziennego użytku,
- Spichlerz – oddział mieszczący się w zabytkowym budynku z XVIII/XIX w., w którym zgromadzono zbiory etnograficzne dotyczące m.in. kultury ludowej Mazowsza,
- X wieków Płocka – w oddziale zorganizowano stałą wystawę pn. „X Wieków Płocka. Płock w przestrzeni kulturowej Mazowsza, Polski, Europy”, która prezentuje tysiącletnią historię miasta, w tym makietę miasta z 1800 r. o powierzchni 40 m², która jest jedną z największych makiet w polskich muzeach,
- Muzeum Żydów Mazowieckich – zlokalizowane w dawnej bożnicy, opowiada o historii osadnictwa żydowskiego na ziemiach polskich, w tym na terenie Mazowsza,
- Muzeum Wisły w Wyszogrodzie – oddział zajmujący się dokumentacją zabytków związanych z handlem, żeglugą i obyczajami ludzi zamieszkujących tereny Środkowej Wisły oraz obszar dawnej ziemi wyszogrodzkiej.

Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego rozpoczął swoją działalność początkiem XIX w., jest głównym ośrodkiem teatralnym w mieście. W repertuarze placówki znaleźć można zarówno polską i światową klasykę, jak i pozycje współczesnej dramaturgii. Spektakle odbywają się w zmodernizowanym w 2007 r. budynku, w której mieszczą się trzy sceny: Duża Scena (402 miejsca), Scena Kameralna (92 miejsca) i Scena Piekiełko (50 miejsc). Ponadto część spektakli odbywa się w gmachu Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego w Płocku. Teatr prowadzi również działalność edukacyjną w zakresie sztuki teatralnej. *Strategia rozwoju kultury w województwie mazowieckim na lata 2023-2027* wskazuje, że Płock jest jednym z trzech (po Warszawie i Radomiu) ośrodków teatralnych ze sceną instytucjonalną¹⁷ (teatrem publicznym posiadającym własny budynek, w którym rozgrywane są spektakle).

Z uwagi na dużą liczbę podmiotów kulturotwórczych, w Płocku organizowane jest wiele różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych oraz imprez masowych. Wśród najważniejszych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie miasta można wymienić m.in.:

- Jarmark Tumski – cykliczna impreza plenerowa kolekcjonersko-wystawiennicza, odbywająca się na ulicach Starego Miasta, gdzie wystawiane są stoiska wystawców i kolekcjonerów różnego rodzaju antyków,
- Festiwal Rynek Sztuki – cykliczna impreza o kameralnym charakterze skupiająca się na sztuce teatralnej, muzycznej i filmowej, celem imprezy jest prezentacja mniej znanych twórców szerszej publiczności,
- Vistula Folk Festival – coroczna impreza folklorystyczna, która przybliży tradycje muzyczne i taneczne z różnych stron Polski i świata (w ostatnich edycjach goszczono zespoły z m.in.: Gruzji, Mołdawii, Kenii, Ekwadoru, Hiszpani, Włoch, Tajwanu, Egiptu),
- cykle koncertów w ramach Kawiarni Jazzowej – cykl koncertów z ponad 30-letnią tradycją prezentujących muzykę jazzową,
- cykl koncertów w ramach Alterstacji – wydarzenie promujące szeroko rozumianą muzykę alternatywną,
- Festiwal Themersonów – powstał w celu uhonorowania i przypomnienia twórczości Stefana Themersona pochodzącego z Płocka wszechstronnego artysty oraz jego żony Franciszki. Stefan Themerson był autorem wielu wierszy, filmów awangardowych, opery i powieści, natomiast jego żona Franciszka odnosiła sukcesy jako uznana scenografka, malarka i ilustratorka,

¹⁷ Strategia rozwoju kultury w województwie mazowieckim na lata 2023-2027, str. 35.

- Międzynarodowy Festiwal Płockie Dni Muzyki Chóralnej – jedna z największych imprez w mieście, której celem jest upowszechnianie muzyki kantatowo-oratoryjnej i chóralnej. Wydarzenie odbywa się w Bazylice Katedralnej,
- Międzynarodowy Festiwal Płockie Koncerty Organowe – impreza cykliczna odbywająca się w Bazylice Katedralnej, w której znajdują się jedne z największych organów w kraju, pochodzące z początku XX w.

Ponadto w obszarze kultury na terenie Płocka działa Muzeum Diecezjalne, Biblioteka Naukowa im. Zielińskich (jedna z siedmiu najstarszych bibliotek w Polsce istniejąca od 1820 r.), znajdująca się w strukturach Towarzystwa Naukowego Płockiego, a także Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego i Biblioteka Pedagogiczna.

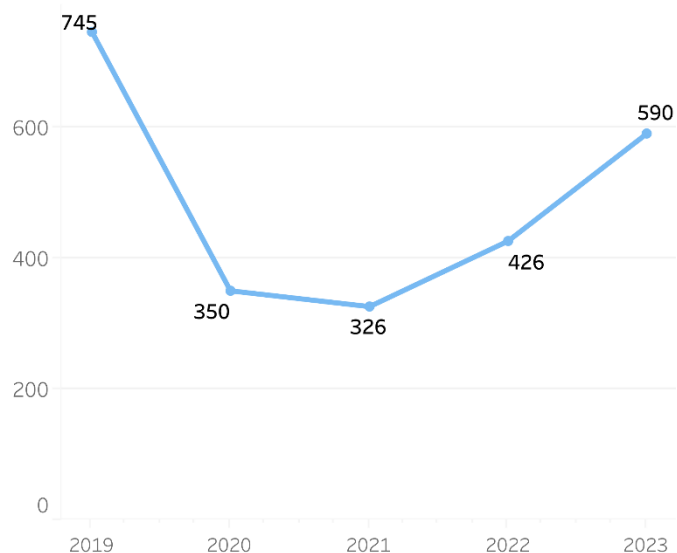
Miasto Płock co miesiąc wydaje informator społeczny i kulturalny dostępny w wersji papierowej w m.in.: instytucjach kulturalnych, bibliotekach, Urzędzie Miasta Płock oraz w wersji online na stronie internetowej miasta (<https://nowy.plock.eu/miasto-zyje/>). Informator przedstawia wydarzenia i aktualności z miasta Płocka z obszaru kultury, społeczeństwa obywatelskiego oraz inwestycji infrastrukturalnych.

W 2023 r. o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury (ESK) starało się 12 miast, w tym Płock. Wspomniany tytuł przyznawany jest europejskim miastom na rok. Miasto, które zdobędzie tytuł ma szansę zaprezentować swoje dziedzictwo kulturowe na arenie międzynarodowej. Płock nie zakwalifikował się do finału konkursu, jednakże należy podkreślić, że aby starać się o miano ESK miasto musiało spełnić szereg warunków, w tym m.in. rozwijanie oferty kulturalnej, promowanie lokalnej kultury i wartości europejskich.

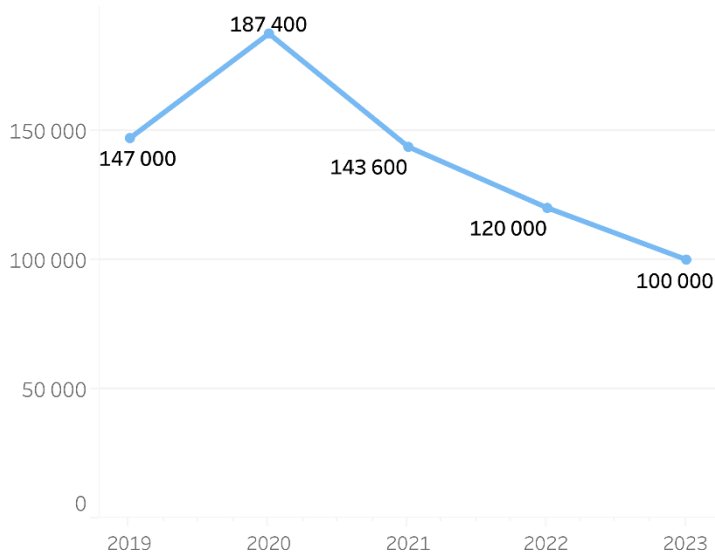

Jakość oferty kulturalnej jest dobrze oceniana przez 32,6% respondentów, natomiast dostępność dobrze ocenia 41,2% z nich. Wśród ankietowanych część miała negatywne zdanie na temat jakości i dostępności kultury – kolejno 37% i 27,8%. Najgorzej oceniono dostępność form atrakcyjnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży – niemal 39% respondentów źle ocenia ten aspekt. Wśród ankietowanych pojawiały się głosy o braku ambitnej oferty kulturalnej oraz tej skierowanej do ludzi młodych i pracujących. Opinie te wskazują na konieczność dalszego urozmaicania oferty kulturalno-rozrywkowej oraz ukierunkowania jej na różne grupy odbiorców.

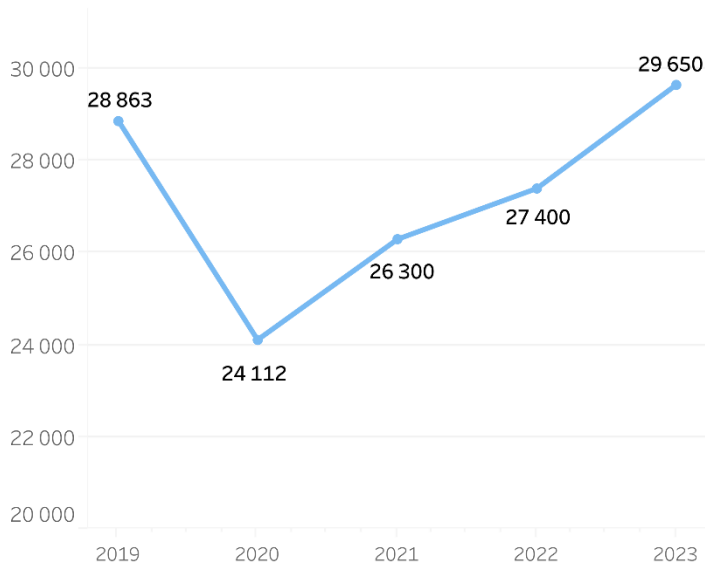
Liczba imprez zorganizowanych przez POKiS (1)

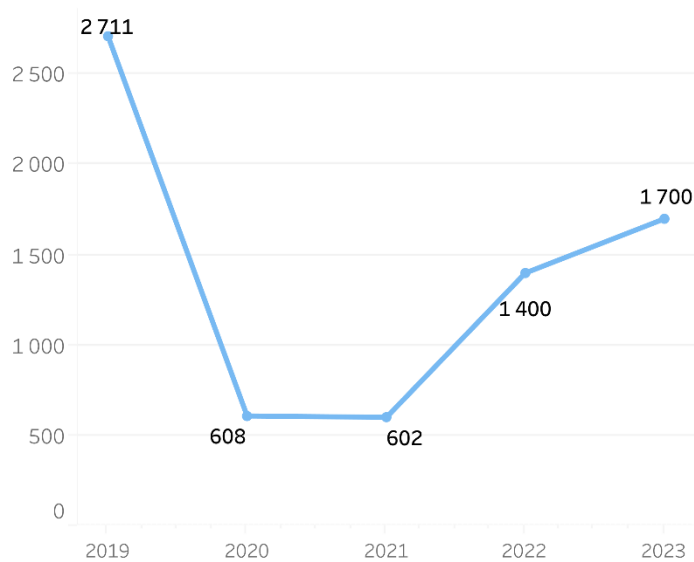
Liczba uczestników imprez organizowanych przez POKiS (1)

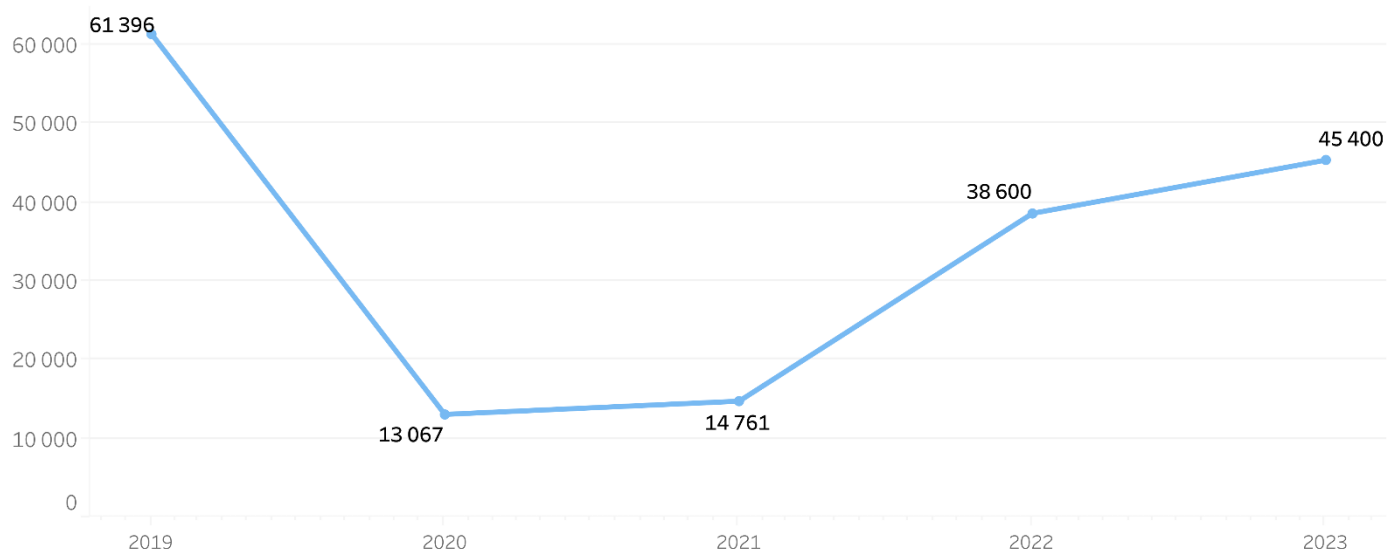
Liczba zarejestrowanych czytelników w Książnicy Płockiej (1)

Liczba wydarzeń organizowanych w Książnicy Płockiej (1)

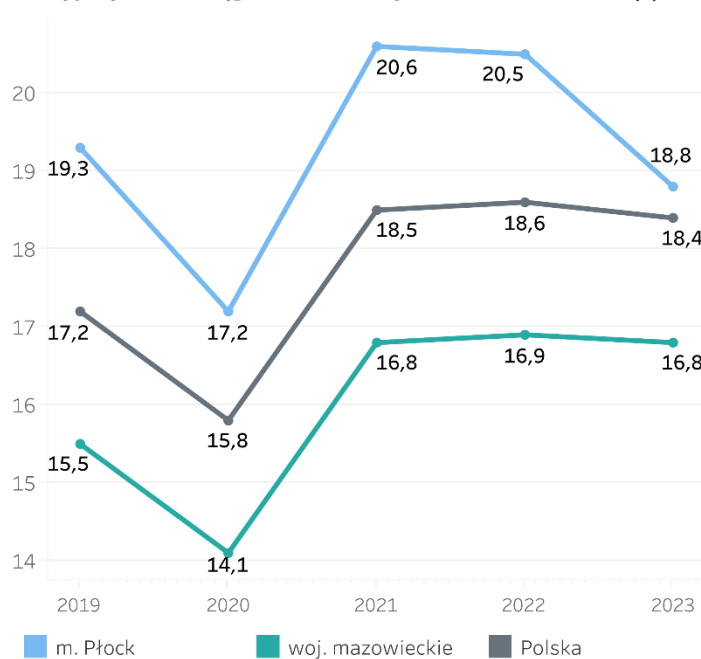
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w Książnicy Płockiej (1)

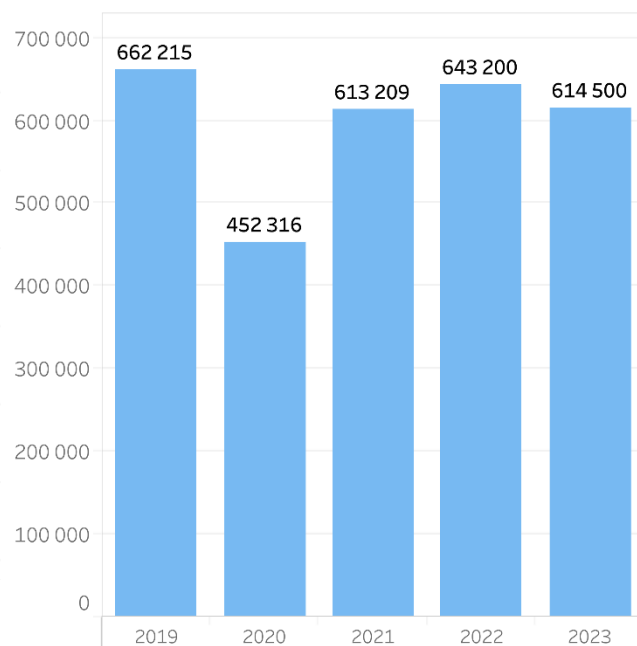
Źródło:

1 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

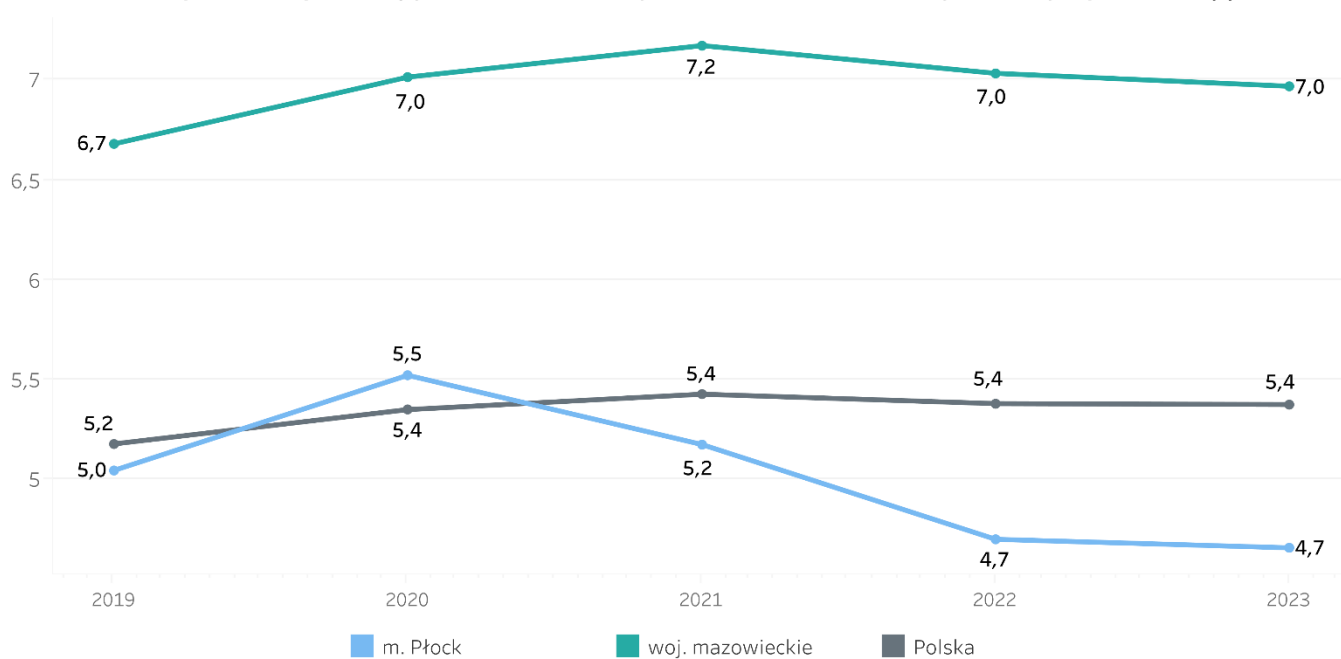
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach (2)

Liczba wypożyczeń zbiorów w Książnicy Płockiej (2)

Liczba podmiotów prowadzących działalność w sekcji R dział 90 PKD na 1 000 zarejestrowanych podmiotów (2)

Źródło:

1 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

2 - GUS BDL

Zabytki

Płock jest jednym z najstarszych miast w Polsce o bogatej historii, z tego względu na jego terenie znajduje się wiele obiektów zabytkowych. Według danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa (stan na październik 2024 r.) na terenie Płocka znajduje się 254 zabytków nieruchomych wpisanych do ewidencji zabytków oraz 217 wpisanych do rejestru zabytków¹⁸. Wśród najważniejszych obiektów zabytkowych wymienić należy:

- Wzgórze Tumskie – zabytkowy obszar miasta obejmujący zespół zamku i dawnego opactwa benedyktynów, z późnogotyckim kościołem i zabudowaniami klasztornymi wpisany na listę Pomników Historii¹⁹,
- Zamek książąt mazowieckich w Płocku – wzniesiony początkiem XIV w., był siedzibą książąt mazowieckich, został zniszczony podczas potopu szwedzkiego i ponownie zniszczony w XVIII w. Do współczesności zachowały się dwie wieże zamku: Zegarowa i Szlachecka oraz część muru obronnego,
- Bazylika Katedralna Wniebowzięcia NMP – jest jedną z najstarszych katedr w Polsce wybudowana pierwotnie w XI w., obecna renesansowa forma katedry pochodzi z XVI w., z uwagi na zły stan techniczny początkiem XX w. przeprowadzono gruntowną renowację świątyni,
- Dawna kolegiata św. Michała Archanioła – istniejąca budowla powstała w XIII w. i posiada cechy romańsko-gotyckie, w XV w. dobudowano gotycką wieżę. Jest to jedna z najstarszych budowli gotyckich na terenie Polski. W XII w. przy kolegiacie powstała szkoła i w latach późniejszych także pełniła rolę różnych typów szkół - obecnie jest to siedziba Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Stanisława Małachowskiego. Jest to najstarsza z istniejących nieprzerwanie w tym samym miejscu placówek oświatowych w Polsce i jedna z najstarszych w Europie,
- Ratusz w Płocku – zlokalizowany na Starym Rynku, pochodzi z XVIII w., został wybudowany w stylu klasycystycznym. Najwyższym elementem gmachu jest wieża zegarowa, z której od 1937 r. codziennie grany jest hejnał Płocka,
- Kościół farny pw. św. Bartłomieja – najstarszy kościół parafialny miasta, działa nieprzerwanie od 1356 r. Pierwotnie wybudowany w stylu gotyckim, w późniejszych wiekach otrzymał elementy renesansowe i barokowe,

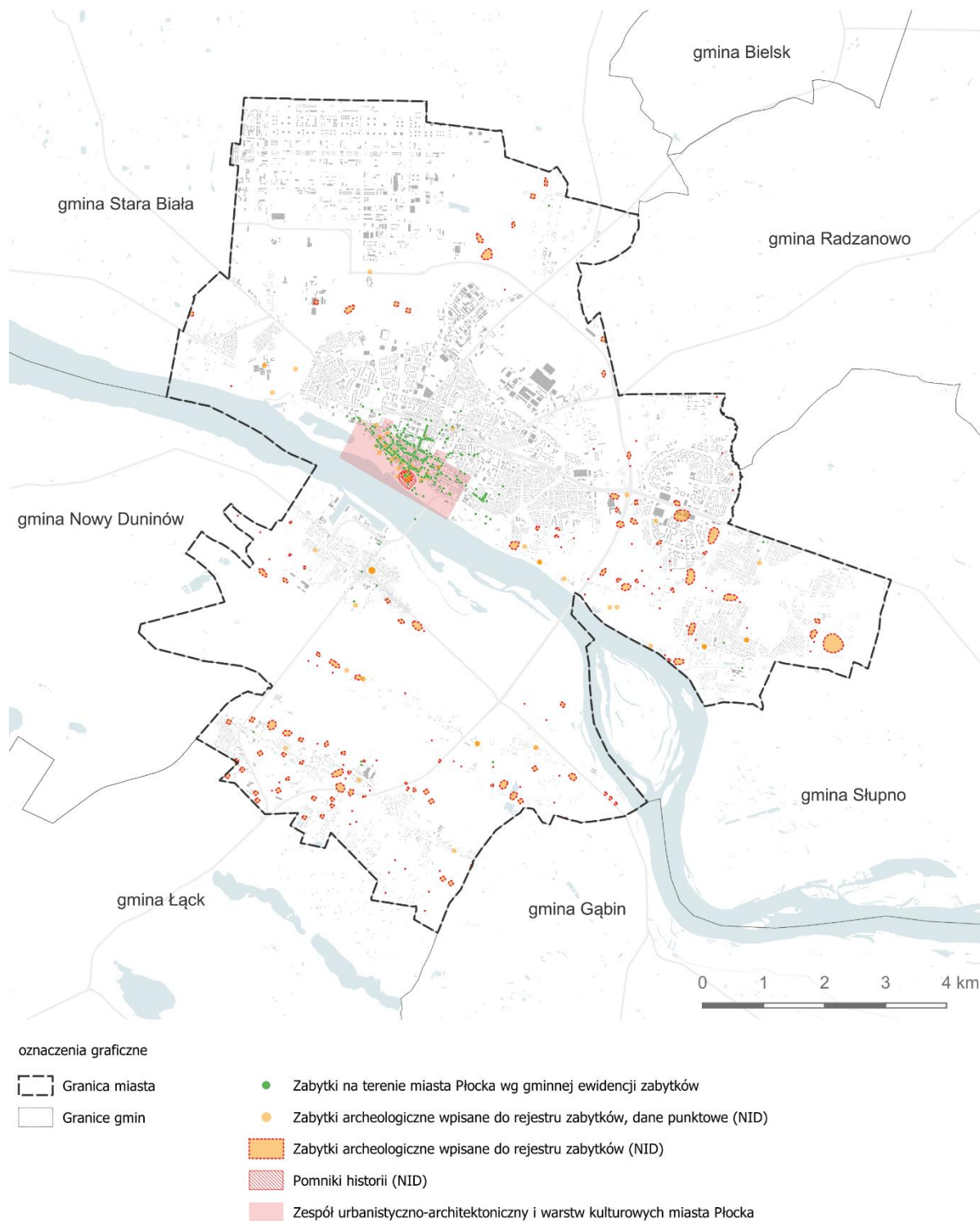
¹⁸ <https://dane.gov.pl/pl/institution/64,narodowy-instytut-dziedzictwa> (dostęp: 10.10.2024 r.)

¹⁹ Pomnik Historii – jedna z form ochrony zabytków, które wyróżniają się szczególnym znaczeniem dla kultury w skali krajowej. Pomniki Historii ustanawiane są rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- Świątynia Miłosierdzia i Miłości w Płocku – katedra mariawicka wybudowana początkiem XX w. w stylu neogotyckim wraz z rozległym kompleksem klasztornym z inicjatywy Marii Franciszki Kozłowskiej, założycielki mariawityzmu,
- Spichlerz muzealny – pochodzący z przełomu XVIII w. i XIX w. obecnie jest miejscem ekspozycji zbiorów etnograficznych należących do zasobów Muzeum Mazowieckiego w Płocku,
- Kościół pod wezwaniem św. Dominika – jeden z najstarszych kościołów zakonu dominikanów na terenie Polski, najstarszy ceglany kościół na Mazowszu pochodzący z XIII w.,
- Dawny odwach – budynek w stylu klasycystycznym wzniesiony w 1837 r., była wartownia wojsk rosyjskich, obecnie siedziba Oddziału Miejskiego PTTK,
- Mała Synagoga w Płocku – wybudowana w XIX w. w stylu klasycystycznym, obecnie siedziba Muzeum Żydów Mazowieckich w Płocku.

Biorąc pod uwagę wysoką liczbę zabytków na terenie Płocka jednym z zagrożeń dla materialnego dziedzictwa kulturowego miasta jest brak środków finansowych na konserwację i restaurację obiektów zabytkowych. Dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach są przyznawane w Płocku od 2006 roku. Obecnie zasady udzielania dotacji określa Uchwała Nr 66/III/2024 Rady Miasta Płocka z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków zmieniona Uchwałą Nr 96/IV/2024 Rady Miasta Płocka z dnia 29 sierpnia 2024 r.

Grafika 5 Obiekty zabytkowe na terenie miasta

Źródło: Urząd Miasta Płocka.

SFERA GOSPODARCZA

5. Diagnoza sfery gospodarczej

5.1 Przedsiębiorczość

Poniższy podrozdział omawia kondycję lokalnej gospodarki, w tym m.in. liczbę i strukturę podmiotów gospodarczych działających na terenie Płocka, funkcjonowanie strefy inwestycyjnej czy znaczenie Płocka w skali regionalnej.

Województwo mazowieckie jest regionem, w którym notuje się najwyższy wzrost gospodarczy w całym kraju. Płock, po Warszawie i Radomiu, jest największym miastem w województwie, a tym samym jednym z głównych ośrodków gospodarczych. Jak wskazano w *Diagnozie Sytuacji Społeczno-Gospodarczej Województwa Mazowieckiego* przemysł w regionie jest mocno zróżnicowany i obejmuje wiele sektorów. W przypadku Płocka działalność przemysłowa koncentruje się w obrębie wyrobów chemicznych. W mieście zlokalizowana jest największa rafineria ropy naftowej w kraju (Orlen S.A.), przez co istotną rolę w lokalnej gospodarce odgrywa przemysł petrochemiczny.

Na koniec 2023 r. na terenie miasta zarejestrowanych było 12,8 tys. podmiotów gospodarczych. W stosunku do 2019 r. odnotowano zatem wzrost ich liczby o 6,5%. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba podmiotów w 2023 r. wyniosła 116, co było wartością mniejszą niż w województwie mazowieckim (184) i kraju (137). Niska wartość wskaźnika wynika głównie z obecności dużych firm zatrudniających kilkuset i więcej pracowników, co może być powodem tego, że na terenie miasta nie powstaje wiele nowych podmiotów.

W 2023 r. w Płocku zarejestrowano 929 nowych podmiotów, a wyrejestrowano 723. W latach 2020-2023 bilans pomiędzy nowo rejestrowanymi a wykreślanymi podmiotami był dodatni, natomiast ujemny bilans odnotowano w 2019 r. Liczba nowo rejestrowanych jednostek w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniosła 83 w 2023 r. – mniej niż wskaźnik dla województwa (147) i kraju (102). Także wskaźnik liczby jednostek wykreślanych z rejestru REGON na 10 tys. ludności był w Płocku niższy (65 w 2023 r.) od tego notowanego w województwie (70) i wyższy od tego dla kraju (60). Wskaźniki te świadczą o mniejszej dynamice zmian w lokalnej gospodarce na tle regionu.

W strukturze lokalnej gospodarki dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0 do 9 pracowników, które w 2023 r. stanowiły 95% wszystkich podmiotów ogółem. Do największych podmiotów zatrudniających ponad 1 tys. pracowników należą: Orlen S.A., CNH Industrial Polska Sp. z o.o., Wojewódzki Szpital Zespolony, Orlen Serwis S.A. Ponadto w Płocku funkcjonuje 18 przedsiębiorstw zatrudniających 250-999 osób.

Pod względem profilu działalności podmiotów gospodarczych, najwięcej z nich prowadzi działalność w obrębie sekcji G – handlu i naprawy pojazdów, co stanowiło 19% wszystkich przedsiębiorstw

prowadzących działalność na terenie miasta. Na drugim miejscu pod względem liczebności znalazły się podmioty z sekcji F – budownictwo (11,8% wszystkich podmiotów), a na trzecim z sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (11,7%). W latach 2019-2023 największy wzrost liczby podmiotów odnotowano w przypadku sekcji D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (wzrost o 31,3%) oraz sekcji J - informacja i komunikacja (wzrost o 25,9%).

Wpływ na rozwój innowacyjności lokalnej gospodarki mają m.in. podmioty gospodarcze prowadzące działalność w sekcji M, które jak wspomniano wcześniej były trzecie pod względem liczebności wśród podmiotów działających w Płocku ogółem. Liczba tych podmiotów w przeliczeniu na 1 000 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wyniosła 117,4 w 2023 r., co było wartością niższą od tej notowanej w województwie (153,9), lecz wyższą w stosunku do kraju (108,8).

Nowoczesna gospodarka cechuje się m.in. wysokim udziałem usług. Na terenie Płocka liczba podmiotów gospodarczych w usługach wyższego rzędu (sekcje J-R PKD 2007)²⁰ w przeliczeniu na 1 000 ludności wyniosła 47,2 w 2023 r., co było wartością niższą w porównaniu do województwa (87,3) i kraju (54,9). Należy jednak zaznaczyć, że wartość wskaźnika w latach 2019-2023 dla Płocka uległa zwiększeniu o 18,3%, co świadczy o rozwoju sektora usługowego.

Innym aspektem innowacyjnej gospodarki jest tzw. sektor kreatywny, do którego zalicza się działalność związaną ze sztuką, produkcją kreatywną (np. filmową, radiową) i usługami kreatywnymi (m.in.: reklama, moda, wzornictwo). W 2023 r. udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem wyniósł 6,7% - mniej niż w województwie (9,4%) i kraju (7,2%). Niższy wskaźnik wynika przede wszystkim z charakteru gospodarczego Płocka, które jest przede wszystkim miastem przemysłowym.

W latach 2019-2023 liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wzrosła o 5% do poziomu 8,9 tys. Liczba tych osób w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym osiągnęła wartość 14,3 – mniej niż w województwie (20,3) i kraju (16,7). Niski wskaźnik wynika przede wszystkim z obecności dużych przedsiębiorstw, przez co poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców jest nieco niższy w porównaniu do średniej dla regionu i kraju, ponieważ firmy funkcjonujące w Płocku zapewniają dużo miejsc pracy.

Na terenie Płocka funkcjonuje podstrefa Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która oferuje inwestorom zwolnienie z podatku dochodowego – dotyczy to inwestycji związanych z sektorem produkcyjnym i nowoczesnych usług dla biznesu. W północno-wschodniej części miasta zlokalizowana

²⁰ Usługi zaspokajające potrzeby niemające charakteru niezbędnych do życia (np. kultura, rozrywka, edukacja wyższa, marketing).

jest Strefa inwestycyjna „Trzepowo” o powierzchni 110 ha. Teren ten przeznaczony jest pod inwestycje związane z sektorem usług, produkcji, logistyki oraz pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię (konwencjonalną oraz ze źródeł odnawialnych). Większość terenów strefy należy do właścicieli prywatnych, około 23% terenu należy do miasta²¹.

Atrakcyjne grunty inwestycyjne o powierzchni 100 ha zlokalizowane są także pomiędzy ulicami takimi jak: Bielska, Jędrzejewo i Otolińska, w pobliżu obwodnicy miasta. Ze względu na peryferyjne położenie, obszar ten nie jest uzbrojony we wszystkie media. Przyłącza mediów zlokalizowane są jednakże w stosunkowo bliskiej odległości, w okolicy głównej arterii komunikacyjnej przebiegającej w pobliżu.

Miasto Płock oraz Orlen S.A. w ramach wspólnego projektu powołały Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny (PPP-T), który jest obszarem inwestycyjnym mającym na celu rozwój nauki, tworzenie innowacji, wdrażanie projektów badawczo-rozwojowych oraz tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy. Strefa inwestycyjna PPP-T obejmuje 200 ha terenów zlokalizowanych bezpośrednio w sąsiedztwie zakładu rafineryjno-petrochemicznego Orlen S.A. oraz innych firm produkcyjno-usługowych z branży chemicznej. Tereny te są w pełni uzbrojone w niezbędne media oraz dobrze skomunikowane z resztą miasta. Dotychczas na terenie PPP-T działały firmy z branży chemicznej, metalurgicznej (obróbka metali) oraz usług inżynierskich, takie jak m.in.: Neo-Tec Sp. z o.o., IZO-BET Sp. z o.o., PaChemTech Sp. z o.o., Centrostal-Wrocław S.A. Oddział w Płocku, Mastervent Sp. z o.o., IWMARK Marek Jankowski, ROLMAR Trade Sp. z o.o., KROP EXPERT Sp. z o.o., Hyundai Engineering Poland Sp. z o.o. Tecnicas Reunidas SA Sp. j., ZARMEN Sp. z o.o., Delta Engineering Sp. z o.o., Industrie Service Płock Sp. z o.o., B4 Inwestycje Sp. z o.o., NOVA-PARK s.c. Zasób dostępnych terenów przeznaczonych pod inwestycję ulega zmniejszeniu.

W pobliżu PPP-T znajduje się Laboratorium Centralne, które jest największym laboratorium analitycznym o profilu chemicznym w kraju i jednym z największych w Europie – posiada powierzchnię użytkową 6,5 tys. m² i wykonuje analizy wód, paliw, ścieków, powietrza, gleby oraz produktów ropopochodnych. W 2021 r. w Płocku otwarto Centrum Badawczo-Rozwojowe należące do Orlen S.A., które prowadzi badania nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla przemysłu petrochemicznego i nowoczesnej rafinerii. Centrum zlokalizowane jest w sąsiedztwie głównego zakładu produkcyjnego. Do 2025 r. koncern planuje uruchomić Pracownię Wodorową, w której mają być prowadzone projekty badawczo-rozwojowe z zakresu m.in. wykorzystania wodoru jako paliwa do transportu.

PPP-T oferuje wynajem powierzchni biurowych i konferencyjnych w kompleksie czterech budynków oraz kompleksowy pakiet usług skierowanych do przedsiębiorców. Centrum Usług Korporacyjnych oferuje wsparcie w prowadzeniu firmy poprzez m.in.: obsługę rachunkowo-księgową, kadrowo-

²¹ Raport o stanie Miasta Płocka za 2023 r., str. 36.

płacową i przeprowadzanie procesów inwentaryzacji. Ponadto PPP-T umożliwia skorzystanie z usług doradczych, informacyjnych, szkoleniowych. W ostatnich latach podmiot we współpracy z Siecią Przedsiębiorczych Kobiet prowadził Program Akceleracyjny Start in Park skierowany do przedsiębiorców chcących rozwinąć swoją firmę, jak i do osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej.

PPP-T nawiązał współpracę z Fundacją Inkubator Technologiczny w celu rozwoju działań wspierających powstawanie płockich start-upów. Fundacja jest realizatorem programu Mazovian Start-up – w 2024 r. zrealizowano IV edycję programu, którego celem jest wsparcie innowacyjnych start-upów w weryfikacji ich modelu biznesowego i planów rozwojowych. Program skierowany jest przede wszystkim do start-upów skupiających się na rozwiązaniach z branży IT/ICT, AI, przemysłu, zdrowia, edukacji, rolnictwa, finansów. Działania PPP-T w zakresie Mazovian Start-up obejmowały rekrutację uczestników, wymianę doświadczeń z innymi partnerami programu oraz organizację Startup Camp w Akademii Mazowieckiej w Płocku.

PPP-T wspiera także organizację cyklicznego maratonu programistycznego „City Coders Hackathon”, którego głównymi organizatorami jest Urząd Miasta Płocka oraz CIFAL w Płocku. Celem wspomnianego wydarzenia jest stworzenie innowacyjnych rozwiązań z zakresu smart city odpowiadających potrzebom społeczności lokalnej – aplikacji, platformy, programu itp. Pomimo tego, że jest to inicjatywa lokalna z roku na rok staje się coraz bardziej popularna. W 2024 r. zorganizowano VII edycję wydarzenia, której tematyka oscylowała wokół trzech obszarów tematycznych: nowoczesnej edukacji, ochrony środowiska i ochrony zdrowia oraz harmonijnej przestrzeni do życia.

W ostatnich latach na terenie Płocka organizowano także inne wydarzenia mające wpływ na rozwój przedsiębiorczości w subregionie płockim, m.in.:

- Płockie Forum Gospodarcze – największe wydarzenie gospodarcze w subregionie przyciągające przedstawicieli biznesu i nauki, na którym przedsiębiorcy mają możliwość wymiany doświadczeń oraz przeprowadzenia dyskusji na temat problemów i wyzwań związanych z prowadzeniem biznesu,
- Światowy Tydzień Przedsiębiorczości w Płocku – w ramach wydarzenia odbywa się szereg wykładów i szkoleń dla przedsiębiorców z subregionu płockiego,
- Płockie Dni Techniki – wydarzenie promujące nauki ścisłe i techniczne wśród młodzieży oraz cykl wykładów poświęconych nowoczesnym technologiom,
- Akademia Menedżera – wydarzenie skierowane do liderów firm i zespołów, składa się z cyklu sesji poświęconych rozwojowi kluczowych kompetencji menedżerskich takich jak m.in.: organizacja pracy zespołu, efektywna komunikacja, budowanie zespołu.

Oprócz wsparcia oferowanego na poziomie lokalnym na terenie miasta można uzyskać pomoc na poziomie regionalnym, czym zajmuje się Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera (Agencja Rozwoju Mazowsza S.A.) realizujące zadania ukierunkowane na wsparcie przedsiębiorców, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz jednostek samorządu terytorialnego. Na poziomie krajowym płocky przedsiębiorcy mogą ubiegać się o wsparcie z Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.

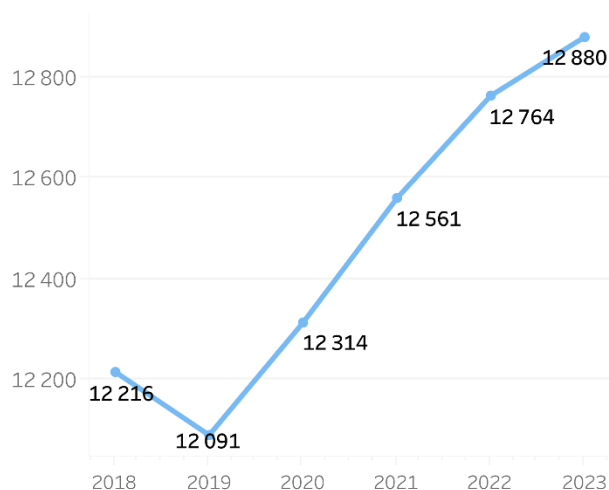
Według Głównego Urzędu Statystycznego do instytucji otoczenia biznesu zalicza się podmioty działające w sekcji K i L – działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz związana z obsługą rynku nieruchomości. Ich liczba w przeliczeniu na 10 tys. podmiotów ogółem wyniosła 831 w 2023 r., a zatem więcej niż w województwie mazowieckim (755) i niemal tyle co w kraju (834). Wskazuje to na stosunkowo dużą liczbę podmiotów zapewniających wsparcie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości.

W *Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku* wskazano inteligentne specjalizacje województwa mazowieckiego takie jak: bezpieczna żywność, inteligentne systemy w przemyśle i infrastrukturze, nowoczesny ekosystem biznesowy oraz wysoka jakość życia. Profil gospodarczy Miasta Płock wpisuje się w przytoczone specjalizacje, szczególnie te z zakresu przemysłu i infrastruktury oraz ekosystemu biznesowego.

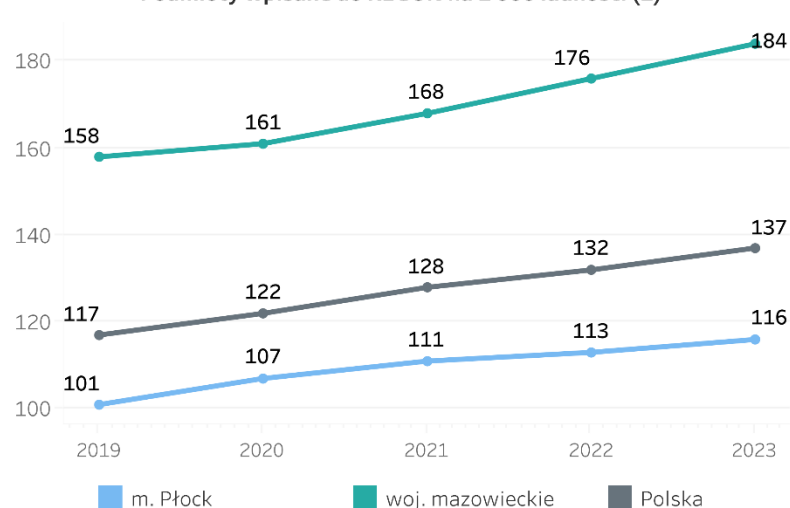

Warunki do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w mieście pozytywnie oceniło 15,3% respondentów, a tylko 5,6% wskazuje na wystarczające wsparcie udzielane przedsiębiorcom przez władze miasta. Blisko 38% źle ocenia warunki do prowadzenia działalności na terenie Płocka, a 43,3% wskazuje na niewystarczające wsparcie udzielane przez władze miasta. Respondenci zwracają uwagę na trudności związane z prowadzeniem działalności przez m.in. niedostateczną ofertę pomocy ze strony Miasta, wysokie ceny lokali, a także wykluczenie komunikacyjne Płocka, przez co pozyskiwanie potencjalnych klientów i pracowników jest utrudnione. Zdaniem respondentów niedostateczne połączenie miasta z innymi ośrodkami miejskimi i gminami ościennymi skutkuje niską atrakcyjnością inwestycyjną miasta. Tylko 26,8% ankietowanych uważa, że miasto jest atrakcyjne dla inwestorów, 17,2% uważa, że płocki rynek jest wystarczająco chłonny dla nowych inicjatyw, 20,2%, że w mieście łatwo jest pozyskać pracowników, a 14,5% jest zdania, że Płock jest atrakcyjnym miastem do zakładania działalności gospodarczej. Stosunkowo niski udział odpowiedzi pozytywnych świadczy o potrzebie rozwoju oferty dedykowanej dla przedsiębiorców oraz realizacji działań zwiększających atrakcyjność miasta – szczególnie tych dotyczących infrastruktury komunikacyjnej.

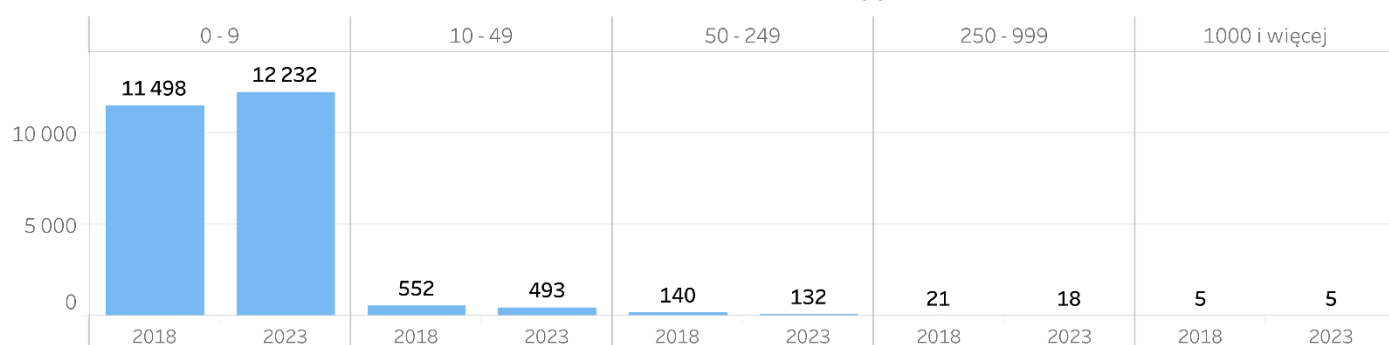
Podmioty gospodarcze ogółem (1)

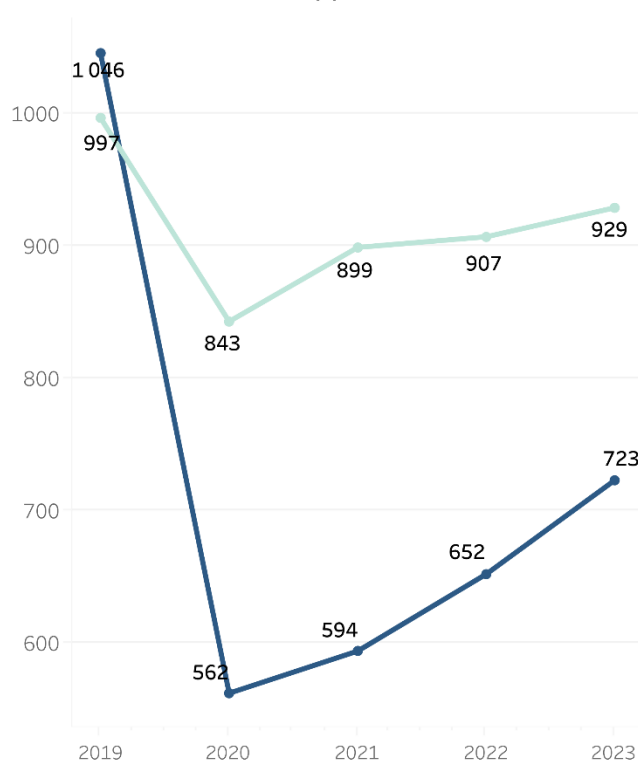
Podmioty wpisane do REGON na 1 000 ludności (1)

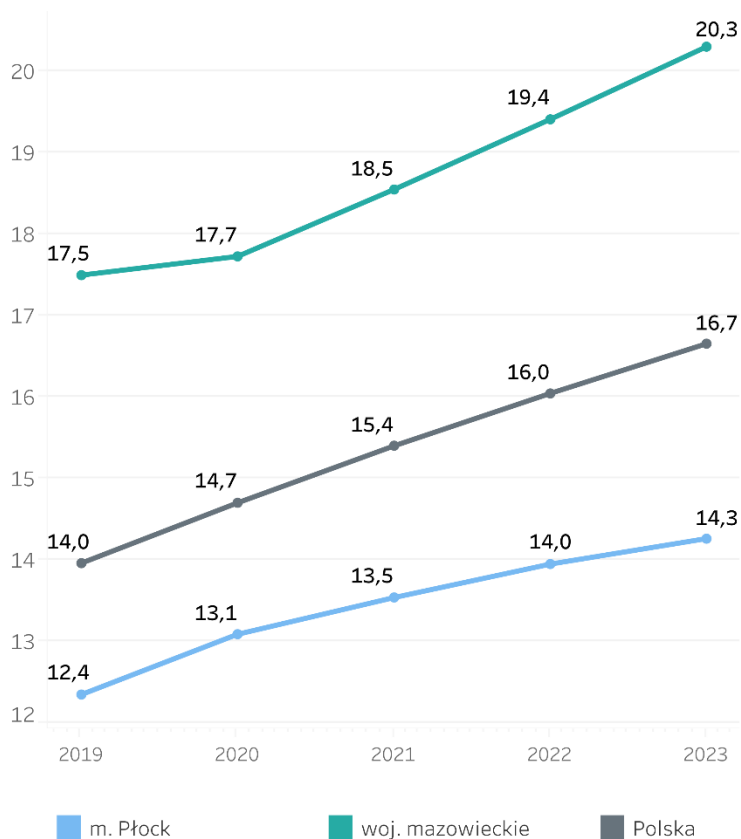
Podmioty według klas wielkości (1)

Podmioty wykreślone i zarejestrowane w rejestrze REGON (1)

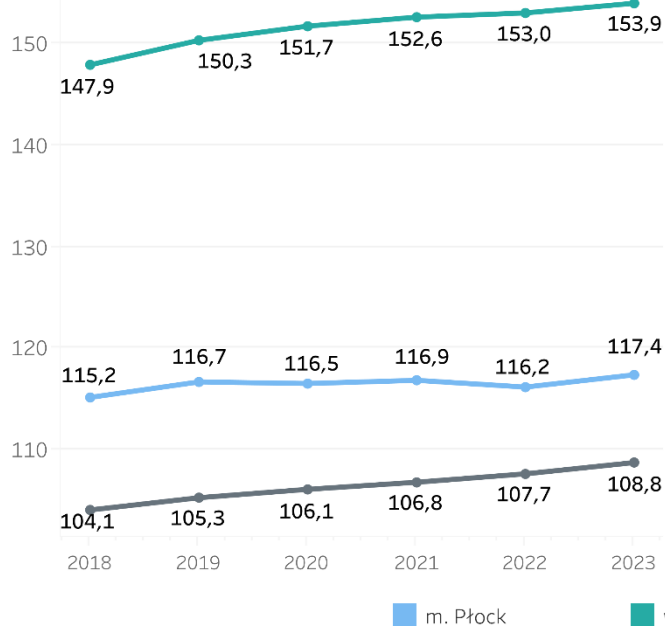
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym (1)

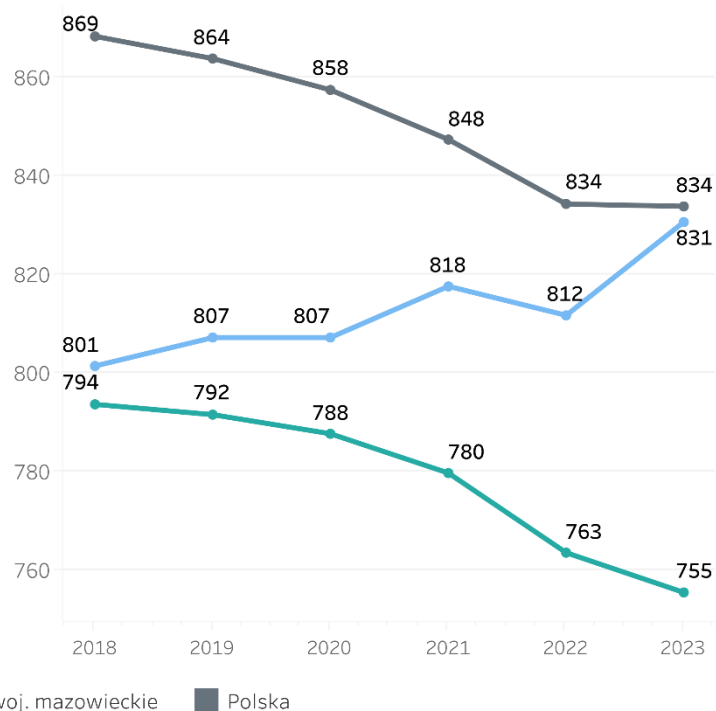
Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON
Podmioty wykreślone z rejestru REGON

Źródło:
1 - GUS BDL

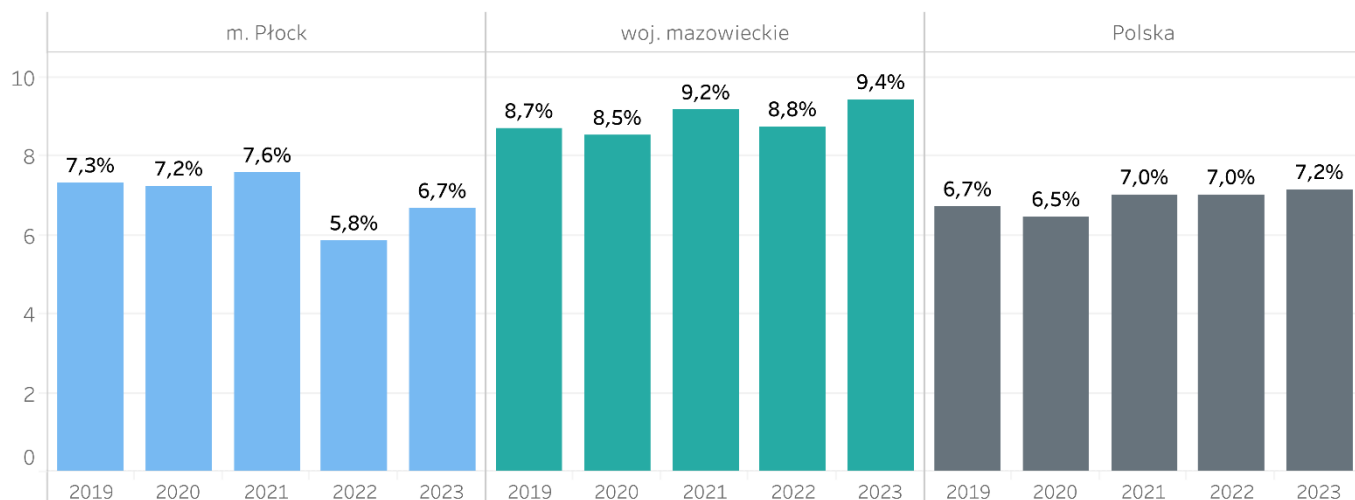
Liczba podmiotów prowadzących działalność profesjonalną, naukową i techniczną (sekcja M) na 1 000 podmiotów ogółem (1)

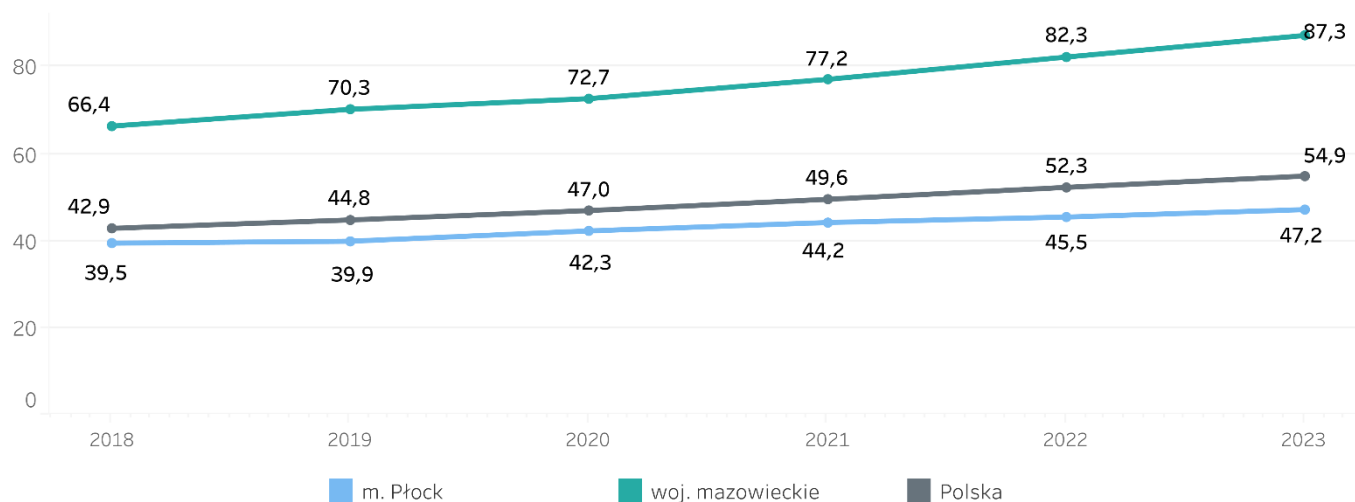
Instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów ogółem (1)

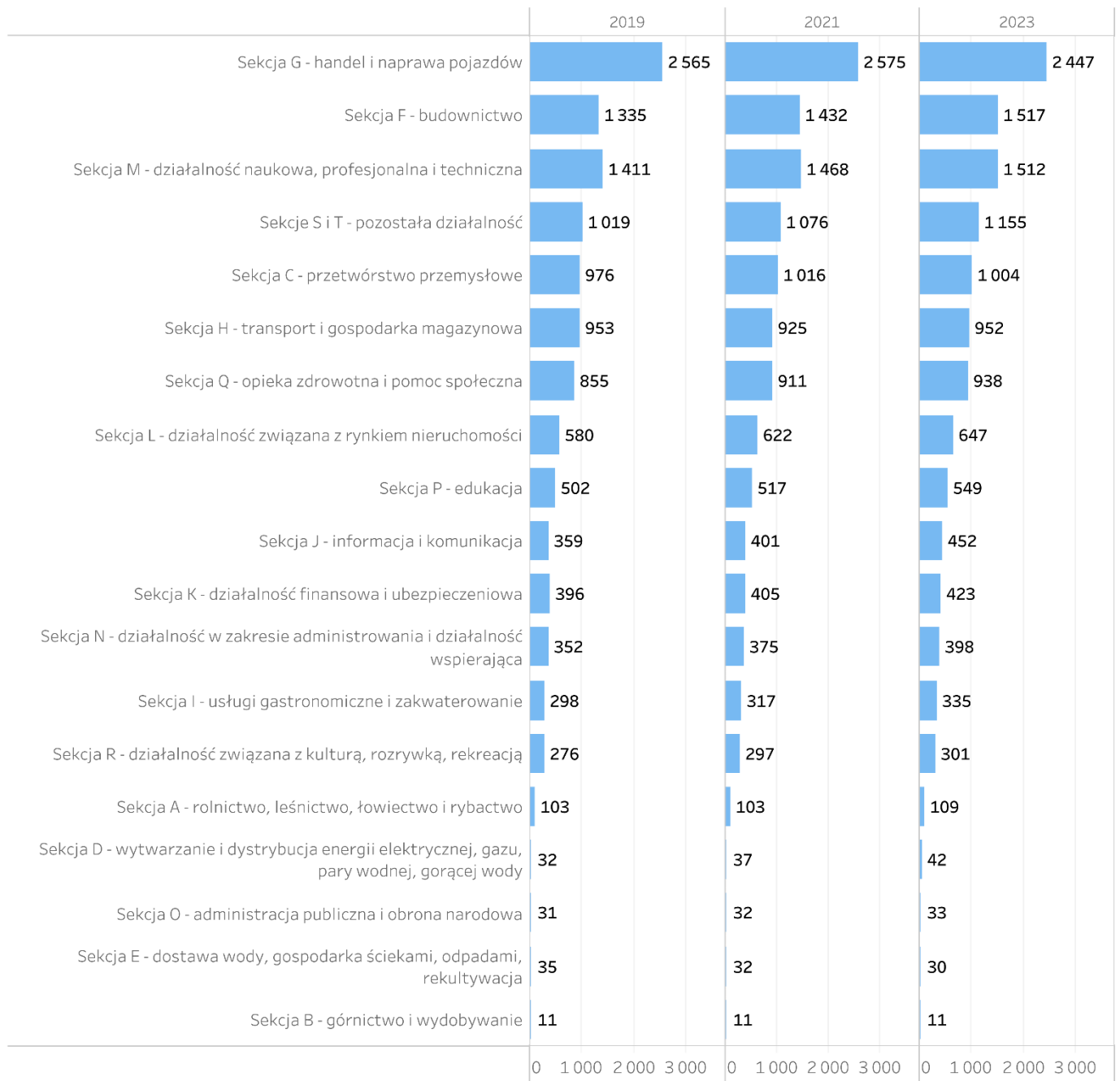
Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem (1)

Podmioty gospodarcze w usługach wyższego rzędu (sekcje J-R) na 1 000 ludności (1)

Podmioty wpisane do REGON według sekcji PKD 2007 (1)

5.2 Rynek pracy

Poniższy rozdział przedstawia informacje dotyczące funkcjonowania i sytuacji na lokalnym rynku pracy. Skupiono się w nim na analizie liczby osób pracujących, poziomu bezrobocia oraz deficycie poszukujących pracy.

W latach 2017-2021 liczba pracujących wzrosła o 0,9% do poziomu 45,5 tys. – dane te nie uwzględniały pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych oraz w podmiotach zatrudniających mniej niż 10 pracowników. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba pracujących mieszkańców Płocka w 2021 r. wyniosła 401, co było wartością znacznie wyższą od tej notowanej w województwie (318) i kraju (259).

W 2022 r. Główny Urząd Statystyczny zmienił metodologię liczenia pracujących, przez co dane od 2022 r. są pełniejsze i nie uwzględniają jedynie pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Według stanu na koniec 2023 r. liczba pracujących mieszkańców wyniosła 43,8 tys. – dane te nie różnią się zbytnio od danych podawanych w latach poprzednich, na co wpływ ma fakt, że większość osób zatrudnionych na terenie Płocka pracuje w firmach zatrudniających co najmniej 10 pracowników. W 2023 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba pracujących wyniosła 394 – mniej w porównaniu do województwa (447) oraz kraju (402). Dane GUS z marca 2024 r. wskazują, że w podmiotach zatrudniających co najmniej 10 osób pracowało 39,8 tys. osób, a w podmiotach poniżej 10 pracowników – 9,6 tys. osób. Oznacza to, że głównym miejscem pracy dla mieszkańców Płocka są duże zakłady funkcjonujące w mieście.

Według danych GUS z 2022 r. dotyczących struktury zatrudnienia najwięcej osób pracowników odnotowano w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe, w której zatrudnienie znalazło 20,0% wszystkich pracujących na terenie miasta. Na drugim miejscu pod względem zatrudnienia uplasowała się sekcja G – handel hurtowy i detaliczny (16,9% pracujących), a na trzecim sekcja P – edukacja (9,4% pracujących). Pod względem rozkładu płci najbardziej sfeminizowanymi sekcjami PKD są: Q (opieka zdrowotna i pomoc społeczna) P (edukacja), w których kolejno 83,0% i 81,1% pracowników stanowiły kobiety. Największy udział mężczyzn wśród pracowników odnotowano natomiast w sekcjach: F (budownictwo), H (transport i gospodarka magazynowa) i C (przetwórstwo przemysłowe) – kolejno 87,2%, 77,7% i 73,2%.

Przeciętne wynagrodzenie brutto w 2023 r. w Płocku wyniosło 9 152 zł, co było wartością wyższą od przeciętnego wynagrodzenia w województwie mazowieckim (8 929 zł) i kraju (7 595). Wysoka

średnia wynagrodzeń wynika m.in. z obecności dużych firm, w których zatrudnienie znajdują specjaliści i kadra wyższego szczebla, co podnosi średnią wynagrodzeń notowaną dla Płocka.

Z uwagi na obecność dużych przedsiębiorstw i niedobory pracowników w niektórych branżach, w Płocku pracuje wiele cudzoziemców. Według danych ZUS w lipcu 2024 r. w województwie mazowieckim odnotowano 328,3 tys. ubezpieczonych cudzoziemców²². W regionie płockim było to 16,6 tys. zarejestrowanych obcokrajowców, z czego najwięcej (9,4 tys.) stanowili obywatele Ukrainy²³. Należy zaznaczyć, że rzeczywista liczba cudzoziemców pracujących w regionie płockim jest wyższa, ponieważ przytoczone dane nie uwzględniają pracowników wykonujących prace na rzecz agencji zatrudnienia, na podstawie umowy o dzieło oraz tych pracujących nielegalnie. Z tego względu trudno oszacować rzeczywistą liczbę cudzoziemców pracujących w regionie płockim i na terenie Płocka, a tym samym aktualną liczbę mieszkańców miasta.

Pod Płockiem realizowana jest inwestycja należąca do Orlen S.A., w ramach której trwa rozbudowa kompleksu petrochemicznego Olefiny – jest to jedna z największych inwestycji petrochemicznych w Europie. Za projekt odpowiedzialna jest firma Hyundai Engineering oraz Técnicas Reunidas. Przy rozbudowie kompleksu zatrudniono około 1,8 tys. cudzoziemców, głównie z Filipin i Indii – docelowo przy budowie zatrudnionych ma być ponad 12 tys. pracowników²⁴. Duża liczba obcokrajowców może być przyczyną lokalnych konfliktów z miejscową ludnością, z tego względu koniecznym jest prowadzenie działań integracyjnych i informacyjnych.

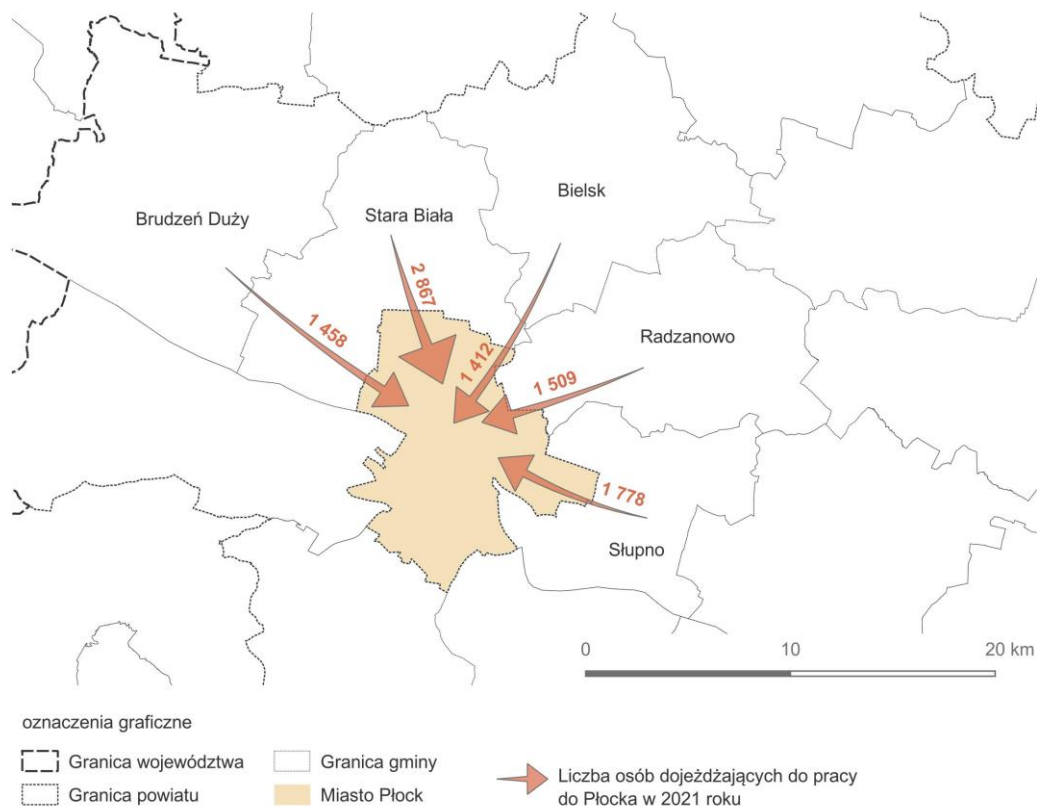
Analizując kwestie rynku pracy warto przyrzeć się także danym na temat dojazdów i przyjazdów do pracy w 2021 r., opracowanym przez Główny Urząd Statystyczny na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 r. Miasto Płock stanowi ważny ośrodek gospodarczy w regionie, czego odzwierciedleniem jest liczba pracowników z innych gmin – w 2021 r. wyniosła blisko 20 tys., z czego najwięcej osób dojeżdżało z gmin takich jak: Stara Biała (2 867), Słupno (1 778), Radzanowo (1 509). Płock jest głównym miejscem pracy zarówno dla mieszkańców okolicznych gmin, jak i osób zamieszkujących bardziej oddalone gminy. W 2021 r. z Płocka do pracy wyjeżdżało 5,6 tys. osób, głównie do Warszawy (1 123), Włocławka (85) i Łodzi (85).

²² https://petronews.pl/pl/11_wiadomosci/392259_zus-rosnie-liczba-obcokrajowcow-pracujacych-w-polsce.html (dostęp: 15.10.2024 r.)

²³ https://petronews.pl/pl/11_wiadomosci/392259_zus-rosnie-liczba-obcokrajowcow-pracujacych-w-polsce.html (dostęp: 15.10.2024 r.)

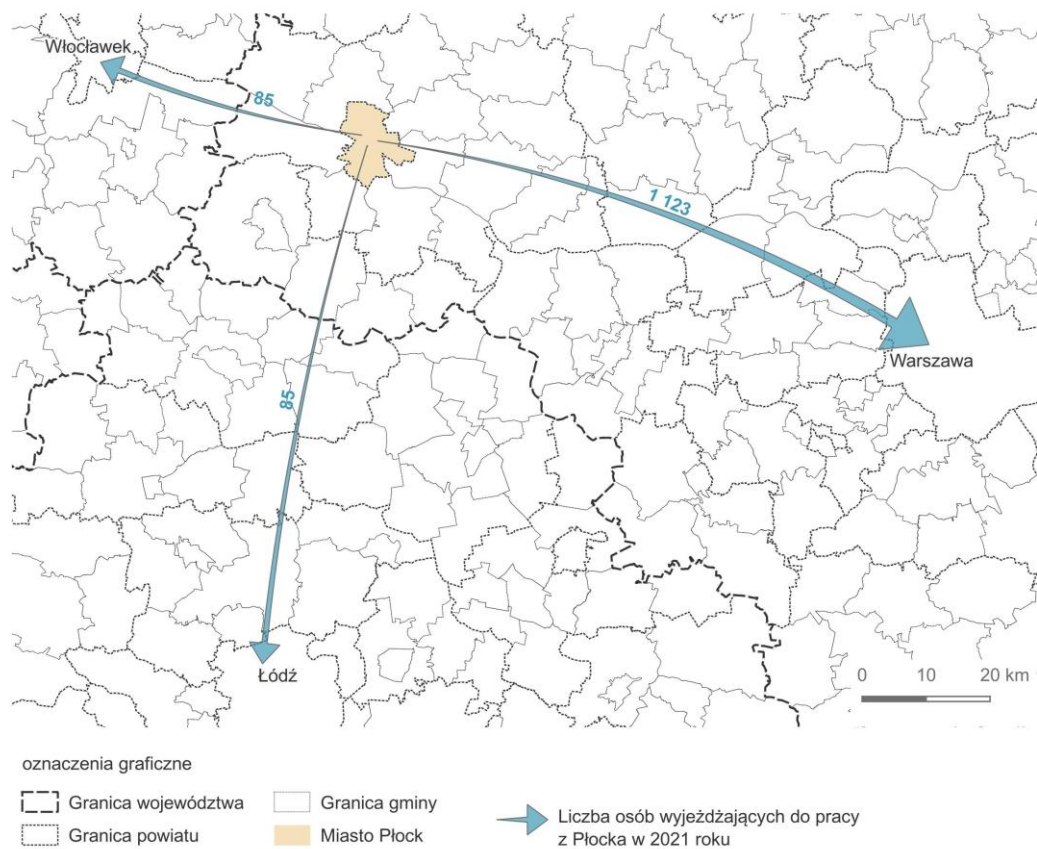
²⁴ <https://finanse.wp.pl/wielka-inwestycja-ornenu-miasteczko-swieci-pustkami-7044381717052256a> (dostęp: 15.10.2024 r.)

Grafika 6 Liczba osób dojeżdżających do pracy do Płocka w 2021 roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Grafika 7 Liczba osób wyjeżdżających do pracy z Płocka w 2021 roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

W 2023 r. w Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku zarejestrowano 3 172 bezrobotnych, zatem o 17,0% mniej w porównaniu do 2019 r. W analizowanym okresie większość bezrobotnych stanowiły kobiety – w 2023 r. było to 59,7% wszystkich zarejestrowanych bez pracy. W 2023 r. najwięcej osób pozostawało bezrobotnych przez ponad 24 miesiące (34,6% wszystkich bezrobotnych). Według stażu pracy największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby, które przepracowały od 0 do 5 lat (58,4%) – bezrobocie dotyka przede wszystkim osoby bez wystarczającego doświadczenia zawodowego. Pod względem wieku największe bezrobocie dotyczyło grupy wiekowej 35-44 lata (27,2%), a pod względem wykształcenia osób posiadających wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne (27,0%).

W Płocku udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wyniósł 5,0% w 2023 r., a więc więcej w porównaniu do województwa mazowieckiego (3,4%) i kraju (3,6%). W okresie 2019-2023 najwyższą wartość wskaźnika dla Płocka odnotowano w 2020 r. (6,6%), co było spowodowane wystąpieniem pandemii COVID-19. Stopa bezrobocia rejestrowanego, a więc stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo²⁵, wyniosła 5,4% w 2023 r., co także było wartością wyższą niż w województwie (4,1%) i kraju (5,1%). Dane te świadczą o nieco wyższym poziomie bezrobocia w stosunku do województwa i kraju ogółem.

Bezrobocie jest złożonym zjawiskiem społecznym, które najczęściej generuje inne problemy takie jak m.in. ubóstwo. W celu ograniczenia tego negatywnego zjawiska Miasto Płock w 2021 r. przyjęło *Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Płocka na lata 2021-2026*. W przytoczonym dokumencie zawarto kierunki działań w perspektywie długookresowej, których realizacja ma prowadzić do zniwelowania wykluczenia społeczno-zawodowego mieszkańców Płocka, ograniczenie skutków bezrobocia oraz wsparcie rozwoju postaw przedsiębiorczych u mieszkańców miasta.

W celu pogłębienia diagnozy rynku pracy przeanalizowano prognozę zapotrzebowania na pracowników, która jest dostępna na stronie <http://www.barometrzwodow.pl/>. Przytoczone opracowanie jest jednoroczną prognozą, która dzieli zawody na trzy grupy:

- deficytowe – większa liczba wolnych miejsc pracy niż pracowników,
- zrównoważone – liczba wolnych miejsc pracy podobna co liczba chętnych podjęcia danej pracy,
- nadwyżkowe – liczba wolnych miejsc pracy jest mniejsza, niż liczba zainteresowanych podjęciem pracy w danym zawodzie.

²⁵ Według GUS - osoby w wieku 15-89 lat uznane za pracujące lub bezrobotne.

Tabela 2 Deficyt poszukujących pracy na terenie Płocka – prognoza na lata 2022-2024

2024 r.
kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, lekarze, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, pielęgniarki i położne, pracownicy służb mundurowych, ratownicy medyczni, samodzielni księgowi, spawacze
2023 r.
lekarze, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, pielęgniarki i położne, pracownicy służb mundurowych, spawacze, analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, ratownicy medyczni, samodzielni księgowi
2022 r.
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, lekarze, monterzy konstrukcji metalowych, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, operatorzy obrabiarek skrawających, pielęgniarki i położne, pracownicy służb mundurowych, ratownicy medyczni, samodzielni księgowi, spawacze, ślusarze

Źródło: <http://www.barometrzwawodow.pl/>.

W ostatnich trzech latach deficyt pracowników notowano przede wszystkim w zawodach medycznych, związanych z edukacją, przemysłem, logistyką i budownictwem. Deficyt ten ma różne przyczyny – brak chętnych do podjęcia pracy, niedostateczna liczba osób z odpowiednimi uprawnieniami i doświadczeniem, niekorzystne warunki pracy i niskie płace. Z uwagi na starzenie się społeczności, a więc malejącą liczbę osób w wieku produkcyjnym, zapotrzebowanie na te zawody będzie się zwiększać.

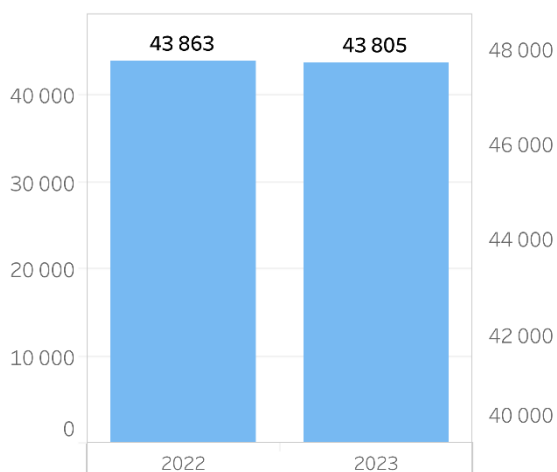
W ostatnich latach odnotowano także nadwyżkę poszukujących pracy w zawodach takich jak ekonomista, pracownik biurowo-administracyjny, nauczyciel w przedszkolu oraz nauczyciele wychowania wczesnoszkolnego. Nadwyżka w tych zawodach wynikała ze zbyt dużej liczby absolwentów uczelni kształcących w tych kierunkach w stosunku do dostępnych miejsc pracy w tych zawodach.

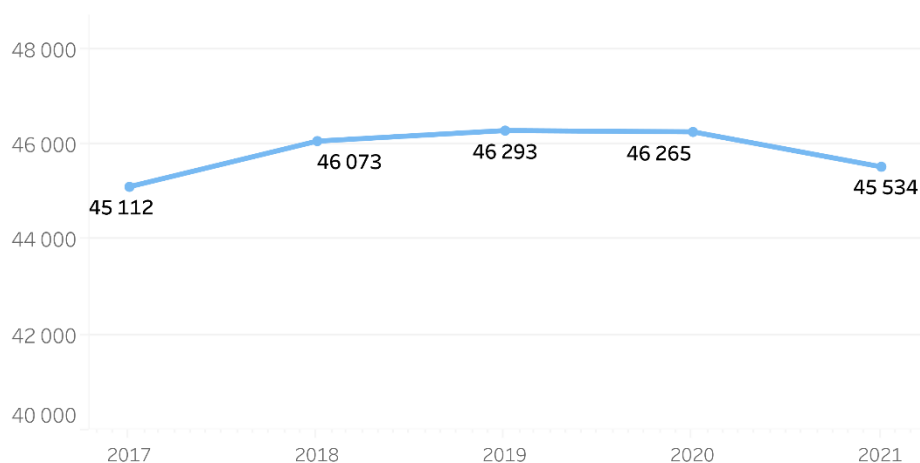
Blisko 10% ankietowanych dobrze ocenia dostępność miejsc pracy, 5,2% możliwość znalezienia satysfakcjonującej pracy, a 9,9% wysokość oferowanych zarobków. Opinie respondentów dotyczące rynku pracy na terenie miasta są dość niepokojące, ponieważ aż 68,5% respondentów źle ocenia dostępność miejsc pracy. Respondenci wskazują na problemy z dostaniem jakiegokolwiek pracy w mieście, szczególnie tej w zakładach Orłenu i instytucjach miejskich. Aż 76,4% z nich wskazuje, że trudno znaleźć satysfakcjonującą pracę - ich zdaniem tzw. dobrą pracę można dostać jedynie mając odpowiednie znajomości. Ponadto oferty pracy są mało zróżnicowane, skierowane głównie do osób pracujących w przemyśle petrochemicznym. Niemal 60% źle ocenia możliwość zmiany swoich kwalifikacji zawodowych oraz wysokość zarobków – większość lokalnych pracodawców oferuje tzw. najniższą krajową. Brak

różnorodności miejsc pracy oraz niskie zarobki skłaniają w szczególności osoby młode do wyjazdu z Płocka do innych ośrodków miejskich i za granicę. Z tego względu istnieje konieczność pozyskiwania nowych inwestorów i wsparcia mniejszych przedsiębiorstw w celu zapewnienia większej dywersyfikacji miejsc pracy, a tym samym ograniczenia odpływu młodych osób z Płocka.

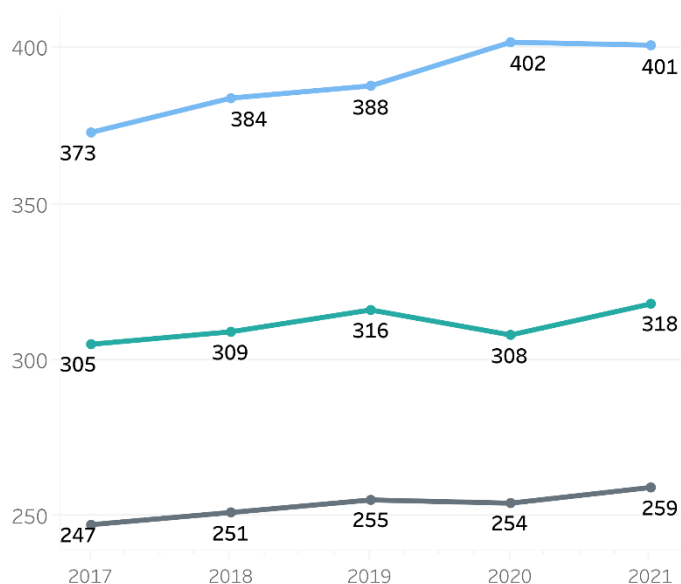
Pracujący ogółem - nowe dane (1)

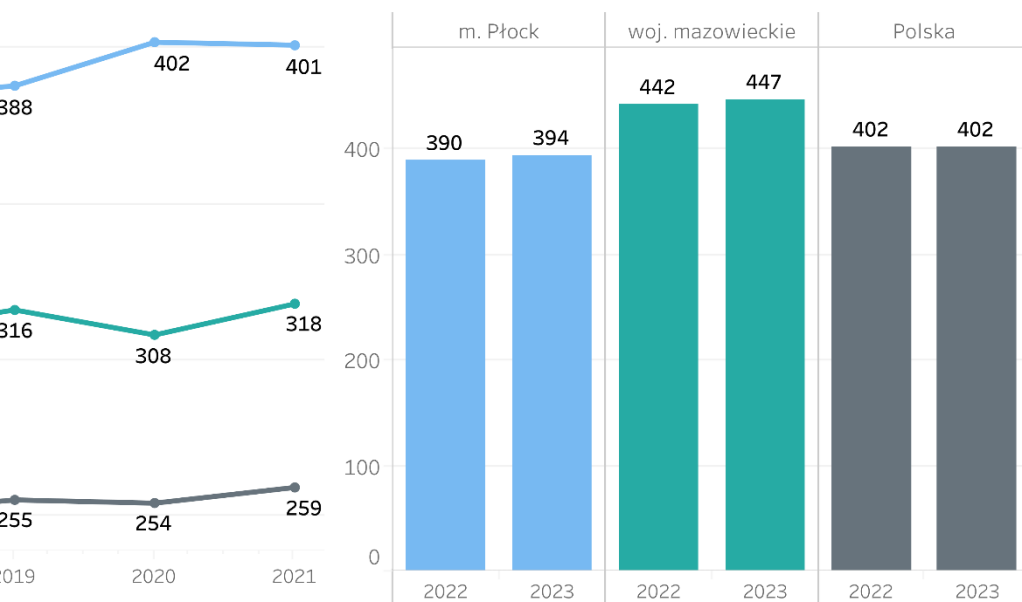
Pracujący ogółem - dane sprzed 2022 r.(1)

Pracujący na 1 000 mieszkańców - dane sprzed 2022 r.(1)

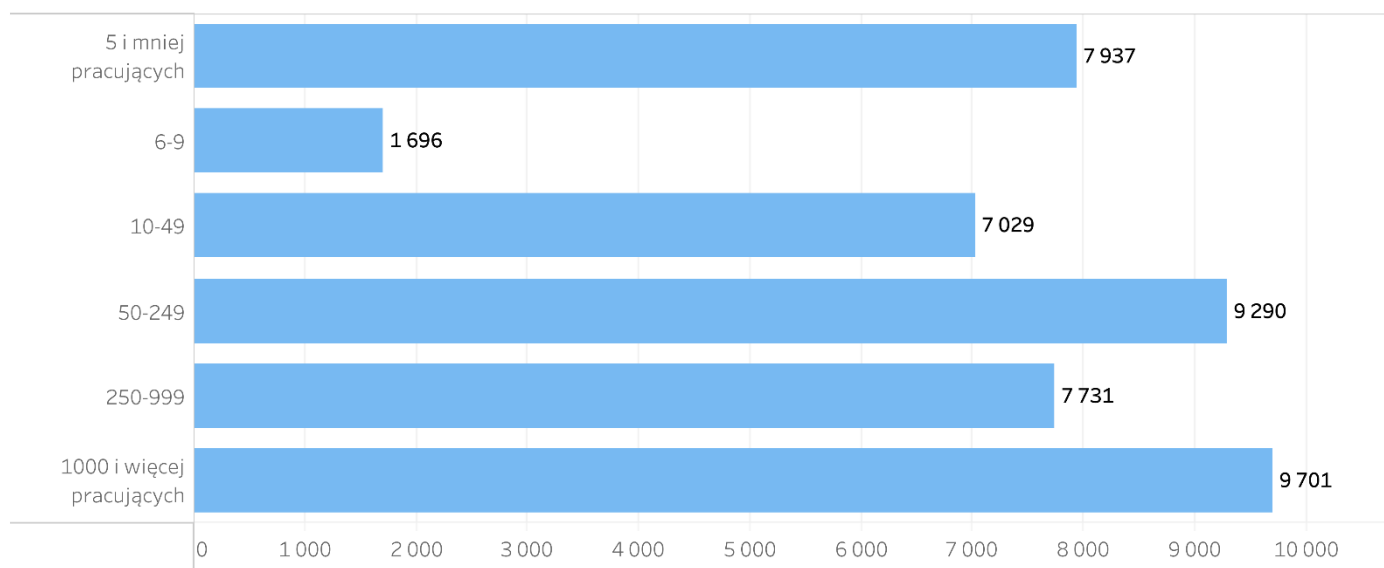

Pracujący na 1 000 mieszkańców - nowe dane (1)

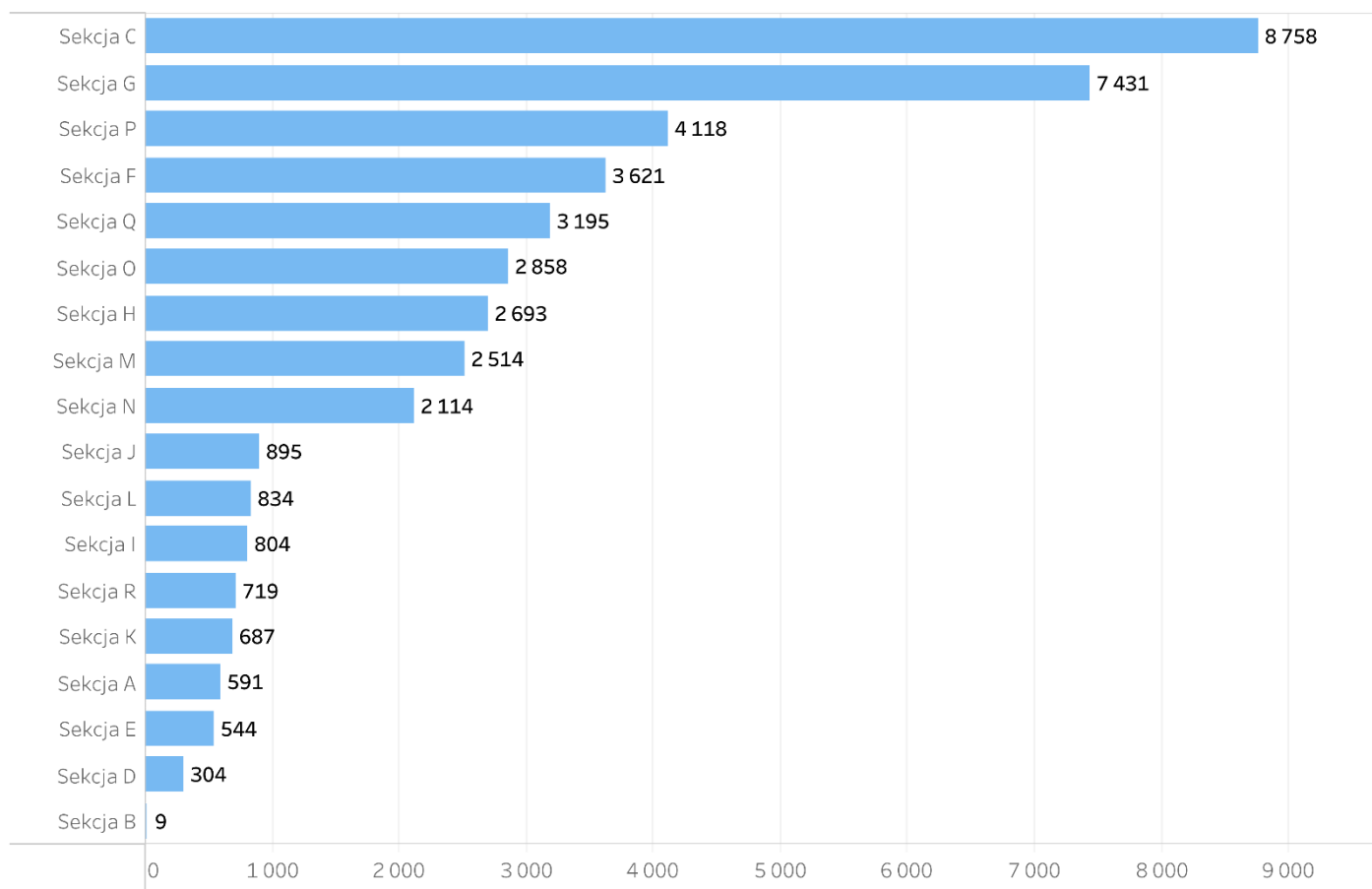

m. Płock woj. mazowieckie Polska

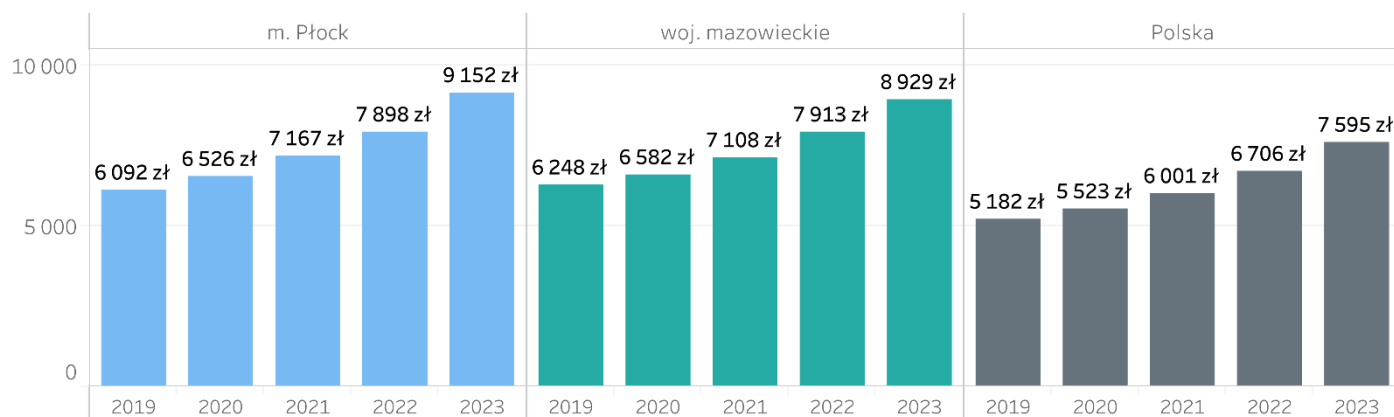
Pracujący według wielkości podmiotu w 2024 r. (1)

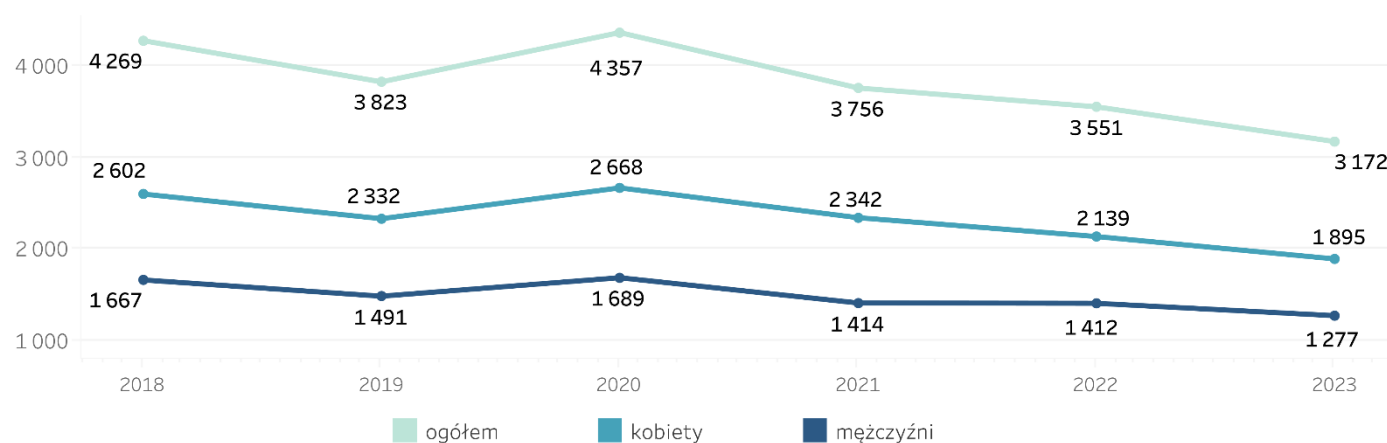
Pracujący według sekcji PKD w 2022 r. (1)

Przeciętne wynagrodzenie brutto (1)

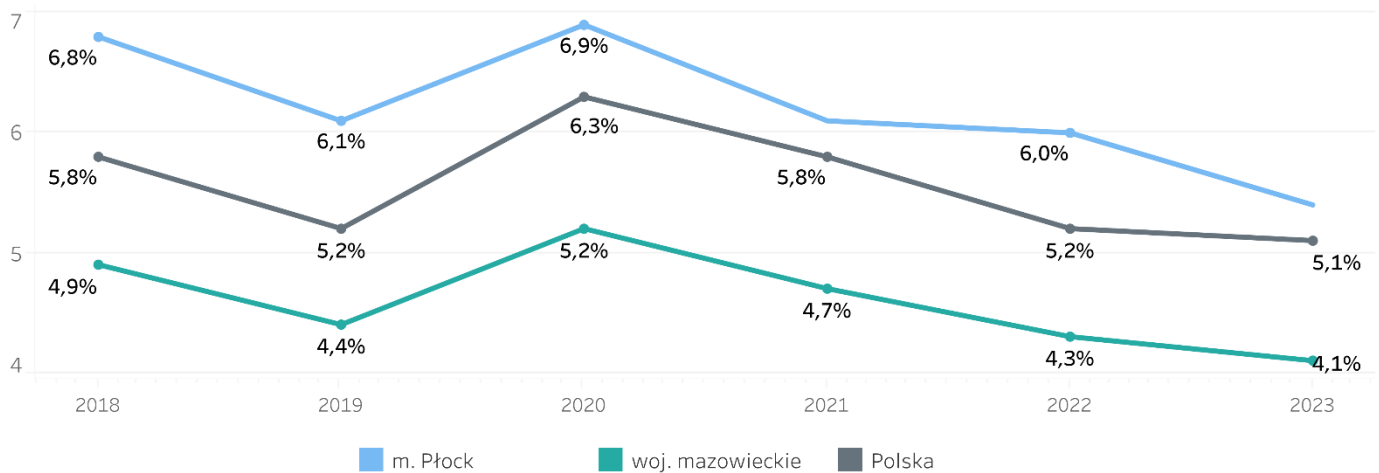

Bezrobotni według płci (2)

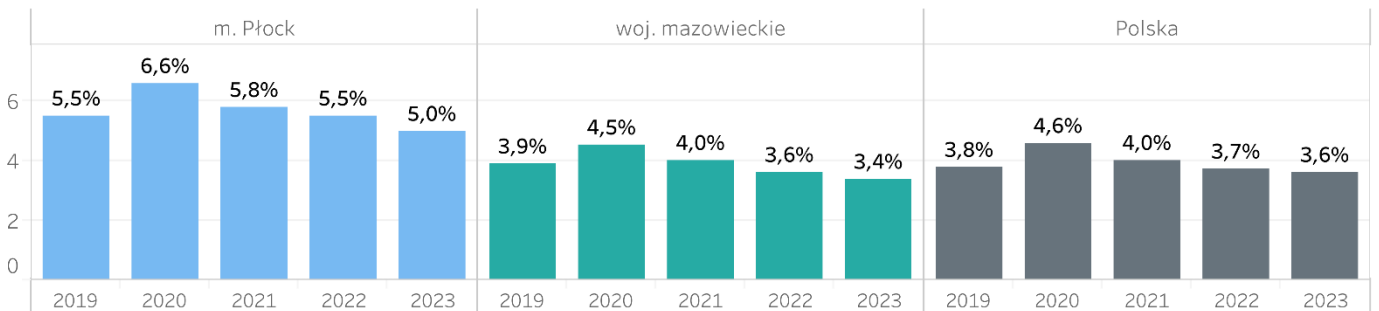

Źródło:
1- GUS BDL

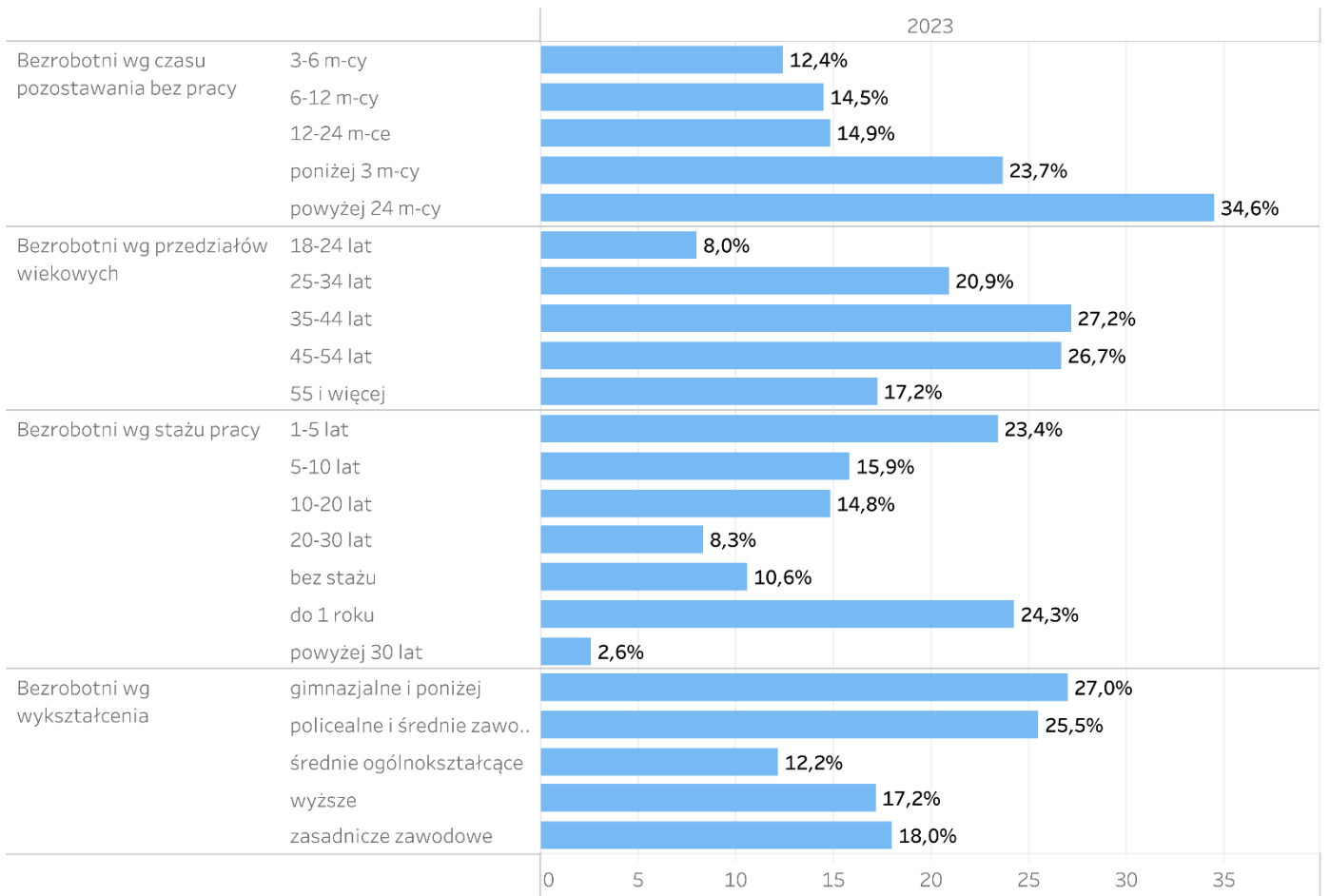
Stopa bezrobocia rejestrowanego (1)

Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (1)

Bezrobotni według wybranych kategorii w 2023 r. (1)

5.3 Finanse samorządowe

Niniejszy podrozdział przedstawia najważniejsze dane z zakresu finansów publicznych, które mają na celu zobrazowanie sytuacji budżetowej miasta w ostatnich pięciu latach.

W 2023 r. dochody budżetu Miasta Płocka osiągnęły 1,29 mld zł, a wydatki 1,27 mld zł. Różnica pomiędzy wydatkami a dochodami wyniosła 16,7 mln zł – nadwyżkę budżetową odnotowano także w latach 2019-2022, co wskazuje na stosunkowo dobrą kondycję finansową miasta. W okresie 2019-2023 zarówno dochody jak i wydatki Miasta Płocka wzrosły o około 17%. W tym samym czasie dochody miasta na 1 mieszkańca stopniowo rosły (wzrost o 25,7%) do poziomu 11,5 tys. zł w 2023 r.

W strukturze dochodów miasta od pięciu lat niezmiennie dominują dochody własne, co wskazuje na pozytywne zjawisko pozwalające na swobodne dysponowanie środkami w zakresie realizacji zadań własnych. Im wyższy udział dochodów własnych w budżecie, tym większa niezależność finansowa jednostki – w 2023 r. udział dochodów własnych wyniósł 62,0%. Drugim źródłem dochodów miasta była subwencja, która w 2023 r. stanowiła 24,2%, a trzecim dotacje stanowiące 13,8% dochodów.

Wśród źródeł dochodów własnych Miasta Płocka największe wpływy stanowiły dochody z podatku od nieruchomości – blisko 300 mln zł (37,5% dochodów własnych ogółem). Na drugim miejscu uplasowały się dochody z podatku od osób fizycznych, a na trzecim od osób prawnych, które stanowiły kolejno 22,6% i 13,1% dochodów własnych ogółem. Według działów Klasyfikacji Budżetowej w 2023 r. największe kwoty wydano na oświatę i wychowanie (34,3% w wydatkach ogółem), kulturę fizyczną (7,3%), rodzinę (5,6%) oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (5,5%).

Jednym ze wskaźników finansowych jest wskaźnik G^{26} , który decyduje o tym, czy samorząd musi wpłacić część równoważącą subwencji ogólnej do budżetu państwa, czy sam korzysta z tej pomocy. W przypadku Miasta Płock wskaźnik za 2023 r. wyniósł 4 194 zł, co stanowiło 187% wskaźnika dla kraju – miasto musiało zatem oddać część swojego dochodu.

W rankingu Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” dotyczącego wydatków inwestycyjnych samorządów w latach 2021-2023 Miasto Płock zajęło 10 miejsce wśród miast na prawach powiatu – miejsce 10 zajęło także w rankingu za lata 2020-2022. Świadczy to o stosunkowo wysokich wydatkach inwestycyjnych. W rankingu najbogatszych samorządów w 2023 r. pisma „Wspólnota” Miasto Płock zajęło 2 miejsce wśród miast na prawach powiatu, podobnie jak w latach 2019-2022, co świadczy o dobrej kondycji finansowej miasta. W przytoczonym rankingu za 2023 r. zamożność

²⁶ Wskaźnik oblicza się dzieląc kwotę dochodów podatkowych (m.in. z podatku od nieruchomości, PIT) za rok poprzedzający rok bazowy przez liczbę mieszkańców gminy. Jeżeli wskaźnik przekracza 150% średniego dochodu podatkowego dla wszystkich gmin w Polsce, to jednostka musi oddać część swojego dochodu.

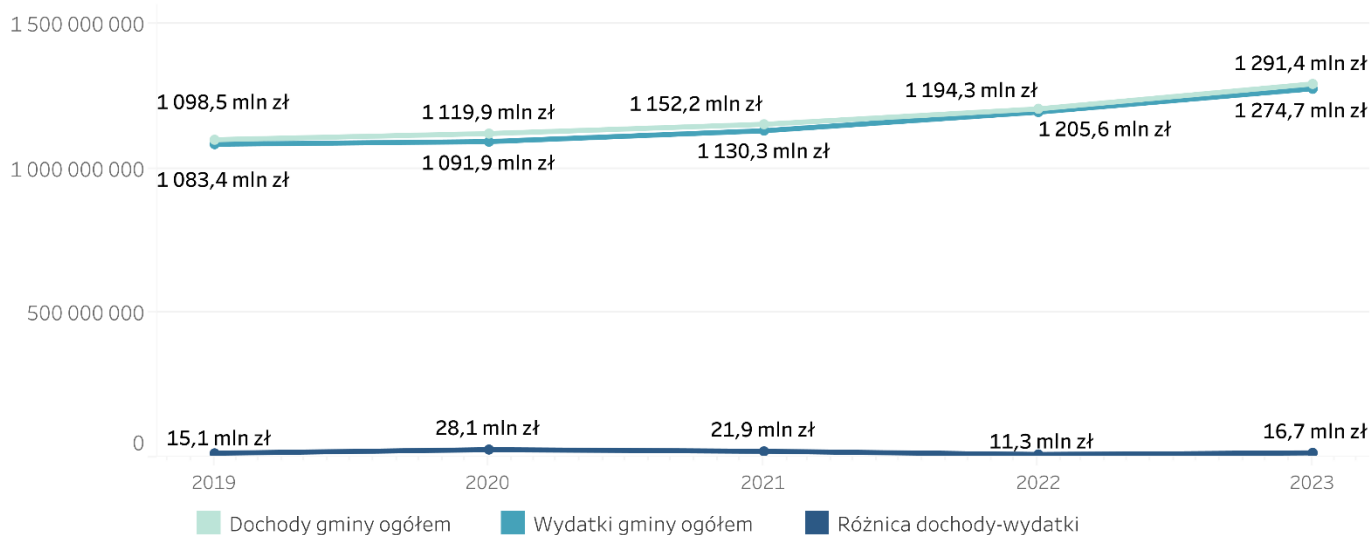
per capita dla Płocka wyniosła 9 104 zł, co było wartością zbliżoną do Świnoujścia, które zajęło 1 miejsce (9 957 zł). Inny ranking „Wspólnoty” dotyczący wykorzystania środków UE przez samorządy w latach 2014-2021 plasuje Płock na 7 miejscu wśród miast na prawach powiatu – przeciętne wydatki per capita wyniosły w tym czasie 3 785 zł.

Dobrą sytuację finansową Płocka potwierdza także rating uzyskany od agencji Fitch na poziomie A-, czyli takim samym jak dla Polski²⁷. Wspomniana agencja wskazała, że Miasto Płock sprawnie przebrnęło przez okres wysokiej inflacji, stóp procentowych i spowolnienia gospodarczego wywołanego wojną na Ukrainie. Ponadto wśród czynników ratingu jako mocną stronę miasta wskazano możliwość dostosowania wydatków budżetowych, która jest wyższa w porównaniu do innych polskich miast. Rating prognozuje się, że Miasto Płock w razie potrzeby może zmniejszyć wydatki operacyjne o około 20%, w porównaniu do 5-10% dla innych polskich miast. Także elastyczność wydatków majątkowych jest dobrze oceniana przez autorów ratingu²⁸.

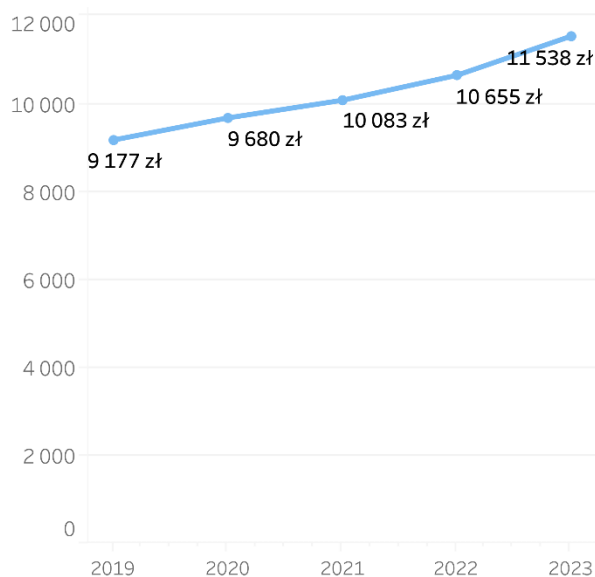
²⁷ Najbogatsze samorządy w 2023 r. Ranking dochodów per capita, str. 12.

²⁸ <https://www.fitchratings.com/research/pl/international-public-finance/fitch-affirms-polish-city-of-plock-at-a-outlook-stable-15-03-2024> (dostęp: 16.10.2024 r.)

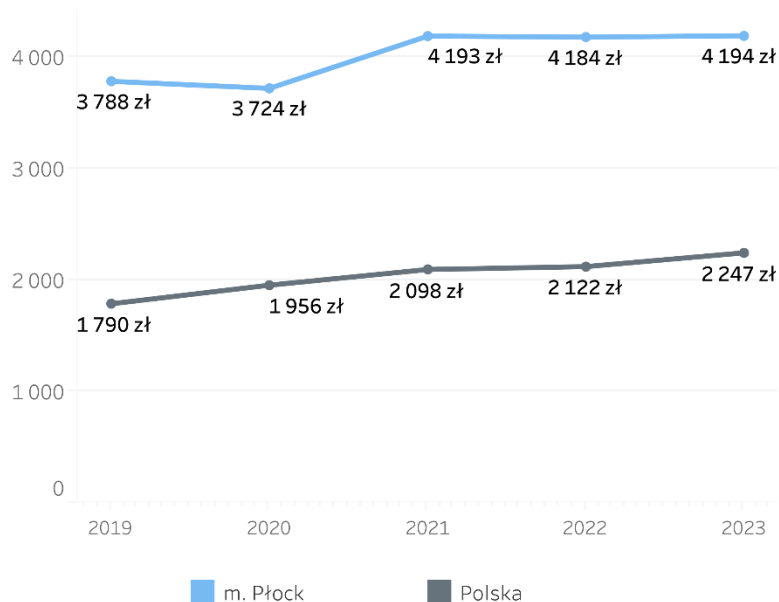
Dochody i wydatki budżetu (1)

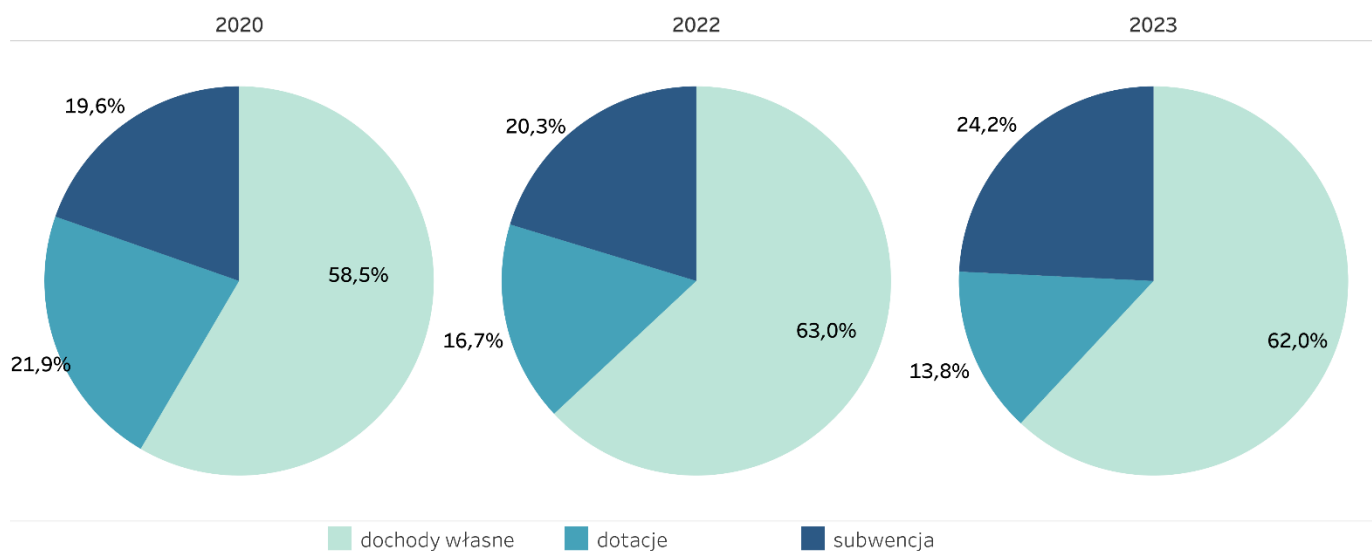
Dochody gminy na 1 mieszkańca (1)

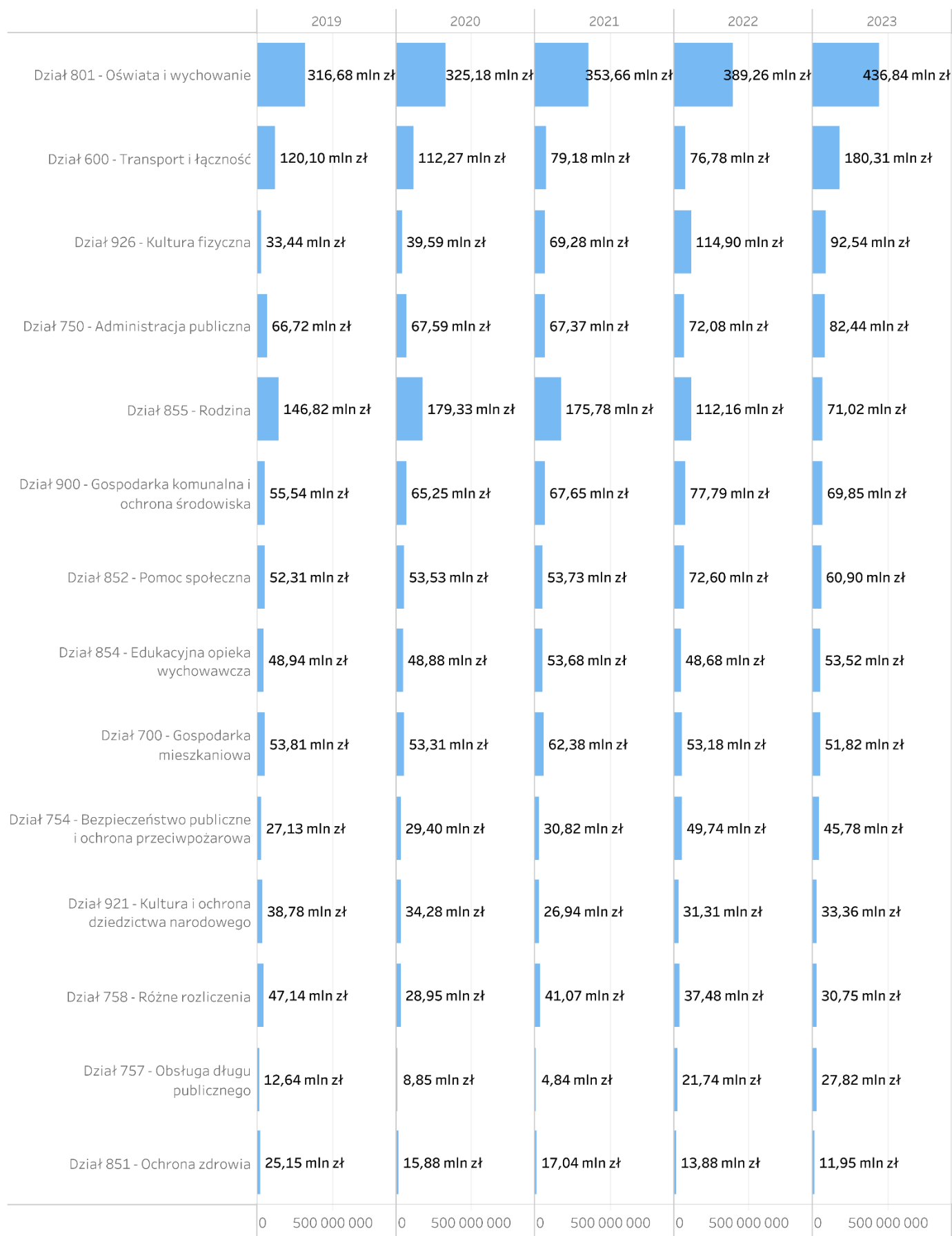
Wskaźnik G (2)

Źródła dochodów budżetu (1)

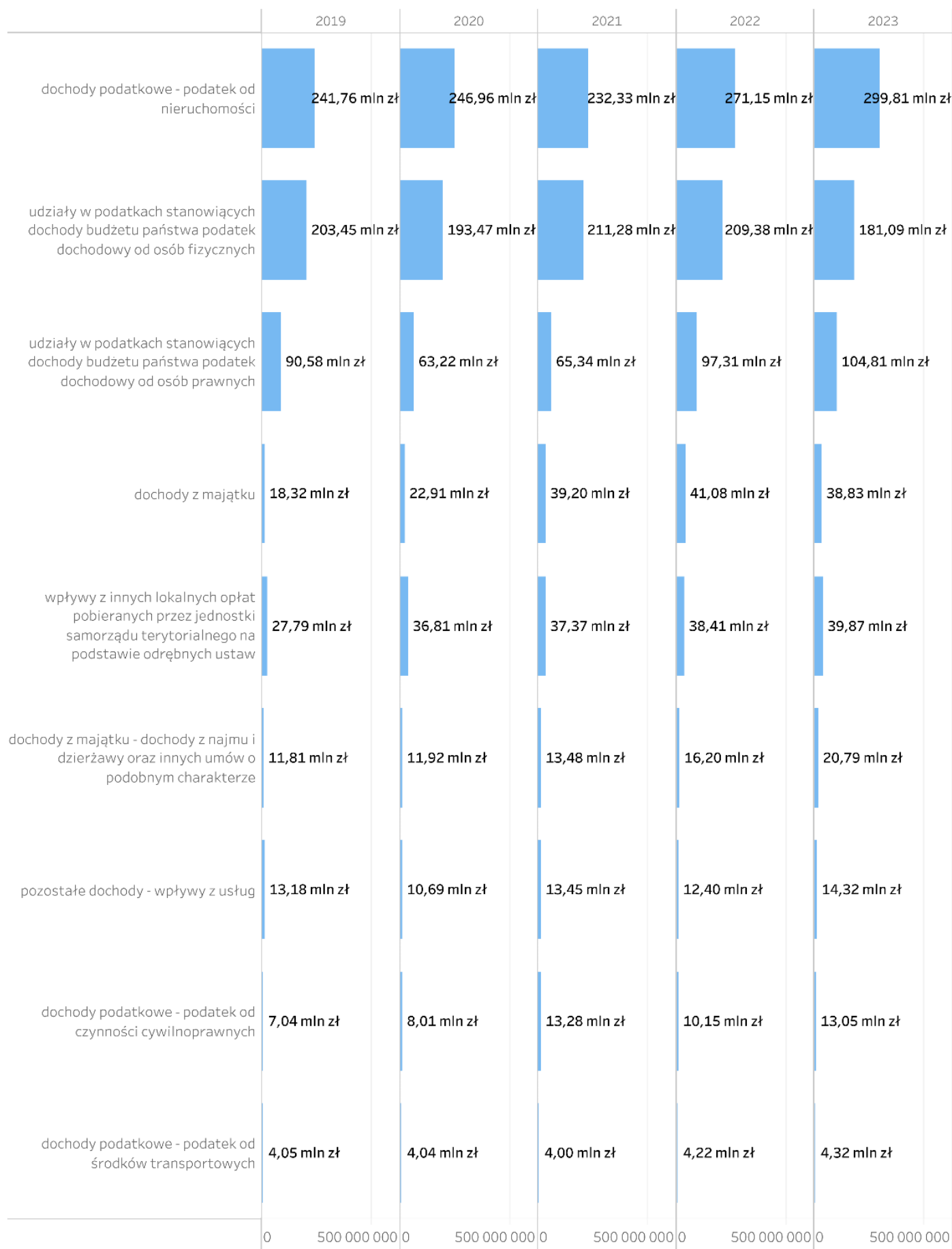

Główne wydatki według działów Klasyfikacji Budżetowej (1)

Źródło:
1 - GUS BDL

Główne źródła dochodów własnych (1)

Źródło:

1 - GUS BDL

SFERA PRZESTRZENNA

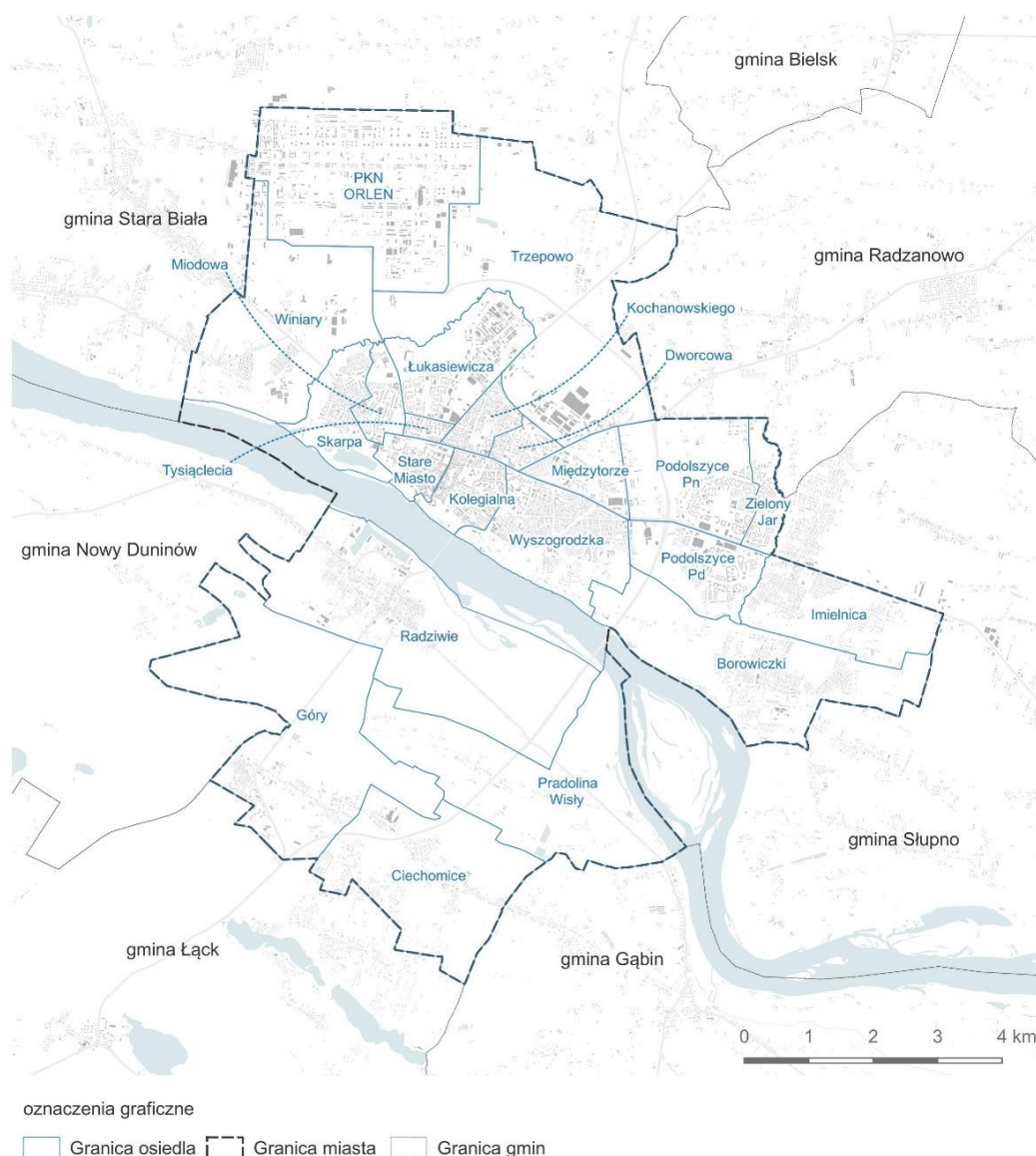

6. Diagnoza sfery przestrzennej

6.1 Podział administracyjny

Płock podzielony jest na 23 obszary miejskie, w tym 21 osiedli mieszkaniowych i 2 obszary: kombinat oraz rz.Wisła. Największym osiedlem mieszkaniowym pod względem powierzchni jest Trzepowo (1 055 ha), a najmniejszym osiedle Tysiąclecia (24 ha)²⁹. Pod względem demograficznym w 2023 r. najwięcej mieszkańców odnotowano na terenie osiedla Podolszyce Północ (około 11,6 tys.), natomiast najmniej na osiedlu Pradolina Wisły (0,5 tys.)³⁰.

Grafika 8 Podział miasta na osiedla

Źródło: Gmina Miasta Płock.

²⁹ Płocki Program Rewitalizacji, str. 16.

³⁰ Miejski Zeszyt Statystyczny za 2023 r., str. 2.

6.2 Uwarunkowania planistyczne

Niniejszy podrozdział prezentuje najistotniejsze informacje na temat uwarunkowań planistycznych rozwoju przestrzennego miasta, w tym dokumentów wyższego rzędu oraz miejscowych planów zagospodarowania. Odniesiono się także do procesu rewitalizacji prowadzonego na terenie miasta.

Obecnie obowiązującym dokumentem z zakresu gospodarki przestrzennej jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Płocka* przyjęte uchwałą nr 565/XXXIII/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 26 marca 2013 roku. Według oceny aktualności Studium z 2023 r. wynika, że dokument utracił swoją ważność i powinien zostać zmieniony. W 2023 r. została opublikowana nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którą studium zostanie zastąpione tzw. planem ogólnym, który ma być podstawą nie tylko do uchwalania planów miejscowych, ale także do wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Plany ogólne trzeba będzie sporządzić do 2025 r. Zgodnie z uchwałą nr 1076/LXII/2024 Rady Miasta Płocka z dnia 29 lutego 2024 r. przystąpiono do sporządzenia Planu ogólnego miasta Płocka. Docelowo plany ogólne będą opracowywane w oparciu o model struktury funkcjonalno-przestrzennej zawarty w strategii rozwoju gminy. Strategia przejmie więc istotną część dotychczasowych analiz i ustaleń studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Gminny model struktury funkcjonalno-przestrzennej musi być z kolei zgodny z modelami zawartymi w strategiach ponadlokalnych oraz regionalnych.

Uwarunkowania planistyczne regionalne

Podstawowe dokumenty warunkujące politykę przestrzenną Płocka na poziomie regionalnym to strategia rozwoju województwa oraz plan zagospodarowania przestrzennego województwa, a także audyt krajobrazowy opracowany dla województwa.

Strategia rozwoju województwa

W Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze Płock, obok Radomia, Siedlec, Ostrołęki, Ciechanowa i Żyrardowa jest określony jako ośrodek o znaczeniu subregionalnym, skupiającym szereg funkcji ponadlokalnych, które stanowią ważne elementy równoważenia rozwoju województwa. W odniesieniu do zmian w przestrzeni województwa odnotowano, że na skutek migracji następuje rozwój zewnętrznych dzielnic miast, a także chaotyczne rozprzestrzenianie się zabudowy na obszary podmiejskie (głównie o charakterze wiejskim). Suburbanizacja w takiej postaci (eksuburbanizacja) prowadzi do dezintegracji struktury przestrzennej, charakteryzującej się brakiem spójności i ciągłości zabudowy, co powoduje wzrost kosztów jej obsługi (zapewnienie odpowiedniej infrastruktury i usług). Rosną też koszty zużycia energii i dojazdów do pracy.

Dochodzi do obniżania jakości przestrzeni publicznej i zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, a w konsekwencji pogorszenia jakości życia mieszkańców.

Jako jedno z kluczowych spostrzeżeń w odniesieniu do planowania przestrzennego i zadania, jakie stoi przed opracowywanym planem ogólnym należy przywołać wniosek z diagnozy strategii, w którym stwierdzono, że w wyniku chaotycznego rozwoju zabudowy, spowodowanego m.in. ułomnością przepisów prawnych oraz brakiem lub niską jakością miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, budżety JST obciążane są nieproporcjonalnie dużymi kosztami związanymi z zapewnieniem infrastruktury i usług publicznych, a udział ruchu samochodowego w podziale zadań przewozowych rośnie. Dochodzi do obniżania jakości przestrzeni publicznej, jakości powietrza i wzrostu zanieczyszczenia hałasem, co powoduje pogorszenie jakości życia mieszkańców. Z tego względu kluczowe znaczenie ma efektywne planowanie przestrzenne oraz ochrona i kształtowanie przestrzeni publicznej, w szczególności w miejskich obszarach funkcjonalnych. Jako jeden z czynników sprzyjających „rozlewaniu się” zabudowy (w przypadku Płocka oznacza to przede wszystkim odpływ mieszkańców do gmin ościennych) wskazano przewymiarowanie infrastruktury dla transportu samochodowego.

Jako główny cel prowadzenia polityki rozwoju, zapisany w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, województwo mazowieckie przyjmuje dążenie do osiągnięcia ładu przestrzennego, rozumianego jako ukształtowanie przestrzeni tworzącej harmonijną całość oraz uwzględniającej w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Cel ten będzie realizowany poprzez system ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.

Główny cel prowadzenia polityki rozwoju powinien być realizowany poprzez wdrażanie rekomendacji zawartych w strategii. Najważniejsze z nich w kontekście tworzenia planu ogólnego Miasta Płocka, to:

- rozwój przestrzenny powinien następować w pasmach utworzonych wzdłuż korytarzy komunikacyjnych oraz w rdzeniach układu, który stanowi Warszawa oraz węzły transportowe ośrodków subregionalnych;
- pasma rozwoju powinny obejmować zarówno tereny zurbanizowane, historycznie wyznaczone wzdłuż linii kolejowych, jak również nowo powstałe wzdłuż ciągów drogowych, w których należy przewidywać wprowadzenie transportu szynowego;
- pomiędzy pasmami rozwoju należy zachować przestrzenie ekstensywnego użytkowania jako obszary zaplecza przyrodniczego, które powinny wchodzić w formie klinów do centrów miast;
- objęcie ochroną terenów zachowujących tożsamość kulturową i walory tradycyjnego krajobrazu o specyficznych i unikatowych walorach krajobrazowych;

- porządkowanie i odtwarzanie wartości kulturowych oraz elementów ekspozycji krajobrazowej;
- utrzymanie cennych krajobrazowo przestrzeni otwartych, ograniczanie inwestowania na terenach rolnych i leśnych, zagospodarowanie rezerw terenowych w istniejących strukturach przestrzennych;
- kształtowanie nowej zabudowy w sposób nawiązujący do tradycji miejsca, eksponowanie i odtwarzanie dominant architektonicznych i krajobrazowych, ograniczenie powstawania obcych krajobrazowo form zagospodarowania, eliminacja obiektów dysharmonijnych.

W odniesieniu do kształtowania polityki ładu przestrzennego w modelu struktury funkcjonalnej zaproponowano podział terenów ze względu na ich wiodące użytkowanie. Wskazano wśród nich również tereny, na których ze względu na ochronę środowiska oraz uwarunkowania powodziowe powinno się wprowadzić zakaz lokalizacji nowej zabudowy.

W Strategii zidentyfikowano także obszary strategicznej interwencji (OSI), w tym miejskie obszary funkcjonalne. Miasto zostało zaliczone do Płockiego obszaru strategicznej interwencji, której głównym celem jest zniwelowanie deficytów komunikacyjnych i zwiększenie dostępności transportowej obszaru.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wskazano, że Płock jest jednym z dwóch miast subregionalnych w strukturze, który spełnia istotną rolę w równoważeniu rozwoju województwa, skupiając szereg funkcji ponadlokalnych. Ponadto należy do struktury funkcjonalno-przestrzennej Dolina Środkowej Wisły, dla której konieczne jest zapewnienie równowagi pomiędzy wykorzystaniem gospodarczym Wisły, przeciwdziałaniu zagrożeniom powodziowym oraz potrzebą ochrony środowiska naturalnego zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2017 r. poz. 1566, z późn. zm.)³¹. Kierunki rozwoju przestrzennego województwa określone zostały poprzez wskazanie:

- Inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym jako wiążące ustalenia Planu,
- Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – poziom krajowy i lokalny,
- Postulaty i rekomendacje dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa

Wskazania planu powinny zostać uwzględnione w strategii, a w szczególności w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej. Należy jednak pamiętać, że ustalenia PZPWM są aktualne na okres sporządzania dokumentu i mogły ulec zmianom, zarówno w zakresie rzeczowym jak i przestrzennym,

³¹ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, str. 17.

w wyniku zmian dokumentów strategicznych i programowych na poziomie krajowym oraz na poziomie wojewódzkim.

Inwestycje celu publicznego w zakresie dróg wojewódzkich:

- droga wojewódzka nr 575 Płock - Kazuń Nowy – zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Inwestycje celu publicznego w zakresie infrastruktury społecznej – ochrona zdrowia:

- zakup aparatury i modernizacja infrastruktury Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Płocku dla AOS i POZ;
- Modernizacja Oddziału Ginekologiczno-Położniczego wraz z wyposażeniem/Wojewódzki Szpital Zespolony w Płocku –poprawa jakości udzielanych świadczeń medycznych.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – poziom krajowy i lokalny – transport:

- Inwestycje celu publicznego w zakresie transportu kolejowego:
- Budowa nowej linii kolejowej w relacji Modlin – Płock;
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 33 Kutno – Płock;
- Prace na linii kolejowej Płock – Sierpc;
- Poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach linii kolejowych z drogami.

Inwestycje celu publicznego w zakresie żeglugi śródlądowej:

- Uzęglownienie drogi wodnej E40.

Inwestycje celu publicznego w zakresie dróg krajowych:

- Budowa obwodnic Płocka w układzie dróg krajowych DK60 i DK62.

Inwestycje celu publicznego w zakresie systemów energetycznych:

- Przedłużenie rurociągu naftowego Odessa – Brody do Adamowa i Płocka z możliwością budowy II nitki Rurociągu Pomorskiego (z wykorzystaniem trasy istniejącego ropociągu „Przyjaźń”).

Inwestycje celu publicznego w zakresie infrastruktury wodnokanalizacyjnej:

- Inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja;
- Inwestycje w zakresie oczyszczalni ścieków, w tym budowa, rozbudowa lub modernizacja.
- Inwestycje celu publicznego w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej:
- Przebudowa zapory bocznej stopnia wodnego Włocławek - zapora Nowy Duninów, zapora Jordanów - Tokary – Radziwie;
- Zabezpieczenie przeciwoerozyjne i przeciwpowodziowe rz. Słupianki w km 0+900- 9+000 Etap II;

- Makroniwelacja w czaszy Zbiornika Włocławskiego.

Inwestycje celu publicznego w zakresie infrastruktury społecznej – ochrona zdrowia:

- Wsparcie baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego – etap 1.

Poniżej zacytowano postulaty i rekomendacje dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa. Uwzględnienie postulatów będzie istotne przy opracowywaniu ustaleń i rekomendacji modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

W zakresie modyfikacji układu korytarzy sieci TEN-T w Planie postuluje się:

- uzupełnienie sieci kompleksowej o połączenia:
- kolejowe Płock - Kutno (- Łódź),
- kolejowe (Bydgoszcz - Toruń -) Włocławek - Płock - Modlin (- Warszawa),

W zakresie systemu kolejowego w Planie postuluje się ujęcie w dokumentach podmiotów realizujących politykę przestrzenną w województwie sporządzenie studialnej dokumentacji projektowej dla następujących inwestycji w zakresie:

- budowy linii kolejowych:
- studia wariantowe dot. przebiegu i charakteru planowanych linii kolejowych na kierunku Modlin/CPK - Płock - Włocławek we wspólnym korytarzu z planowaną drogą S10 w sąsiedztwie Płocka - zgodnie z ustaleniami z KPZK 2030 oraz Koncepcji przygotowania i realizacji inwestycji Port Solidarność – Centralny Port Komunikacyjny dla Rzeczypospolitej Polskiej;
- zapewnienia dostępności i bezpieczeństwa komunikacji kolejowej w obszarze funkcjonalnym Płocka:
- budowa przystanku Płock Śródmieście w rejonie al. Kilińskiego,
- budowa towarowej obwodnicy kolejowej z nowym mostem na Wiśle, po decyzji co do przebiegu linii na kierunku Warszawa - Płock - Włocławek.

Ponadto w Planie postuluje się działania w systemie dróg dotyczące:

- przekazywania dróg krajowych i wojewódzkich do niższych kategorii zarządzania, jeżeli nie spełniają warunków technicznych i funkcjonalnych dla danej drogi;
- wprowadzania priorytetów w ruchu drogowym dla transportu zbiorowego:
- wydzielone pasy ruchu;
- pierwszeństwa przejazdu przez skrzyżowania, w tym z sygnalizacją świetlną;
- dogodne usytuowanie przystanków.
- podnoszenia poziomu bezpieczeństwa przez realizację chodników, dróg dla rowerów, przejść dla pieszych i przejazdów dla rowerzystów;

- działania poprawiające bezpieczeństwo ruchu, w tym m. in.: strefowanie prędkości pojazdów, fizyczne środki uspokajania ruchu (progi zwalniające, wyniesione przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych, wyniesione skrzyżowania, małe ronda;
- przebudowy dróg zgodnie z wynikami okresowych kontroli stanu technicznego, badań natężenia oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- prowadzenia analiz i studiów oraz pozostawiania rezerw terenowych dla obwodnic miejscowości;
- prowadzenia analiz dla budowy skrzyżowań wielopoziomowych z liniami kolejowymi.

W zakresie transportu zbiorowego w Planie postuluje się działania organizacyjne w transporcie publicznym dla podmiotów realizujących politykę transportową w województwie dotyczące:

- utworzenia powiatowych węzłów komunikacyjnych w miejscowościach niewymienionych w Planie Transportowym – przy stacjach kolejowych, a w przypadku ich braku bądź znacznego oddalenia – w centrach miast powiatowych i innych wyróżniających się znaczeniem w sieci osadniczej;
- w węzłach należy oczekiwać standardów wyposażenia określonych w Planie Transportowym dla węzłów lokalnych;
- utworzenia obszarów obsługi aglomeracyjnej i powstania związków komunikacyjnych – określenie obszarów w odrębnych studiach rozwoju poszczególnych aglomeracji: Radomia, Płocka i Siedlec;
- budowy parkingów “parkuj i jedź” w obszarach peryferyjnych aglomeracji.

W celu zapewnienia spójności tras oraz warunków sprzyjających poprawie bezpieczeństwa i rozwojowi komunikacji rowerowej w Planie postuluje się:

- budowę infrastruktury rowerowej wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich o wysokim natężeniu ruchu samochodowego, zarówno w ramach ogólnych inwestycji drogowych, jak i jako samodzielne inwestycje krajowego i wojewódzkiego zarządcy drogi;
- wyposażenie wszystkich mostów drogowych oraz kolejowych przez Wisłę, Narew i Bug w ciągi pieszo-rowerowe;
- wykorzystanie, w miarę możliwości, koron wałów przeciwpowodziowych do budowy dróg rowerowych.

W Planie postuluje się działania w zakresie transportu lotniczego dotyczące:

- modernizacji infrastruktury lotniskowej w Płocku wraz z budową utwardzonego pasa startowego;

W zakresie ochrony środowiska i zasobów przyrody, w tym udokumentowanych złóż kopalin, w Planie postuluje się następujące działania:

- zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu m.in. poprzez adekwatne zapisy w MPZP;
- ochronę prawną korytarzy ekologicznych poprzez wpisanie do MPZP;
- ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, zwłaszcza w odniesieniu do gruntów wysokiej jakości i przydatności dla rolnictwa (klas bonitacyjnych I-III);
- dążenie do zachowania odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, sprzyjającej retencji wód opadowych, głównie w miastach;
- zachowanie istniejących naturalnych zbiorników wodnych i terenów podmokłych, w tym starorzeczy, torfowisk, bagien, stawów, śródpolnych oczek wodnych oraz ich ochrona poprzez zapisy w dokumentach planistycznych gmin;
- realizację działań inwestycyjnych i utrzymaniowych melioracji wodnych, w tym ochronę układów odwodnienia rowami melioracyjnymi, budowę systemów melioracji zwiększających retencję glebową, odbudowę systemów drenarskich;
- poprawę jakości wód poprzez rozwój i modernizację infrastruktury ochrony środowiska (w szczególności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej) oraz racjonalną gospodarkę przestrzenną w sąsiedztwie zbiorników wodnych;
- realizację programów ochrony środowiska przed hałasem dla miast (m.in. Warszawa, Radom, Płock), terenów poza aglomeracjami położonymi wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich oraz dla linii kolejowych;
- rozwój zintegrowanego publicznego transportu zbiorowego, w szczególności transportu szynowego wraz z wdrożeniem systemów skutecznego zarządzania ruchem;
- racjonalną gospodarkę złożami kopalin (w tym również zasobów wód leczniczych i termalnych), w szczególności przez kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalin towarzyszących oraz technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnego wpływu na środowisko;
- ograniczanie degradacji litosfery, w tym warstwy glebowej, jak również niekorzystnych zmian w krajobrazie i gospodarce wodnej, związanych z powierzchnią eksploatacją surowców mineralnych m.in. poprzez rekultywację terenów poeksploatacyjnych;
- zagospodarowanie i udostępnienie obszarów atrakcyjnych geologicznie np. w formie geoparków.

W zakresie zachowania ciągłości dziedzictwa kulturowego w Planie postuluje się następujące działania:

- identyfikację wartościowych obiektów i obszarów dóbr kultury współczesnej o charakterze ponadlokalnym oraz ich ochronę poprzez ustalenia w gminnych dokumentach planistycznych (w tym miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
- zachowanie ładu przestrzennego lub jego kreowanie, szczególnie w miejscach o istotnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego poprzez:
 - ochronę pola ekspozycji i eksponowanie dominant architektonicznych; kształtowanie przestrzeni publicznych w nawiązaniu do tradycji miejsca,
 - eksponowanie w strukturze przestrzennej ośrodków miejskich i wiejskich najcenniejszych zasobów dziedzictwa regionu,
 - kształtowanie i ochronę krajobrazów kulturowych m.in. poprzez utworzenie parków kulturowych.
 - adaptację obiektów zabytkowych dla współczesnych funkcji kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych;
 - zagospodarowanie i udostępnianie stanowisk archeologicznych posiadających czytelną formę krajobrazową w celach dydaktycznych, naukowych i turystycznych;
 - współpracę międzyregionalną w zakresie zachowania i wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego (tradycji historycznych, śladów osadnictwa, dziedzictwa kultury ludowej) dla rozwoju produktów turystyki kulturowej;
 - kreowanie ośrodków budowania tożsamości kulturowej regionu: Brochów, Brok, Chlewiska, Ciechanów, Czarnolas, Czersk, Czerwińsk nad Wisłą, Góra Kalwaria, Iłża, Kadzidło, Korczew, Kozienice, Liw, Łyse, Maciejowice, Modlin, Myszyniec, Niepokalanów, Opinogóra, Orońsko, Ostrołęka, Otwock, Płock, Przysucha, Pułtusk, Radom, Sanniki, Siedlce, Sierpc, Solec nad Wisłą, Sucha, Sycyna, Szydłowiec, Ślężany, Warszawa, Wyszaków, Węgrów, Wyszogród, Zwolen, Żelazowa Wola, Żyrardów.

Wyciągając wnioski dla aktualizacji strategii rozwoju Miasta Płocka należy wziąć pod uwagę stan realizacji wskazanych inwestycji. Bardzo istotne są również rekomendacje uniwersalne do kształtowania przestrzeni poprzez dokumenty lokalne związane z infrastrukturą drogową i poprawą bezpieczeństwa, istotne wzmocnienie roli transportu zbiorowego, wzmocnienie roli transportu rowerowego, zabezpieczenie dobrych warunków rozwoju poprzez wprowadzanie rekomendacji z zakresu ochrony środowiska, ciągłości terenów zielonych poprzez zabezpieczenie korytarzy ekologicznych, kształtowania obszarów rozwoju bioróżnorodności, zadbania o zbiorniki wodne i tereny podmokłe sprzyjające naturalnej retencji wód opadowych, ograniczenie konsumpcji terenów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych oraz kształtowanie tożsamości lokalnej w oparciu o wartości kulturowe.

Audyt krajobrazowy

Uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 48/24 z dnia 26 marca 2024 r. przyjęto **audyt krajobrazowy dla województwa mazowieckiego**. Według ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) audyt powinien być sporządzany nie rzadziej niż raz na 20 lat. Celem audytu jest określenie występujących na terenie województwa krajobrazów oraz wskazanie tzw. krajobrazów priorytetowych, czyli tych szczególnie cennych dla społeczeństwa i środowiska. W audycie wskazuje się także granice:

- parków kulturowych,
- parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu,
- obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach.

Na terenie Płocka zidentyfikowano krajobraz priorytetowy obejmujący głównie historyczne centrum miasta. W obrębie krajobrazu zidentyfikowano także lokalne formy architektoniczne zabudowy.

Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu wskazane w audycie, to:

- Zachowanie drożności terenów dolinnych sprzyjających wymianie powietrza;
- Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury przestrzeni miejskiej;
- Wdrażanie rozwiązań w zakresie bioretencji w zagospodarowaniu przestrzeni publicznych;
- Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby i możliwości jednostki osadniczej;
- Kształtowanie czytelnej kompozycji urbanistycznej z uwzględnieniem indywidualnych cech tożsamościowych miejsca;
- Ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze i ludzi;
- Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko;
- Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;
- Ograniczanie zainwestowania terenów osuwiskowych;
- Ochrona i kształtowanie krajobrazu, m.in. poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni;

- Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu;
- Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia;
- Ochrona walorów krajobrazowych poprzez kształtowanie polityki przestrzennej na poziomie gmin w oparciu o gminne akty planistyczne;
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez: - wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji - wprowadzanie nowej zabudowy w sposób nawiązujący do istniejących obiektów i obszarów zabytkowych - poprzez eksponowanie dominant architektonicznych i krajobrazowych;
- Ochrona i kształtowanie tradycyjnego krajobrazu w celu zachowania historycznie wykształconej lokalnej formy architektonicznej zabudowy oraz wprowadzanie nowej zabudowy w sposób do niej nawiązujący;
- Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III;
- Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne;
- Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych;
- Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników JST w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje.

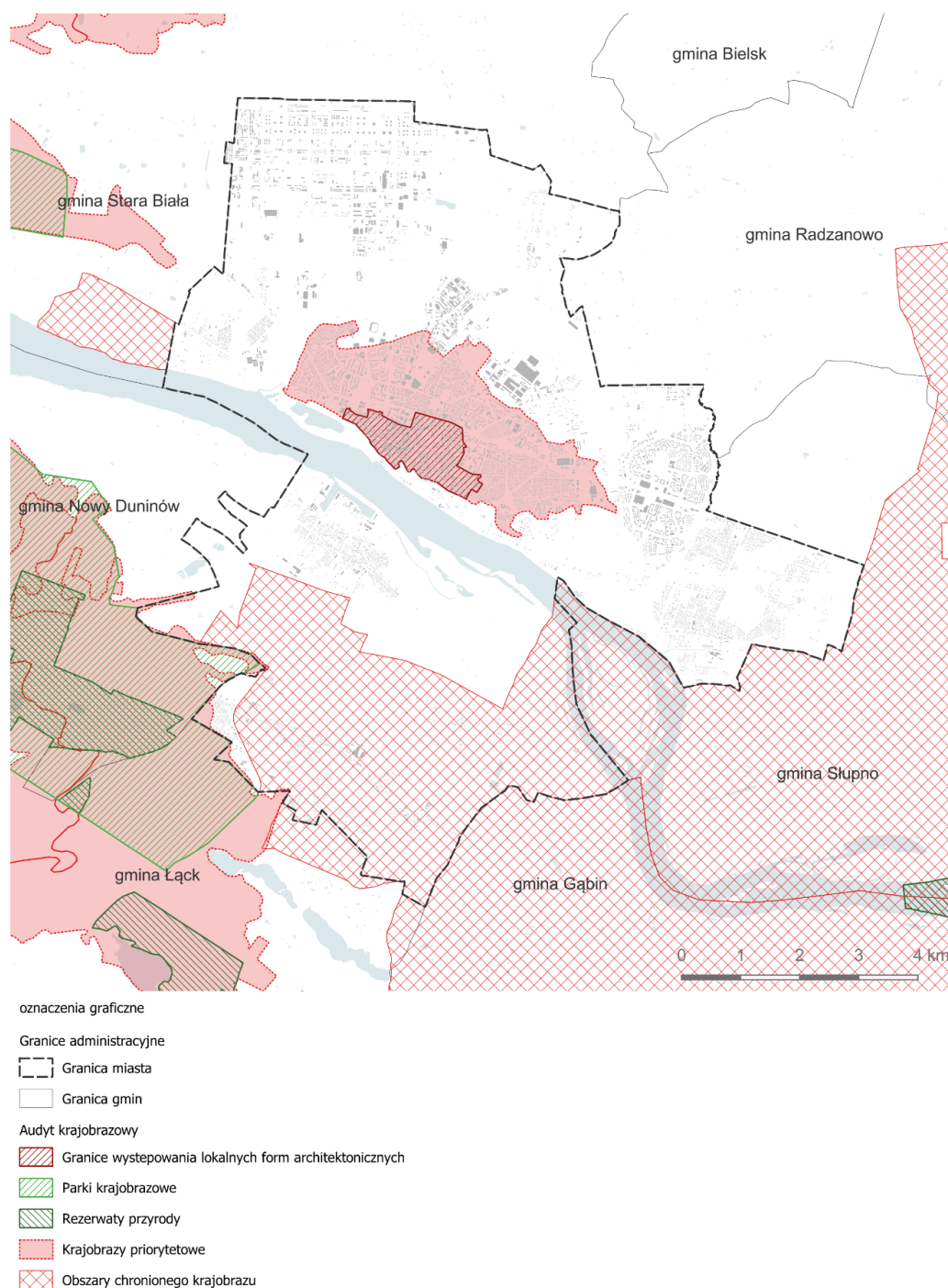
Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:

- Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:
 - Utrzymanie, kształtowanie i tworzenie terenów ogólnodostępnej zieleni oraz ochrona wód z obudową biologiczną;

- Gospodarowanie terenem z uwzględnieniem przestrzeni życiowej organizmów synantropijnych;
 - Zachowanie, ochrona i ekspozycja cennego układu kompozycyjnego, w tym osi i ciągów widokowych, punktów widokowych i panoramicznych oraz dominant, szpalerów i alei;
 - Zachowanie oraz uzupełnianie zieleni izolacyjnej wzdłuż szlaków komunikacyjnych;
- Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:
 - Przywracanie wartości użytkowych terenom zdegradowanym, w tym poprzez wykorzystanie różnorodności zieleni;
- Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływanie w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie;
 - Monitoring zmian zachodzących w środowisku, w tym poziomu zanieczyszczeń powietrza;
 - Monitoring procesów osuwiskowych;
 - Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz historycznego charakteru otoczenia pomnika historii i pierwotnych kompozycji przestrzennych, a także ustanawianie nowych form;
 - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań;
- Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:
 - Zachowanie obszarów pełniących funkcje przyrodnicze w mieście;
 - Utrzymanie zróżnicowania ekologicznego oraz lokalnych powiązań przyrodniczych;
 - Zwiększanie wykorzystania wód opadowych poprzez rozwój mikro- i małej retencji wodnej;
 - Zapobieganie nadmiernemu uszczelnianiu powierzchni terenów zurbanizowanych;

- Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych.

Grafika 9 Dane zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa mazowieckiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 48/24 z dnia 26 marca 2024 r.

Uwarunkowania planistyczne ponadlokalne

Na poziomie ponadlokalnym dokumentem warunkującym kierunki rozwoju polityki przestrzennej jest strategia rozwoju ponadlokalnego oraz mogą być inne strategie sektorowe. Warto tu wskazać np.

na plany zrównoważonej mobilności miejskiej, w skrócie SUMP, które w dużej mierze odnoszą się do rozwoju i powiązań przestrzennych.

Strategia rozwoju ponadlokalnego

W dniu 25 stycznia 2024 r. Rada Miasta Płocka przyjęła uchwałę nr 1059/LXI/2024 w sprawie przyjęcia **Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Partnerstwa „Obszar Funkcjonalny Miasta Płocka”**, która obejmuje łącznie 28 JST (gmin i powiatów):

- Miasto na prawach powiatu Płock
- powiaty: płocki, sierpecki i gostyniński,
- gminy miejskie: Sierpc i Gostynin,
- gminy miejsko-wiejskie: Bodzanów, Drobin, Gąbin, Sanniki,
- gminy wiejskie: Nowy Duninów, Brudzeń Duży, Stara Biała, Bielsk, Radzanowo, Słupno, Łąck, Staroźreby, Bulkowo, Słubice, Sierpc, Szczutowo, Rościszewo, Zawidz, Gozdowo, Mochowo, Gostynin, Szczawin Kościelny.

We wspomnianej strategii jako największe zagrożenie dla ładu przestrzennego wskazano niekontrolowaną suburbanizację na obszarach wiejskich otaczających Płock i inne miasta obszaru. Wokół Płocka zauważa się suburbanizację przede wszystkim w gminach takich jak Słupno i Stara Biała. Ponadto zauważa się suburbanizację w obrębie miasta – nowe budynki powstają m.in. na terenach peryferyjnych, przy granicach administracyjnych miasta. Suburbanizacja powoduje wyludnianie się centrum Płocka i jednocześnie przyrost liczby ludności na obszarach peryferyjnych miasta, bądź w sąsiednich gminach. Niekontrolowana suburbanizacja może prowadzić do dewastacji krajobrazu, nadmiernej presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo, a także generować nadmierne koszty funkcjonowania gmin i miasta, co związane jest z m.in. rozbudową infrastruktury technicznej.

W strategii określono 5 celów strategicznych. Każdy z celów został przydzielony do obszarów, do których się odnosi: społecznego, gospodarczego, środowiskowego i/lub przestrzennego.

- Cel strategiczny 1: Wzmocnienie kapitału ludzkiego i potencjałów służących trwałemu zabezpieczeniu jakości warunków życia
- Cel strategiczny 2: Atrakcyjne przestrzenie zamieszkania
- Cel strategiczny 3: Zrównoważony rozwój gospodarczy obszaru
- Cel strategiczny 4: Dostępny komunikacyjnie OFMP z funkcjonującym systemem zrównoważonej mobilności miejskiej
- Cel strategiczny 5: Adaptacja do zmian klimatu na poziomie całego Partnerstwa

Jednym z elementów wizji jest natomiast współpraca partnerstwa oraz skuteczne planowanie przestrzenne, polegające na oczekiwanym wzroście pokrycia planami miejscowymi obszaru oraz powstawaniu nowej zabudowy jako bardziej zwartej.

Istotne w kontekście planowania przestrzennego mogą być niektóre kierunki realizacji celu strategicznego nr 2:

- 2.1.1. Współpraca planistyczna na obszarze Partnerstwa, w tym dotycząca planowania przestrzennego.
- 2.1.2. Zwiększenie działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców.
- 2.1.3. Rozwój wielofunkcyjnych miejsc spotkań, wypoczynku, aktywnego spędzania wolnego czasu dostosowanych do potrzeb użytkowników.
- 2.1.4. Przekształcanie przestrzeni z zachowaniem tożsamości i wyrazistości miejsca, poszanowaniem wartości historycznych, krajobrazowych czy kulturowych, w tym walorów zabytkowych.
- 2.1.5. Rozwój budownictwa mieszkaniowego w szczególności komunalnego i społecznego wielorodzinnego.

W pozostałych wskazano także rozwój niezbędnej infrastruktury technicznej, rozwój terenów inwestycyjnych, rozwój infrastruktury dla turystyki rowerowej, tworzenie nowoczesnych miejsc służących kulturze, modernizacja i remonty budynków instytucji kultury, w tym muzeów, a także wprowadzenie rozwiązań na rzecz oszczędzania zasobów, w tym projektów wtórnego wykorzystania obiegu wody. Ostatni z punktów można interpretować również w kontekście planowania przestrzennego jako ponowne wykorzystanie terenów wcześniej zagospodarowanych lub tworzenie terenów zieleni towarzyszących zabudowie oraz pochłaniających wody opadowe i roztopowe.

Kierunki działań pozostałych celów strategicznych, mogące być istotne w kontekście planowania przestrzennego, to:

- 4.1.1. Modernizacja i budowa nowych przystanków kolejowych wraz z miejscami postojowymi dla samochodów i wiat rowerowych.
- 4.2.7. Modernizacja istniejącej infrastruktury pieszej i rowerowej, likwidacja barier architektonicznych oraz wprowadzanie ułatwień w przemieszczaniu się dla osób ze specjalnymi potrzebami.
- 4.2.10. Budowa spójnej sieci dróg rowerowych i pieszo-rowerowych.
- 4.3.5. Realizacja działań na rzecz zapewnienia potrzeb parkingowych służących celom mobilności miejskiej, w tym parkingów P&R.
- 5.2.1. Tworzenie lokalnych systemów retencji wód opadowych, w tym zbiorniki retencyjne.
- 5.2.2. Infrastrukturalne i organizacyjne przygotowanie obszarów zurbanizowanych na ekstremalne zjawiska pogodowe i ich ewentualne skutki.

- 5.2.6. Działania w zakresie urbanistyki i architektury ograniczające negatywny wpływ wysokich temperatur na zdrowie mieszkańców.
- 5.2.7. Łagodzenie negatywnego wpływu antropogenicznego na środowisko i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń, w tym hałasu.
- 5.2.8. Tworzenie obszarów zalesień i nasadzeń śródpolnych.
- 5.3.1. Tworzenie nowych terenów zieleni urządzonej w przestrzeniach zurbanizowanych, a także rozwój istniejących terenów zieleni, w tym parków miejskich i zieleńców.
- 5.3.2. Udostępnianie terenów naturalnych i seminaturalnych poprzez lepszy dostęp dla mieszkańców oraz wprowadzenie nowych funkcjonalności stref.

Proponowany w strategii model struktury funkcjonalno-przestrzennej zakłada wzmacnianie roli Płocka jako jednego z miast o statusie regionalnym, będącego biegunem wzrostu o znaczeniu krajowym; kształtującego infrastrukturę publiczną o charakterze metropolitalnym; rozwijającego działania edukacyjne i badawczo rozwojowe; będącego centrum wzrostu dla przyległych obszarów na pograniczu województw. Miejskie i wiejskie ośrodki gminne stanowią lokalne centra usługowe.

Wskazuje także na konieczność kontrolowania procesów suburbanizacji na terenach podmiejskich, w szczególności poprzez zapewnienie wydolnej infrastruktury komunikacyjnej i rozwój usług publicznych, zarówno tych o charakterze podstawowym oraz tych o charakterze regionalnym (tworzenie i rozwój placówek naukowo-badawczych, naukowo-dydaktycznych oraz kulturalnych). W kontekście zróżnicowanego zagospodarowania Miasta Płocka wydaje się zasadne, aby tę wytyczną odnosić także to terenów miasta o charakterze podmiejskim.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej jako zabytki istotne dla kultury polskiej w obszarze wskazuje Wzgórze Tumskie w Płocku wznoszące się 50 m powyżej poziom Wisły wraz z jego zabudową. W kontekście planu ogólnego może być to istotna informacja dla kształtowania wysokości zabudowy, tak aby zachować widok na wzgórze z przeciwległego brzegu Wisły.

W zakresie rozwoju infrastruktury transportowej jako kluczowe działania wskazano:

- zwiększanie spójności przez poprawę połączeń komunikacyjnych z Warszawą (budowa drogi krajowej S 10) i systemem autostrad oraz dróg ekspresowych (przebudowa układu dróg wojewódzkich w otoczeniu Płocka, modernizację dróg krajowych - DK 60 i DK 62) oraz powiązań regionalnych (powiązania drogi wojewódzkiej nr 560 z drogą krajową nr 10, przebudowy i rozbudowy dróg wojewódzkich nr 559, 560 i 575);
- eliminację ruchu tranzytowego z centrum miasta (Płock i Sierpc);
- modernizację linii kolejowych (Płock – Sierpc, Kutno-Płock, Nasielsk - Sierpc) oraz zwiększenie przewozów (w tym pasażerskich);

- wykorzystanie potencjału transportowego i hydroenergetycznego Wisły z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z występowania obszarów Natura 2000;
- rozwój szlaków rowerowych wzdłuż Wisły.

W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej obszaru funkcjonalnego wskazano m.in. budowę linii elektroenergetycznej 400 kV „Płock – Olsztyn Mątki”. Wskazano także na jedne z najlepszych uwarunkowań obszaru funkcjonalnego do rozwoju OZE – zarówno energetyki słonecznej jak i wiatrowej.

Pozostałe istotne ustalenia i rekomendacje to:

- w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:
 - Konieczne jest kształtowanie rozwoju gospodarczego Partnerstwa w oparciu i z poszanowaniem jego naturalnych walorów przyrodniczych i środowiskowych.
 - Zaleca się działania zmierzające do utrzymania i wzmocnienia funkcjonujących powiązań ekologicznych – wskazania, na podstawie waloryzacji przyrodniczej i krajobrazowej, obszarów niezbędnych do zachowania ciągłości regionalnej sieci korytarzy ekologicznych oraz jej rozbudowy, mających szczególne znaczenie dla gatunków wędrownych.
 - Rekomenduje się podjęcie prac nad zachowaniem i odtworzeniem drożności i ciągłości morfologicznej cieków wodnych (rzek i potoków), szczególnie istotnych dla flory i fauny wodnej (ichtiofauny).
 - Rekomenduje się włączenie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej. Łączące je ciągi ekologiczne należy traktować jak linearne obszary rekreacyjne, wyposażone w trasy kajakowe, piesze i rowerowe spinające poszczególne miejscowości i obszary Partnerstwa.
 - Za podstawową formę ochrony terenów otwartych i krajobrazu, uznaje się ich ochronę przed zabudową lub niekorzystną zmianą sposobu użytkowania. Tereny rolne i leśne, tereny położone wzdłuż cieków wodnych, stawów i jezior oraz obszary na przebiegu zielonych korytarzy ekologicznych winny być chronione przed zabudową w odpowiednich dokumentach planistycznych Gmin. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się jedynie budowę obiektów gospodarczych, związanych z gospodarką rolną lub leśną (bez możliwości realizacji nowych siedlisk), niezbędnych obiektów infrastruktury oraz urządzeń związanych z regulacją i retencją wód.
 - Zaleca się stosowanie rozwiązań izolacyjnych (technicznych i przyrodniczych), ograniczających uciążliwość środowiskową budowanych i funkcjonujących szlaków transportowych oraz zakładów przemysłowych.

- Zaleca się uporządkowanie polityki przestrzennej w ramach Partnerstwa. W szczególności należy zwrócić uwagę na problem styków granic gmin oraz spójności proponowanych na tych obszarach sposobów użytkowania przestrzeni.
- W planowaniu przestrzennym realizowanym na poziomie gmin zaleca się dostosowanie wielkości istniejących i proponowanych do zabudowy obszarów do rzeczywistego zapotrzebowania. Nadmiar gruntów przeznaczonych pod zabudowę prowadzi do wzrostu antropopresji na środowisko naturalne; sprzyja suburbanizacji i dewastacji krajobrazu; utrudnia proces rewitalizacji obszarów śródmiejskich i przemysłowych oraz znacząco podraża funkcjonowanie społeczności lokalnych.
- Należy jednoznacznie, najlepiej w dokumentach planistycznych gmin, określić granice pomiędzy terenami zurbanizowanymi (tereny zabudowy) i terenami otwartymi (nie przewidywanymi do zabudowy). Zmiana sposobu użytkowania terenów rolnych na cele nierolnicze powinna następować jedynie w przypadkach uzasadnionych realnym zapotrzebowaniem (przykładowy czas realizacji: do 5-10 lat) i zostać poprzedzona uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; a zabudowa poprzedzona docelowym uzbrojeniem w infrastrukturę i urządzeniem ulic.
- w zakresie struktury zagospodarowania terenów:
 - Rekomenduje się w pierwszej kolejności skoncentrowanie rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej w obszarach zwartej, w pełni wykształconej struktury funkcjonalno-przestrzennej – zapewniającej dostępność do szkół, transportu zbiorowego i infrastruktury technicznej w obrębie aglomeracji wodno-ściekowych.
 - Zaleca się, aby priorytetem był rozwój docentrowy, a nie rozproszony. Oznacza to w skali Partnerstwa wzmacnianie ośrodków miejskich (w tym dawnych miast) oraz wyróżniających się wielkością i centralnym położeniem osad wiejskich (zwłaszcza gminnych); w skali poszczególnych miast - wzmacnianie śródmieścia; w skali miast największych – dodatkowo: tworzenie i wzmacnianie centrów dzielnicowych.
 - Zaleca się, w sytuacji wyczerpania rezerw terenowych wewnątrz istniejącej zabudowy, aby nowe struktury zabudowy były projektowane w formie skupionej - jako jednostki sąsiedzkie, wyposażone w niezbędne usługi publiczne i lokalne ośrodki usługowe.
 - Nowe jednostki winny być kontynuacją istniejących struktur zwartej zabudowy (zabudowa krawędziowa) lub tworzyć małe miejscowości (jednostki satelitarne). Należy wykluczyć rozwój zabudowy w formie pasmowej wzdłuż dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych, na rzecz koncentracji zabudowy.
 - Rekomenduje się rozwijanie idei miasta/miejscowości 15-minutowej, w tym poprzez skupianie zabudowy, dla zapewnienia dostępu do podstawowych usług publicznych

i komercyjnych oraz w miarę możliwości do znaczącej liczby miejsc pracy w zasięgu 15 minutowego dojazdu pieszo (długość dojazdu do 1 km) lub w szerszym obszarze w zasięgu 15 minutowego dojazdu rowerem od miejsca zamieszkania.

- w zakresie kierunków rozwoju transportu i komunikacji publicznej:
 - Tworzenie realnej możliwości wyboru środka transportu – na zasadzie takiej, iż każdy korzystając z zalet danego środka transportu, jest chroniony przed niepożądanymi skutkami wyborów innych (np. wybierając komunikację publiczną nie stoję w korku).
 - Tworzenie zachęt do wykorzystania środków transportu możliwie mniej uciążliwych dla otoczenia, tj. transport publiczny, ruch pieszzy i rowerowy. Pod pojęciem uciążliwości rozumie się tutaj nie tylko emisyjność, ale przede wszystkim zajętość przestrzeni, co wyklucza spośród środków preferowanych również elektryczne samochody osobowe.
 - Zaleca się wprowadzenie zasady: inwestycja = parking dla rowerów.
 - Zaleca się wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza centra miast i miejscowości poprzez budowę obwodnic, odpowiednią lokalizację zakładów przemysłowych i innych instytucji generujących ruch ciężki.
 - Zaleca się stosowanie, przy technicznym projektowaniu ulic miejskich i osiedlowych, rozwiązań zachęcających do podróży pieszych oraz innych, niewymagających użycia samochodu, takich jak ruch rowerowy i transport publiczny. Rozwiązania drogowe w obszarach zabudowy powinny minimalizować geometrię dróg i skrzyżowań, pozostawiając jednocześnie wystarczającą, wygodną przestrzeń dla pieszych, ruchu rowerowego, transportu publicznego, jak również dla osób niepełnosprawnych i starszych (m.in. dogodnie usytuowane i wygodne przystanki, pasy zieleni, krótkie przejścia dla pieszych w obrębie skrzyżowań: w poziomie terenu i na wprost).

W zakresie tworzenia i stosowania standardów urbanistycznych w strategii zaproponowano standardy dotyczące dostępności do terenów zieleni w zależności od lokalizacji i charakteru zabudowy.

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej

Dla obszaru funkcjonalnego Miasta Płocka obowiązuje SUMP. **Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego** (dalej: SUMP) Płocka został przyjęty uchwałą Rady Miasta Płocka nr 961/LVI/2023 z dnia 31 sierpnia 2023 roku. Plan obejmuje 7 gmin graniczących bezpośrednio z miastem Płock oraz powiat płocki. Dokument określa scenariusz, wizję oraz cele rozwoju zrównoważonej mobilności na obszarze funkcjonalnym Płocka do 2040 roku (cele operacyjne). Plan powstał w oparciu o raport diagnostyczno-strategiczny, wyniki badań ankietowych oraz konsultacje społeczne.

Plan przedstawia trzy możliwe scenariusze rozwoju miasta. Pierwszy, bazowy, wskazuje jak może rozwijać się miasto, jeśli będzie działało się to tak jak dotychczas:

- suburbanizacja przybrała na sile, przez co samorządy wokół Płocka muszą przeznaczać zwiększone środki na rozbudowę dróg lokalnych i infrastruktury, kosztem innych działań wydatków budżetowych (ograniczają m.in. kursowanie autobusów do minimum). Wobec nadal znacząco tańszych nieruchomości rolnych poza obszarami zabudowanymi, populacja zasiedlająca tereny podmiejskie powiększa się, a droga pokonywana przez mieszkańców nawet do podstawowych usług wydłużyła się. Tereny miejskie zabudowują się w dotychczasowym tempie, tak jak podmiejskie, jednak dotyczy to przede wszystkim terenów typu greenfield. Niekorzystne tendencje w zakresie ujemnego przyrostu naturalnego i migracji utrzymują się. W takiej sytuacji ruch samochodów osobowych wjeżdżających do Płocka zwiększa się.

W opozycji do obecnej sytuacji opracowano scenariusz tzw. ekorozwoju, który w zakresie planowania przestrzennego wskazuje:

- działania w zakresie planowania przestrzennego chronią już obszary rolne i cenne przyrodniczo przed suburbanizacją i rozproszoną zabudową. Obszary zurbanizowane rozwijają się z zachowaniem przyjaznych do zamieszkania wskaźników zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej. Obszary zurbanizowane zwiększają swoją wielofunkcyjność, przez co lokalne podróże transportowe skróciły swój dystans pokonywanych kilometrów w zakresie zaspokajania codziennych potrzeb.

Jako scenariusz wybrany do realizacji wskazano wariant pośredni, który w zakresie planowania przestrzennego uwzględnia obecną reformę planowania przestrzennego, jednak dostrzega jej braki w zakresie skutecznego przeciwdziałania dalszego powstawania niekontrolowanej i rozproszonej zabudowy. Założono, że tereny miejskie i podmiejskie będą zabudowywały się w podobnym tempie, jednak proces suburbanizacji i jego negatywne konsekwencje wciąż będą zachodziły.

Wizja stworzona na podstawie wybranego scenariusza rozwoju to: Miejski Obszar Funkcjonalny Płocka to obszar bezpieczny i dostępny komunikacyjnie, wspierający aktywne podróże i efektywne rozwiązania dla transportu zbiorowego.

Główne cele strategiczne SUMP zostały wskazane jako:

- A. Wsparcie dla mikromobilności – działania na rzecz pieszych i rowerzystów,
- B. Rozwój transportu zbiorowego – realizacja efektywnie działań związanych z PTZ,
- C. Wysoka jakość zamieszkania – odpowiednie działania w zakresie m.in. organizacji ruchu, kierunków inwestycji
- D. Efektywna organizacja i współpraca na rzecz mobilności miejskiej

W ramach celów strategicznych i operacyjnych planowana jest m.in. rozbudowa sieci dróg rowerowych, rozwój miejsc do parkowania rowerów, zapewnienie lokalizacji transportu zbiorowego o dobrej dostępności, lokalizacja drzew w pasach drogowych zacieniających chodniki i drogi rowerowe itd. W planie wskazano mapy z kierunkami rozwoju infrastruktury rowerowej, autobusowej oraz obszary szczególnie istotne dla rozwoju infrastruktury pieszej.

W SUMP zostały wskazane, istotne kontekstowe inwestycje, które będą miały wpływ na sposób podróżowania na zewnątrz tego obszaru funkcjonalnego, a wśród nich przede wszystkim:

- trasa S10;
- rozbudowa drogi nr 62 na odcinku ul. Wyszogrodzkiej od al. Armii Krajowej do granicy miasta, która planowana jest na lata 2025-2027;
- planowana jest przebudowa lotniska – w dniu 7 marca 2022 roku Wojewoda Mazowiecki wydał decyzję nr 37/SPEC/2022 o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, w której zezwolił na realizację przebudowy lotniska Płock, w zakresie budowy drogi startowej wyposażonej w płaszczyznę do zawracania, chodników, drogi pożarowej, ogrodzenia, stacji transformatorowej wraz z budową i rozbiórką niezbędnej infrastruktury towarzyszącej;
- planowana jest towarowa obwodnica kolejowa Płocka – w raporcie diagnostyczno-strategicznym znajduje się wariantowy schemat jej przebiegu;
- kolej dużych prędkości.

Autorzy planu w kontekście procesów suburbanizacyjnych odnoszą się jedynie do gmin ościennych miasta. Procesy polegające na powstawaniu rozproszonej i nieuporządkowanej zabudowy mieszkaniowej zachodzą jednak także w granicach miasta Płock.

Wskazania SUMP w zakresie tworzenia wielofunkcyjnych, przyjaznych pieszym i rowerzystom oraz z dobrym dostępem do usług przestrzeni na terenie miasta, tworzących alternatywę dla osiedlania się na terenach podmiejskich, może być jedną z wytycznych kształtowania nowych terenów pod zabudowę na terenie Miasta Płocka.

Uwarunkowania planistyczne miejskie

Na poziomie miasta wpływ na planowanie przestrzenne ma strategia rozwoju miasta, plan ogólny, który zastępuje obowiązujące jeszcze studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy a także miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Miasto Płock równocześnie przystąpiło do aktualizacji obowiązującej strategii oraz opracowania planu ogólnego.

Strategia rozwoju miasta

Aktualizowana obecnie strategia została przyjęta uchwałą nr 810/XLIX/2018 RADY MIASTA PŁOCKA z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia **Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2030 roku**. Misja wskazana w strategii opiera się na hasłach przedsiębiorczość, ład, otwartość, ciekawość oraz kolory. Wspomniany ład odnosi się bezpośrednio do ładu przestrzennego. W wizji, której realizację ma umożliwić strategia, opisano Płock m.in. jako harmonijną przestrzeń do życia, co zostało rozwinięte jako miasto atrakcyjnej, estetycznej i harmonijnej przestrzeni, komfortowe dla życia i mieszkańców. Jednym z efektów realizacji dokumentu ma być zmniejszenie wykorzystania prywatnego samochodu w podróżach – ma on służyć głównie podróżom poza miasto, a w pozostałych mają przeważać podróże piesze, rowerem oraz transportem zbiorowym. W zapisach pojawiają się też określenia takie jak zwarte miasto, atrakcyjne miejsce do mieszkania, przeciwdziałanie procesom suburbanizacji oraz zapewnianie dostępu do terenów zieleni dla mieszkańców.

Istotne w kontekście planowania przestrzennego cele strategiczne wskazane w strategii, to:

- 1.3.1. Budowa i modernizacja infrastruktury piłkarskiej.
- 1.3.2. Budowa i modernizacja obiektów dedykowanych sportom pływackim.
- 1.3.3. Rozwój infrastruktury i bazy sprzętowo-lokalowej dedykowanej innym dyscyplinom sportu, w tym dla sportów motorowych.
- 1.3.4. Rozbudowa systemu dróg rowerowych.
- 1.4.4. Wprowadzenie efektywnej organizacji ruchu pojazdów na terenie miasta wraz z intensyfikacją działań na rzecz komunikacji zbiorowej, pieszej i rowerowej.
- 1.4.5. Zachowywanie i uwzględnianie w polityce przestrzennej korytarzy powietrznych stanowiących wolne pasy przestrzeni i zieleni w mieście Płocku w kontekście stworzenia spójnego systemu zieleni miejskiej.
- 2.5.1. Utworzenie lokalnych systemów retencji wód opadowych, rozdział kanalizacji ogólnospławnej.
- 2.5.7. Infrastrukturalne i organizacyjne przygotowanie miasta na ekstremalne zjawiska pogodowe i ich ewentualne skutki.
- 2.5.8. Zwiększanie powierzchni terenów zieleni urządzonej.
- 3.2.1. Przywrócenie walorów przyrodniczych oraz użyteczności społecznej i gospodarczej nadbrzeża Wisły.
- 3.2.2. Zagospodarowania Jaru rzeki Brzeźnicy z zachowaniem jego walorów.
- 3.2.3. Zwiększenie dostępności terenów zieleni oraz poprawa czystości w mieście.
- 3.2.4. Kreacja nowych zielonych przestrzeni zwiększających liczbę miejsc rekreacji.
- 3.2.5. Rozwój przestrzeni miejskich służących aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.

- 3.2.6. Wspieranie działań na rzecz rozwoju infrastruktury turystycznej w mieście, w tym stworzenie ścieżek turystycznych wzdłuż Wisły.
- 3.3.2. Prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej.
- 3.3.3. Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeniach publicznych.
- 3.3.4. Reurbanizacja miasta w kierunku kompaktowego modelu funkcjonalno-przestrzennego.
- 3.3.5. Przeciwdziałanie niekorzystnym skutkom suburbanizacji poprzez intensyfikację działań na rzecz zwiększenia liczby mieszkańców Płocka i nowych terenów inwestycyjnych.
- 3.6.1. Podejmowanie wspólnych samorządowych przedsięwzięć w ramach subregionu płockiego.

Zgodnie z wnioskami z ewaluacji strategii zawartymi w Ewaluacji ON-GOING Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2030 roku – Raport Końcowy z 2023 roku, misja oraz wizja w strategii określone zostały trafnie, pozostają aktualne i nie wymagają modyfikacji. Realizację założeń strategii określono jako dynamiczną. Czynniki wpływające niekorzystnie na możliwość realizacji pełnego zakresu strategii określa się jako zewnętrzne i wewnętrzne tj. pandemia COVID-19, wojna w Europie, zmiany w polityce fiskalnej państwa oraz reforma edukacji.

Strategia nie zawiera modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej dla Miasta Płocka.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta

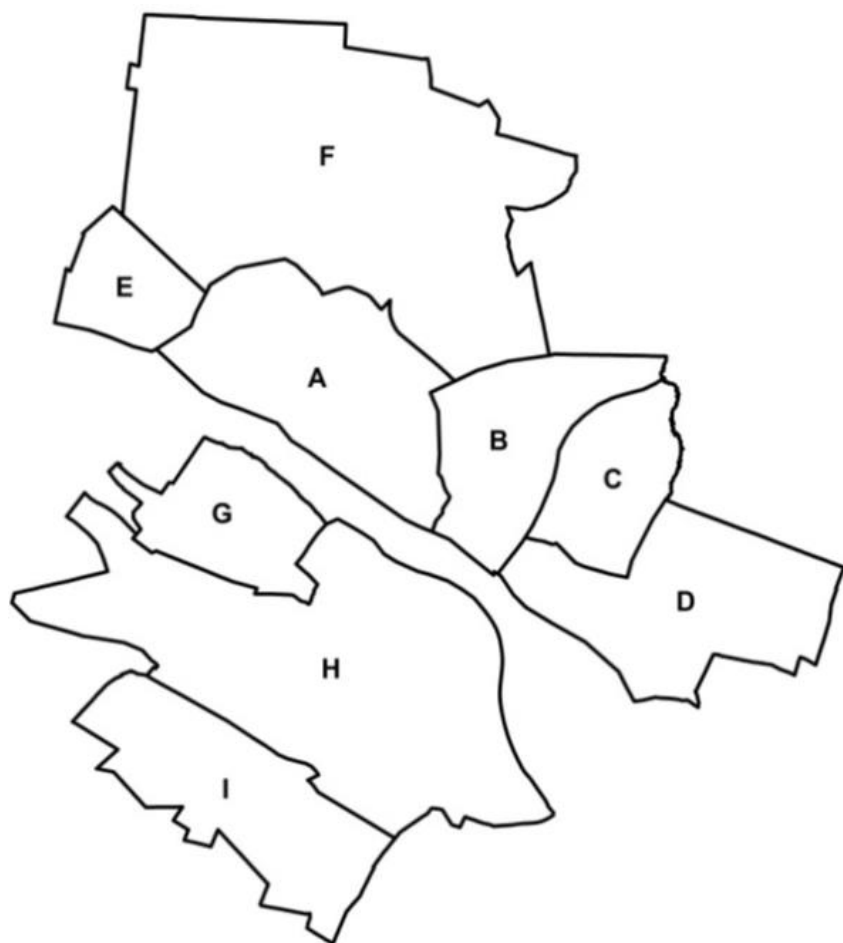
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka przyjęto Uchwałą Nr 565/XXXIII/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 26 marca 2013 roku. Istotnym elementem obowiązującego Studium jest ujęcie funkcjonalne w podziale na wydzielone strefy, dla których wskazano istotne cechy kierunków rozwoju wynikające z wykształconych struktur funkcjonalnych tkanki już istniejącej, barier rozwoju oraz innych uwarunkowań. Teren Płocka podzielono na 9 stref funkcjonalno-przestrzennych oznaczonych literami od A do I:

- Strefa A: szerokie Śródmieście – obszar koncentracji usług miastotwórczych,
- Strefa B: Wyszogrodzka – strefa zabudowy mieszkaniowej zlokalizowana pomiędzy centrum miasta a węzłem usługowym Podolszyce,
- Strefa C: Podolszyce – obszar koncentracji usług miastotwórczych,
- Strefa D: Borowiczki, Imielnica, Parcele – obszar zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim,
- Strefa E: Winiary – obszar po zachodniej stronie Śródmieścia, obejmujący rezerwy terenu pod zabudowę mieszkaniową,
- Strefa F: Kostrogaj, Trzepowo – obszar o dominującej funkcji przemysłowej i usługowej, obejmujący m.in. obszar Polskiego Koncernu Naftowego Orlen S.A., obszar dawnej dzielnicy

przemysłowej Kostrogaj, lotnisko i tereny o różnym przeznaczeniu będące potencjalną rezerwą rozwojową,

- Strefa G: Radziwie – obszar mieszkaniowo – usługowy w lewobrzeżnej części miasta,
- Strefa H: Pradolina Wisły – tereny rozwoju funkcji rekreacyjnych, sportowych, ogrodów działkowych w granicach obszaru wysokiego ryzyka wystąpienia powodzi. Obszar objęty jest w dużej części formami ochrony przyrody,
- Strefa I: Góry, Ciechomice – obszar zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim.

Grafika 10 Podział miasta na strefy ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka przyjęte Uchwałą Nr 565/XXXIII/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 26 marca 2013 roku

Główne kierunki rozwoju struktury przestrzennej miasta jakie określono w dokumencie to:

- przekształcanie obszarów zdegradowanych bądź dysfunkcyjnych poprzez rewitalizację i reurbanizację istniejących struktur terenów produkcyjno-usługowych;
- wzmocnienie funkcji oraz powiązań obszaru Śródmieścia z osiedlami: Podolszyce, Zielony Jar i Winiary w celu połączenia ośrodków koncentracji usług ogólnomiejskich;

- zagospodarowanie nowych terenów inwestycyjnych w pobliżu Śródmieścia, w strefach funkcjonalnych B, C, D i E;
- zagospodarowanie terenów lewobrzeżnej części miasta, w strefach funkcjonalnych G, I;
- rozwój terenów rekreacyjnych w strefie funkcjonalnej H charakteryzującymi się ograniczonymi możliwościami zabudowy;
- wzmocnienie przestrzennych i infrastrukturalnych powiązań obszarów po południowej stronie miasta z ośrodkami koncentracji usług ogólnomiejskich.

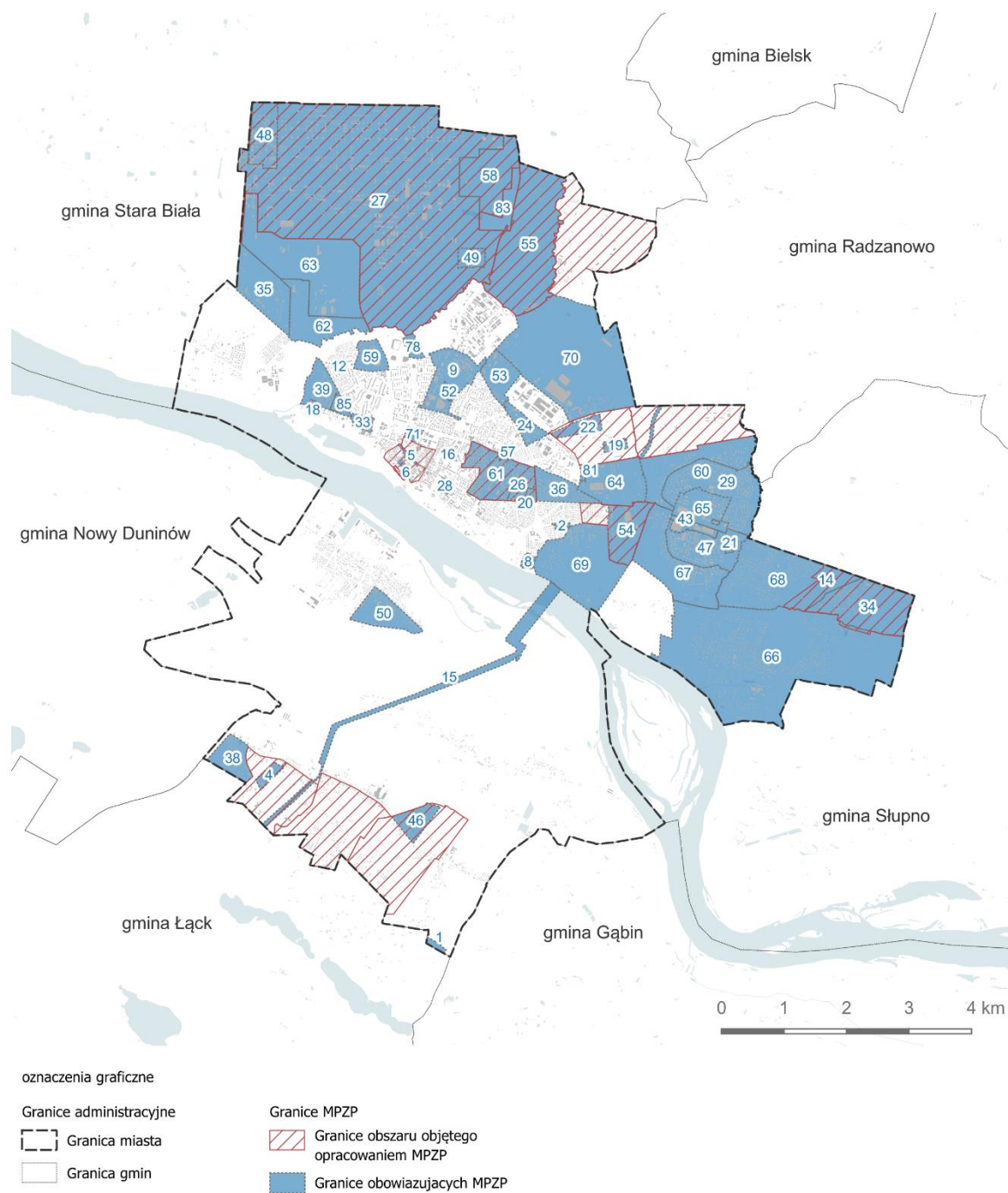
Szczegółowe zasady polityki przestrzennej określone są za pomocą **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp)**, które są aktem prawa miejscowego, a więc jego ustalenia są wiążące dla mieszkańców miasta i inwestorów. W 2023 r. Na terenie miasta obowiązuje 57 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 3754.72 ha co obejmuje 42,6 % powierzchni miasta, co przekracza średnią krajową wynoszącą około 30%. Średnia powierzchnia planu to 65.87 ha. Największa powierzchnia planu to plan 299/XVI/03 nr 27 obejmujący teren ORLEN S.A., również plan o numerze 66, uchwała nr 529/XXVII/04 we wschodniej części miasta, który obejmuje obszar o powierzchni 491.23 ha. Łącznie planów miejscowych o powierzchni przekraczającej 100 ha jest obowiązujących w mieście 8, obejmują one główne obszary zurbanizowane co wskazuje na kompleksowe podejście do kształtowania sposobu zagospodarowania terenów.

W opracowaniu z kolei znajduje się 14 miejscowych planów o łącznej powierzchni 2369.41 ha, co obejmuje 27 % powierzchni miasta.

Suma powierzchni MPZP po realizacji przystąpień, uwzględniając zmiany planów obowiązujących wynosi 4526.45 ha, co w przypadku doprowadzenia do obowiązywania całości będzie obejmowało 51.41 % powierzchni miasta, a co istotne większość terenów zurbanizowanych.

Przed wszystkim pokrycie planami miejscowymi obejmuje północną prawobrzeżną część miasta, koncentrując w strefach przemysłowych, przemysłowo – usługowych, usługowych i intensywnej zabudowy mieszkaniowej. Część południowa, szczególnie na pograniczu z gminą Łąck, gdzie w Studium wskazywano rozwój terenów mieszkaniowych, jest objęty planami w opracowaniu.

Grafika 11 Informacja o granicach MPZP

Źródło: Gmina Miasta Płock.

Gminny Program Rewitalizacji

Na terenie miasta obowiązuje **Płocki Program Rewitalizacji (PPR)**, który został przyjęty przez Radę Miasta Płocka w dniu 29 listopada 2016 roku uchwałą nr 442/XXV/2016 – najnowsza zmiana programu została uchwalona przez Radę Miasta Płocka w dniu 30 marca 2023 r. *Płocki Program Rewitalizacji* obejmuje cztery podobszary rewitalizacji takie jak:

- Stare Miasto, Kolegialna - obejmuje śródmieście z historycznym centrum miasta, Skarpą Wiślaną i nabrzeżem,
- Dobrzyńska, Skarpa – obejmuje dwa osiedla wybudowane w latach 60 XX w.,
- Radziwie - obejmuje część osiedla Radziwie, będącego jednym z lewobrzeżnych osiedli miasta, które przyłączone zostało do Płocka w 1923 r.,
- teren byłej Cukrowni Borowiczki – położony przy pl. Witosa zajmuje powierzchnię 26 ha.

Wyznaczony obszar rewitalizacji wyniósł 700,9 ha, co stanowi blisko 8% powierzchni miasta i w czasie delimitacji był zamieszkiwany przez 34,1 tys. osób (27,9% ówczesnej populacji Płocka). Celem nadrzędnym PPR jest kompleksowe wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego poprzez m.in. tworzenie warunków do aktywności społeczno-gospodarczej, poprawę ładu przestrzennego, stanu zabudowy i środowiska, a także wspieranie mieszkańców znajdujących się w najtrudniejszym położeniu ekonomiczno-społecznym. W programie zdefiniowano szereg działań podstawowych – łącznie 46 (pierwotnie 58) oraz działań uzupełniających – łącznie 31 (pierwotnie 43), których realizację zaplanowano na lata 2016-2030.

Ponadto w Płocku znajduje się Specjalna Strefa Rewitalizacji, przyjęta Uchwałą Nr 612/XXXV/2017 Rady Miasta Płocka z dnia 29 sierpnia 2017 roku w sprawie ustanowienia na pierwszym podobszarze rewitalizacji miasta Płocka Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Strefa ta została wyznaczona całkowicie na podobszarze rewitalizacji Stare Miasto i Kolegialna na okres 10 lat w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych w Płockim Programie Rewitalizacji, m.in. poprzez ustanowienie na rzecz Gminy Miasta Płocka prawa pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze ww. Strefy.

Z pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji zawartej w dokumencie Płocki Program Rewitalizacji wynika, że na terenach objętych planem występuje wiele problemów społecznych, gospodarczych czy technicznych, szczególnie w pierwszym podobszarze rewitalizacji (Stare Miasto i Kolegialna).

Grafika 12 Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

Źródło: Gmina Miasta Płock.

Według *Sprawozdania z realizacji Płockiego Programu Rewitalizacji* z 2024 r. na koniec 2023 r. zrealizowano łącznie 15 przedsięwzięć podstawowych, 25 było w trakcie realizacji, a 6 planowano nie zostało jeszcze rozpoczętych. W tym czasie zrealizowano także 5 przedsięwzięć uzupełniających, 22 były w trakcie realizacji, a 4 zaplanowano do realizacji w późniejszym terminie. Zrealizowano zatem 26% wszystkich przedsięwzięć, a 61% było w trakcie realizacji.

Wśród najważniejszych inwestycji zrealizowanych w ramach GPR wymienić można m.in.:

- utworzenie Staromiejskiego Centrum Biznesu Przetwornia – oferującego przestrzeń przeznaczoną na konferencje i szkolenia,
- budowa wielorodzinnego budynku mieszkalno-usługowego zlokalizowanego przy ul. Synagoidalnej 7A,
- zagospodarowanie Parku Mościckiego na osiedlu Radziwie – obejmująca nasadzenia, budowę elementów małej architektury i chodników,
- budowa parkingu przy ul. Tumskiej 13,
- zagospodarowanie przestrzeni osiedla Miodowa – w ramach inwestycji stworzono Centralny Park Rekreacji, wykonano nasadzenia i elementy małej architektury, a także siłownię plenerową i boisko wielofunkcyjne,
- Modernizację kompleksu lokali użytkowych przy ul. Miodowej 8 – w ramach inwestycji wykonano kompleksowy remont budynku o charakterze usługowo-biurowym wybudowanego końcem lat 60 XX w.

Biorąc pod uwagę fakt, że do wykonania większości przedsięwzięć konieczne było pozyskanie środków zewnętrznych, stopień ich realizacji można uznać za dobry. Dla każdego podobszaru rewitalizacji przypisano cele, które na koniec 2023 r. zostały zrealizowane w około 48%.

Zdaniem większości respondentów (blisko 60%) Płock w zakresie rozwoju przestrzennego powinien skupić się na poszerzeniu granic miasta w celu pozyskania nowych terenów inwestycyjnych oraz terenów pod zabudowę mieszkaniową. Ankietowani mieszkańcy uważają, że w mieście potrzebne są przede wszystkim tereny otwarte, wyłączone z inwestowania takie jak tereny zieleni, place, skwery, które zwiększają jakość życia oraz estetykę miasta.

6.3 Istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna

Płock charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą zabudowy o wyraźnie wyodrębnionych granicach. Wśród podobnych ze względu na charakter zabudowy obszarów miasta można wyróżnić:

- Strefę centralną – obejmuje osiedla: Stare Miasto, Kolegialna, Wyszogrodzka, Międzytorze, Dworcowa, Tysiąclecia, Miodowa, Skarpa oraz część osiedla Łukasiewicza. Zabudowa tego obszaru jest w większości zwarta. Występuje tu zarówno zabudowa wielorodzinna jak i jednorodzinna oraz usługi. W części zachodniej przeważają osiedla wielorodzinne, w części wschodniej jednorodzinne. W granicach tego obszaru mieści się historyczne centrum miasta. Pod względem intensywności zabudowy oraz wysokości zabudowy to obszar o najwyższych parametrach w skali miasta. Występuje tu również największe zagęszczenie ludności. Nagromadzenie usług oraz przestrzeni publicznych sprawia, że funkcjonuje jako ponadlokalne centrum obsługujące zarówno mieszkańców miasta jak i mieszkańców obszaru funkcjonalnego Płocka.
- Strefę buforową centrum – część osiedli: Winiary, Łukasiewicza, Trzepowo, Międzytorze, Podolszyce Północ i Podolszyce Południe oraz Borowiczki zlokalizowane na prawym brzegu Wisły. Obszar okalający Centrum Miasta, na który składają się od południa i zachodu tereny przyrodnicze (rzeka Brzeźnica wraz z przyległymi terenami zieleni, bulwary Wiślane) oraz tereny przemysłowe, od północy tereny handlowo-usługowe, przemysłowo-składowe oraz tereny otwarte, a od wschodu przede wszystkim tereny otwarte oraz ekstensywna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wraz z gniazdowo zlokalizowaną zabudową usługowo-handlową. Obszar charakteryzuje się zerową lub niską intensywnością zabudowy. Od północy i wschodu granicą strefy jest droga nr 60, ul. Mazowieckiego i ul. Bartoszewskiego.
- Subcentrum Podolszyce – obejmuje w większości teren osiedli Podolszyce Północ i Podolszyce Południe. Zawierające obszary zabudowy wielo- i jednorodzinnej, a także wielkopowierzchniową zabudowę usługową. W części ukształtowany jako teren o zwartej zabudowie. Przestrzeń na styku osiedli ma charakter podmiejskiego centrum zorientowanego na indywidualny ruch samochodowy oraz stanowiącego istotną barierę w spójności przestrzennej północnego i południowego osiedla. Obszar wyraźnie oddzielony od centrum Płocka strefą buforową od zachodu, terenami otwartymi od południa i północy, a od wschodu oddzielony od sąsiedniej zabudowy jarem rzeki Rosica. Obszar charakteryzuje się średnią i wysoką intensywnością zabudowy (wyższą w części północnej), stosunkowo wysoką zabudową (oba osiedla) oraz średnią i wysoką gęstością zaludnienia – wyższą w części północnej.

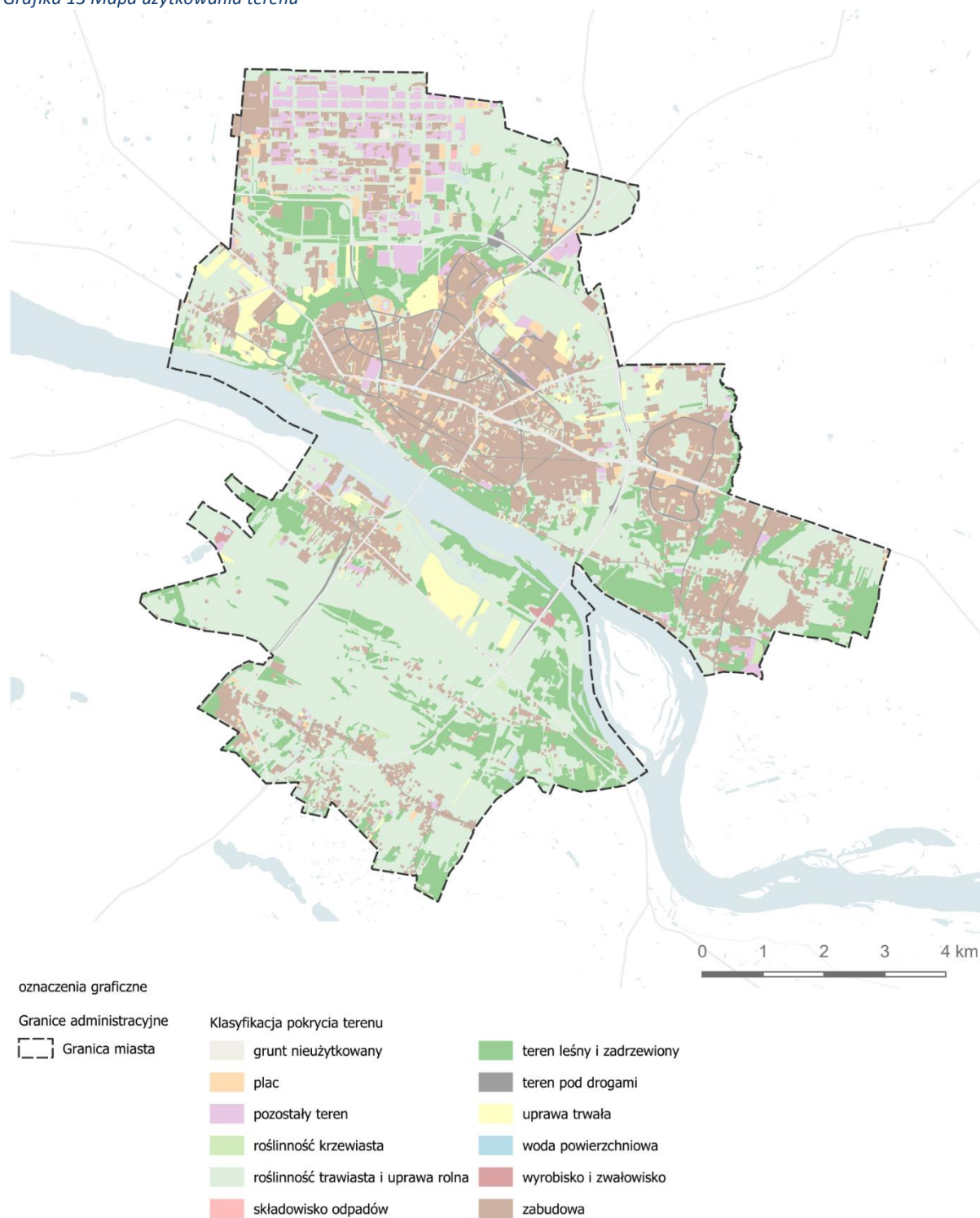
- Subcentrum Radziwie – obszar zurbanizowany osiedla Radziwie o potencjale na wytworzenie lokalnego centrum w lewobrzeżnej części miasta. Zlokalizowany na lewym brzegu Wisły w sąsiedztwie portu rzeczno- oraz na osi jednego z dwóch połączeń mostowych prawo i lewobrzeżnej części Płocka. Przez obszar przebiega także linia kolejowa z przystankiem kolejowym. Na większości tego terenu przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W północnej części w otoczeniu portu oraz na południowym skraju zabudowy zlokalizowana jest zabudowa przemysłowa. Na przedłużeniu połączenia mostowego z prawobrzeżnym Płockiem znajduje się największe skupienie obiektów usługowych w lewobrzeżnej części miasta oraz Park im. J. Mościckiego. Obszar charakteryzuje średnia i niska gęstość zaludnienia.
- Tereny przemysłowe kompleksu rafineryjno-petrochemiczny – rozległy teren przemysłowy zlokalizowany w północno-zachodniej części miasta, odpowiadający powierzchni opisywanemu powyżej strefie centralnej miasta. Obszar wyraźnie odizolowany od pozostałych części miasta.
- Tereny o dominującej zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej – południowa część osiedla Podolszyce Południe, osiedla Imielnica, Borowiczki, Winiary. Tereny z zabudową mieszkaniową jednorodziną, częściowo zwartą o charakterze podmiejskim oraz z nielicznymi usługami. W tej strefie na terenie osiedla Winiary zlokalizowany jest szpital wojewódzki. W przypadku osiedli Winiary, Podolszyce Północ, Zielony Jar i Imielnica zabudowa przechodzi płynnie poza granice miasta na teren gmin podmiejskich.
- Tereny otwarte – pozostałe obszary miasta, na które składają się tereny leśne, rolnicze, zalewowe oraz rozproszonej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, produkcji rolniczej, usługowej oraz przemysłowej.

W bardziej ogólnym ujęciu strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta można podzielić na prawo- i lewobrzeżną. Prawobrzeżny Płock obszarem o charakterze miejskim, na przeważającym obszarze z w pełni wykształconą strukturą funkcjonalno-przestrzenną oraz niewielkim zasobem terenów inwestycyjnych, głównie jako luki w istniejącej zabudowie.

Część lewobrzeżną miasta charakteryzuje zabudowa o charakterze podmiejskim (wiejskim) z ekstensywną zabudową mieszkaniową jednorodziną oraz licznymi terenami wyłączającymi możliwość ich zabudowy np. terenami zagrożonymi podtopieniami lub projektowanymi obszarami ochronnymi zbiorników wód śródlądowych. Taki sposób kształtowania terenów w tej części miasta stwarza podstawy do planowania dalszego rozwoju, uwzględniającego ideę „miasta piętnastominutowego”. Przestrzenne rozmieszczenie funkcji pozwala planować rozwój prawobrzeżnego Płocka, uwzględniając transport zbiorowy oraz indywidualny transport inny niż samochodowy jako główne środki transportu.

Odmienne przedstawia się zainwestowanie lewobrzeżnej części Płocka. Rozproszona zabudowa nie tworzy czytelnych układów przestrzennych o dających się wyodrębnić założeniach kompozycyjnych. W tej części miasta występują licznie niekorzystne uwarunkowania, biorąc pod uwagę zagrożenia hydrologiczne. Wspomniane wymieszanie funkcji oraz sąsiedztwo terenów cennych przyrodniczo sprawiają, że należy położyć nacisk na uporządkowanie istniejącej zabudowy i wykreowanie czytelnych założeń urbanistycznych oraz ograniczenie rozlewania się zabudowy. Rejon osiedla Radziwie posiada predyspozycje do tego by stać się lokalnym centrum i szkieletem do kształtowania dalszego rozwoju tej części miasta. Zasadnym jest również szukanie możliwości wykreowania lokalnego subcentrum w rejonie osiedla Ciechomice. Wydaje się, że rozwój lewobrzeżnej części miasta powinien dążyć do wykreowania układów policentrycznych, skupionych wokół lokalnych centrów wielofunkcyjnej zabudowy usługowej i mieszkaniowej, rozdzielonych obszarami wyłączonymi z możliwości zabudowy. Zabudowa powinna być dogęszczana i koncentrowana tak aby stworzyć warunki do zapewnienia podstawowej infrastruktury społecznej, usługowej i technicznej, ograniczającej konieczność używania samochodu do poruszania się po mieście. Taki model działania pozwoli zoptymalizować koszt społeczny, środowiskowy i ekonomiczny związany z funkcjonowaniem zabudowy.

Grafika 13 Mapa użytkowania terenu

Źródło: BDOT10k

6.4 Istniejące centra lokalne

Na podstawie analiz struktury funkcjonalno-przestrzennej Płocka wskazano istniejące centra lokalne i ponadlokalne oraz obszary, w których tego typu miejsca zaczęły się już kształtować.

Centrum ogólnomiejskie oraz ponadlokalne stanowi historyczne centrum miasta wraz z terenami przyległymi – to tam znajdują się najważniejsze przestrzenie publiczne miasta oraz największe skupiska usług oraz drobnego handlu.

W strukturze miasta wskazano także dwa centra ponadlokalne usługowe. To miejsca, gdzie znajduje się największe nagromadzenie wielkopowierzchniowych obiektów handlowych. Miejsca te stanowią istotne generatory ruchu. Pierwsze znajduje się pomiędzy osiedlami Podolszyce Północ i Podolszyce Południe przy ul. Wyszogrodzkiej. Występują tam wielkopowierzchniowe obiekty handlowe. Drugie istniejące ponadlokalne centrum usługowe to rejon skupiony wzdłuż ulic Tysiąclecia/Przemysłowa/Rembielińskiego gdzie znajduje się wiele punktów usługowo-handlowych skupionych w dwóch obiektach wielkopowierzchniowych oraz największym rynkiem owocowo-warzywnym w Płocku.

Potencjalnym centrum ponadlokalnym o niższej randze (subcentrum) jest rejon węzła przesiadkowego połączonego z dworcem kolejowym w Płocku. Miejsce przesiadek pomiędzy różnymi środkami transportu, w tym koleją, sprawia, że obszar ten może być początkiem lub końcem podróży dla wielu mieszkańców i przyjezdnych. W sąsiedztwie znajdują się nieliczne usługi komercyjne i publiczne, jednak funkcja centrum ponadlokalnego wymaga zdecydowanego wzmocnienia – w otoczeniu występuje deficyt przestrzeni publicznych zdominowanych przez infrastrukturę transportową oraz występują tereny niezagospodarowane.

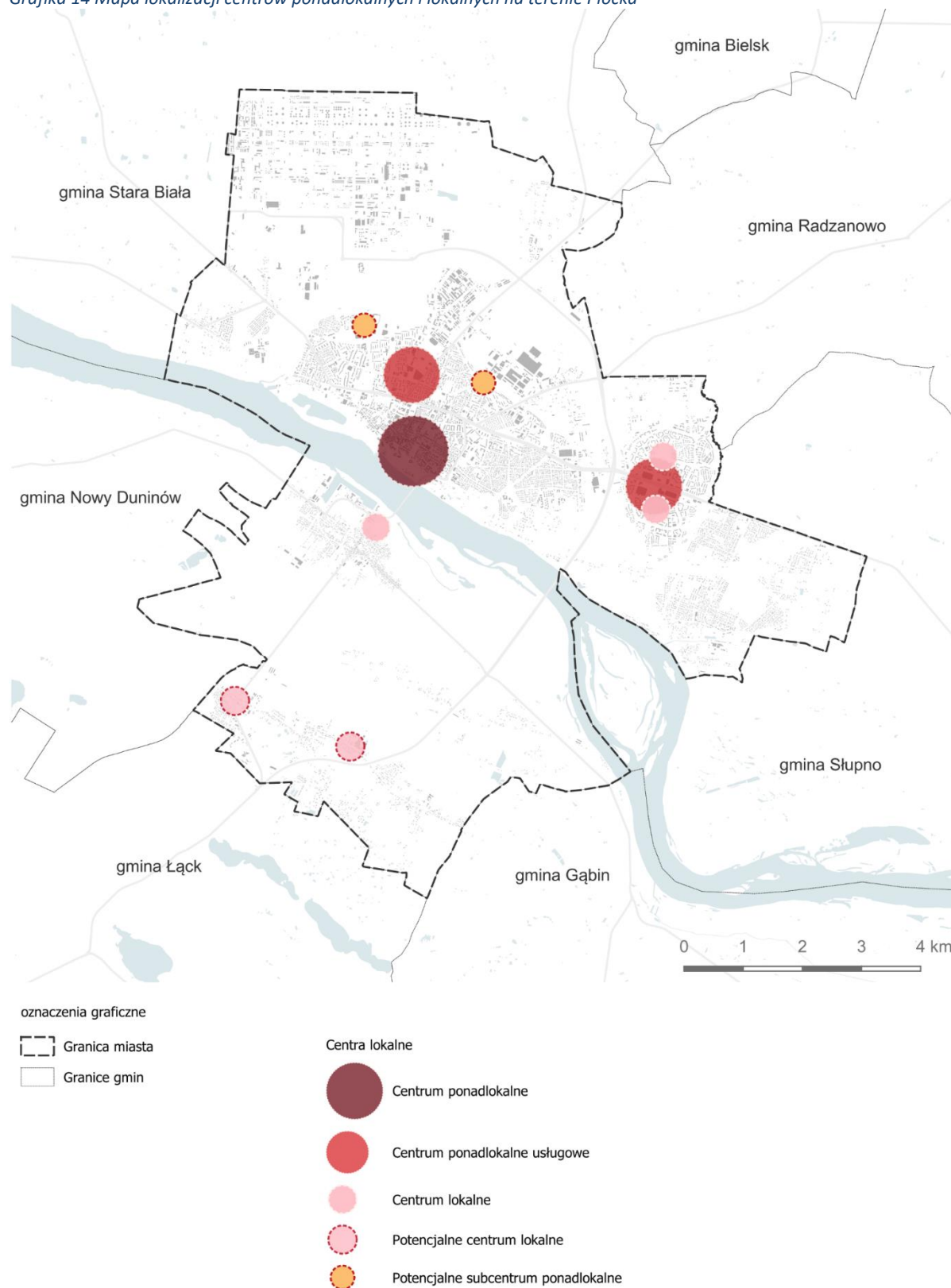
Drugim potencjalnym subcentrum ponadlokalnym może być obszar w rejonie ul. Łukasiewicza oraz ul. 7 czerwca 1991 r., gdzie zlokalizowane są obiekty sportowe (Orlen stadion, Orlen Arena, boiska), filia Politechniki Warszawskiej oraz usługi handlowe. Obszar charakteryzują znaczne odległości pomiędzy poszczególnymi obiektami. Dogęszczenie zabudowy tego obszaru przy zachowaniu miksu nowych funkcji (mieszkaniowa, usługowa itd.) mogłoby się przyczynić do uczynienia tego miejsca jako subcentrum ponadlokalnego.

Centra lokalne o czytelnej strukturze to te zlokalizowane na osiedlach Podolszyce Północ i Podolszyce Południe oraz na osiedlu Radziwie. Na Podolszyce Północ centrum lokalne stanowią rozległe tereny zieleni powiązane z licznymi usługami zlokalizowanymi na skraju terenów zieleni. Na osiedlu Podolszyce Południe centrum lokalne stanowi skwer wraz z sąsiadującymi z nimi terenami sportowymi oraz parkiem i usługami, położone w środkowej części osiedla. Na osiedlu Radziwie centrum lokalne

zostało wskazane w sąsiedztwie największego skupiska usług w tej części miasta oraz przy przestrzeni publicznej tj. Parku im. J. Mościckiego. W pobliżu znajduje się także Stadion Stoczniowiec. Prawdopodobne zmiany przestrzenne w obrębie portu rzecznego oraz ewentualne zagospodarowanie występujących w tym obszarze terenów niezabudowanych mogą sprzyjać uczynieniu i wzmocnieniu tej przestrzeni jako centrum lokalnego.

Dwa potencjalne centra lokalne wskazano w południowej części miasta w Ciechomicach. Oba obszary wymagają uczynienia struktury zabudowy oraz uzupełnienia funkcji, aby pełnić rolę centrów lokalnych. W pozostałej części miasta brak czytelnych i możliwych do jednoznacznego wskazania centrów lokalnych. Nie występują skupiska usług (zarówno komercyjnych jak i niekomercyjnych) powiązane z przestrzeniami publicznymi.

Grafika 14 Mapa lokalizacji centrów ponadlokalnych i lokalnych na terenie Płocka

Źródło: opracowanie własne

6.5 Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym na terenie miasta polegają przede wszystkim na powstawaniu nowej zabudowy mieszkaniowej, przede wszystkim jednorodzinnej w osi pomiędzy gminami Stara Biała oraz gminą Słupno (na tych obszarach zabudowa jest kontynuowana na terenie sąsiednich) oraz w lewobrzeżnej części miasta w obrębie osiedla Radziwie, Ciechomice oraz Góry. Dla zobrazowania kierunków zachodzących zmian przeanalizowano i przedstawiono rozmieszczenie i rodzaj wydanych pozwoleń na budowę.

W okresie od 2014 roku do lipca 2024 roku wydano ponad 5,4 tysiąca pozwoleń na budowę. Najwięcej z nich dotyczyło zabudowy jednorodzinnej (1 674 decyzje) oraz zabudowy wielorodzinnej, w tym wielorodzinnej z usługami (589 decyzji). Ponad 18% wszystkich wydanych decyzji obejmowało obiekty związane z instalacjami wewnętrznymi, przyłączami, węzłami ciepłowniczymi, a 15% dotyczyło infrastruktury technicznej.

Pozwolenia na budowę wydano również dla obiektów usługowych, publicznych oraz sportowych i rekreacyjnych, co stanowi około 12% wszystkich decyzji. Z kolei obiekty o funkcji produkcyjnej, magazynowej i składowej objęły 374 decyzje.

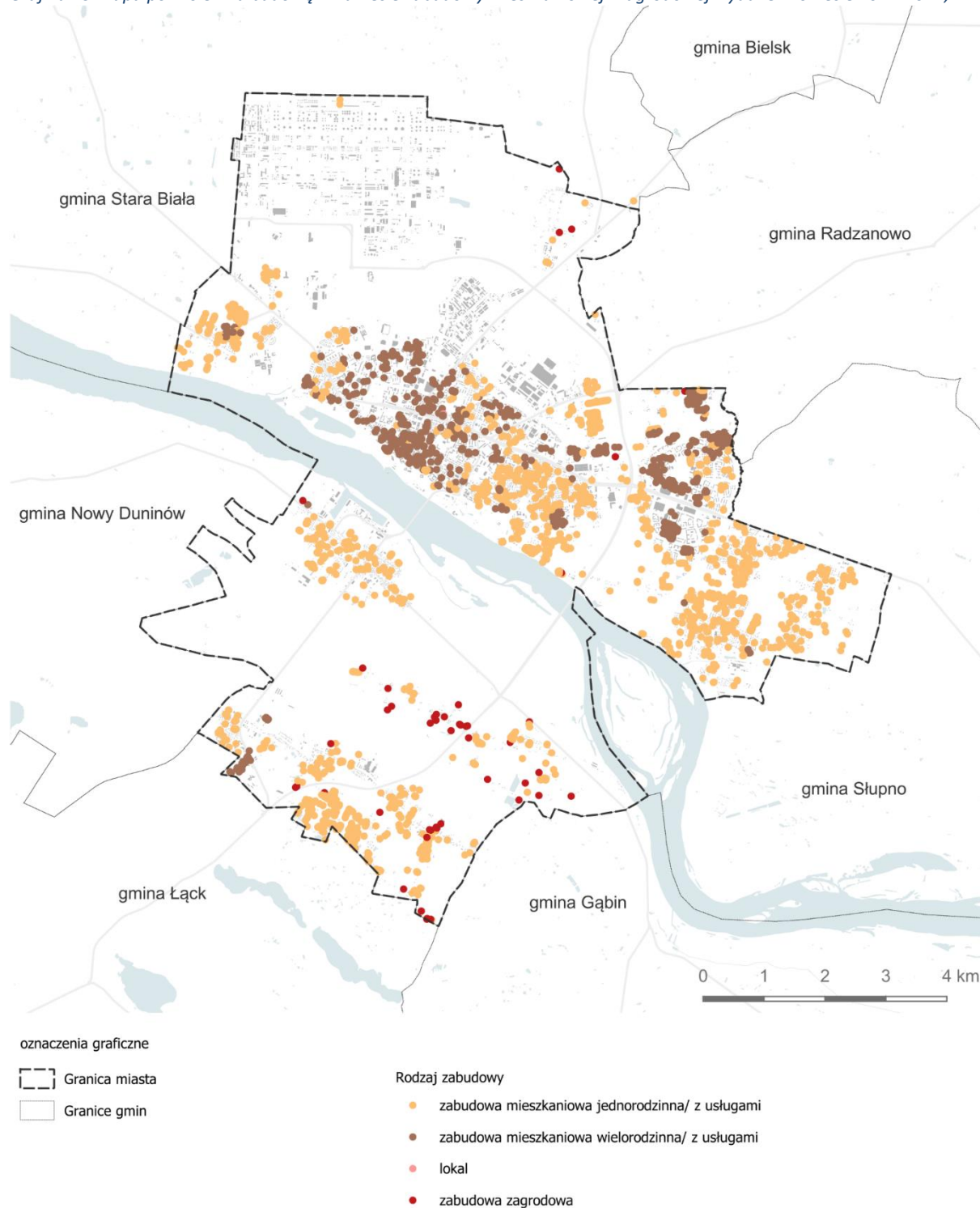
Zabudowa wielorodzinna jest planowana w obszarach już istniejącej zabudowy wielorodzinnej i ma na celu zagęszczenie osiedli takich jak Kolegialna oraz Stare Miasto (ponad 30% wszystkich planowanych inwestycji wielorodzinnych). Inwestycje na osiedlach Podolszyce Południe i Podolszyce Północ realizowane są jako kontynuacja istniejącej zabudowy. W lewobrzeżnej części miasta planowana zabudowa wielorodzinna ma być zlokalizowana w pobliżu granicy z gminą Łąck (osiedle Góry) oraz w rejonie portu rzecznego.

Zabudowa usługowa, w tym usługi publiczne, jest planowana we wszystkich osiedlach miasta, jednak w najmniejszym stopniu na osiedlach Borowiczki, Imielnica oraz na lewym brzegu Wisły.

Najwięcej obiektów usługowych znajduje się w granicach centralnej strefy miasta oraz w obszarach zabudowy wielorodzinnej. Decyzja dla wielokubaturowych obiektów usługowych zlokalizowane są w pobliżu dużych osiedli wielorodzinnych.

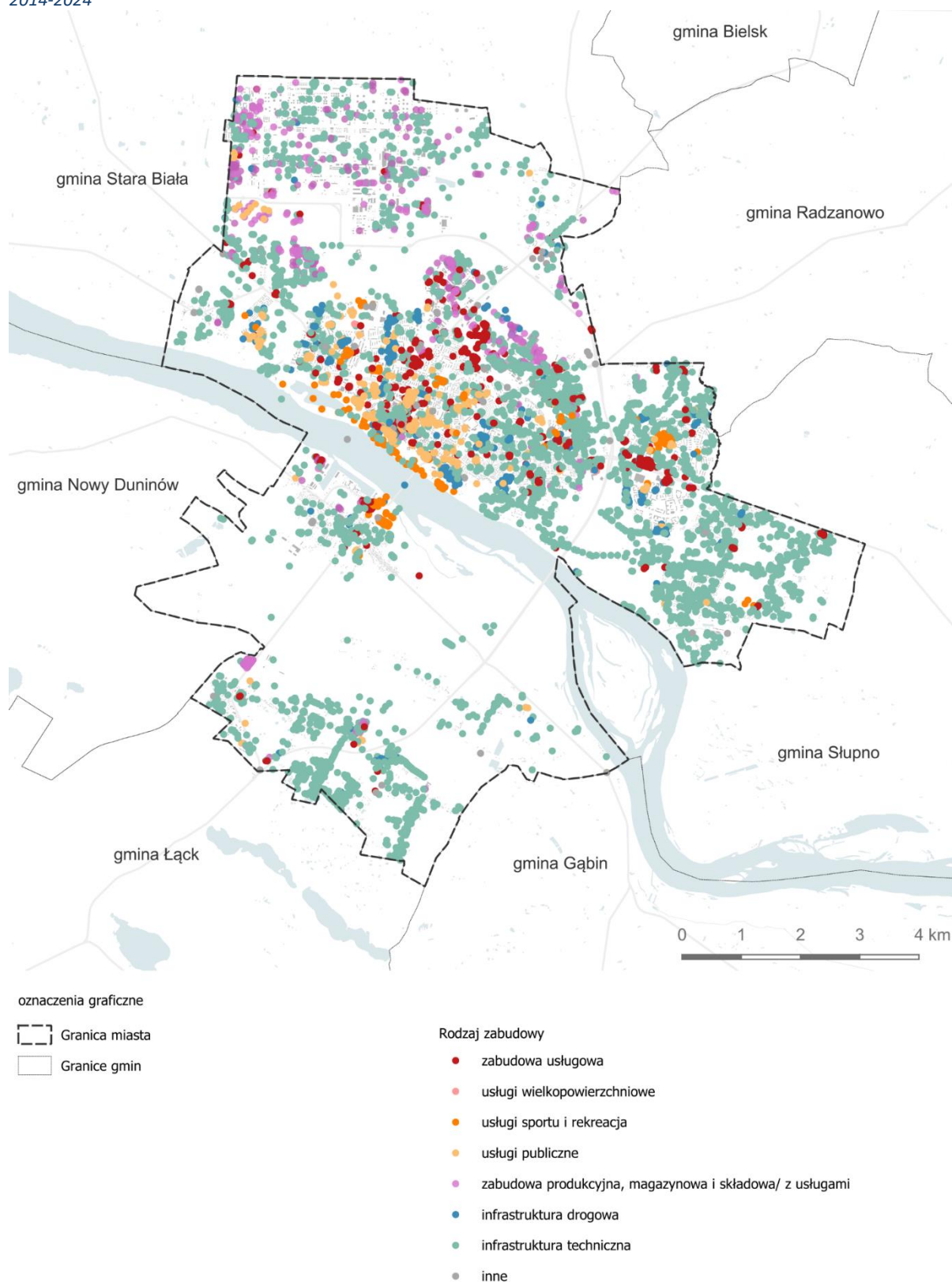
Obiekty przemysłowe zlokalizowane są na istniejących terenach przemysłowych, a najwięcej decyzji wydano na osiedlach Trzepowo oraz w północnej części osiedla Winiary i Łukasiewicza, a także na terenie kombinatu Orlen. Niektóre obiekty są położone w okolicach portu rzecznego lub w południowo-zachodniej części osiedla Góry przy ul. Kutnowskiej (planowana hala produkcyjno-magazynowa z zapleczem biurowo-socjalnym). Planowane inwestycje nie znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej ani infrastruktury społecznej.

Grafika 15 Mapa pozwoleń na budowę w zakresie zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej wydane w okresie 2014-2024,

Źródło: Gmina Miasta Płock.

Grafika 16 Mapa Pozwoleń na budowę w zakresie innej zabudowy niż zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa wydane w okresie 2014-2024

Źródło: Gmina Miasta Płock.

6.6 Zasoby mieszkaniowe

Jednym z czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą miasta jest dostępność zasobów mieszkaniowych. Poniżej zaprezentowano najważniejsze dane dotyczące mieszkalnictwa na terenie Płocka, w tym wielkość zasobów mieszkaniowych, ich dostępność cenową oraz stan lokali komunalnych.

Według danych GUS na terenie Płocka w 2023 r. znajdowało się 54,4 tys. mieszkań ogółem, czyli o 4,1% więcej w porównaniu do 2019 r. Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1 000 ludności wyniosła 489, co było wartością wyższą od wskaźnika odnotowanego dla województwa mazowieckiego (458) i kraju (419). Wskaźnik dla miasta wzrósł o 11,8% w latach 2019-2023. W przypadku Płocka wynika to przede wszystkim nie tyle ze wzrostu liczby nowych mieszkań, co ze spadku liczby mieszkańców w tym czasie. W 2023 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę w Płocku (29,2 m²) była niższa w porównaniu do województwa (33,9 m²) i kraju (31,6 m²), co wskazuje na nieco gorsze przeciętne warunki lokalowe.

Pod względem gęstości zabudowy największe skupiska zwartej zabudowy wielorodzinnej koncentrują się w centralno-wschodniej części Płocka. Na obrzeżach administracyjnych Płocka przeważa zabudowa jednorodzinna, w części rozproszona oraz niespójna w skali osiedla.

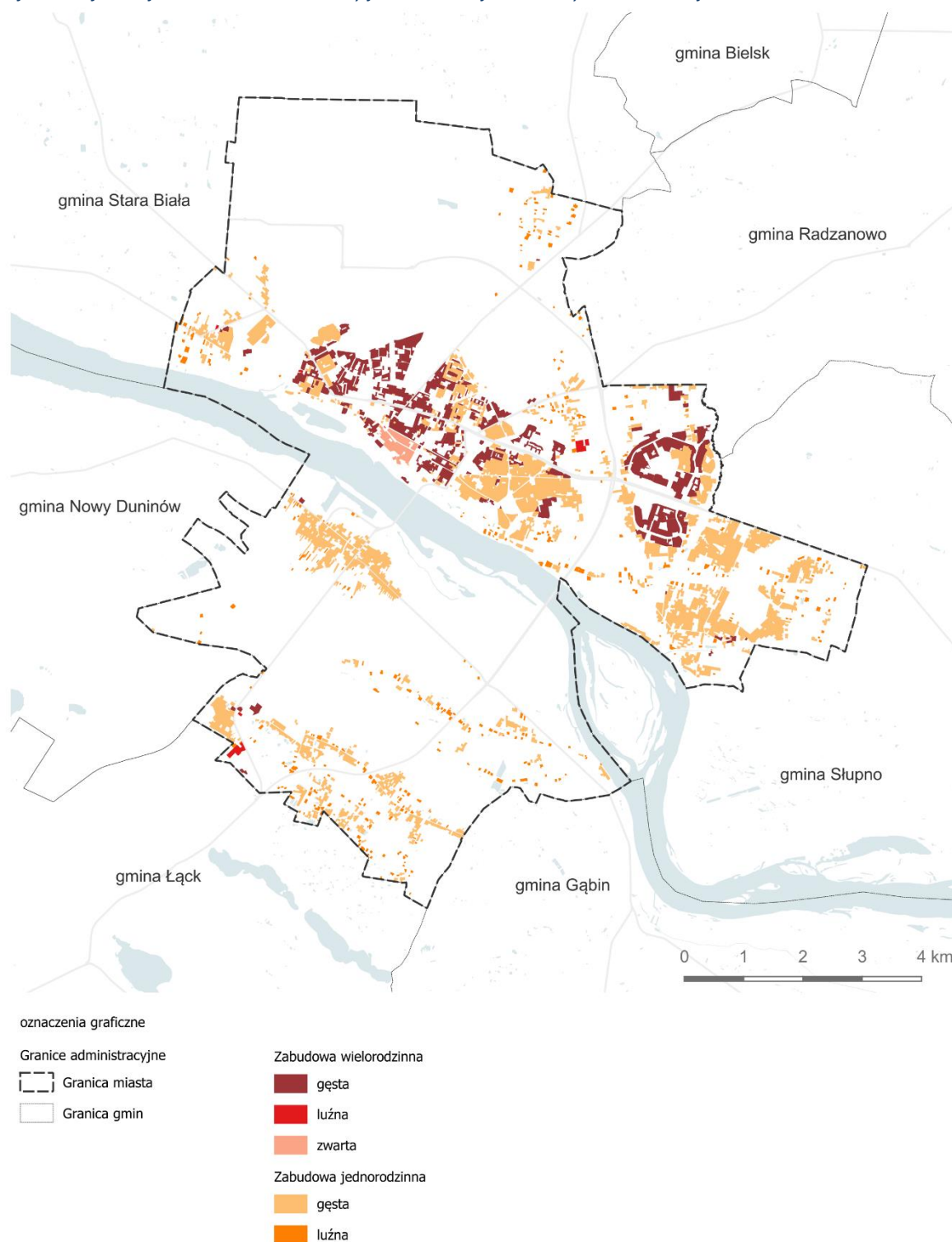
W latach 2019-2023 do użytku oddano łącznie 2 697 nowych mieszkań, z czego najwięcej w 2023 r. (698). W analizowanym okresie liczba mieszkań oddanych do użytku na 1 000 ludności była zróżnicowana – w 2023 r. wyniosła 6,2, co było wartością niższą od tej notowanej dla województwa (7,9), lecz wyższą w porównaniu do kraju (5,9). W latach 2019-2021 wskaźnik dla miasta był niższy zarówno w porównaniu do województwa jak i kraju, co świadczy o stosunkowo niskiej liczbie nowo powstających mieszkań. Podaż nowych mieszkań z jednej strony jest wynikiem zmniejszania się liczby mieszkańców, z drugiej jednym z czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą miasta.

Podaż mieszkań jest kształtowana przede wszystkim przez deweloperów, osoby prywatne, spółdzielnie mieszkaniowe oraz miasto i miejskie spółki odpowiedzialne za zasób mieszkaniowy. W ostatnich latach najwięcej nowych budynków mieszkalnych powstało we wschodniej części miasta, na osiedlach takich jak Podolszyce Północ, Podolszyce Południe, Imielnica i Borowiczki. Jak wynika z opinii przedstawicieli Urzędu Miasta Płocka mieszkania na terenie całego miasta kupują głównie osoby z ościennych gmin.

Na terenie miasta Płocka zostało wszczęte postępowanie w sprawie wydania decyzji zezwalająca na realizację inwestycji mieszkaniowej w oparciu o zapisy Ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących. Planowana inwestycja zlokalizowana jest przy ul. Bielskiej 57, na obszarze pomiędzy ulicami Bielską i Przemysłową.

W ramach inwestycji przewiduje się realizację zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z lokalami usługowo-handlowymi, garażami podziemnymi oraz inwestycje towarzyszące.

Grafika 17 Informacja o charakterze zabudowy jednorodzinnej i zabudowy wielorodzinnej

Źródło: BDOT10k.

W 2022 r. średnia cena za 1 m² lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych (na rynku wtórnym i pierwotnym) wyniosła 5,5 tys. zł, co było wartością niższą od tej notowanej w województwie (9,6 tys. zł) i kraju (7,2 tys. zł). W stosunku do przeciętnego wynagrodzenia brutto, w 2022 r. na terenie miasta za jedną pensję brutto można było nabyć 1,4 m² mieszkania – więcej niż w województwie (0,8 m²) i kraju (0,9 m²). Wskazuje to na lepszą dostępność cenową mieszkań na terenie Płocka. Należy, jednakże mieć na uwadze fakt, że dane dotyczą średniej pensji brutto, a nie najbardziej powszechnych zarobków wśród mieszkańców Płocka, przez co realna dostępność cenowa mieszkań jest prawdopodobnie niższa – ponadto w latach 2023-2024 ceny mieszkań uległy zwiększeniu³².

W mieście funkcjonuje Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej TBS Sp. z o.o. oraz Miejskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Płocku, które posiadają mieszkania przeznaczone na długoterminowy wynajem o umiarkowanej wysokości czynszów. Celem tych podmiotów jest budowa mieszkań dla osób o średnich dochodach, które stać na opłacanie najmu, lecz nie stać na zaciągnięcie kredytu hipotecznego. Poszerzaniem zasobu mieszkaniowego na terenie miasta zajmuje się także Agencja Rewitalizacji Starówki ARS Sp. z o.o., do zadań której zalicza się m.in. remonty i modernizacje obiektów objętych rewitalizacją.

W 2023 r. liczba lokali mieszkalnych pozostających w dyspozycji Miasta Płock wyniosła 4 252, zatem o 0,7% mniej niż w 2019 r. Liczba lokali należących do Miasta wyniosła 3 342 – o 5,9% mniej niż w 2019 r. Liczba lokali innych podmiotów (m.in. TBS) wyniosła natomiast 910 i wzrosła o 24,3% względem 2019 r. Wśród mieszkań pozostających w dyspozycji Miasta w 2023 r. na najem socjalny przeznaczonych było 376 lokali – podobnie co w latach poprzednich. Mieszkania będące w dyspozycji miasta znajdują się głównie w budynkach przedwojennych (37%). Odsetek budynków wybudowanych po wojnie przed 1950 r. wynosił 15%, w latach 1950-1960 około 13%, a po 1960 r. około 35%³³.

Według danych Zarządu Budynków Komunalnych w Płocku na koniec 2023 r. budynki należące do Miasta Płock w większości wymagały remontu. Budynki cechujące się dobrym stanem technicznym, niewymagające napraw stanowiły tylko 14,6%. Budynki w stanie dostatecznym, wymagające remontów stanowiły około 31,8% zasobów, budynki o niezadowalającym stanie technicznym – 31,8%, a budynki w złym stanie, kwalifikujące się do rozbiórki – 20%. Dane świadczą o konieczności poprawy stanu technicznego budynków, ponieważ obecnie część z nich stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia lokatorów.

³² Brak jeszcze dokładnych danych GUS.

³³ Raport o stanie Miasta Płocka za 2023 r., str. 47.

W ostatnim okresie Miasto Płock realizowało *Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy - Miasto Płock w latach 2020-2024*, w którym zawarto m.in. działania mające na celu zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. W oparciu o przytoczony dokument i jego wcześniejsze wersje od 2016 r. realizowany jest autorski program „Mieszkania na start”, którego celem jest wsparcie młodych osób chcących zamieszkać na terenie Płocka – w 2023 r. zrealizowano VIII edycję. Program przeznaczony jest dla osób w wieku 18-35 lat, które spełniają odpowiednie kryteria dochodowe. Warto podkreślić, że o lokal może się starać osoba niespełniająca kryterium dochodowego (np. student), o ile ktoś za nią poręczy. W ramach programu mieszkania są przyznawane na okres maksymalnie 10 lat – docelowo po tym czasie najemcy powinni zapewnić sobie mieszkanie we własnym zakresie. Tego rodzaju działania mogą przyczynić się do wzrostu liczby mieszkańców miasta, szczególnie ludzi młodych, którzy szukają swojego pierwszego mieszkania i miejsca do osiedlenia.

6.7 Infrastruktura, transport i łączność oraz sport i rekreacja

Infrastruktura

Podrozdział zawiera informacje na temat infrastruktury sieciowej takiej jak sieć wodno-kanalizacyjna oraz gazowa. Ponadto skupiono się także na statystykach dotyczących odpadów komunalnych i instalacjach odnawialnych źródeł energii.

Odbiorem i oczyszczaniem nieczystości oraz dostarczaniem wody na terenie miasta zajmują się Wodociągi Płockie Sp. z o.o., które obsługują także gminy ościenne. Do zadań spółki należy także budowa i konserwacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, a także drogowej. W 2023 r. długość sieci wodociągowej eksploatowanej przez spółkę wyniosła 505,9 km (razem z siecią magistralną i przyłączami). Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych na terenie miasta wyniosła 10,3 tys. – o 5,8% więcej niż w 2019 r. W 2023 r. do gospodarstw domowych dostarczono 3,9 tys. m³ wody, nieznacznie mniej w porównaniu do 2019 r. (-0,7%). Zużycie wody z wodociągów na 1 korzystającego wyniosło 36,3 m³ – o 6,5% więcej w stosunku do 2019 r., lecz mniej niż wskaźnik dla województwa (43,7 m³) oraz kraju (37,2 m³). Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej był wysoki – wyniósł 96,6% w 2023 r., co było wartością wyższą od tej notowanej w województwie mazowieckim (91,2%) i kraju (92,6%).

Miasto korzysta z kilku ujęć wody:

- ujęcie powierzchniowe „Grabówka” zlokalizowane na prawym brzegu Wisły,
- ujęcie wód wgłębnych zlokalizowane na terenie Gminy Słupno (Borowiczki – Pieńki) w ramach, którego eksploatowane są studnie głębinowe,
- ujęcie wód wgłębnych (studnia-K5) zlokalizowane na terenie Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Górnej 56B,
- Stacja Uzdatniania Wody wraz z ujęciem wód wgłębnych w Płocku – Górach w ramach, którego eksploatowane są dwie studnie.

Zdolność produkcyjna Stacji Uzdatniania Wody w Płocku wynosi około 40 tys. m³ na dobę. W 2021 r. Wodociągi Płockie zakończyły I etap modernizacji stacji, która powstała w 1988 r. W ramach inwestycji pn. „Zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę mieszkańców Płocka 2017 – 2026” powstał nowoczesny budynek stacji wraz z nowym układem technologicznym uzdatniania wody.

Długość sieci kanalizacyjnej wyniosła 312,5 km w 2023 r., czyli o 3,4% więcej niż w 2019 r. W tym czasie liczba przyłączy do budynków mieszkalnych wzrosła z 4,5 tys. do 4,8 tys. Zmalała natomiast ilość ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną z blisko 5 tys. dam³ do 4 tys. dam³, czego powodem jest

przede wszystkim spadek liczby mieszkańców miasta. W 2023 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 90,8% mieszkańców miasta – odsetek ten był wyższy w porównaniu do województwa (71,5%) i kraju (72,6%).

Głównym źródłem poboru wody dla Zakładu Produkcyjnego w Płocku oraz stacji i terminali paliw jest rzeka Wisła. W 2022 r. Orlen pobrał w 2022 r. łącznie 27,6 mln m³ wody, w tym 27,1 mln m³ wody powierzchniowej oraz 0,5 mln m³ wody podziemnej. W tym samym roku Orlen w Płocku odprowadził 15,3 mln m³ ścieków przemysłowych. Warto dodać, że zakłady w Płocku częściowo wykorzystują oczyszczone ścieki, co ogranicza pobór wody ze środowiska – w 2022 r. wykorzystano powtórnie 3,1 mln m³ ścieków³⁴.

Miasto Płock realizuje zadania związane z przebudową, modernizacją i budową nowych systemów wodno-kanalizacyjnych. W 2022 r. przyjęto *Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych na lata 2022-2026*, w którym zawarto szereg przedsięwzięć. Jednym z najistotniejszych zadań realizowanych w ostatnich latach jest rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną i deszczową. Miasto posiada kanalizację deszczową, jednakże jest ona niewystarczająco rozbudowana. W *Planie adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Płocka do 2030 roku* zwrócono uwagę na fakt, że zmiany klimatyczne będą coraz bardziej oddziaływać na gospodarkę wodną miasta – dotyczy to przede wszystkim powodzi i deszczy nawalnych. W celu ograniczenia podtopień wynikających ze zmian klimatu wskazano na konieczność rozwoju kanalizacji deszczowej i systemów retencjonowania wody, co jest szczególnie ważne na terenach o wysokim stopniu zasklepienia gruntów (głównie centrum miasta).

Obsługą sieci gazowej na terenie miasta zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Długość czynnej sieci gazowej w 2023 r. wyniosła 202,3 km – o 17,6% więcej niż w 2019 r. Wzrosła także liczba przyłączy z 5,1 tys. do 5,6 tys. oraz zużycie gazu – z 103 tys. do 108 tys. MWh. Sieć gazowa jest zasilana przez dwie stacje rozdzielczo-przesyłowe: „Gulczewo” i „Łukasiewiczza” z sieci przesyłowej wysokiego ciśnienia oraz sześć stacji z sieci średniego ciśnienia³⁵. Jak wskazano w *Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasta Płock* obecna infrastruktura umożliwia rozbudowę sieci dystrybucyjnej gazu i podłączenia kolejnych odbiorców bez zaburzeń dostaw paliwa. W 2023 r. z sieci gazowej korzystało 61,9% mieszkańców miasta, co było odsetkiem wyższym niż w województwie (56,7%) oraz kraju (56,3%).

Na terenie Płocka podmiotami dystrybuującymi energię elektryczną są: Energa Operator S.A. (główny operator), PKP Energetyka S.A. oraz Orlen S.A. System energetyczny zasilający miasto podłączony jest

³⁴ <https://raportzintegrowany2022.orken.pl/srodowisko-i-klimat/woda-i-scieki> (dostęp: 05.11.2024 r.).

³⁵ Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasta Płock, str. 98.

do krajowej sieci przesyłowej w dwóch stacjach elektroenergetycznych: 400/110 kV Płock oraz 220/110 kV Podolszyce. Sieć dystrybucyjna opiera się o zasoby należące do Energa Operator S.A., która posiada:

- 7 głównych punktów zasilających,
- 6 rozdzielni sieciowych,
- 756 stacji transformatorowych (Sn/nN),
- 73,7 km linii wysokiego napięcia,
- 100,8 km linii średniego napięcia,
- 251,5 km linii niskiego napięcia,
- 306,8 km kabli średniego napięcia,
- 554,3 km kabli niskiego napięcia.

Stan sieci i urządzeń zasilających miasto określany jest jako dobry³⁶. W 2023 r. na terenie miasta zlokalizowanych było 15 358 punktów oświetlenia ulicznego, z czego 10 662 stanowiły punkty należące do Miasta Płock, a 4 696 należące do Energa Operator S.A. W stosunku do 2019 r. liczba punktów oświetlenia wzrosła o 5,1%, co wskazuje na rozwój sieci oświetleniowej w Płocku. Utrzymaniem dobrego stanu oświetlenia drogowego należącego do miasta zajmuje się Miejski Zarząd Dróg. Blisko 70% wszystkich opraw oświetlenia stanowią lampy sodowe³⁷. Niską efektywnością energetyczną cechują się lampy rtęciowe, które używane są jeszcze w oświetleniu należącym do Energa Operator S.A. Miasto Płock od lat powiększa swój udział w oświetleniu, zastępując stare i wyeksploatowane słupy oraz lampy nowoczesnymi urządzeniami.

Płock cechuje się dobrze rozwiniętą siecią ciepłowniczą obejmującą zabudowę przemysłową, usługową i mieszkaniową. Miasto Płock nie posiada własnej elektrociepłowni, źródłem ciepła jest elektrociepłownia należąca do Orlen S.A., a dystrybutorem firma Fortum Power&Heat, która jest także właścicielem miejskiej sieci ciepłej. W 2023 r. długość sieci wyniosła 186,9 km, a więc o 5,0% więcej niż w 2019 r. System ciepłowniczy zasilany jest wodą o maksymalnej temperaturze 120°C i zaspokaja około 50% zapotrzebowania na ciepło na terenie miasta. Blisko 54% sieci ciepłej stanowią sieci składające się z rur preizolowanych, które pozwalają na zminimalizowanie strat ciepła.

Sieć zasilana jest przez dwie stacje EC Orlen S.A.:

- stacja CO-A o mocy 102 MW zasilająca zachodnią część miasta,
- stacja CO-B o mocy 210 MW zasilająca wschodnią część miasta.

³⁶ Jw., str. 74.

³⁷ Jw., str. 72.

Około 55% odbiorców energii to domy jednorodzinne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, 18% urzędy i instytucje, 9% obiekty przemysłowe a 17% pozostali odbiorcy³⁸.

Obszar Polski cechuje się umiarkowanym potencjałem solarnym – na terenie Płocka nasłonecznienie wynosi około 1100-1200 kWh/(m²/rok). W mieście rozwijają się instalacje fotowoltaiczne – według Urzędu Regulacji Energetyki (URE) na koniec 2023 r. funkcjonowały 4 duże instalacje o mocy 6,665 MW. Należy jednak zaznaczyć, że dane publikowane przez URE nie uwzględniają mikroinstalacji (o mocy mniejszej niż 50 kW) i instalacji prosumenckich (produkujących prąd na użytek własny). Na koniec 2023 r. do Energa Operator S.A. przyłączonych było 1 815 sztuk źródeł fotowoltaicznych o łącznej mocy 15,450 MW³⁹.

Na terenie miasta przy zakładzie Orlenu funkcjonuje jedna mała elektrownia wodna o mocy 0,160 MW zasilana oczyszczonymi i uzdatnionymi ściekami przemysłowymi. Jedną z istotnych inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej jest projekt „Blue Bridge”, który zakłada odbiór ścieków pochodzących z oczyszczalni należącej do Wodociągów Płockich, które po oczyszczeniu będą wykorzystywane w Zakładzie Produkcyjnym Orlen S.A. Inwestycja ta ma ograniczyć o 25% pobór wody z Wisły wykorzystywanej do celów produkcyjnych⁴⁰. Na terenie miasta nie są planowane instalacje na rzece Wisła, głównie z uwagi na niski przepływ wody w rzece i fakt, że infrastruktura tego typu mogłaby naruszyć środowisko wodne na terenach cennych przyrodniczo.

Tabela 3 Instalacje odnawialnych źródeł energii na terenie Płocka, stan na 31.12.2023 r.

Rodzaj instalacji OZE	Liczba instalacji	Moc elektryczna [MW]
Hydroenergia (WO)	1	0,160
Energia słoneczna (PVA)	4	6,665
Ogółem	5	6,825

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Regulacji Energetyki.

Region płocki leży w grudziądzko-warszawskim okręgu geotermalnym i jest zaliczany do obszarów o dobrych warunkach do rozwoju geotermii⁴¹. Szacuje się, że na analizowanym obszarze temperatura wód podziemnych kształtuje się na poziomie pomiędzy 30°C a 120°C. W celu określenia dokładnych parametrów złóż wód geotermalnych niezbędne jest wykonanie dokładniejszych badań na ten temat.

³⁸ Jw., str. 43.

³⁹ Jw., str. 120.

⁴⁰ https://www.ornlen.pl/pl/o-firmie/media/komunikatyprasowe/2022/pazdziernik/pkn_ornlen_inwestuje_w_gospodarke_obiegu_zamknietego (dostęp: 31.10.2024 r.).

⁴¹ <https://www.mae.com.pl/oferta-mae/baza-wiedzy/odnawialne-zrodla-energii/energia-geotermalna> (dostęp: 31.10.2024 r.).

Złoża wód mogą być wykorzystywane do zasilania pomp ciepła, które można instalować zarówno w budynkach jednorodzinnych, jak i wielorodzinnych oraz budynkach użyteczności publicznej⁴².

Płock zlokalizowany jest w strefie bardzo korzystnej do rozwoju energetyki wiatrowej, jednakże z uwagi na m.in. obowiązujące zapisy *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Płocka* na terenie miasta mogą być stosowane jedynie mikrowiatraki⁴³. Ponadto Miasto Płock wraz z gminami ościennymi ma szansę na rozwój elektrowni biogazowych wykorzystujących biomasę otrzymywaną z pielęgnacji zieleni miejskiej oraz produkcji rolnej.

Zagospodarowaniem odpadów komunalnych zajmuje się Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. (PGO) Instalacje spółki zlokalizowane są w miejscowości Kobierniki (około 10 km od miasta). W 2023 r. z terenu miasta zebrano 47,4 tys. ton odpadów, a zatem o 23,6% mniej niż w 2019 r. – w analizowanym okresie liczba odpadów stopniowo malała. Według danych GUS odsetek odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych wyniósł 40,7% w 2023 r. – o 20,1 pp. więcej niż w 2019 r. Był to poziom zbliżony od tego odnotowanego w województwie mazowieckim (40,9%) oraz kraju (43,5%). Liczba odpadów z gospodarstw domowych na jednego mieszkańca wyniosła 176 kg w 2023 r. – mniej niż w porównaniu do województwa (191 kg), lecz więcej na tle kraju (174 kg).

W 2021 r. zmieniono wagowe poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który powinny osiągać gminy. W 2021 r. poziom ten wyniósł 20% - Miasto Płock osiągnęło poziom 27,69%. W 2022 r. było to 25% - Miasto Płock osiągnęło poziom 32,58%. W 2023 r. wymagany poziom osiągnął 35% - dla Miasta Płocka odnotowano wskaźnik wynoszący 36,03%⁴⁴. W kolejnych latach wymagane poziomy będą rosły, aby w 2026 r. wynieść 56%, a w 2035 r. aż 65%. Oznacza to, że inwestycje planowane w obszarze infrastruktury PGO będą musiały uwzględniać rosnące poziomy przygotowania odpadów do ponownego użycia oraz ich recyklingu.

Warto wspomnieć, że w Gminie Stara Biała na terenie instalacji PGO funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, gdzie mieszkańcy Płocka mogą bezpłatnie oddać odpady różnego rodzaju, m.in.: odpady niebezpieczne, akumulatory, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny, baterie. Płock przygotowuje punkt selektywnej zbiórki na terenie miasta. Natomiast obok szkół, sklepów i przedszkoli zlokalizowane są 24 pojemniki na zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,

⁴² Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasta Płock, str. 119-120.

⁴³ Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasta Płock, str. 123.

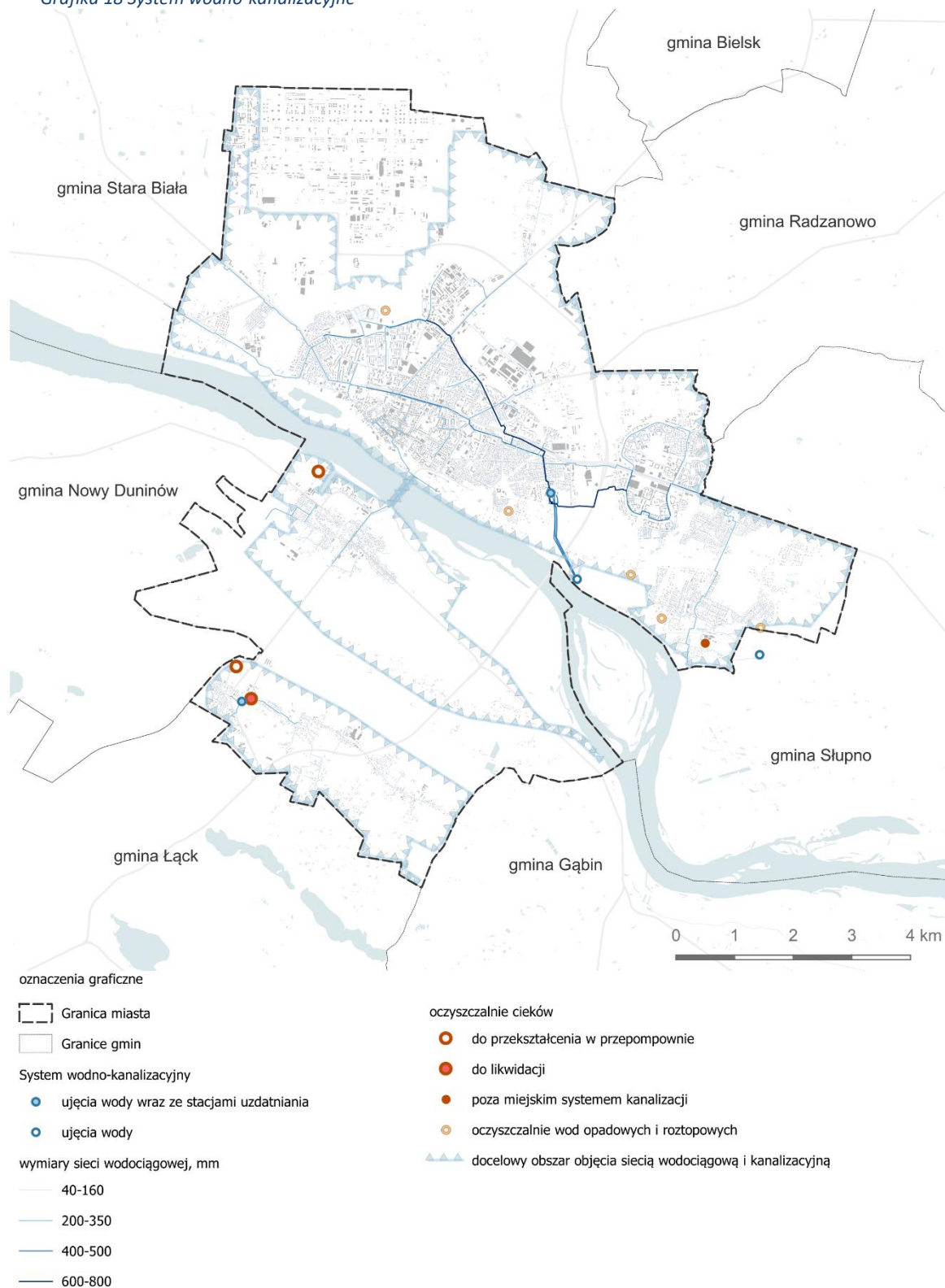
⁴⁴ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w 2023 r., str. 19.

których wymiar nie przekracza 50 cm. Dokładny spis pojemników umieszczono na stronie: czysty.plock.eu.

Kluczowe inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej planowane na terenie miasta, to m.in.:

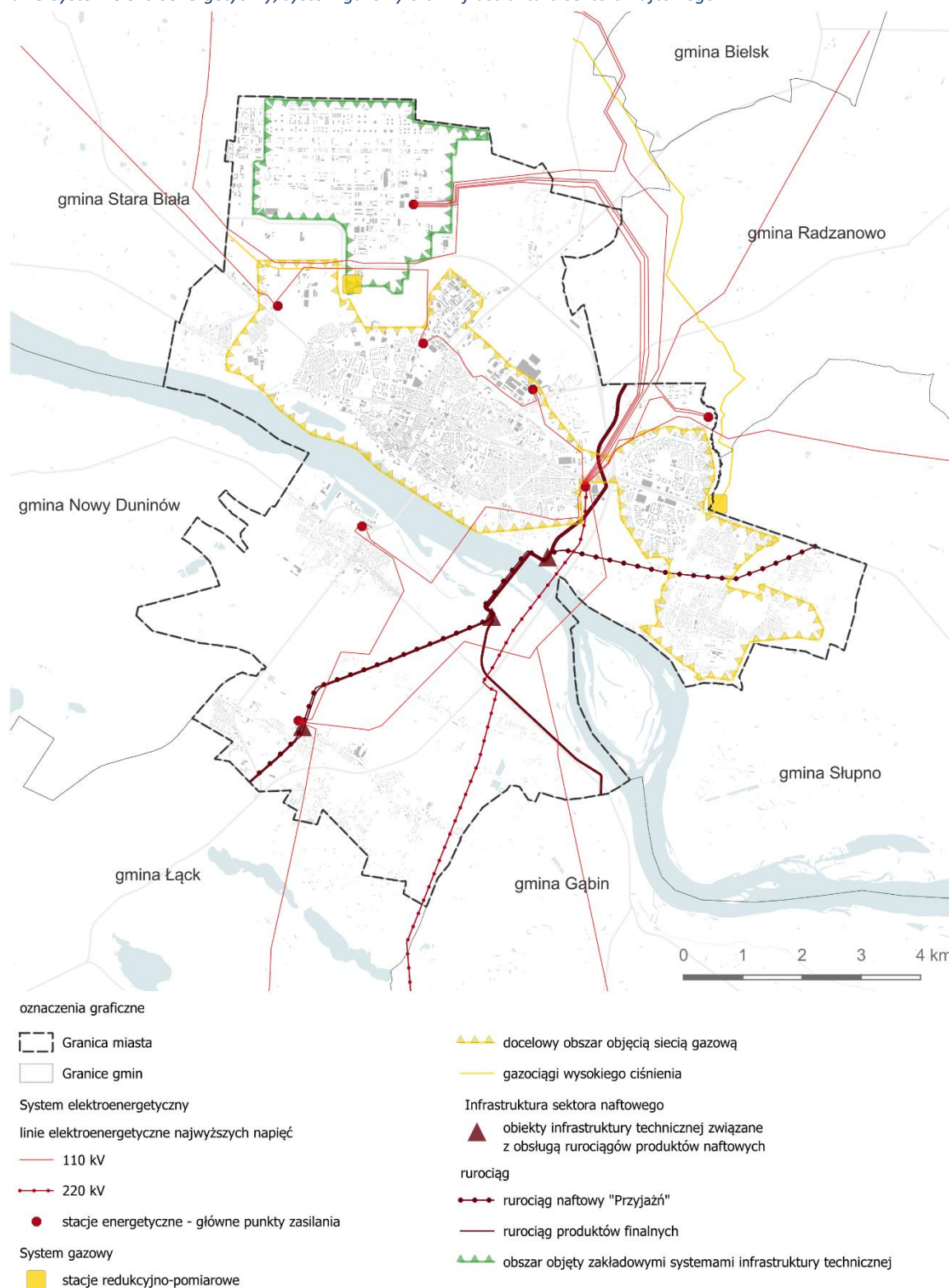
- Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie miasta Płocka.
- Przebudowa i modernizacja infrastruktury odprowadzającej wody opadowe i roztopowe wraz z podwyższeniem sprawności zbiornika retencyjnego na osiedlu Wyszogrodzka.
- Odbudowa rowu - odbiornika wód opadowych dla zlewni ul. Grabówka/Stoneczna.
- Odbudowa skarpy rzeki Brzeźnicy - odbiornika wód opadowych.
- Stabilizacja zbocza Skarpy Wiślanej oraz usunięcie szkód i zagrożeń osuwiskowych dla istniejącej infrastruktury poprzez przebudowę ciągu nadskarpowego i zagospodarowanie działek przy ul. Kazimierza Wielkiego.
- Przedłużenie rurociągu naftowego Odessa – Brody do Adamowa i Płocka z możliwością budowy II nitki Rurociągu Pomorskiego (z wykorzystaniem trasy istniejącego ropociągu „Przyjaźń”)

Grafika 18 System wodno-kanalizacyjny

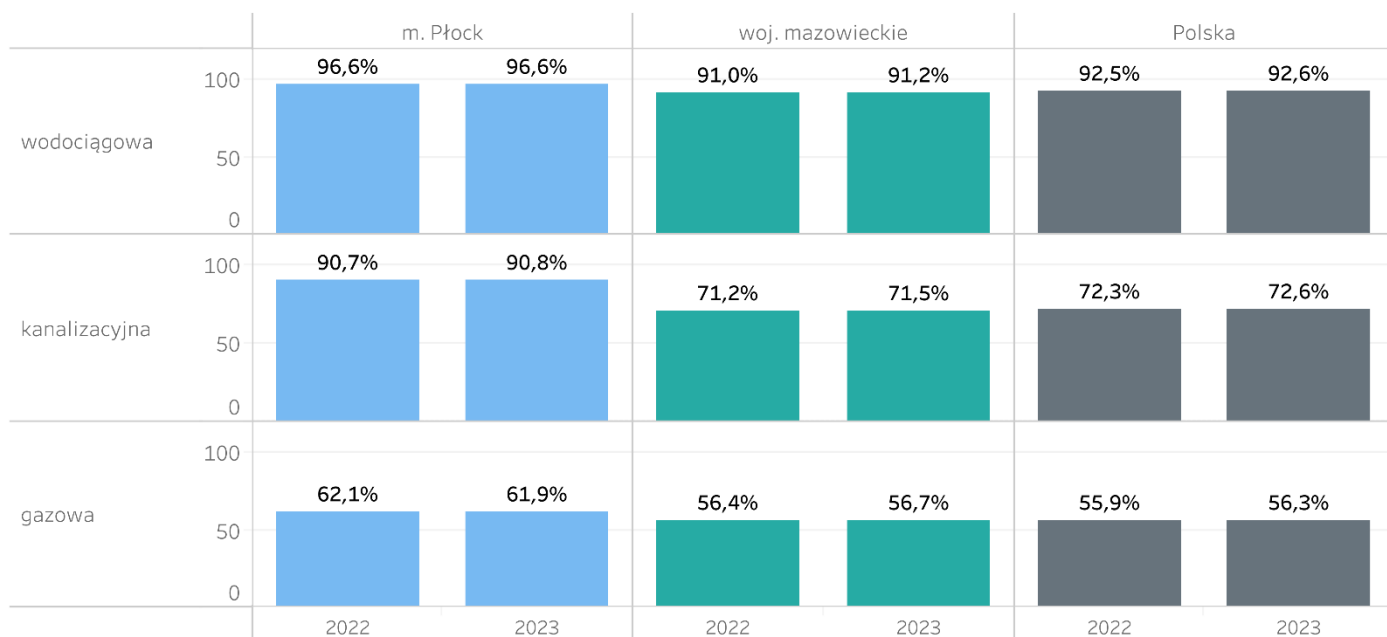
Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Uchwała Nr 656/XXXIII/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 26 marca 2013 roku

Grafika 19 System elektroenergetyczny, system gazowy oraz infrastruktura sektora naftowego

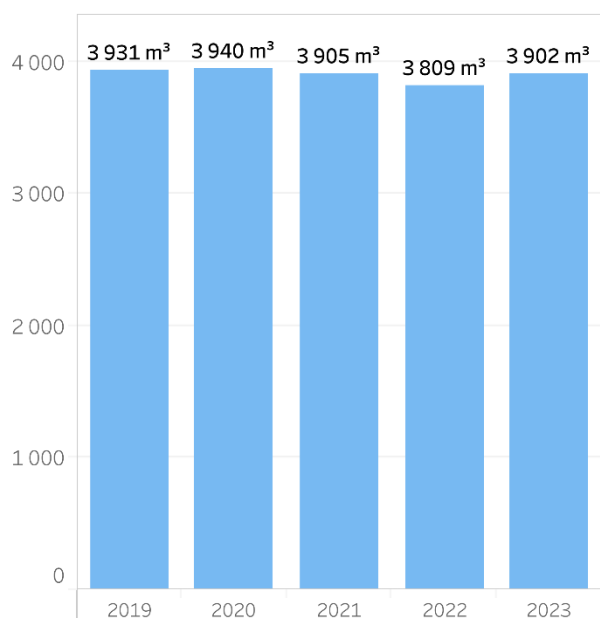

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Uchwała Nr 656/XXXIII/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 26 marca 2013 roku

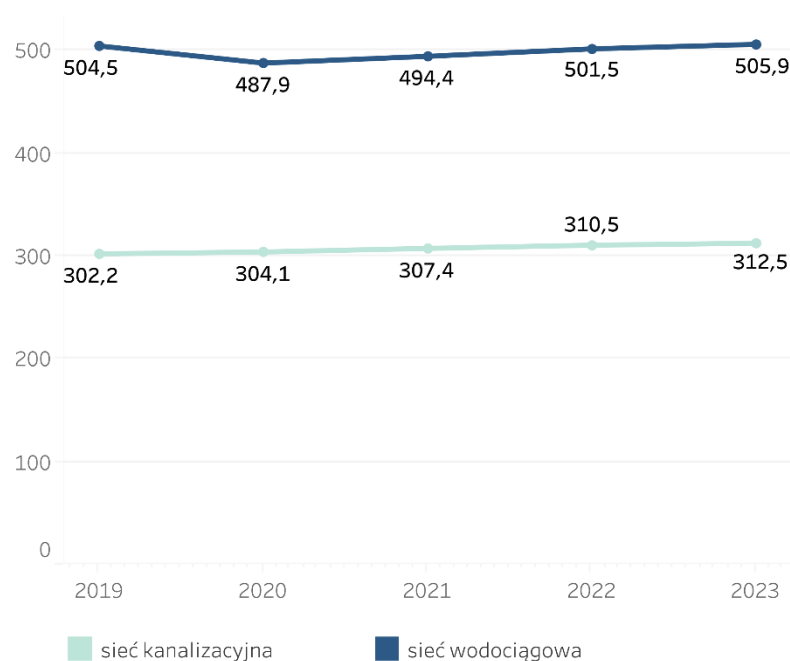
Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (1)

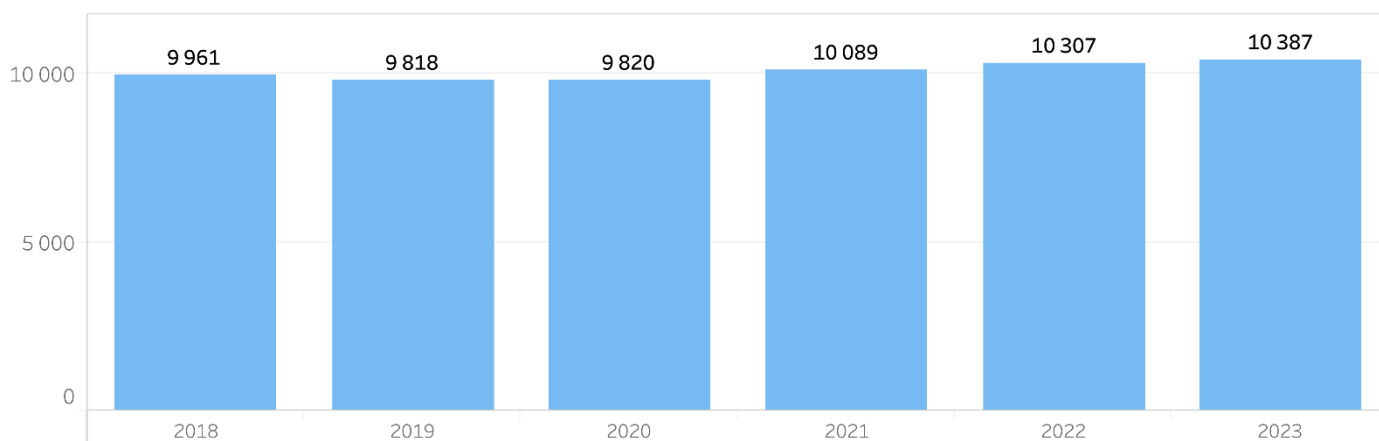
Wodociągi - woda dostarczona gospodarstwom domowym (1)

Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej ogółem (2)

Wodociągi - przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych (1)

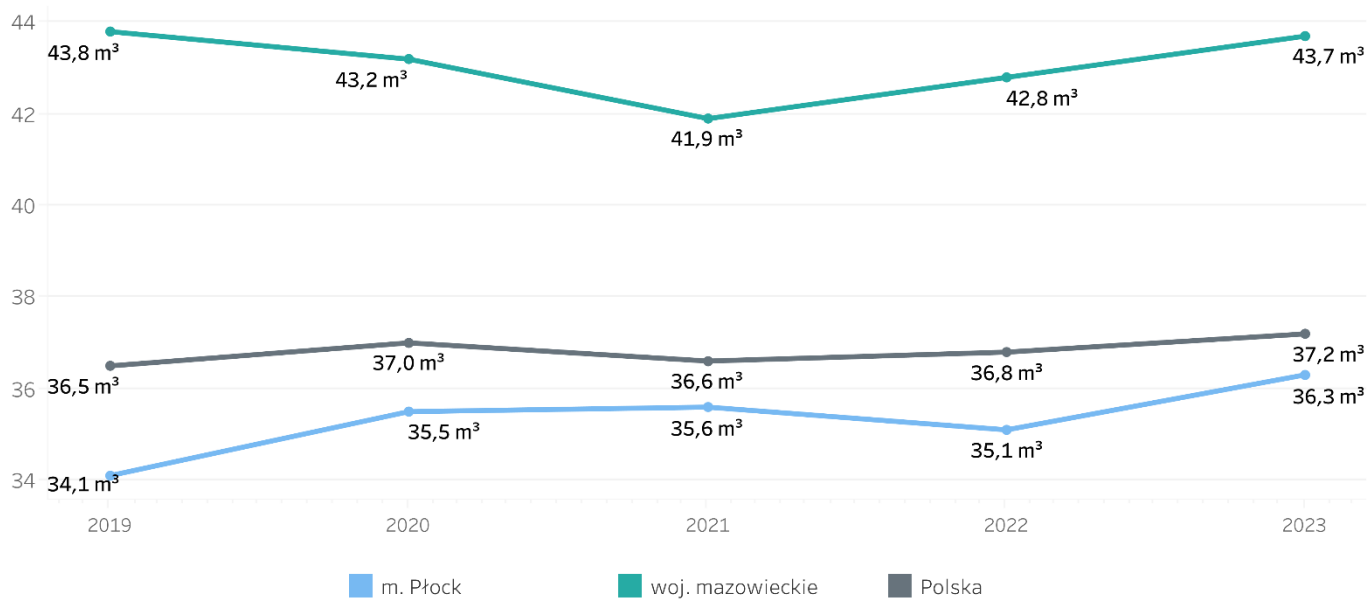

Źródło:

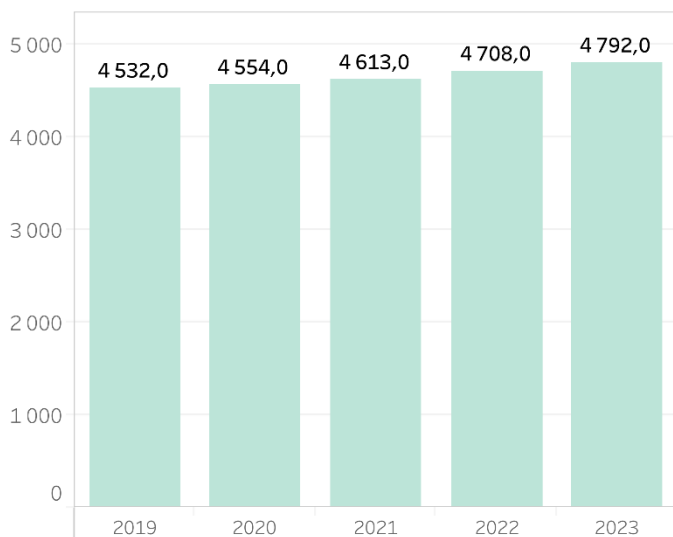
1 - GUS BDL

2 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

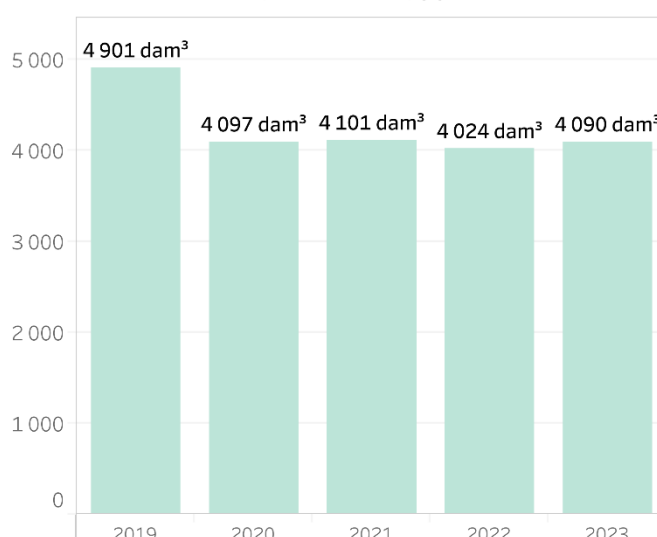
Zużycie wody z wodociągów na 1 korzystającego (1)

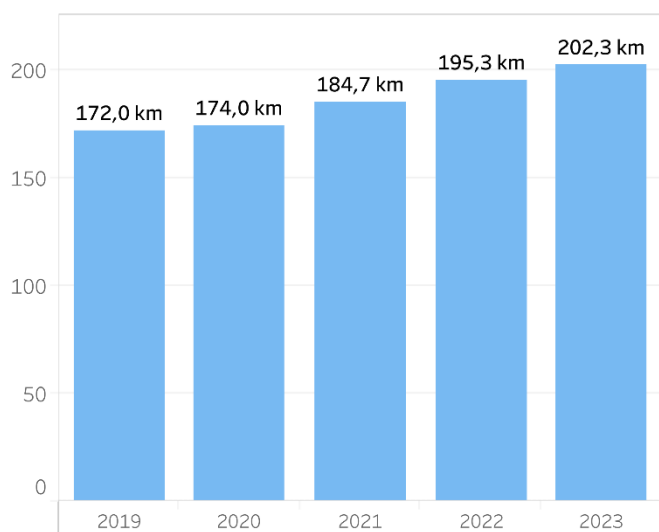
Kanalizacja - przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych (1)

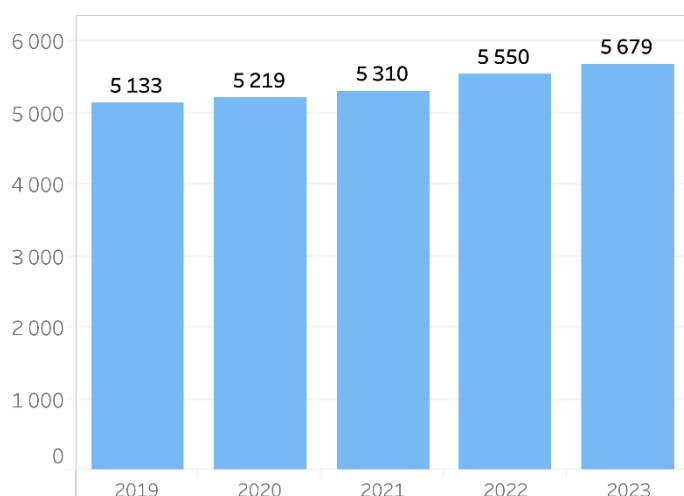
Kanalizacja - ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną (1)

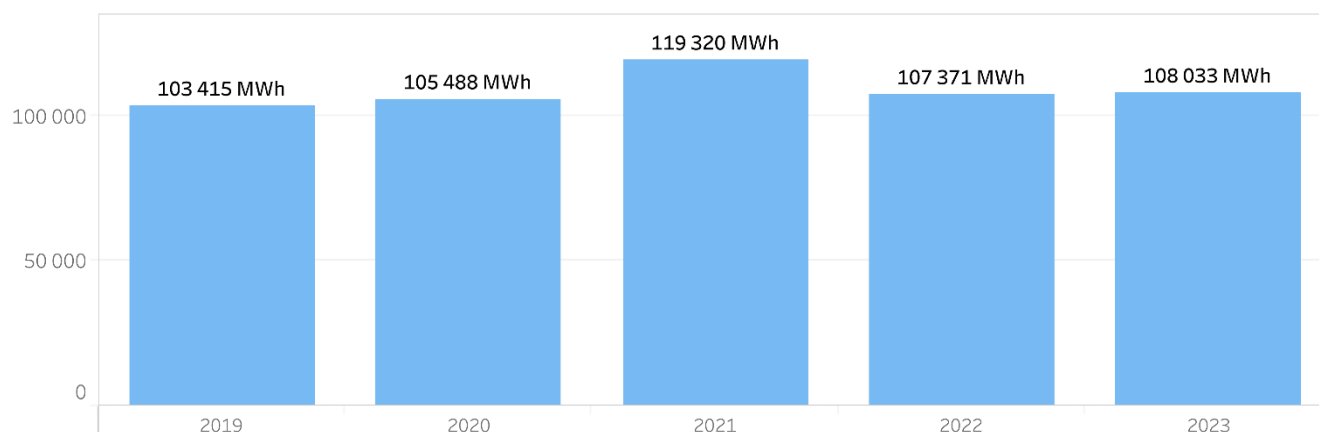
Gaz - długość czynnej sieci gazowej (1)

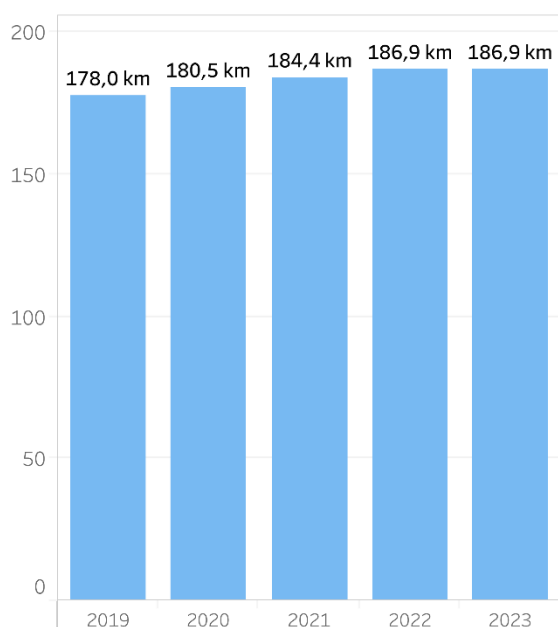
Gaz - przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych ogółem (1)

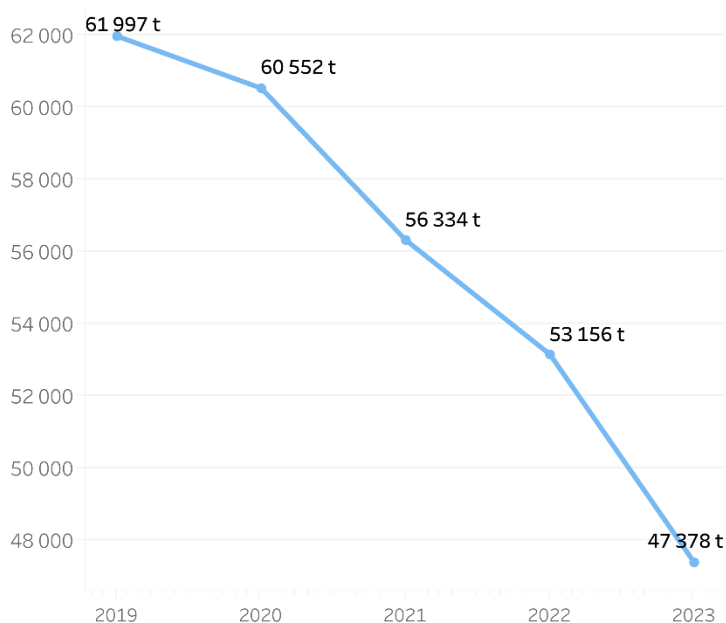
Gaz - zużycie gazu z sieci przez gospodarstwa domowe (1)

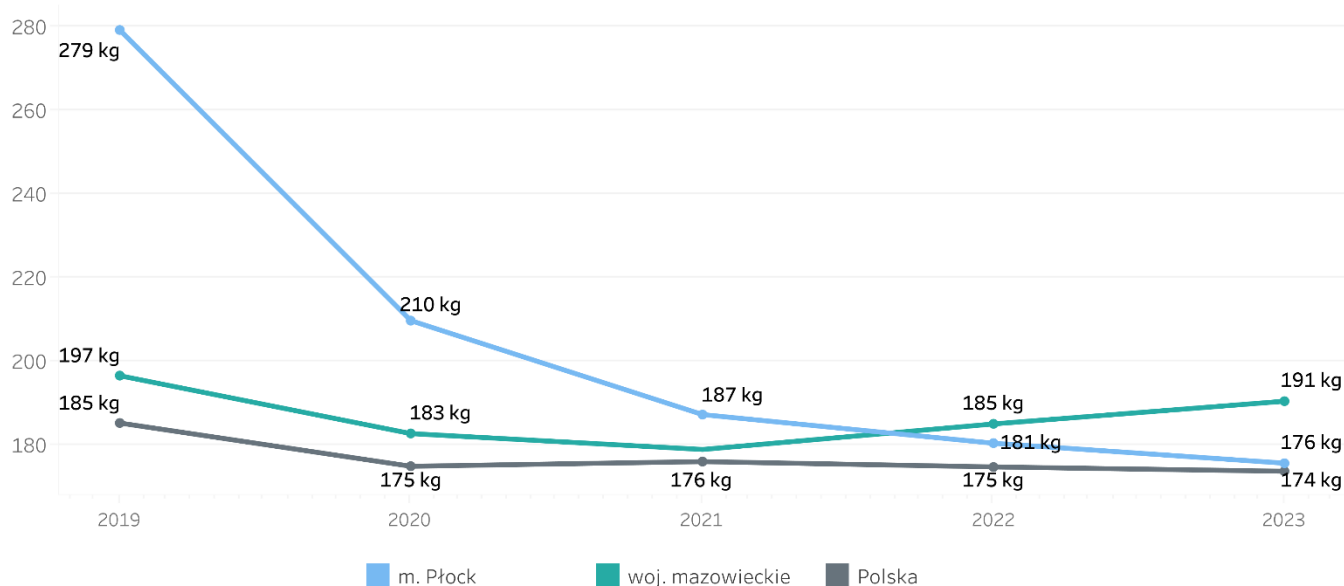
Długość sieci ciepłowniczej (2)

Łączna ilość odpadów zebranych na terenie miasta (2)

Odpady z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca (1)

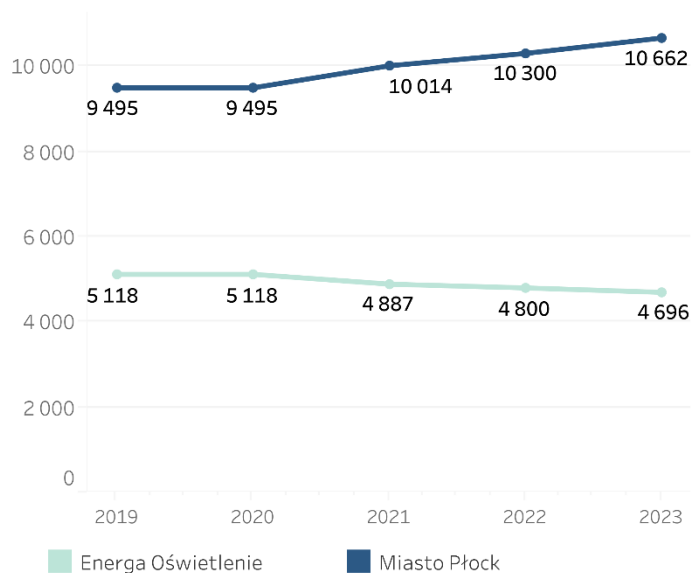

Źródło:

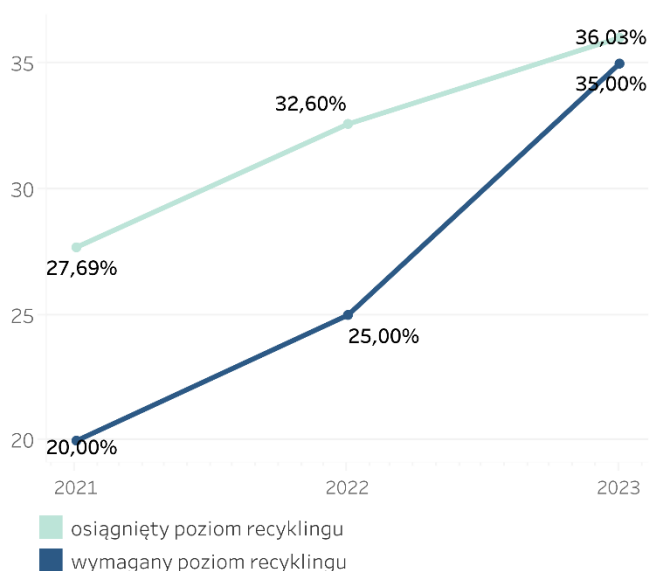
1 - GUS BDL

2 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

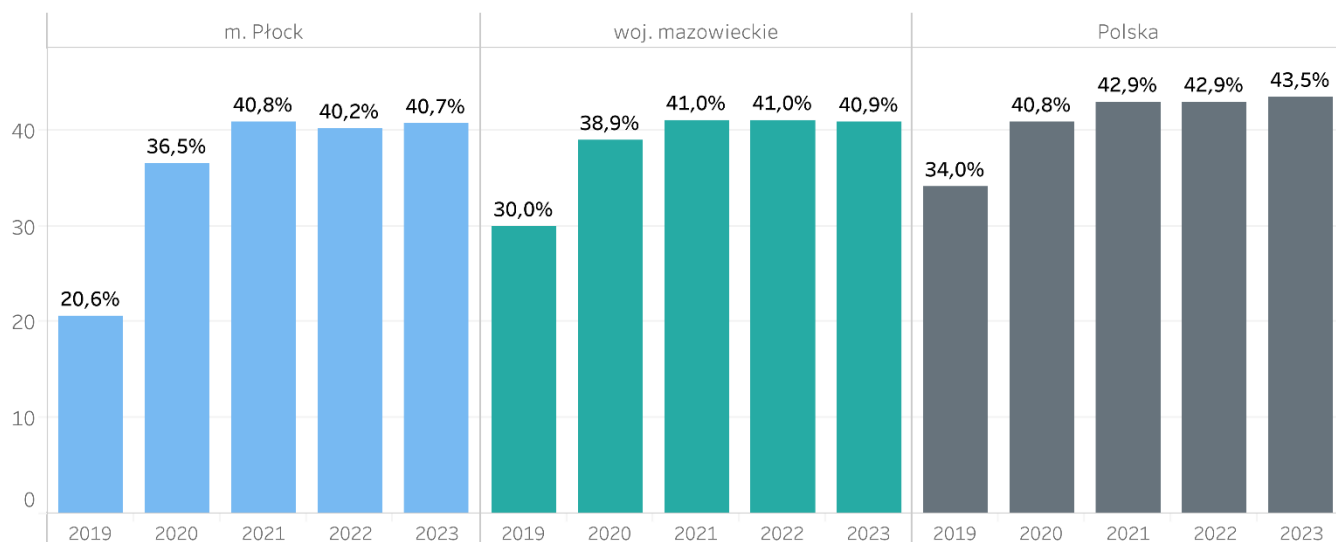
Liczba punktów świetlnych (1)

Poziomy recyklingu odpadów komunalnych (2)

Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych (1)

Źródło:

1 - GUS BDL

2 - Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za lata 2019-2023

Transport i łączność

Niniejszy podrozdział przedstawia najważniejsze informacje na temat sieci transportowych i usług komunikacyjnych, co wpływa na spójność przestrzenną miasta.

Układ transportowy ma istotne znaczenie dla zapewnienia mobilności mieszkańców oraz funkcjonowania gospodarki miasta. Jego stan techniczny oraz standard mogą istotnie wpływać na dostępność transportową danego obszaru miasta, stymulować rozwój gospodarczy danych terenów, ale też stanowić istotną barierę przestrzenną oraz sprzyjać nadmiernemu udziałowi podróży prywatnym samochodem w podróżach ogółem, czego konsekwencją będą konflikty przestrzenne, obniżenie jakości przestrzeni publicznych, pogorszenie jakości środowiska akustycznego oraz zanieczyszczenie powietrza.

Ruch drogowy

Miasto Płock położone jest w zachodniej części województwa mazowieckiego, w odległości około 100 km od Warszawy i Torunia, 150 km od Bydgoszczy i 110 km od Łodzi. Infrastruktura drogowa miasta składa się z:

- Dwóch dróg krajowych:
 - Nr 60 Łęczyca-Płock-Ostrów Mazowiecka,
 - Nr 62 Strzelno-Płock-Siemiatycze,
- Pięciu dróg wojewódzkich:
 - Nr 559 Lipno-Płock,
 - Nr 562 Szpetal Górny-Płock,
 - Nr 564 odcinek 3 km drogi położonej na terenie Płocka,
 - Nr 567 Góra-Płock,
 - Nr 575 Kazuń Nowy-Płock,
- Sieci dróg powiatowych i gminnych.

Według danych na koniec 2023 r. łączna długość dróg na terenie miasta wyniosła 288,1 km², z czego 32,0 km stanowiły drogi krajowe, 22,1 km drogi wojewódzkie, 47,1 km drogi powiatowe, a 186,9 km drogi gminne⁴⁵. W odległości około 40 km od granic miasta znajduje się najbliższy wjazd na autostradę A1 łączącą północną i południową część kraju, będącą jedną z elementów europejskiej trasy E75.

W Płocku obowiązuje Strefa Płatnego Parkowania obejmująca niewielki obszar miasta, tj. ściśle centrum, przede wszystkim jego historyczną część. Opłata za parkowanie jest wymagana od godz. 8:00

⁴⁵ Raport o stanie Miasta Płocka za 2023 r., str.19.

do 17:00 oraz jest stosunkowo niska, tj. 2 zł za godzinę, przy czym pierwsze 30 minut jest bezpłatne w ramach Plockarty.

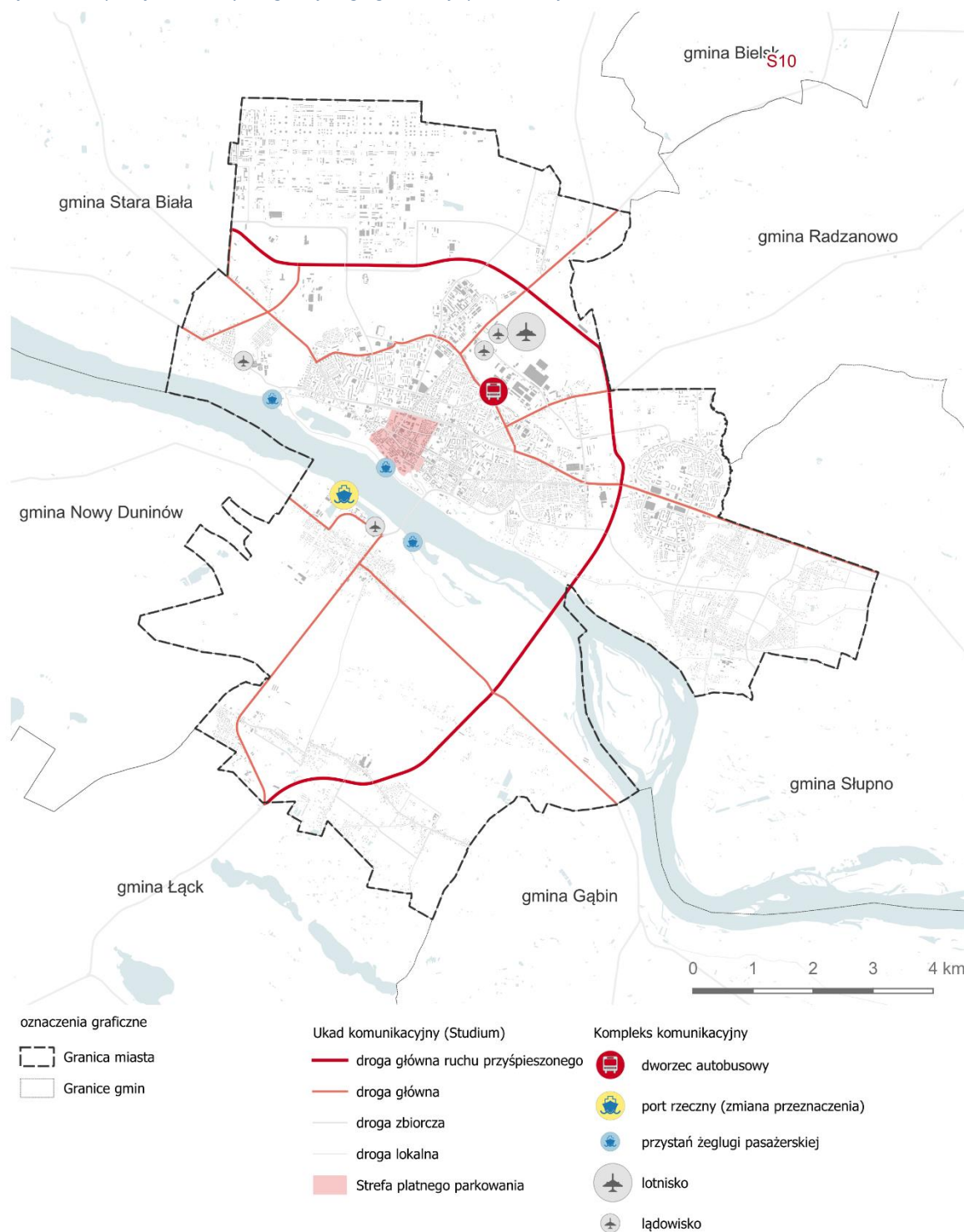
W 2015 r. na terenie miasta wprowadzono ograniczenia w ruchu samochodów ciężarowych (projekt STOP TIROM). Miasto zostało podzielone na strefy, do których wjazd samochodów przekraczających masę 16 ton został ograniczony i jest możliwy wyłącznie dla kierowców posiadających specjalne zezwolenie.

Jednym z najważniejszych inwestycji drogowych na terenie Płocka będzie budowa drogi ekspresowej S10, która docelowo ma połączyć Szczecin z Warszawą. W ostatnich latach zbudowano północno-zachodnią obwodnicę miasta, która może w przyszłości połączyć Płock z planowaną drogą ekspresową S10. Dzięki budowie obwodnicy usprawniono ruch samochodowy odciążając główne ulice miasta, a także poprawiono dostępność komunikacyjną terenów inwestycyjnych.

Postępująca suburbanizacja Płocka oraz dynamiczny wzrost liczby mieszkańców gmin podmiejskich skutkują większą liczbą podróży odbywanych prywatnym samochodem, a więc większą liczbą samochodów wjeżdżających i wyjeżdżających codziennie z miasta. Skutkuje to zwiększonym wykorzystaniem infrastruktury drogowej, zapotrzebowaniem na miejsca postojowe, wpływa na jakość miejsc zamieszkania ze względu na emisję zanieczyszczenia hałasem oraz powietrza. Wzrost ruchu samochodowego widoczny jest zarówno w pomiarach ruchu drogowego, jak i w ogólnej statystyce dotyczącej liczby samochodów przypadających na 1000 mieszkańców.

Wyniki generalnych pomiarów ruchu oraz porównanie danych z 2015 i 2020 roku wskazują, że istotnie zwiększa się udział pojazdów wjeżdżających/wyjeżdżających z miasta, w szczególności w kierunku północ-południe. Według danych GUS liczba samochodów osobowych na 1000 mieszkańców stale wzrasta – w 2010 roku było to 474,9, w 2015 roku 575,7 a w 2023 roku już 793,8 samochodów. Wskaźnik jest nieco niższy niż dla województwa Mazowieckiego (795,1), ale znacznie wyższy niż średnia krajowa (723,4).

Grafika 20 Mapa infrastruktury drogowej, żeglugi wodnej i powietrznej

Źródło: : BDOT10k, Gmina miasta Płocka, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka z 26 marca 2013 roku

Ruch kolejowy i transport zbiorowy

Od dostępności transportu zbiorowego dla mieszkańców w ich codziennych podróżach do pracy, szkoły, usług i innych potrzeb zależy stopień ich mobilności. Dążąc do wzmocnienia mobilności niskoemisyjnej należy zapewnić jak najlepszą dostępność takich form transportu, sprzyjając ograniczeniu wykorzystania transportu samochodowego przez mieszkańców.

Przez teren miasta przebiega linia kolejowa nr 33 relacji Kutno-Brodnica o znaczeniu państwowym, która jest zelektryfikowana jedynie w kierunku południowym (do Kutna). W *Regionalnym Planie Transportowym Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 r.* wskazano, że dworzec w Płocku stanowi jeden z ważniejszych węzłów komunikacyjnych⁴⁶. Na terenie miasta znajdują się dwie stacje: Płock i Płock Radziwie.

Według danych Urzędu Transportu Kolejowego w 2023 r. średnia dobową wymiana pasażerska na stacji Płock wyniosła 700-999 osób, a na stacji Płock Radziwie 10-19 osób. Średnia liczba zatrzymań pociągów wahała się od 17 do 25, a na jedno zatrzymanie przypadało 0-2 pasażerów na stacji Płock Radziwie i 20-40 pasażerów na stacji Płock. Na linii Płock-Kutno w dni robocze kursuje 10 par pociągów (nie włączając pociągów dalekobieżnych i przyśpieszonych). Z Kutna odjeżdżają pociągi dalekobieżne do Warszawy. Na linii Płock-Sierpc także kursuje 10 par pociągów. Pociągi regionalne obsługiwane są przez Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o. Obecna oferta kolejowa jest niewystarczająca, czego powodem jest m.in. przestarzała infrastruktura kolejowa.

W 2021 r. po raz pierwszy od 14 lat przez Płock uruchomiono połączenie dalekobieżne pociągiem TLK „Chemik” relacji Płock-Łódź-Częstochowa-Katowice – czas przejazdu z Płocka do Katowic wynosi około 5 godz. W 2022 r. uruchomiono kolejne połączenie dalekobieżne TLK „Flisak” relacji Katowice-Płock-Gdynia, na którym czas przejazdu z Płocka do Gdyni także wynosi około 5 godzin.

Płock należy do jednych z najgorzej skomunikowanych kolejowo miast Polski – brakuje przede wszystkim bezpośredniego połączenia z Warszawą. W *Planie zrównoważonego rozwoju transportu zbiorowego w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym* wskazano, że budowa linii kolejowych dużych prędkości „CMK Północ” będzie istotnym elementem rozbudowy sieci kolejowej na terenie województwa. Linia ta będzie prowadzić przez Płock, Włocławek i Grudziądz aż do linii kolejowej nr 131, dzięki czemu wymienione miasta zyskają szybkie połączenia pomiędzy innymi miejscowościami⁴⁷. Po zrealizowaniu inwestycji czas podróży z Płocka

⁴⁶ Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 r., str. 62.

⁴⁷ Plan zrównoważonego rozwoju transportu zbiorowego w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym, str. 71.

do Warszawy ma wynieść około 50 minut (obecnie ponad 2 godziny)⁴⁸. Władze miasta wielokrotnie zwracały uwagę na konieczność zintensyfikowania działań i prac związanych z budową wspomnianej linii.

Sieć kolejowa towarowa, bazując na magistrali nr 33, dysponuje bocznikami obsługującymi tereny przemysłowe. Główna ich sieć rozbudowana jest w obrębie działalności Orlen S.A., pozostałe są niewykorzystywane, ale prowadzą np. do terenów fabryki CNH czy terenów portowych.

Autobusowy transport pasażerski na terenie miasta i okolicznych gmin realizowany jest przede wszystkim przez **Komunikację Miejską Sp. z o.o. (KM)**, która obsługuje także połączenia na terenach 7 gmin, które zawarły z Miastem Płock porozumienie: Bielsk, Gąbin, Gozdowo, Łąck (sezonowo), Radzanowo, Słupno, Stara Biała. Na koniec 2023 r. sieć komunikacji miejskiej w Płocku liczyła 41 linii komunikacyjnych, w tym: 29 linii miejskich i 12 linii podmiejskich, z czego 32 linie całoroczne, 2 linie o charakterze sezonowym i 7 linii kursujących w okresie Wszystkich Świętych.

W 2023 r. Komunikacja Miejska korzystała ze 107 pojazdów – wszystkie napędzane były olejem napędowym, z czego 32 posiadały napęd hybrydowy. Blisko 95% floty (101 sztuk) składało się z autobusów niskopodłogowych, przystosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami, a 70% floty wyposażona była w klimatyzację. Liczba autobusów mających poniżej 10 lat wyniosła 52 w 2023 r. – 55 pojazdów miało co najmniej 10 lat. Pod względem normy emisji spalin najnowszą normę Euro-6 spełniały 52 pojazdy.

W 2023 r. KM przewiozła 15,5 mln pasażerów – o 15,5% mniej niż w 2019 r., w którym przewieziono ponad 18,3 mln osób. W 2020 r. liczba przewożonych pasażerów gwałtownie zmalała, czego powodem była pandemia COVID-19 i związane z nią obostrzenia. W 2023 r. zrealizowano 5,7 mln wozokilometrów – o 10,0% mniej w stosunku do 2019 r. W okresie 2019-2023 większość wozokilometrów realizowano na terenie Płocka (87,0% w 2023 r.), mniej na terenie gmin ościennych (13,0% w 2023 r.).

Z przystanków i dworca autobusowego w Płocku w 2023 r. korzystali przewoźnicy prywatni tacy jak m.in.:⁴⁹

• PHU Marbus Marek Przyżycki,	• FHU Krajpol Małgorzata Krajewska,
• Tumbus Sp. z o.o.,	• FHU Piotr Ossowski,
• Motobuss Tomasz Madejski,	• FU Sławomir Smardzewski Jantar,

⁴⁸ <https://www.rynek-kolejowy.pl/wiadomosci/cmk-polnoc-jest-wariat-wariant-inwestorski-120264.html> (dostęp: 24.10.2024 r.).

⁴⁹ Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Płocka i gmin, którymi zawarto porozumienia międzygminne w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego na lata 2023-2030, str. 35-36.

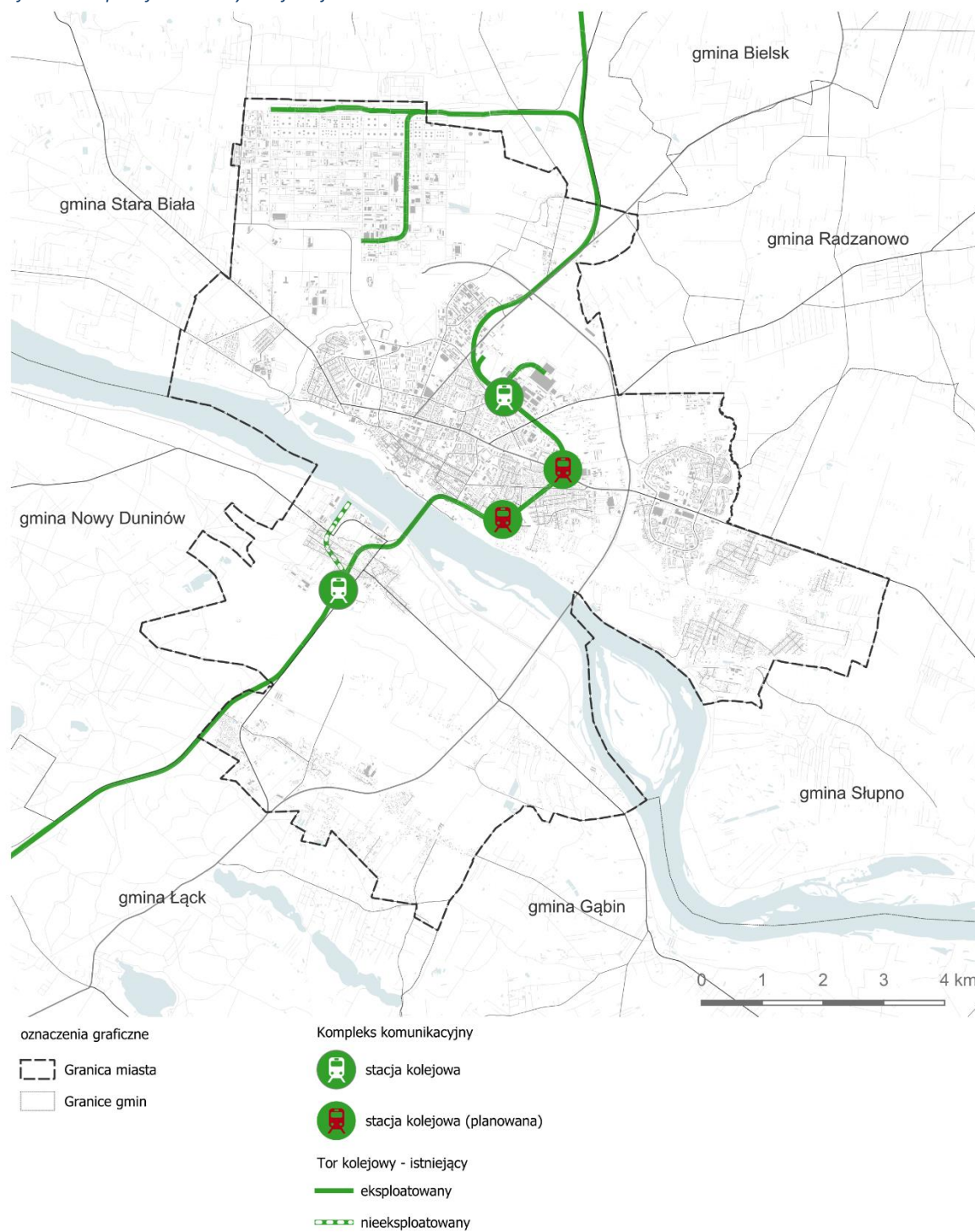
-
- NT1 Przemysław Nowak,
 - Ewelina Flejszman EWEL-Bus,
 - Jacek Żelechowski Jacek-bus,
 - Marqs Usługi Autokarowe Marek Flejszman,
 - PKS Gostynin,
 - Olsztyński Bus,
 - Sindbad Sp. z o.o.,
 - Flixbus Polska Sp. z o.o.,
 - Fortuna Tour,
 - Logo - Trans Sp. z o.o.

Transport autobusowy pomiędzy poszczególnymi miastami jest ograniczony i niezintegrowany. Najwięcej połączeń realizowanych jest na linii Płock-Warszawa, Płock-Gostynin i Płock-Płońsk⁵⁰.

Według danych GUS w 2023 r. na terenie Płocka znajdowały się 394 przystanki autobusowe, czyli o 11,6% więcej niż w 2018 r. Wszystkie wyposażone są w system informacji pasażerskiej. Liczba przystanków w przeliczeniu na 1 km² wyniosła 4,5 w 2023 r., a zatem znacznie więcej niż wskaźnik dla województwa mazowieckiego (0,7) i kraju (0,6). Świadczy to o stosunkowo dużym zagęszczeniu sieci przystanków autobusowych, a tym samym o większej dostępności przestrzennej do komunikacji w porównaniu do województwa i kraju ogółem. Należy jednak pamiętać, że nie musi to oznaczać dobrej dostępności transportu zbiorowego, a więc przekładać się na udział podróży wykonywanych transportem zbiorowym. Warto także wspomnieć, że na terenie miasta zbudowano buspasy o łącznej długości 1,1 km, które pozwoliły usprawnić ruch autobusów miejskich.

⁵⁰ Raport Strategiczno-Diagnostyczny dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Płocka (Załącznik nr A do Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Płocka), str. 62.

Grafika 21 Mapa infrastruktury kolejowej

Źródło: BDOT10k, Gmina miasta Płocka

Transport rowerowy

Sieć dróg rowerowych stanowi istotny element rozwoju zeroemisyjnej mobilności mieszkańców. Sieć w mieście ogólnie jest gęsta i obsługuje istotne obszary zapewniając dostępność z miejsc zamieszkania do usług, terenów rekreacji, miejsc pracy i nauki. Infrastruktura rowerowa w mieście w takim układzie może stanowić jedną z ważnych gałęzi transportu w mobilności codziennej mieszkańców Płocka, nie tylko jako element rekreacji.

W 2018 r. w mieście uruchomiono system Płockiego Roweru Miejskiego. W 2022 r. skorzystało z niego ponad 37 tys. użytkowników, którzy wypożyczyli rowery 256 tys. razy. W 2024 r. system obejmował 31 stacji i 310 rowerów. Rozwiązania w postaci roweru miejskiego zapewnia istotne wzmocnienie dla stworzenia warunków dla takiej formy mobilności. Obecnie stacje koncentrują się w prawobrzeżnej części miasta, tam, gdzie tkanka miejska jest najbardziej intensywna. W ogólnej strukturze miasta jednak stacje te są rozmieszczone w sposób zbyt rozproszony, a odległości między nimi wydają się zbyt duże, aby można było traktować ofertę systemu roweru miejskiego jako alternatywny sposób codziennego przemieszczania się po mieście. Dodatkowo przy niektórych obiektach użyteczności publicznej i innych atraktorach ruchu brakuje takich stacji.

Zgodnie z danymi GUS w Płocku stale wzrasta długość dróg rowerowych. W 2015 roku było to łącznie 38,6 km, w 2020 roku 64 km, a w 2023 roku 75,3 km. W przeliczeniu na 100 km² długość dróg dla rowerów od 2015 do 2023 roku wzrosła niemal dwukrotnie i wynosi obecnie 85,53 km. W porównaniu z miastami podobnej wielkości (Włocławek, Gorzów Wielkopolski, Tarnów, Koszalin) Płock plasuje się w środku stawki zarówno pod względem łącznej liczby dróg rowerowych jak i gęstości sieci rowerowej.

Infrastruktura rowerowa jest najbardziej rozwinięta w centralnym obszarze miasta w prawobrzeżnej części Płocka. Na tym terenie trasy rowerowe poprowadzone są w większości jako wydzielone drogi dla rowerów oraz planowane są nowe połączenia tego typu. Dobry dostęp do infrastruktury rowerowej występuje również na terenie osiedli Podolszyce Północ i Południe, połączenie tego rejonu z centrum miasta odbywa się jednak częściowo w ruchu ogólnym na drodze, na której obowiązuje strefa zamieszkania. Dobre połączenie rowerowe z obszarem centrum miasta posiadają tereny przemysłowe zlokalizowane w północnej części Płocka.

Zdecydowanie mniejszym zagęszczeniem dróg rowerowych i zróżnicowanym standardem charakteryzują się trasy rowerowe zlokalizowane w lewobrzeżnej części Płocka. Tylko część z tras zrealizowana jest jako wydzielone drogi dla rowerów, niektóre są wytyczone w terenie tylko jako szlaki rowerowe. Wzdłuż drogi krajowej nr 62 wytyczono pasy ruchu dla rowerów.

Biorąc pod uwagę obszar całego miasta, brakujące elementy infrastruktury rowerowej to m.in. połączenia w kierunku północnym wzdłuż drogi nr 60 w kierunku gmin Bielsk oraz Radzanowo, a także

wzdłuż drogi nr 62 w stronę gminy Słupno. Istniejące połączenia rowerowe jako wydzielone drogi dla rowerów istnieją w kierunku gmin Stara Biała, Nowy Duninów, Łąck oraz Gąbin. Istotnym elementem związanym z prowadzeniem ruchu rowerowego jest śródmieście, wewnątrz którego nie zostały wytyczone drogi rowerowe, a istniejące ulice wymagają dostosowania do ruchu rowerzystów, tak aby zwiększyć bezpieczeństwo niechronionych użytkowników ruchu drogowego. Brakującym elementem w przestrzeni miasta jest niewystarczająca ilość miejsc parkowania i przechowywania rowerów.

Rozwój dróg rowerowych to także wspieranie przemieszczania się z wykorzystaniem UTO np. hulajnóg elektrycznych, stających się popularnym sposobem na przemieszczanie się w miastach. W 2023 r. w ramach prywatnego systemu udostępniono usługę wypożyczania hulajnóg elektrycznych, które są chętnie wypożyczane przez mieszkańców miasta.

Grafika 22 Mapa infrastruktury rowerowej

Źródło: Gmina miasta Płock

Pozostałe systemy transportowe

Od Płocka do Włocławka przebiega droga wodna o długości 55 km spełniająca wymagania stawiane trasom międzynarodowym – na terenie Polski tylko około 5,5% dróg wodnych spełnia te wymagania⁵¹. W Płocku funkcjonują porty jachtowe na rzece Wiśle. Transport towarów drogą wodną odbywa się rzadko, a usługi przewozów pasażerskich świadczone są okresowo (w sezonie turystycznym).

W odległości około 70 km znajduje się międzynarodowy Port Lotniczy Warszawa – Modlin w Nowym Dworze Mazowieckim, a w odległości około 130 km zlokalizowany jest największy port lotniczy w kraju - Warszawskie Lotnisko Chopina. W Płocku znajduje się natomiast cywilne lotnisko sportowe należące do Aeroklubu Ziemi Mazowieckiej. Lotnisko jest także bazą regionalną Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Władze Miasta Płock wskazują na konieczność modernizacji lotniska, w tym budowy utwardzonego pasa startowego, co pozwoliłoby na uruchomienie m.in. lotów biznesowych i taksówek powietrznych.

Płock, poza przytoczonym w uwarunkowaniach planistycznych Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Płocka, realizuje także założenia *Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Płocka i gmin, którymi zawarto porozumienia międzygminne w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego na lata 2023-2030*, w którym zawarto szereg rekomendacji z zakresu rozwoju komunikacji miejskiej takich jak m.in.: wymiana taboru na nisko lub zeroemisyjny, integracja węzłów przesiadkowych, rozwój nowoczesnej infrastruktury transportowej, w tym przystankowej, promowanie ruchu pieszego i rowerowego, przystosowywanie infrastruktury do osób z niepełnosprawnościami, budowa spójnej sieci dróg rowerowych.

Ważnym dokumentem z zakresu transportu jest także *Strategia rozwoju elektromobilności w Płocku*, która zawiera plan wdrożenia elektromobilności na terenie miasta. Celem wspomnianej strategii jest m.in.: zwiększenie udziału pojazdów zeroemisyjnych w transporcie zbiorowym, budowa niezbędnej infrastruktury do rozwoju elektromobilności (m.in. stacji ładowania), ograniczenie emisji generowanej przez transport miejski, czy poprawa bezpieczeństwa drogowego. Strategia identyfikuje także główne problemy w zakresie rozwoju elektromobilności, takie jak np.: niedostatecznie rozwinięta sieć stacji ładowania pojazdów, wysokie koszty wprowadzenia pojazdów zeroemisyjnych, niskie zainteresowanie mieszkańców zakupem samochodów elektrycznych. Warto wspomnieć, że w dniu 9 kwietnia 2020 r. uchwałą nr 336/XVIII/2020 Rada Miasta Płocka przyjęła plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania w Płocku, którego realizacja ma przyczynić się do przystosowania infrastruktury technicznej

⁵¹ Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 r., str. 59.

do zeroemisyjnej mobilności miejskiej. Plan został zrealizowany i spełnia kryteria wskazane w ustawie, aby w Płocku funkcjonowało m.in. 60 punktów ładowania.

Mieszkańcy biorący udział w ankiecie generalnie dobrze oceniają funkcjonowanie komunikacji miejskiej, wskazując jednak na pewne deficyty – niedostateczne skomunikowanie niektórych części miasta, zbyt wysokie ceny biletów oraz mało atrakcyjny czas przejazdu. Źle oceniane jest szczególnie skomunikowanie Płocka z innymi gminami, ośrodkami miejskimi oraz ze stolicą województwa. Respondenci podkreślają niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę kolejową, która przekłada się na mało atrakcyjną ofertę – podróż z Płocka do Warszawy często wymaga przesiadek. Ponadto pomiędzy Płockiem a innymi miastami kursuje niewiele przewoźników, którzy narzucają wysokie ceny biletów. Respondenci wskazują także na potrzebę dalszego rozwoju sieci dróg rowerowych. Warto podkreślić, że zdaniem ankietowanych rozwój infrastruktury komunikacyjnej jest także szczególnie istotny z punktu widzenia gospodarki miasta.

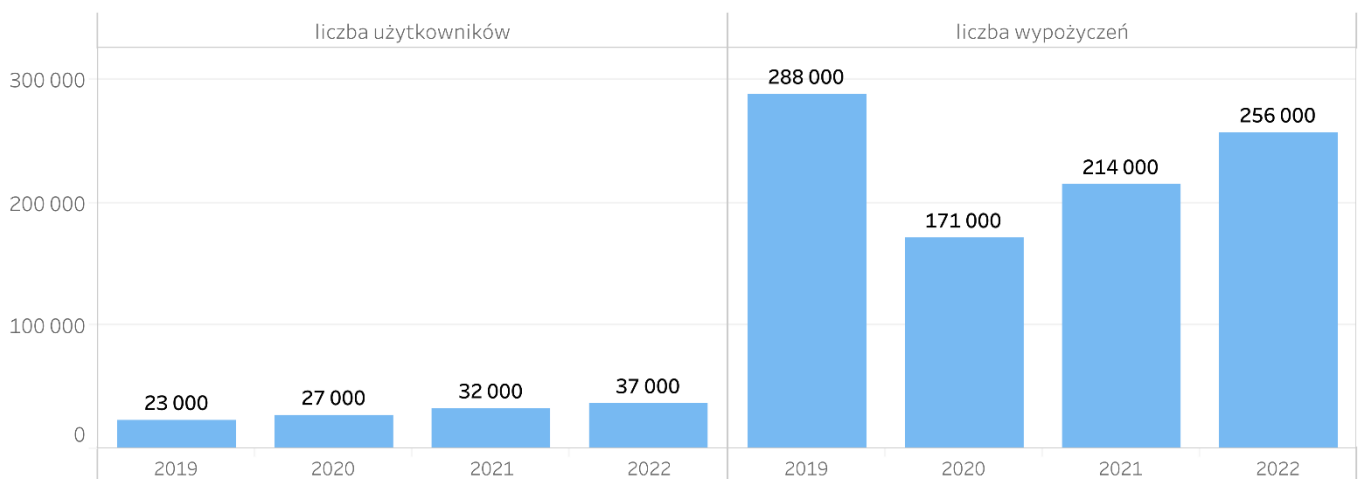
Drogi rowerowe na 100 km² (1)

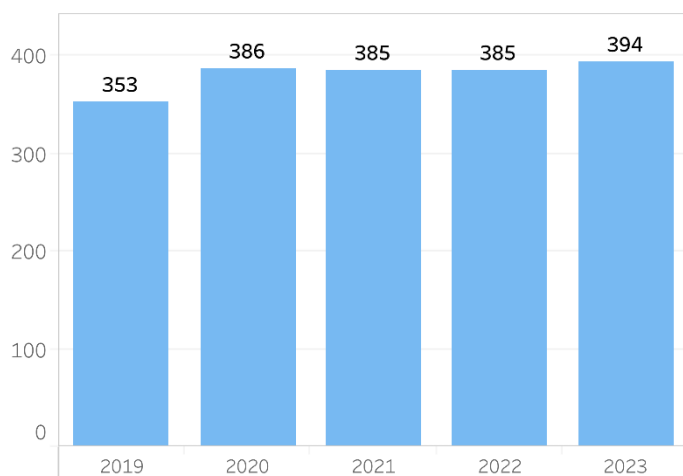
Długość dróg rowerowych (1)

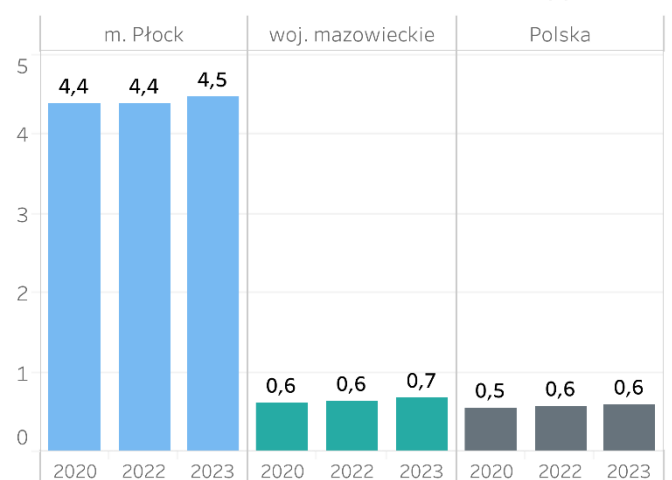
Rower Miejski (2)

Przystanki autobusowe na terenie miasta (1)

Liczba przystanków autobusowych na 1 km² (1)

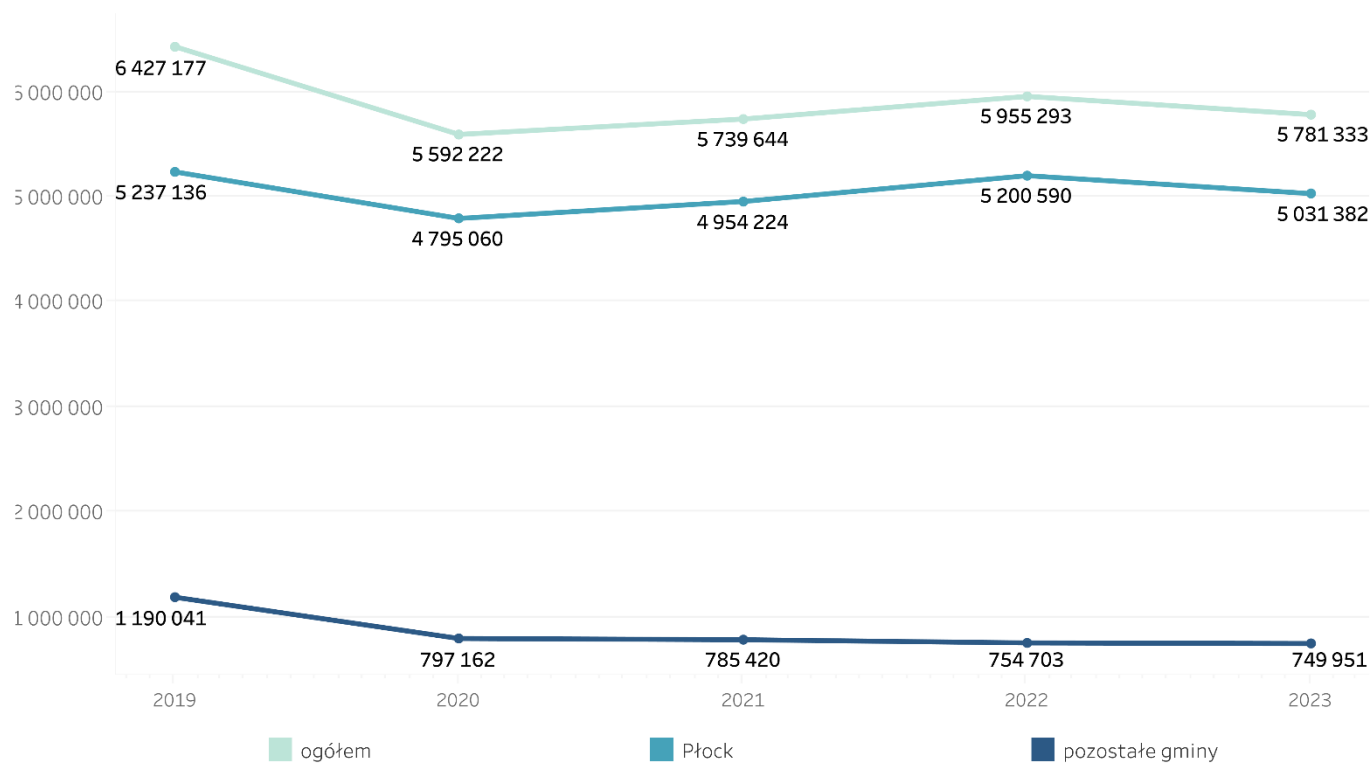

Źródło:

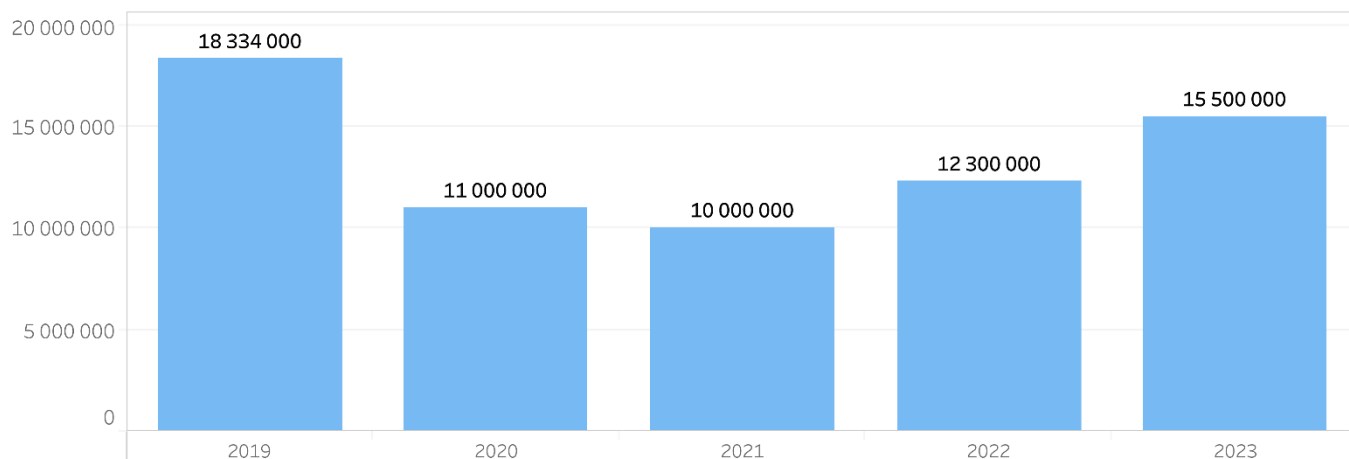
1 - GUS BDL

2 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

Liczba wozokilometrów zrealizowanych przez KM Płock (1)

Liczba pasażerów przewiezionych przez KM Płock (1)

6.8 Sport, turystyka i rekreacja

Na jakość życia mieszkańców wpływa m.in. dostępność terenów rekreacyjnych i obiektów sportowych. Podrozdział przedstawia najistotniejsze informacje na temat dostępnej infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, wypoczynkowej, a także miejsc noclegowych.

Głównym podmiotem działającym w obszarze promocji i upowszechniania sportu jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, który zarządza następującymi obiektami sportowo-rekreacyjnymi:

- Aquapark – oddany do użytku w 2024 r., składa się ze strefy zewnętrznej (wodny plac zabaw), strefy basenowej i SPA,
- Kąpielisko „Sobótka” – strzeżone kąpielisko czynne w sezonie wakacyjnym zlokalizowane nad Zalewem Sobótka,
- Stadion Miejski im. Bernarda Szymańskiego – składający się z toru lekkoatletycznego, boiska wielofunkcyjnego i kortów tenisowych,
- ORLEN Arena – kompleks składający się z hali widowiskowo-sportowej dla blisko 5,5 tys. widzów, siłowni, ścianki wspinaczkowej, sal treningowych i konferencyjnych, w pobliżu hali znajduje się także plac zabaw dla dzieci i skatepark,
- Stadion im. Kazimierza Górskiego – znajdujący się obok ORLEN Arena, stadion piłkarski mieszczący 15 tys. widzów, wykorzystywany głównie przez klub piłkarski Wisła Płock,
- Stadion Piłkarski Borowiczki, Stadion Stocznowiec, Orlik Zamenhofa – boiska przeznaczone do gry w piłkę nożną,
- Pływalnia Jagiellonka i Pływalnia Podolanka – baseny kryte.

W Płocku działa szereg klubów sportowych obejmujących różne dyscypliny sportu. Do najbardziej znanych drużyn sportowych zalicza się Orlen Wisła Płock (piłka ręczna) i Wisła Płock (piłka nożna). Władze samorządowe wykorzystują potencjał tych drużyn do promocji Płocka na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej jako Miasta Mistrzów, aktywnie wspierającego rozwój sportu. W ostatnich latach na terenie miasta rozgrywano wydarzenia takie jak m.in.:

- Mistrzostwa Świata w Piłce Ręcznej Mężczyzn Polska-Szwecja 2023,
- Mistrzostwa Polski w piłce ręcznej plażowej ORLEN Summer Superliga,
- Mistrzostwa Polski w Tenisie Stołowym,
- Mistrzostwa Polski Juniorów w Piłce Ręcznej - finały w Orlen Arenie,
- Międzynarodowy Turniej Judo Sensei Płock,
- Garmin Iron Triathlon,
- Półmaraton Dwóch Mostów.

Na terenie Płocka znajduje się szereg miejsc zieleni i rekreacji takich jak m.in.:

- Parki na Skarpie Płockiej wraz z terenem rekreacyjnym „Sobótka”,
- Park na Górkach Podominikańskich,
- Park Północny,
- Park Rosicy,
- Park Mościckiego,
- Park rekreacyjno-sportowy przy ul. Zielonej,
- Miejski Ogród Zoologiczny w Płocku,
- Plac Witosa,
- Inne skwery, zieleńce, pasáže.

Większość obszarów zieleni publicznej znajduje się w prawobrzeżnej części miasta, w szczególności na skarpach w centrum oraz wzdłuż rzeki Wisły. Na tych terenach ulokowano plażę, moło oraz amfiteatr w Płocku. W pobliżu zlokalizowane są również park Rybaki i miejski ogród zoologiczny.

Na osiedlach takich jak Stare Miasto i Kolegialna obszary zieleni publicznej sąsiadują z historyczną zabudową. Osiedla wielorodzinne, takie jak Podolszyce Północ, Podolszyce Południe, Zielony Jar, Kochanowskiego oraz Łukasiewicza, mają dostęp do terenów zieleni położonych wśród zabudowy mieszkaniowej. Z kolei osiedle Skarpa posiada bezpośredni dostęp do zieleni usytuowanej na skarpach.

Natomiast osiedla wielorodzinne, takie jak Miodowa, Dworcowa i Międzytorze, nie dysponują większymi terenami zieleni urządzonej. Warto również podkreślić, że obszary zabudowy jednorodzinnej mają ograniczony dostęp do terenów zieleni.

Lewobrzeżna część miasta ma dostęp do zieleni głównie w rejonie rzeki Wisły. Jednocześnie osiedla jednorodzinne, takie jak Góry, Ciechomice i Pradolina Wisły, nie są wyposażone w odpowiednie tereny zieleni urządzonej.

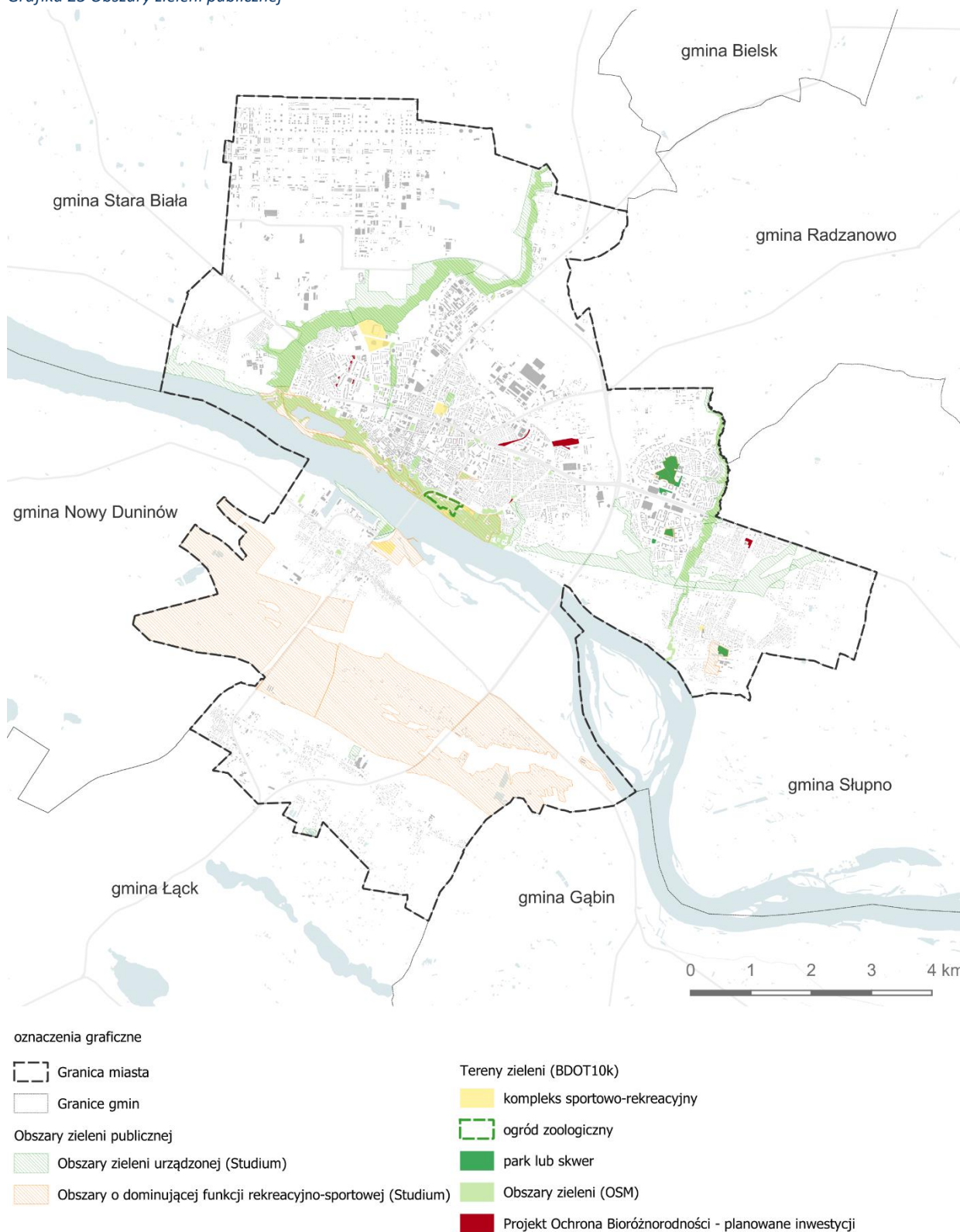
Obecna sieć terenów zielonych w mieście jest fragmentaryczna i niespójna. Niektóre obszary, cenne z punktu widzenia bioróżnorodności i krajobrazu – np. doliny rzek Brzeźnicy i Rosicy – pozostają niezagospodarowane i mało przyjazne do spędzania czasu wolnego.

Zgodnie z kierunkami rozwoju przestrzennego zawartymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka z 26 marca 2013 roku, przewidziano stworzenie pierścienia zieleni w prawobrzeżnej części miasta, łączącego doliny Brzeźnicy i Rosicy z terenami wzdłuż Wisły. Dodatkowo zaplanowano utworzenie ciągu zieleni wzdłuż alei Spacerowej, który połączy osiedle Łukasiewicza z osiedle Stare Miasto. W lewobrzeżnej części miasta przewiduje się powstanie terenów zieleni urządzonej w rejonie portu rzeczno-żeglarskiego oraz obszarów o funkcji rekreacyjno-sportowej w okolicach obiektu sportowego Stoczniowiec i na osiedlach Góry, Pradolina Wisły oraz Ciechomice.

Miasto posiada *opracowanie branżowe ukierunkowane na zazielenianie*, zgodnie z którym mają powstać nowe tereny zieleni, m.in. Park Międzytorze, który będzie zlokalizowany na około 4 ha, a także

szereg pomniejszych parków kieszonkowych i skwerów: skwer w Imielnicy, park linearny wzdłuż ul. Lachmana i 6 parków kieszonkowych w różnych częściach miasta.

Grafika 23 Obszary zieleni publicznej

Źródło: Gmina Miasta Płocka, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Uchwała Nr 656/XXXIII/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 26 marca 2013 roku, BDOT10k.

Przez Płock przebiega także wiele szlaków rekreacyjno-turystycznych takich jak m.in.:

- Szlak Książąt Mazowieckich – prowadzi przez miejscowości związane z panowaniem następców Konrada Mazowieckiego, na terenie Płocka na szlaku znajduje się Bazylika Katedralna Wniebowzięcia NMP (najstarsza katedra na Mazowszu),
- Szlak Mazowsze Chopina – szlak biegnie przez miejsca, które sławny kompozytor odwiedzał podczas swoich podróży,
- Europejski Szlak Gotyku Ceglanego – do obiektów na trasie znajdujących się w Płocku zaliczają się obiekty takie jak: Kościół pw. św. Dominika, Dom pod Trębami, Opactwo Pobenedyktyńskie i relikty zamku, budynek Towarzystwa Naukowego Płockiego, dawna kolegiata św. Michała („Małachowianka”), dawna baszta obronna, mur miejski (ul. Bielska 13),
- Szlak Skarbiec Mazowiecki – skupia szlaki turystyczne poświęcone obiektom sakralnym, Płock znajduje się na szlaku „Drewniane Skarby Mazowsza”, który prowadzi przez Kościół pw. św. Aleksego oraz na szlaku „Perły Mazowsza”, do którego zalicza się Katedra w Płocku i Opactwo Pobenedyktyńskie,
- Mazowiecka Droga św. Jakuba – na terenie Mazowsza szlak biegnie od Warszawy poprzez Modlin, Zakroczym, Czerwińsk, Wyszogród, Płock do Dobrzynia nad Wisłą,
- Szlak Mazowsze na Filmowo – pierwszy w Polsce szlak poświęcony turystyce filmowej.

Przez teren miasta przebiegają także szlaki rowerowe takie jak m.in.:

- Międzynarodowy Szlak Rowerowy EuroVelo R-2 – docelowo ma połączyć Galway z Moskwą,
- Ponadregionalny Szlak Wisły – biegnie brzegiem rzeki Wisła,
- Ponadregionalny zielony szlak VeloMazowia Nr 20 – prowadzi przez najatrakcyjniejsze tereny zachodniego Mazowsza.

W najbliższych latach planowane jest utworzenie nowego szlaku rowerowego „Blue Valley – Wiślanym Szlakiem”, który ma przebiegać przez cztery województwa: podkarpackie, lubelskie, mazowieckie i świętokrzyskie.

Wśród głównych atrakcji miasta należy wymienić zabytki i bogate dziedzictwo kulturowe Płocka. W sezonie turystycznym przez miasto kursuje Ciuchcia Tumska, stanowiąca niewątpliwą atrakcję dla dzieci, natomiast po rzece Wisła można odbyć rejs statkiem. Od Płocka do Włocławka rozciąga się Zalew Włocławski, który stwarza dobre warunki do uprawiania żeglarstwa. Ponadto miasto posiada dobre warunki do rozwoju turystyki aktywnej, dzięki obecności licznych szlaków pieszych, rowerowych, parków oraz okolicznych lasów. Z roku na rok popularność Płocka jako miejsca wartego odwiedzenia rośnie, o czym świadczą m.in. dane dotyczące liczby turystów odwiedzających obiekty kulturalne miasta. W latach 2019-2023 liczba turystów odwiedzających Muzeum Mazowieckie w Płocku wzrosła,

wynosząc 122 tys. w 2023 r. W tym czasie wzrosła także liczba odwiedzających Płocką Galerię Sztuki – w 2023 r. było to 13,1 tys. osób.

Według danych GUS na terenie miasta w 2023 r. funkcjonowało 14 obiektów noclegowych dysponujących łącznie 890 miejscami (obejmuje obiekty posiadające co najmniej 10 miejsc noclegowych). W latach 2019-2023 liczba udzielanych noclegów ogółem była zróżnicowana, na co wpływ miała pandemia COVID-19 – w 2020 r. odnotowano znacznie mniejszą liczbę noclegów niż w 2019 r. W 2023 r. udzielono 107 tys. noclegów, co było wartością wyższą niż w latach poprzednich. Także liczba korzystających z noclegów uległa zwiększeniu, wynosząc 57 tys. w 2023 r., co wskazuje na wzrost popularności Płocka jako miejsca atrakcyjnego dla turystów. W 2023 r. odnotowano także najwyższą liczbę turystów zagranicznych (9,1 tys.) na przestrzeni lat 2019-2023.

Liczba miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców była jednakże stosunkowo niska, gdyż wyniosła 8,0 w 2023 r. – znacznie mniej niż wskaźnik dla województwa mazowieckiego (12,1) i kraju (21,0). Także liczba turystów korzystających z noclegów na 1 000 mieszkańców była niska, wynosząc 511 w 2023 r., co było wartością mniejszą na tle województwa (1 137) oraz kraju (961).

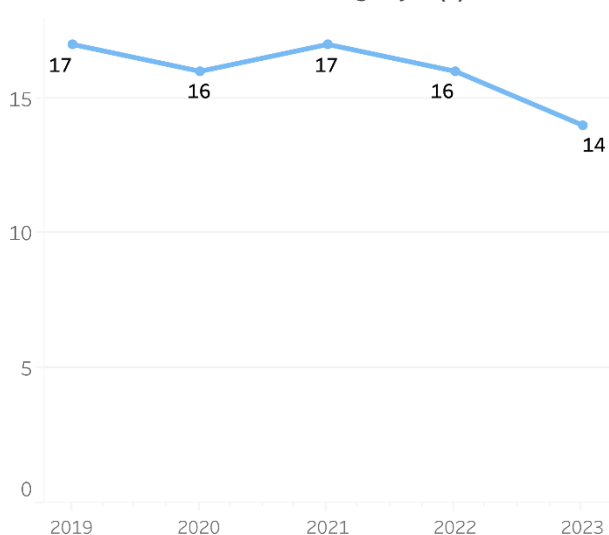
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych oblicza się dzieląc ogólną liczbę udzielonych noclegów przez liczbę wszystkich oferowanych miejsc noclegowych w poszczególnych dniach miesiąca, w ciągu których były one faktycznie udostępnione. W 2023 r. w Płocku stopień ten wyniósł 35,5%, co było wartością wyższą w porównaniu do lat poprzednich, lecz niższą na tle województwa i kraju, gdzie stopień ten osiągnął kolejno 44,7% i 40,5%. Dane te świadczą o niewykorzystanym potencjale turystycznym miasta.

Miasto Płock jest członkiem instytucji i organizacji zajmujących się promocją turystyki:

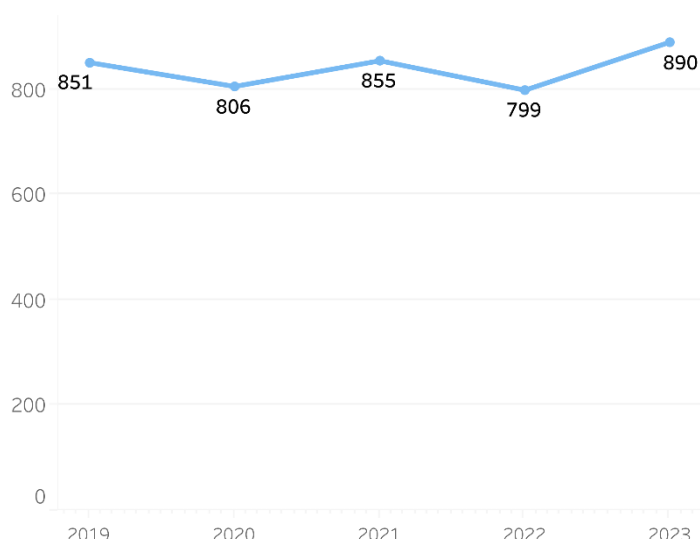
- Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna – odgrywa główną rolę w rozwoju sektora turystycznego na terenie miasta, skupia przedstawicieli płockiej branży turystycznej, władz samorządowych, instytucji kulturalnych i innych organizacji turystycznych. Organizacja prowadzi szereg działań promocyjnych z zakresu turystyki, jest organizatorem lub współorganizatorem wielu imprez na terenie miasta. Ponadto organizuje szkolenia i warsztaty dla przedstawicieli sektora turystycznego oraz współpracuje z wieloma innymi podmiotami wyższego i niższego szczebla. Prowadzi także informację turystyczną w Płocku,
- Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego – do jego celów należy rozwój świadomości kulturowej, obywatelskiej i narodowej, rozwój proekologicznej infrastruktury technicznej, podejmowanie przedsięwzięć z zakresu ekologii, turystyki, sportu czy kultury oraz organizacja wielu imprez kulturalnych,

- Stowarzyszenie Europejski Szlak Gotyku Ceglanego – zrzesza miasta, miejscowości, regiony, na obszarze których zlokalizowane są budowle gotyckie z cegły. Szlak prowadzi przez kilkaset budowli świeckich i sakralnych w Polsce, Niemczech i Danii,
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Płocku - w Płocku prowadzi Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego przy Oddziale Miejskim PTTK, w ramach którego dystrybuowane są opracowania, mapy i ulotki na temat miasta, oferowane są usługi przewodnickie oraz udzielana jest informacja turystyczna. Ponadto PTTK zajmuje się promocją i rozwijaniem różnych form turystyki oraz znakowaniem i utrzymaniem szlaków turystycznych.

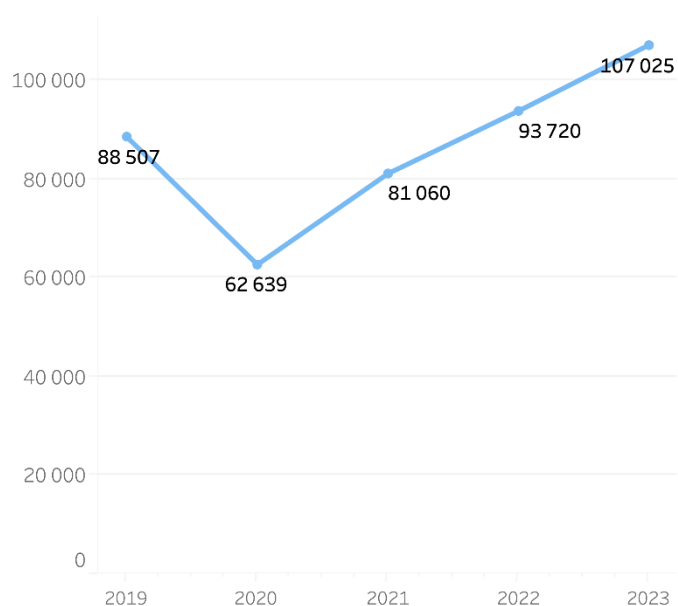
Liczba obiektów noclegowych (2)

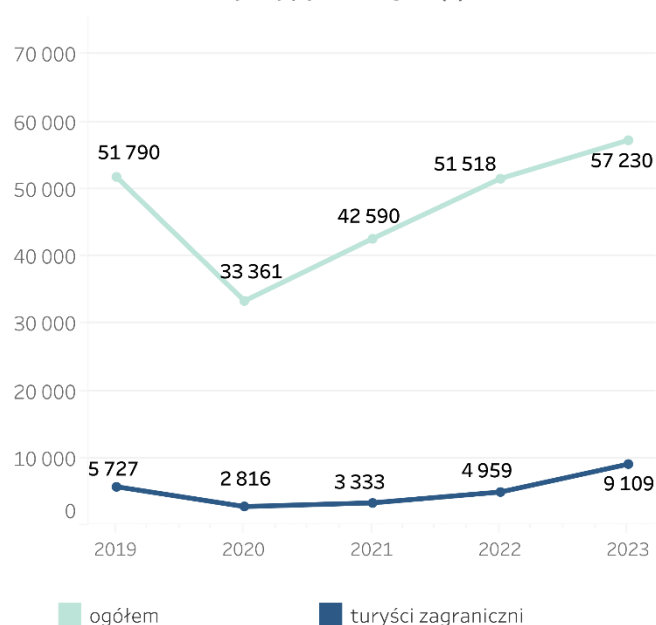
Liczba miejsc noclegowych (2)

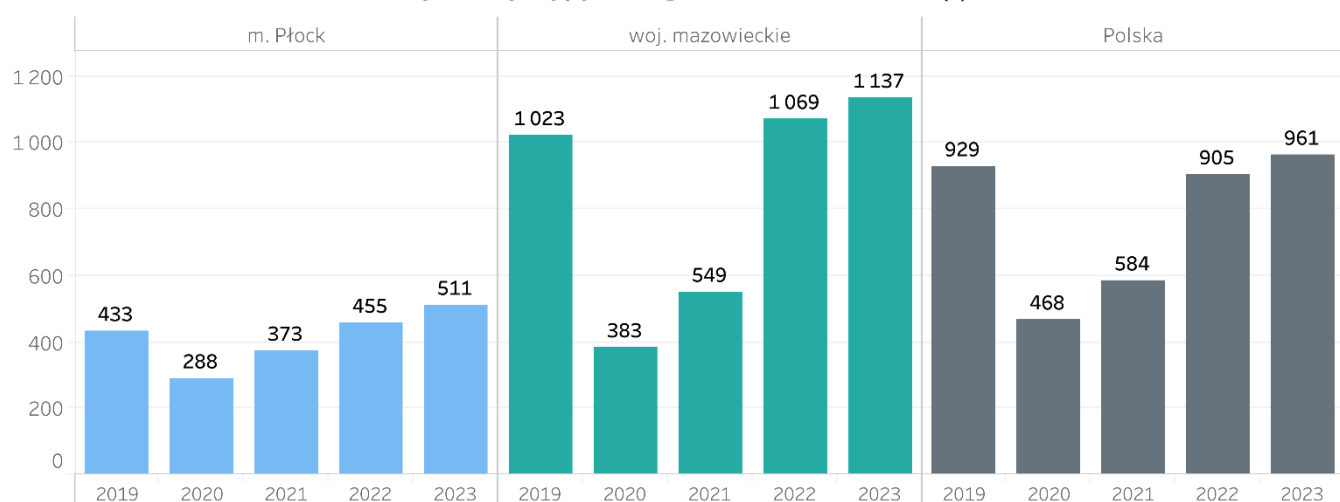
Udzielone noclegi ogółem (1)

Korzystający z noclegów (1)

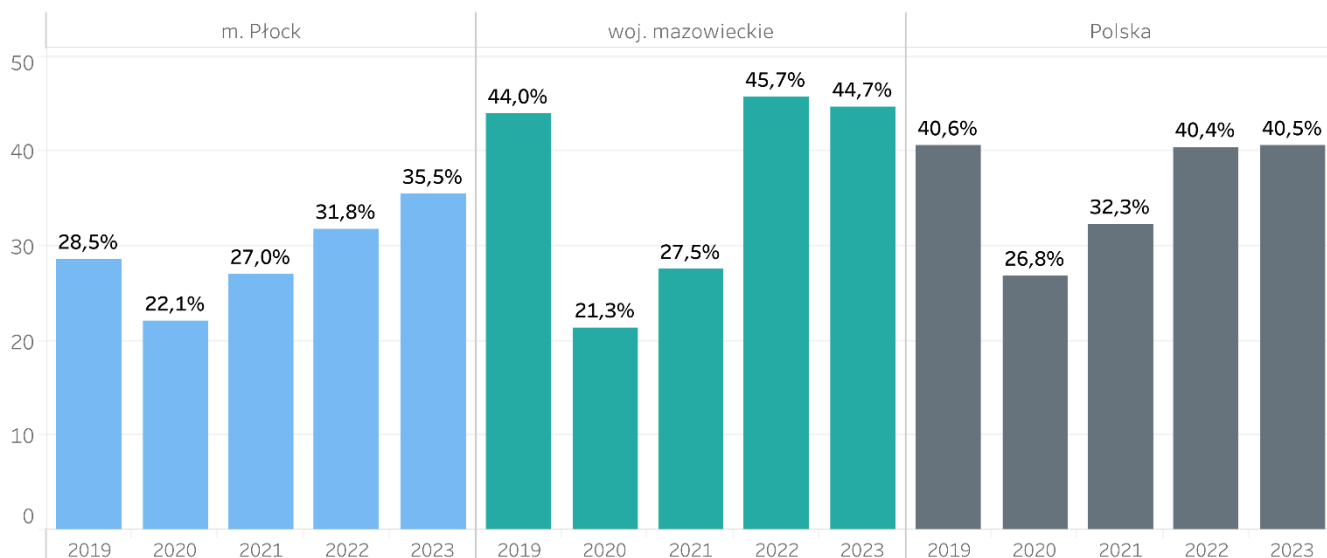

Turyści korzystający z noclegów na 1 000 mieszkańców (1)

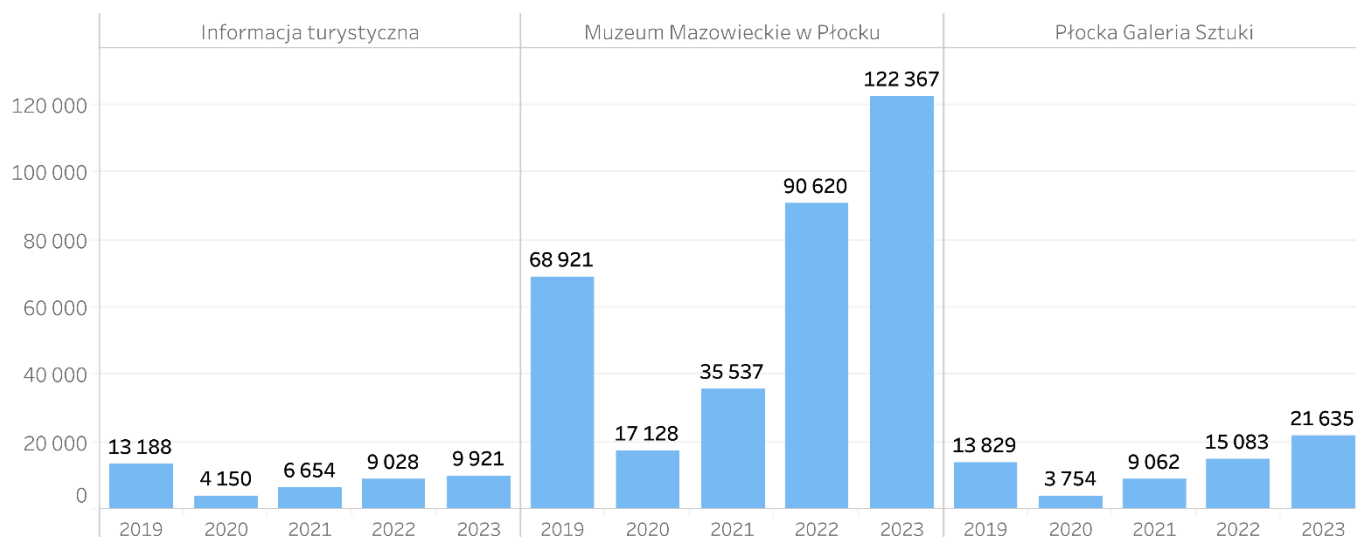

Źródło:
1 - GUS BDL

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (1)

Liczba odwiedzających wybrane obiekty (2)

Źródło:

1 - GUS BDL

2 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

6.9 Bezpieczeństwo

Jednym z elementów wpływających na atrakcyjność miasta jest poczucie bezpieczeństwa wśród jego mieszkańców. Podrozdział prezentuje najważniejsze dane dotyczące bezpieczeństwa publicznego, w tym drogowego, a także zagrożeń wynikających z uwarunkowań naturalnych.

W celu zapewnienia całodobowego i sprawnego przepływu informacji związanych z bezpieczeństwem na terenie Płocka powstało Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego (MCZK). Zadaniem jednostki jest przede wszystkim ostrzeganie mieszkańców i instytucji o różnego rodzaju zagrożeniach, m.in.: atmosferycznych, awariach sieci technicznych, utrudnieniach w ruchu drogowym. Pracownicy MCZK wykonywali analizy prognoz meteorologicznych, poziomu wód w rzekach, jakości powietrza, a także przyjmowali zgłoszenia od mieszkańców dotyczące awarii, usterek i innych sytuacji niebezpiecznych. W mieście działa także Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, spełniające podobne zadania co MCZK.

Miasto posiada *Miejski program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców Miasta Płocka na lata 2023-2026*, którego celem jest zapewnienie wysokiego poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom oraz utrzymanie zaufania do instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa.

Głównym podmiotem zapewniającym bezpieczeństwo na terenie miasta jest Komenda Miejska Policji w Płocku. Na koniec 2023 r. na terenie miasta służyło 294 policjantów. W 2023 r. policja odnotowała 2,2 tys. przestępstw na terenie Płocka – o 5,7% mniej w porównaniu do 2019 r., co świadczy o poprawiającym się stanie bezpieczeństwa publicznego. Na przestrzeni lat 2019- 2023 najwięcej przestępstw dotyczyło kradzieży, kradzieży z włamaniem oraz uszkodzenia mienia. Wykrywalność przestępstw pozostawała na podobnym poziomie – w 2023 r. wyniosła 71,9%.

Wyraźną poprawę bezpieczeństwa zauważa się w statystykach dotyczących zdarzeń w ruchu drogowym – w 2023 r. odnotowano 1 548 zdarzeń drogowych, o 17,4% mniej niż w 2019 r. Większość zdarzeń (96,4% w 2023 r.) stanowiły kolizje, których liczba wyniosła 1 493 w 2023 r. Liczba wypadków zmalała aż o 35,3%, wynosząc 55 w 2023 r. – na przestrzeni lat można zauważyć tendencję spadkową, co wskazuje na poprawę bezpieczeństwa drogowego. Główną przyczyną wypadków było najczęściej nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu oraz wysoka prędkość.

Utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa zajmuje się także Straż Miejska w Płocku. W latach 2019-2023 zauważa się systematyczny spadek liczby odbywanych patroli – w 2023 r. było to 2,3 tys., a więc o 23,7% mniej niż w 2019 r. Liczba przeprowadzonych kontroli pozostawała na zbliżonym poziomie, wynosząc 27,9 tys. w 2023 r. (o 4,0% mniej niż w 2019 r.). Liczba odnotowywanych wykroczeń była

zróżnicowana w poszczególnych latach – najwięcej odnotowano w 2022 r. (15,9 tys.), a najmniej w 2020 r. (9,7 tys.). Najwięcej odnotowanych wykroczeń dotyczyło bezpieczeństwa w komunikacji, obyczajności publicznej oraz aktów wandalizmu.

Liczba zgłoszeń od mieszkańców także była różna, wynosząc 6,2 tys. w 2023 r. – o blisko 10% mniej niż w 2019 r. Mieszkańcy najczęściej zgłaszali zdarzenia dotyczące ruchu drogowego oraz nieobyczajnych zachowań w miejscach publicznych. Warto wspomnieć, że na terenie miasta działa monitoring wizyjny (ponad 150 kamer) obsługiwany przez Zespół Monitoringu. W 2023 r. do Straży Miejskiej zgłoszono 539 zdarzeń nagranych na kamerach, które wymagały interwencji służb. Z roku na rok coraz mniej zdarzeń z monitoringu przekazywanych jest do służb, co świadczy o poprawiającym się poziomie bezpieczeństwa – monitoring spełnia także rolę prewencyjną.

W ramach poprawy bezpieczeństwa na 30 najbardziej uczęszczanych przystankach autobusowych funkcjonuje system monitoringu i komunikacji alarmowej, który jest obsługiwany przez pracowników Straży Miejskiej w Płocku. Operator systemu w czasie rzeczywistym obserwuje obraz z przystanków autobusowych i ich otoczenia. Ponadto przystanki te posiadają system S.O.S – osoba potrzebująca pomocy medycznej bądź będąca w stanie zagrożenia może skorzystać z przycisku S.O.S i połączyć się z operatorem.

W mieście działa także Rejonowe Płockie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (RP WOPR), którego celem jest udzielanie pomocy osobom poszkodowanym lub narażonym na niebezpieczeństwo na otwartych wodach. RP WOPR prowadzi także działalność edukacyjną z zakresu bezpieczeństwa, a także organizuje szkolenia specjalistyczne dla ratowników wodnych. W 2023 r. ze środków budżetu miasta dofinansowano specjalistyczny samochód dla RP WOPR.

Bezpieczeństwem zajmuje się również Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Płocku (PSP) wraz z trzema Jednostkami Ratowniczo-Gaśniczymi. W 2023 r. na wyposażeniu PSP znajdowało się 26 samochodów specjalnych, 8 samochodów ratowniczo-gaśniczych, 17 przyczep ze specjalistycznym sprzętem, 4 łodzie i inne sprzęty niezbędne do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Ponadto na terenie Płocka działają trzy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: Płock-Trzepowo (włączony do KSRG⁵²), Płock-Podolszyce i Płock Borowiczki (niewłączone do KSRG). W 2023 r. straż pożarna odnotowała 1 242 zdarzenia – o 9,8% mniej niż w 2019 r. W analizowanym okresie najwięcej zdarzeń odnotowano w 2021 r. (1 908). Wśród zdarzeń dominowały miejscowe zagrożenia, które stanowiły ponad 70% wszystkich incydentów – w 2023 r. ich liczba wyniosła 911 (o 7,7% mniej niż w 2019 r.).

⁵² Krajowy system ratowniczo-gaśniczy.

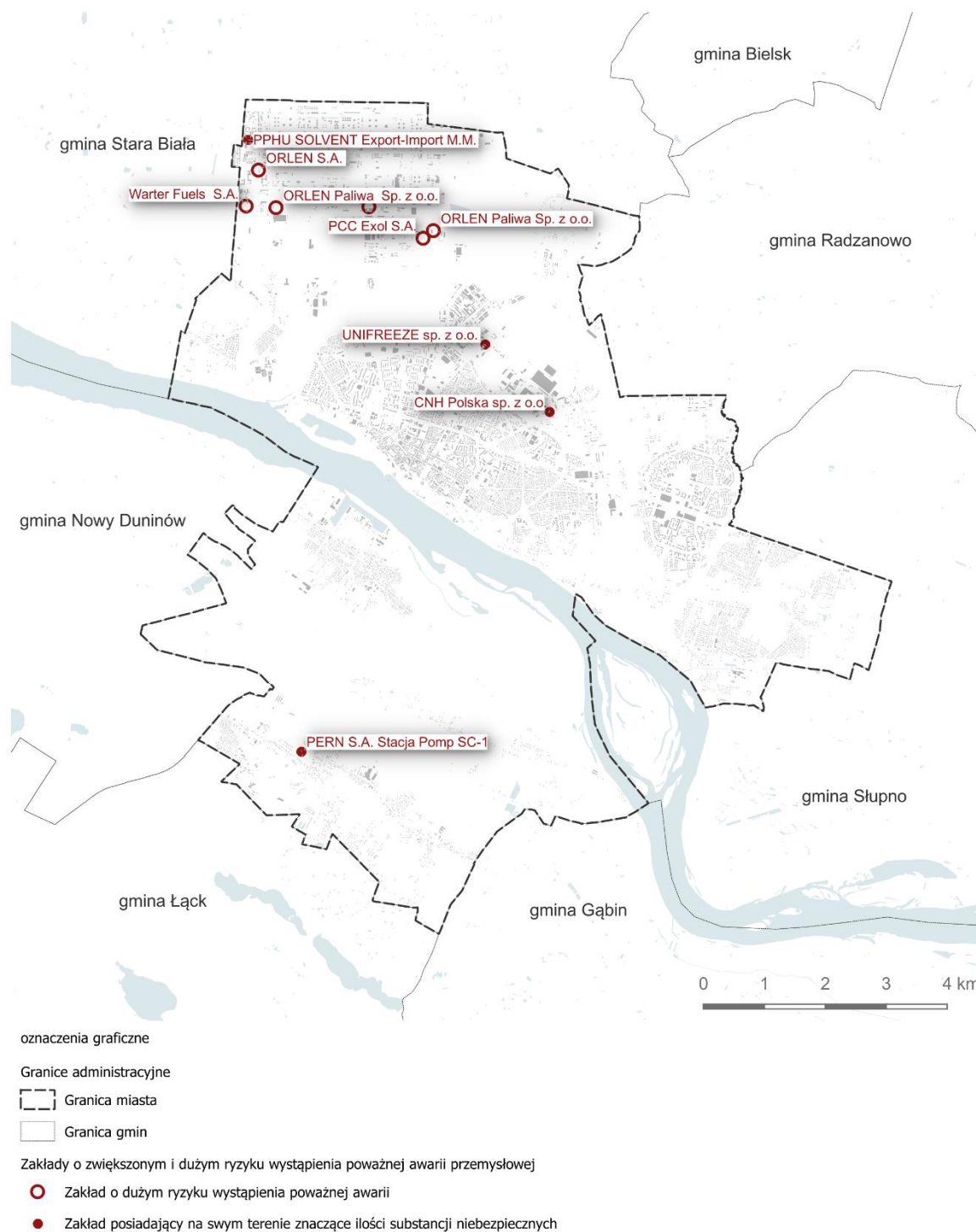
Liczba zdarzeń wymagająca udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła 11 w 2023 r., co było wartością niższą od tej notowanej w województwie mazowieckim (13) i kraju (13). Świadczy to o stosunkowo wysokim poziomie bezpieczeństwa, pomimo uwarunkowań miasta i jego specyfiki gospodarczej – na terenie miasta Płock zlokalizowany jest jeden z największych koncernów naftowych w kraju, w mieście działalność prowadzi także wiele zakładów przemysłowych. Do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zalicza się:

- ORLEN S.A. Zakład Produkcyjny w Płocku, ul. Chemików 7,
- Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Płocku, ul. Chemików 7,
- Orlen Paliwa Sp. z o.o. Terminal Gazu Płynnego w Płocku, ul. Długa 1,
- PCC Exol S.A. w Płocku, ul. Długa 14,
- WARTER FUELS S.A. w Płocku, ul. Chemików 5,
- UNIFREEZE Sp. z o.o. w Płocku, ul. Targowa 1,
- Wodociągi Polskie Sp. z o.o. w Płocku, ul. Górna 56B,
- PPHU KORCHEMIA Krzeszewski i Sp. k. Sp. j. w Płocku, ul. Sierpecka 1K,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „MARK-GAZ” Rozlewnia Gazu i Stacja LPG w Płocku, ul. Kolejowa 48,
- Przedsiębiorstwo Gazyfikacji Bezprzewodowej „ZALGAZ” Gostomscy J.G.E. Sp. J. w Bronowie-Zalesiu (Gmina Stara Biała),
- PERN S.A. ul. Wyszogrodzka 133 – baza surowcowa w Miszewku Strzałkowskim (Gmina Stupno).

Wymienione zakłady w przypadku poważnej awarii mogą stwarzać zagrożenie dla środowiska naturalnego i mieszkańców miasta. Łącznie na terenie miasta funkcjonuje około 20 zakładów przerabiających, używających lub magazynujących substancje chemiczne (m.in. produkty ropopochodne, gaz propan-butan, chlor, amoniak). Warto podkreślić, że zagrożeniem dla Płocka są także Zakłady Azotowe we Włocławku, gdyż w przypadku odpowiednich warunków mogą spowodować wysoką emisję chloru i amoniaku, która będzie odczuwalna przez mieszkańców Płocka⁵³.

⁵³ Ocena stanu bezpieczeństwa miasta Płocka w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2023 rok, str. 2.

Grafika 24 Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie.

Przy północnej granicy miasta funkcjonuje stacja kolejowa Płock-Trzepowo, na której odprawiane są pociągi z produktami naftowymi pochodzącymi z ORLEN. Na trasie Płock-Gostynin-Kutno przewożony jest także amoniak. Odległość torów kolejowych od dużych osiedli często nie przekracza 50-100 m, co w razie wycieku z pociągów towarowych stwarza zagrożenie dla okolicznych mieszkańców. Ponadto z uwagi na rozwój infrastruktury drogowej duże znaczenie ma także ruch tranzytowy przebiegający przez miasto – wiele pojazdów przewozi substancje niebezpieczne do poszczególnych zakładów przemysłowych.

Wśród zagrożeń naturalnych największe niebezpieczeństwo dla miasta stwarzają powodzie występujące ze strony rzeki Wisła, która dzieli miasto na północną i południową część. W *Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły* wskazano, że zagrożenie powodziowe obejmuje głównie lewobrzeżną część miasta (około 2/3 południowej części miasta). Płock jest zagrożony zimową powodzią zatorową – najpoważniejsze tego typu wydarzenie miało miejsce w styczniu 1981 r., gdzie nastąpiła konieczność ewakuacji ponad 14 tys. mieszkańców⁵⁴.

⁵⁴ Plan adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Płocka do 2030 roku, str. 106.

Grafika 25 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

W *Programie Ochrony Środowiska dla miasta Płocka na lata 2023-2027* zaznaczono, że postępujące zmiany klimatu mogą zwiększać ryzyko występowania lokalnych podtopień. Jako jedno z zagrożeń przytoczony dokument wskazuje niedostosowanie miasta do pojawiających się ekstremalnych zjawisk pogodowych. Wśród kierunków interwencji zdefiniowanych w *Programie* znalazło się przeciwdziałanie powodzi i jej skutkom oraz suszy i jej skutkom poprzez m.in.: rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, budowę, rozbudowę i modernizację zbiorników retencyjnych i zwiększanie powierzchni terenów zielonych.

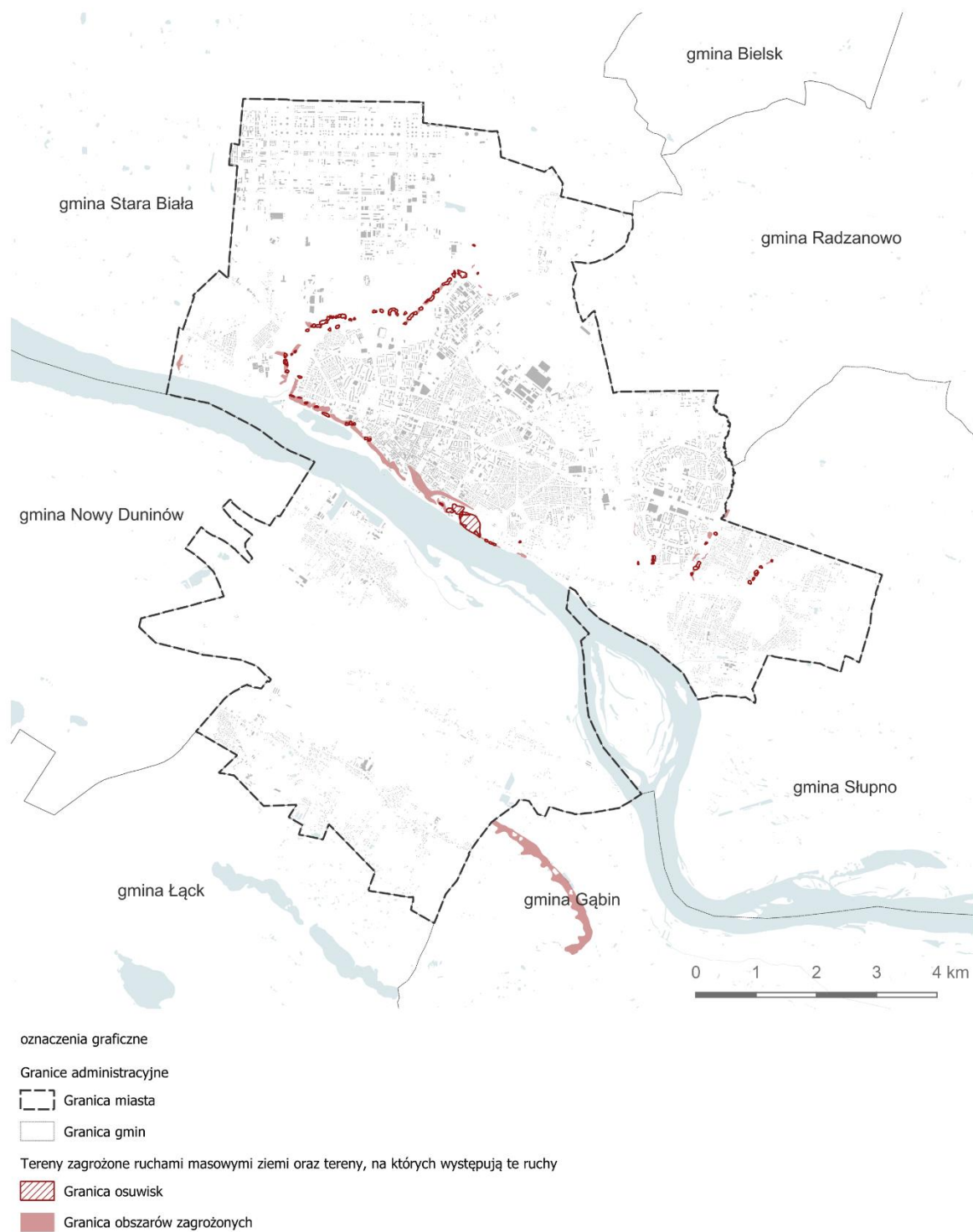
Według *Planu przeciwdziałania skutkom suszy* Płock jest zagrożony wystąpieniem suszy:

- atmosferycznej – w stopniu ekstremalnym (IV klasa),
- rolniczej – w stopniu ekstremalnym (IV klasa),
- hydrologicznej – w stopniu umiarkowanym (II klasa),
- hydrogeologicznej – w stopniu słabym (I klasa).

Według łącznego zagrożenia suszą obszar miasta zagrożony jest wystąpieniem suszy w stopniu silnym. Determinuje to konieczność podjęcia działań ograniczających negatywne skutki suszy.

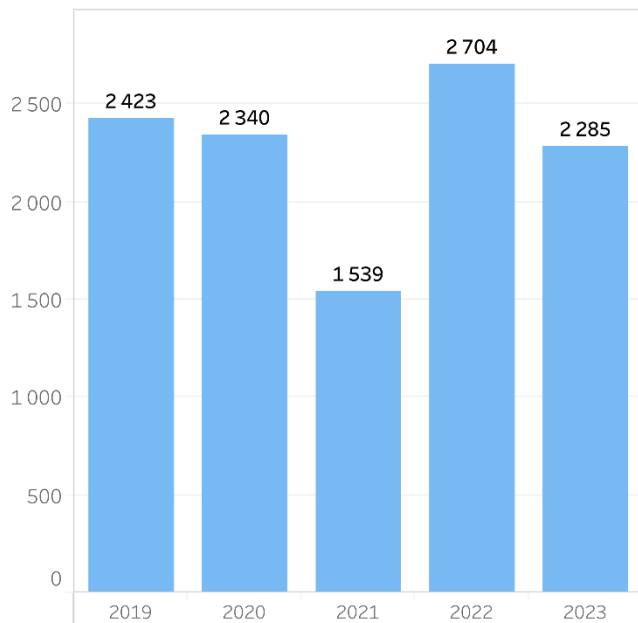
Miasto posiada *Plan adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Płocka do 2030 roku*, którego nadrzędnym celem jest poprawa bezpieczeństwa, jakości życia mieszkańców, a także funkcjonowania sektorów miasta w sytuacji ekstremalnych zdarzeń pogodowych. Przytoczony dokument wskazuje, że głównymi zagrożeniami klimatycznymi dla Płocka jest m.in.: wzrost częstotliwości fal upałów, zjawisko miejskiej wyspy ciepła, występowanie deszczy nawalnych, powodzi, osuwisk oraz zanieczyszczenia powietrza.

Grafika 26 Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy

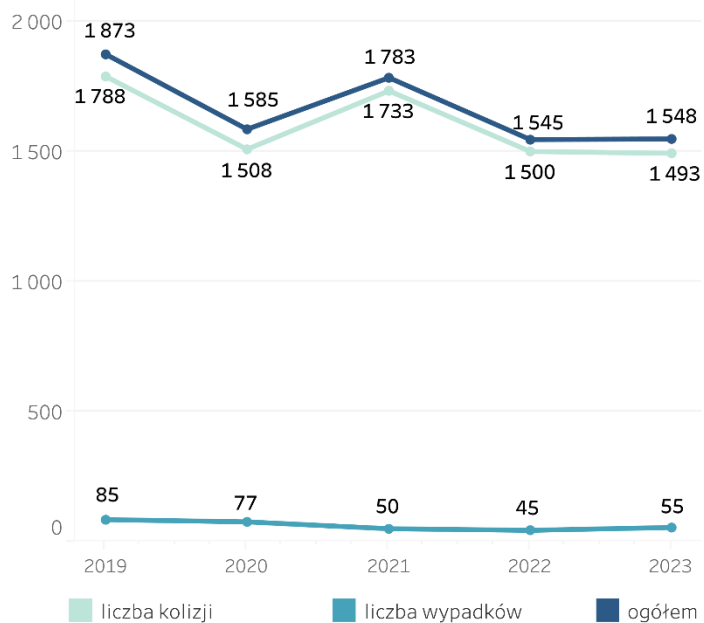

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny.

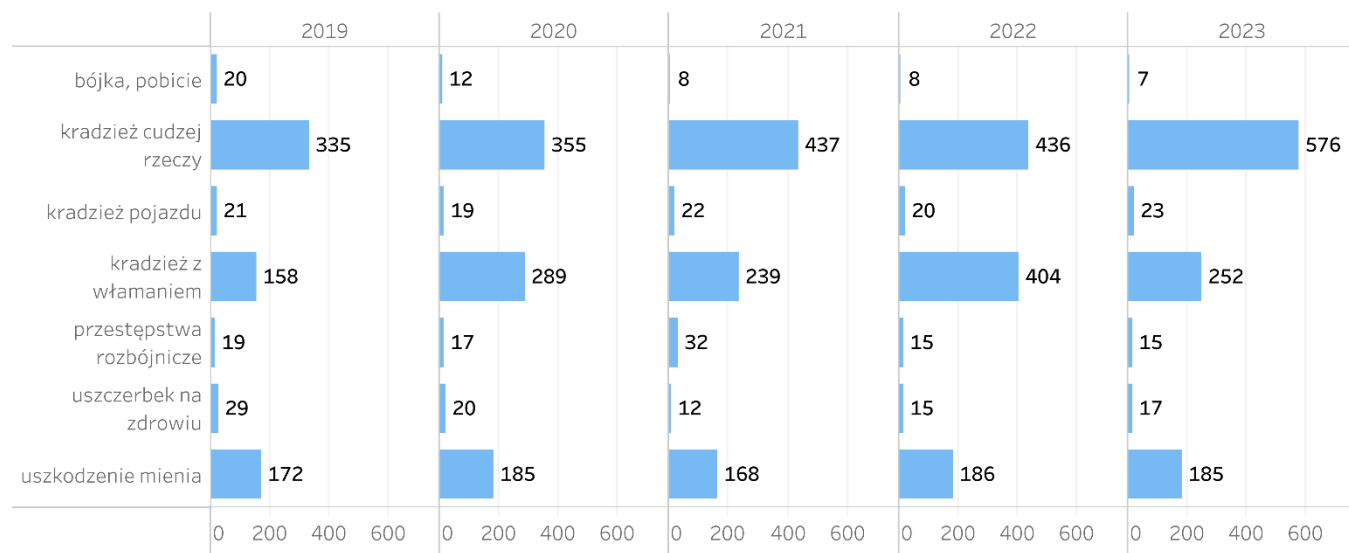
Liczba wykroczeń odnotowanych przez policję na terenie miasta (1)

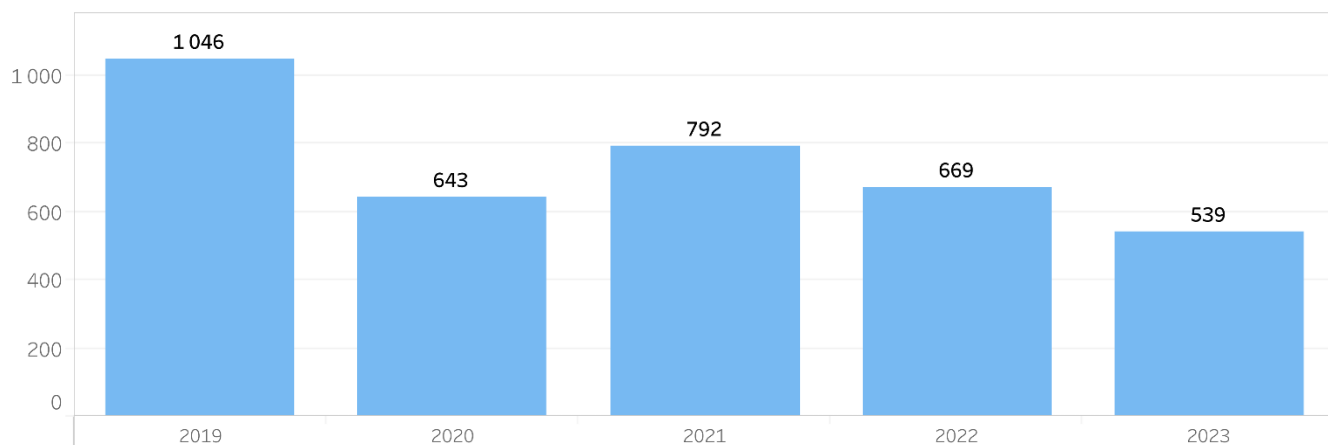
Liczba zdarzeń w ruchu drogowym (2)

Przestępstwa według wybranych kategorii (1)

Liczba zdarzeń rejestrowanych przez monitoring wizyjny wymagających interwencji służb (2)

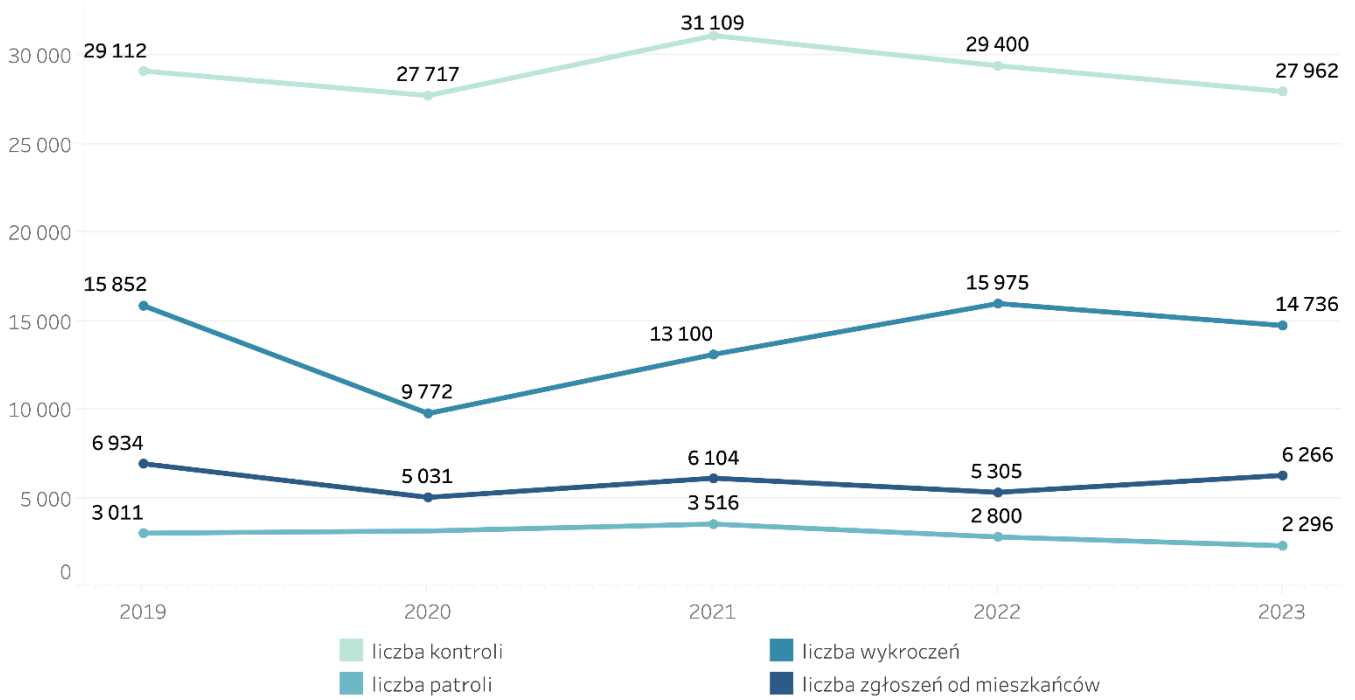

Źródło:

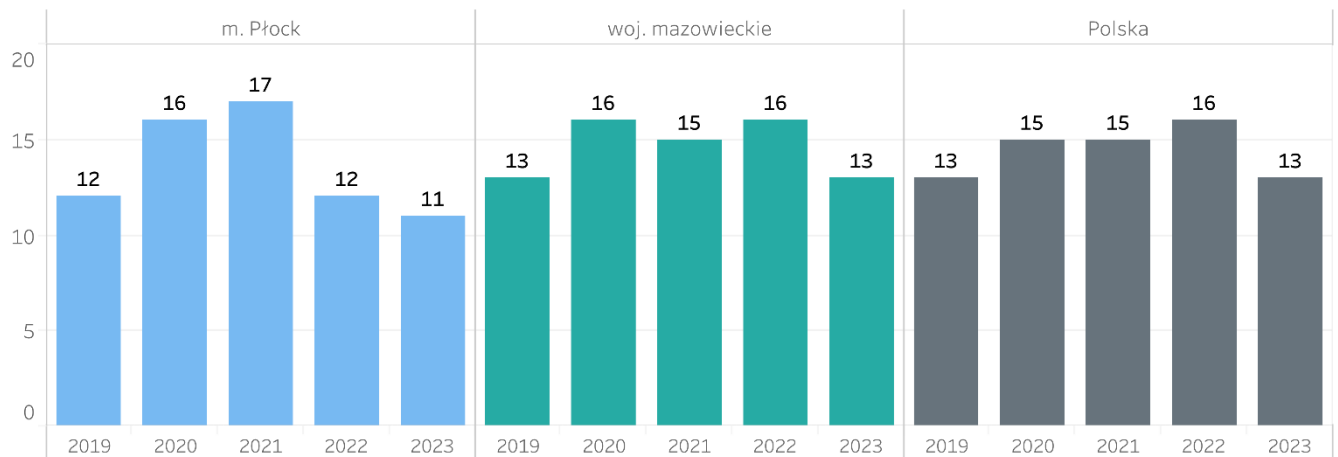
1 - dane Komendy Miejskiej Policji w Płocku

2 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

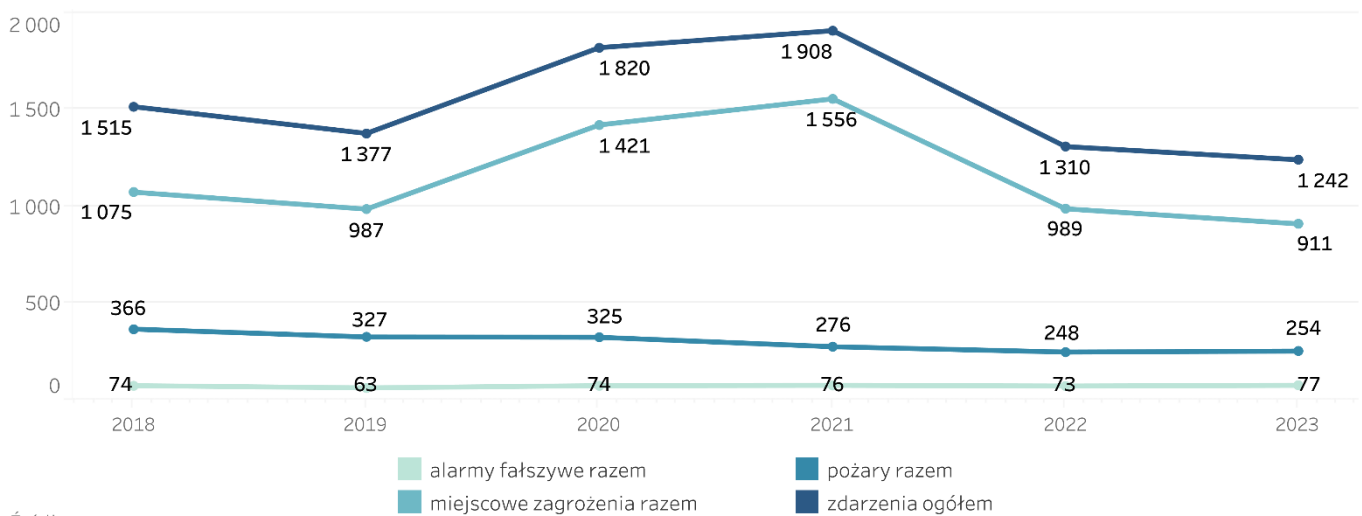
Straż Miejska - statystyki (1)

Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1 000 ludności (2)

Liczba zdarzeń odnotowanych przez straż pożarną na terenie miasta (2)

Źródło:

1 - raporty o stanie Gminy Miasto Płock za lata 2019-2023

2 - GUS BDL

6.10 Ochrona środowiska

Aspekty omawiane w niniejszym podrozdziale dotyczą stanu środowiska naturalnego, jakości wód powierzchniowych i podziemnych, a także jakości powietrza. Obejmują także obowiązujące na terenie miasta formy ochrony przyrody oraz akty prawne, które wpływają na zagospodarowanie przestrzeni miasta.

Akty prawne

Program ochrony środowiska:

- Podstawowym celem programu ochrony środowiska jest zapewnienie równowagi między rozwojem przestrzennym a ochroną zasobów przyrodniczych, w tym wód powierzchniowych i podziemnych, gleb oraz powietrza. Dokument precyzuje, że lokalizacja uciążliwych dla środowiska inwestycji, takich jak składowiska odpadów czy zakłady utylizacyjne, powinna być zakazana w sąsiedztwie cieków wodnych i terenów cennych przyrodniczo. Wskazano również na konieczność ścisłej ochrony gleb klasy I-III, których przekształcanie w tereny inwestycyjne powinno być ograniczone do przypadków uzasadnionych strategicznie. Konkretnie zalecenia obejmują:
 - Zakaz lokalizacji składowisk i zakładów utylizacji odpadów w pobliżu cieków wodnych.
 - Utrzymanie buforowych obszarów ochronnych wokół wód powierzchniowych i podziemnych, w celu zapobiegania ich zanieczyszczeniu.
 - Wprowadzenie ścisłych norm dotyczących gospodarki ściekowej i zapobiegania zanieczyszczeniom gleby oraz wód gruntowych.
- Program ten wskazuje także na potrzebę zintegrowanej gospodarki wodno-ściekowej, mającej na celu zapobieganie zanieczyszczeniom zasobów wodnych, co jest szczególnie ważne w kontekście usytuowania miasta Płock nad Wisłą. W rezultacie, zalecenia te przekładają się na konieczność uwzględnienia szczegółowych analiz środowiskowych przy planowaniu nowych inwestycji i infrastruktury technicznej.

Program ochrony przed hałasem:

- Rekomendacje dotyczące ograniczenia uciążliwości hałasowej obejmują wprowadzenie technicznych i naturalnych barier akustycznych, takich jak ekrany dźwiękochłonne i pasy zieleni izolacyjnej. Na podstawie "Strategicznej mapy hałasu" z 2022 roku, zidentyfikowano obszary, w których hałas drogowy, kolejowy i przemysłowy przekracza dopuszczalne normy, co wymaga wdrożenia rozwiązań mających na celu redukcję hałasu. Szczegółowe zalecenia obejmują:

- Zastosowanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych dróg oraz terenów przemysłowych, jako naturalnych barier dźwiękowych. Jest to preferowane rozwiązanie, które ma również walory estetyczne.
- Budowa ekranów akustycznych w miejscach, gdzie zieleni nie jest wystarczająca lub możliwa, zwłaszcza wzdłuż dróg szybkiego ruchu i linii kolejowych.
- Ciche nawierzchnie: Zaleca się wprowadzenie nowoczesnych technologii redukujących hałas drogowy poprzez stosowanie specjalnych nawierzchni, szczególnie na odcinkach o dużym natężeniu ruchu.

Mapa hałasu:

- W kontekście ochrony klimatu akustycznego miasta, strategiczna mapa hałasu stanowi podstawowe narzędzie planistyczne, pozwalające na identyfikację obszarów o przekroczonych dopuszczalnych normach hałasu. Dokument ten wskazuje na konieczność rozważenia lokalizacji nowych obiektów inwestycyjnych oraz modernizacji infrastruktury drogowej w taki sposób, aby minimalizować uciążliwość akustyczną. Zalecenia te obejmują:
 - Lokalizowanie terenów przemysłowych z dala od zabudowy mieszkalnej, tak aby zminimalizować uciążliwość hałasu w strefach mieszkalnych.
 - Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej w celu zmniejszenia hałasu generowanego przez ruch drogowy, z uwzględnieniem środków zarządzania ruchem, takich jak ograniczenia prędkości na wybranych odcinkach dróg.

Plan urządzenia lasu:

- W dokumencie podkreślono rolę lasów jako kluczowego elementu struktury ekologicznej miasta. Rekomendacje dotyczące ochrony lasów obejmują zakaz przekształcania gruntów leśnych na inne cele oraz ochronę ich funkcji przyrodniczych i rekreacyjnych. Istotne jest również zachowanie ciągłości ekosystemów leśnych, co pozwoli na utrzymanie bioróżnorodności oraz zminimalizowanie fragmentacji terenów zielonych w mieście. Szczegółowe zalecenia obejmują:
 - Zachowanie naturalnych korytarzy ekologicznych, które zapewniają migrację gatunków oraz stanowią integralną część ochrony bioróżnorodności.
 - Zakaz zabudowy terenów leśnych, który ma na celu ochronę przyrodniczych funkcji lasów oraz zapewnienie zrównoważonego użytkowania terenów zielonych.

Ochrona terenów rolniczych i krajobrazu:

- W dokumencie zwrócono szczególną uwagę na ochronę gruntów rolnych, zwłaszcza tych o najwyższej wartości (klasy I-III), które powinny być objęte ścisłą ochroną przed zabudową.

Wprowadzenie tych rekomendacji do planów zagospodarowania przestrzennego ma na celu zachowanie charakteru terenów rolniczych oraz ich potencjału produkcyjnego. Dodatkowo, ochrona krajobrazu kulturowego Płocka obejmuje zalecenia dotyczące minimalizacji rozproszonej zabudowy, która mogłaby zaburzać historyczny układ przestrzenny miasta.

- W kontekście ochrony zasobów przyrodniczych, zidentyfikowano potrzebę utworzenia stref ochronnych w obrębie zlewni wodnych, co pozwoli na zabezpieczenie obszarów podmokłych i dolin rzecznych przed nadmiernym zagospodarowaniem. Utrzymanie takich stref, wraz z pasmami zieleni wzdłuż cieków wodnych, ma kluczowe znaczenie dla zachowania naturalnej retencji wodnej oraz ochrony przed powodzią.

Strefy ochronne

- Dla skutecznej ochrony środowiska w Płocku kluczowe znaczenie mają strefy ochronne:
 - Strefy ochrony sanitarnej wokół cmentarzy: na tych obszarach obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studni, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych.
 - Strefy ochrony dolin rzecznych: wzdłuż Wisły i Brzeźnicy wyznaczono obszary zagrożone osuwiskami i innymi ruchami masowymi. Tereny te powinny być objęte ograniczeniami budowlanymi, aby zminimalizować ryzyko osunięć ziemi oraz degradacji zboczy.

Jako akt prawny mający wpływ na środowisko należy także wskazać audyt krajobrazowy dla województwa, opisany we wcześniejszych punktach niniejszego rozdziału.

Uwarunkowania środowiskowe

Pod względem fizycznogeograficznym Płock położony jest w obrębie czterech mezoregionów: Kotliny Płockiej, Równiny Urszulewskiej, Kotliny Warszawskiej oraz Wysoczyzny Płońskiej. Na terenie miasta zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000:
 - SOO Uroczyska Łąckie PLH140021 obejmuje kompleks lasów, bagien i wód we wschodniej części Gostyńskiego-Włocławskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny, obszar jest oparty o 5 rezerwatów przyrody,
 - SOO Kampinoska Dolina Wisły PLH140029 obejmuje swoimi granicami dolinę Wisły pomiędzy Warszawą a Płockiem, na którym rzeka zachowała swój najpiękniejszy, naturalny odcinek na terenie Mazowsza,
 - OSO Dolina Środkowej Wisły PLB140004 – stanowi jeden z fenomenów przyrodniczych na skalę europejską z uwagi na zachowane fragmenty lasów łęgowych wierzbowo-topolowych, które są współcześnie rzadko spotykane oraz ze względu na obecność znacznych powierzchni porośniętych nadrzecznymi zaroślami wierzbowymi,
- Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu - położony na terenie powiatów płońskiego, płockiego i sochaczewskiego oraz miasta Płock, obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, które spełniają także funkcje turystyczno-wypoczynkowe,
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:
 - Jar rzeki Brzeźnicy - powołany w celu ochrony cennego krajobrazu przyrodniczego zlokalizowanego w obrębie rzeki Brzeźnica,
 - Jar rzeki Rosicy – powołany w celu ochrony cennego krajobrazu przyrodniczego znajdującego się w obrębie rzeki Rosica,
- Otulina Gostyńskiego-Włocławskiego Parku Krajobrazowego - obejmuje niewielkie południowo-zachodnie fragmenty miasta,
- Pomniki przyrody – na terenie miasta znajdują się drzewa i jeden głąz objęty ochroną przyrodniczą (łącznie 35 obiektów).

Korytarze ekologiczne stanowią kluczowy element struktury środowiskowej, umożliwiające zachowanie różnorodności biologicznej i prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym. Przez Płock przebiegają trzy istotne korytarze ekologiczne: wzdłuż rzeki Wisły - Dolina Dolnej Wisły, w południowej części miasta - Lasy Włocławsko-Gostyńskie oraz Dolina Wisły-Kampinoska.

Tereny rolne klas I–III, które obejmują gleby o najwyższej jakości rolniczej, zlokalizowane są głównie wzdłuż ulicy Bartoszewskiego oraz na terenie Winiar, co podkreśla znaczenie tych terenów dla potencjału produkcji rolniczej w regionie. Na lewym brzegu Wisły, wzdłuż drogi nr 575 (ul. Dobrzykowska), również znajdują się wysokiej jakości grunty rolne, stanowiące część rolniczego krajobrazu miasta. Grunty leśne zlokalizowane są głównie na lewym brzegu Wisły oraz w dolinie tej rzeki, a także w okolicach ujścia Rosicy i przy granicy miasta z miejscowością Cekanowo (gmina Słupno), co sprzyja ochronie lokalnych ekosystemów leśnych i wodnych.

Teren miasta cechuje się zróżnicowaną budową geologiczną – występuje tu wiele różnych rodzajów gleb takich jak m.in.: czarne ziemie, gleby brunatne, gleby płowe, gleby bielicoziemne. Gospodarka rolno-ogrodnicza prowadzona jest przede wszystkim na obrzeżach miasta. Na terenie miasta w 2024 r. uprawiane były głównie rośliny takie jak: kukurydza (207 ha), pszenżyto ozime (192 ha) wiśnia i czereśnia (141 ha) rzepak ozimy (135 ha), jęczmień ozimy (86 ha), mieszanki zbożowe (83 ha)⁵⁵.

Wśród surowców naturalnych na terenie miasta występują cztery złoża ceramiki budowlanej, piasków oraz żwirów: Góry I (złożę szczegółowo rozpoznane), Lisia II (eksploatacja zaniechana), Płock-Lisia (eksploatacja zaniechana) i Rej. Dzierżązna (złożę wstępnie rozpoznane)⁵⁶.

Płock położony jest w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły. Nadrzędnym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarki wodnej są *Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (II aktualizacja)* – w tym przypadku *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*. W poniższej tabeli zawarto zestawienie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie miasta. Wspomniany dokument zawiera ponadto szczegółowe informacje na temat m.in. działań podstawowych i uzupełniających przypisanych do każdej JCWP.

Na terenie Płocka znajduje się 7 JCWP, z czego 6 cechuje się złym stanem ogólnym. Najwięcej z nich to potoki lub strumienie nizinne piaszczyste.

Tabela 4 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie miasta

Kod JCWP	Nazwa	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny
RW200021275999	Wisła od Narwi do zb. Włocławek	Wielka rzeka nizinna/naturalna część wód	Zły	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW200021275999	Zb. Włocławek	Zbiornik reolimniczny/silnie zmieniona część wód		słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW20001027529	Brzeźnica	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód		umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny dobry

⁵⁵ Ekofizjografia dla miasta Płock, str. 55.

⁵⁶ Jw., str. 20.

Kod JCWP	Nazwa	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny
RW20001027389	Rosica			zły stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW20001027369	Słupianka			umiarkowany stan ekologiczny
RW200010275689	Wierzbica			stan chemiczny dobry
RW2000102734899	Wielka Struga		Brak danych	

Źródło: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Płock zlokalizowany jest w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych, cechujących się dobrym stanem ogólnym.

Tabela 5 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie miasta

Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW200047	Dobry	Dobry	Dobry	Zagrożona ilościowo
GW200048	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona

Źródło: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Ważnym dokumentem dotyczącym gospodarki wodnej jest również *Plan zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza Wisły*. Według zawartych w nim informacji zagrożenie powodziowe na terenie miasta związane jest z obecnością Wisły i jej dopływów. Wspomniany plan zawiera mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego, które obejmują trójstopniową ocenę ryzyka dotyczącą prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi: 0,2%, 1% i 10%. Zagrożenie 10% jest stosunkowo wysokie (występuje raz na 10 lat) – w Płocku obejmuje tereny wałów przeciwpowodziowych oraz fragmenty przy ujściu Rosicy do Słupianki i Słupianki do Wisły, które nie są chronione wałami. Zagrożenie 1% (raz na 100 lat) i 0,2% (raz na 500 lat) występuje na tych samych terenach co częstsze zagrożenie powodziowe.

Zanieczyszczenia powietrza

W obszarze środowiskowym ważną kwestią jest jakość powietrza, która w ostatnich latach uległa poprawie. W mieście zlokalizowane są dwie stacje pomiarowe należące do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska: przy ul. Królowej Jadwigi i ul. Reja. Według danych przedstawionych w raporcie dotyczącym stanu jakości powietrza w województwie mazowieckim za lata 2019-2023 stężenie roczne PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzopirenu w pyłe PM₁₀ uległy zmniejszeniu w analizowanym okresie. W 2023 r. średnia roczna stężenia pyłów PM₁₀ i PM_{2,5} nie przekraczała ustalonych polskich norm. Biorąc pod uwagę normy rekomendowane przez WHO średnia roczna stężenia PM₁₀ nie powinna przekraczać 15 µg/m³, natomiast PM_{2,5} - 5 µg/m³. Oznacza to, że bardziej restrykcyjne normy proponowane przez WHO były znacznie przekraczane w ostatnich pięciu latach.

Tabela 6 Średnia roczna stężeń wybranych zanieczyszczeń powietrza w latach 2019-2023 (stacja 1 – ul. Królowej Jadwigi, stacja 2 – ul. Reja)

		Stacja	2019	2020	2021	2022	2023
PM10	Średnia roczna (norma 40 µg/m³)	1	22,1	19,4	23,2	22,1	19,3
		2	25,1	22,6	22,6	21,5	18,0
B(a)P(PM10)	Średnia roczna (norma 0,001 µg /m³)	1	0,004	0,004	0,004	0,004	0,003
		2	-	-	-	-	-
PM2,5	Średnia roczna (norma 20 µg/m³)	1	17,7	15,3	17,2	15,9	14,3
		2	18,3	15,3	17,4	14,2	12,1

Źródło: Pięcioletnia ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za lata 2019-2023

Od 2018 r. Miasto Płock prowadzi także własne pomiary jakości powietrza – stacja pomiarowa znajduje się przy ul. Łukasiewicza. Na obszarze miasta zlokalizowanych jest 10 mierników, z czego 3 w strefie przemysłowej. Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza zalicza się emisję pochodzącą z sektora komunalnego – głównie z domów i bloków mieszkalnych. Tzw. niska emisja bierze się przede wszystkim z użytkowania przestarzałych kotłów na paliwo konwencjonalne oraz słabej jakości paliwa. W mniejszym stopniu powietrze zanieczyszczane jest przez sektor transportu i przemysłu.

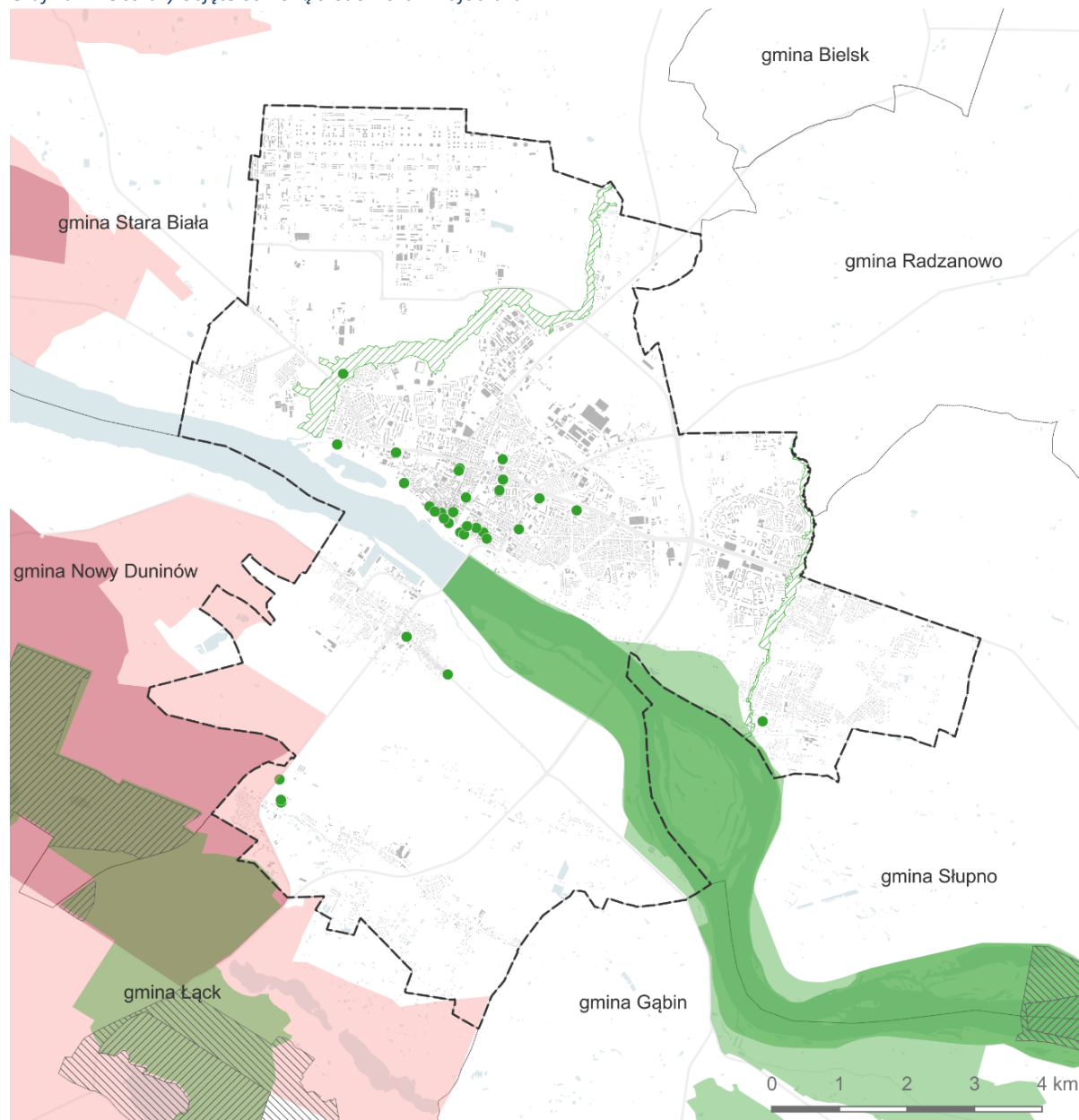
Według danych GUS w 2023 r. na terenie Płocka z zakładów szczególnie uciążliwych wyemitowano 6,6 mln ton zanieczyszczeń gazowych – o 15,1% mniej w porównaniu do 2019 r. Emisja zanieczyszczeń pyłowych zmalała o 46,4% w latach 2019-2023, wynosząc 184 tony w 2023 r. Zdecydowana większość zanieczyszczeń zostało zatrzymane lub zneutralizowane w specjalnych urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. W 2023 r. zakłady działające na terenie miasta zneutralizowały 85,3% wszystkich zanieczyszczeń pyłowych i 77,0% zanieczyszczeń gazowych.

Jednym z celów *Programu Ochrony Środowiska dla miasta Płocka na lata 2023-2027* jest ochrona powietrza, a także szereg działań w obszarze gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, poprawy jakości gleb, klimatu akustycznego miasta, zagrożeń przemysłowych, ochrony zasobów przyrodniczych.

Wśród aspektów związanych ze środowiskiem naturalnym 33,8% ankietowanych dobrze oceniło dostępność przyrody w najbliższym otoczeniu, a 17,9% ogólny stan środowiska. Najwięcej negatywnych głosów dotyczyło jakości powietrza – aż 80,1% respondentów źle oceniło ten aspekt. Zadaniem respondentów powodem niskiej jakości jest emisja pochodząca nie tylko z indywidualnych źródeł ogrzewania ale także z zakładów Orlenu. Ankietowani źle oceniają również zabezpieczenie miasta przed hałasem oraz stan środowiska naturalnego. Ponadto wskazują na zbyt małą ilość zieleni w mieście, szczególnie w centrum. Zdaniem mieszkańców sadzonych jest za mało drzew, które dawałyby cień w upalne dni. Opinie te wskazują na konieczność dalszego podejmowania działań mających na celu ochronę jakości powietrza oraz rozwój terenów zielonych na terenie miasta.

Grafika 27 Obszary objęte ochroną środowiska i krajobrazu

oznaczenia graficzne

Granice administracyjne

Granica miasta

Granica gmin

Granica parku krajobrazowego wraz z otuliną

Park Krajobrazowy

otulina

Granica rezerwatu wraz z otuliną

rezerwat

otulina

Granica obszaru natura 2000

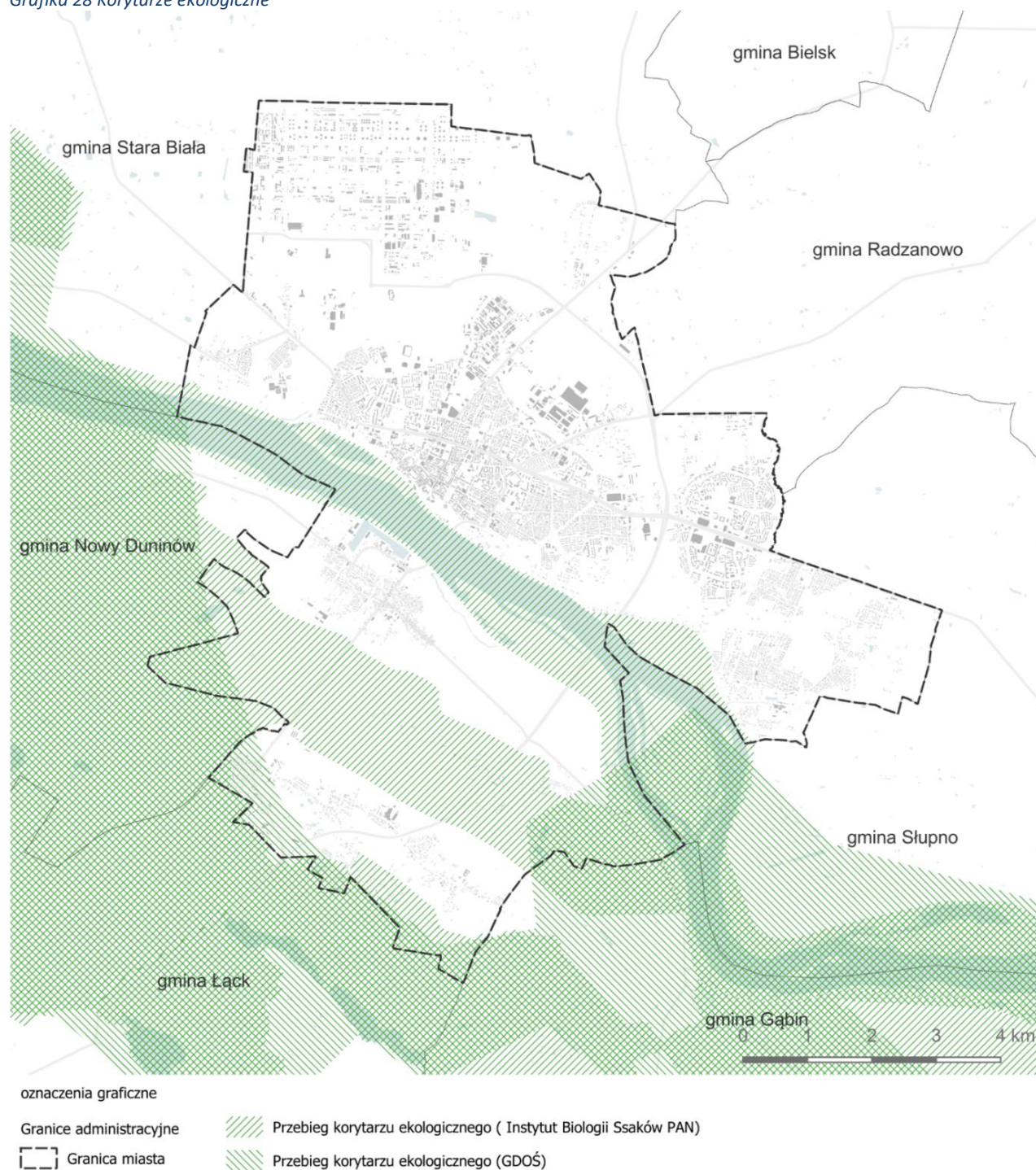
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Pomnik przyrody

● pomnik przyrody

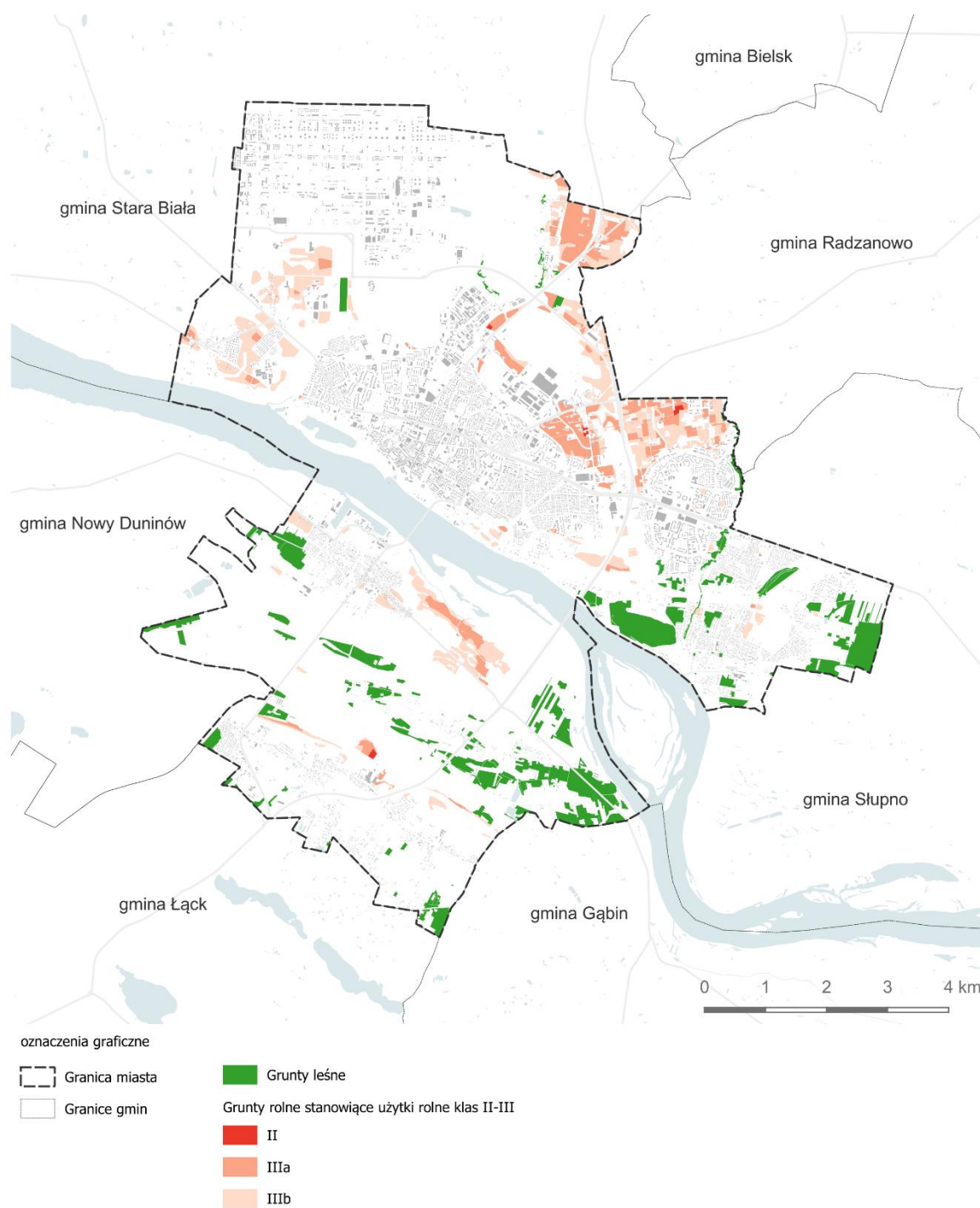
Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Gmina Miasta Płock

Grafika 28 Korytarze ekologiczne

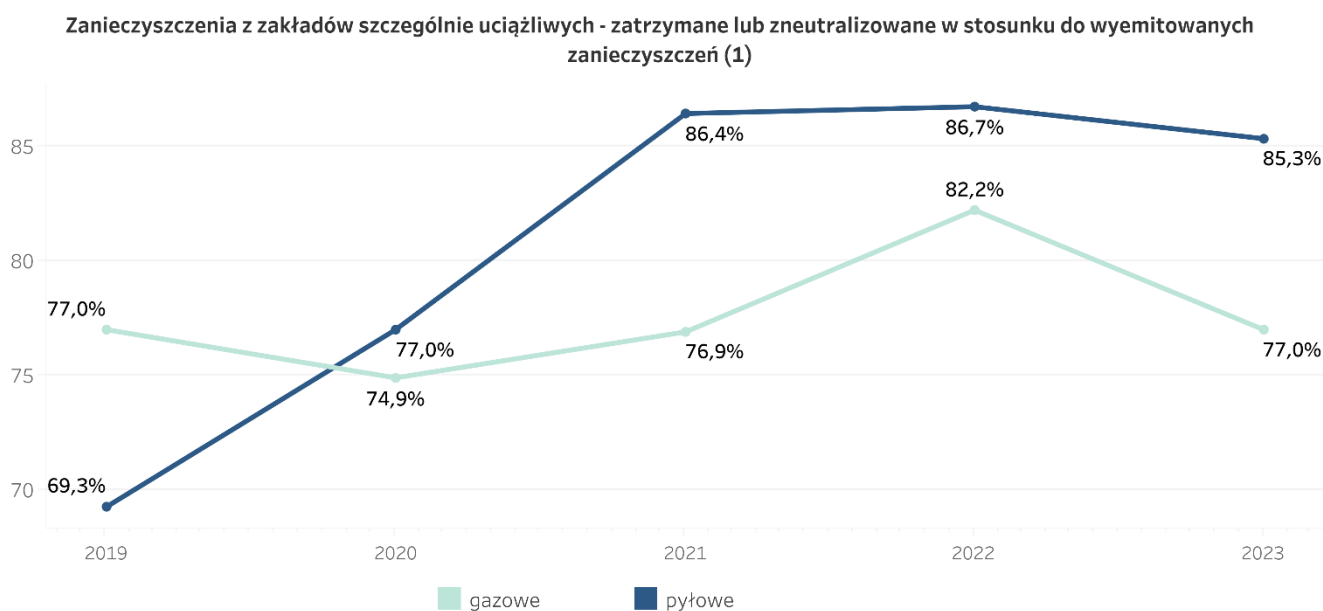
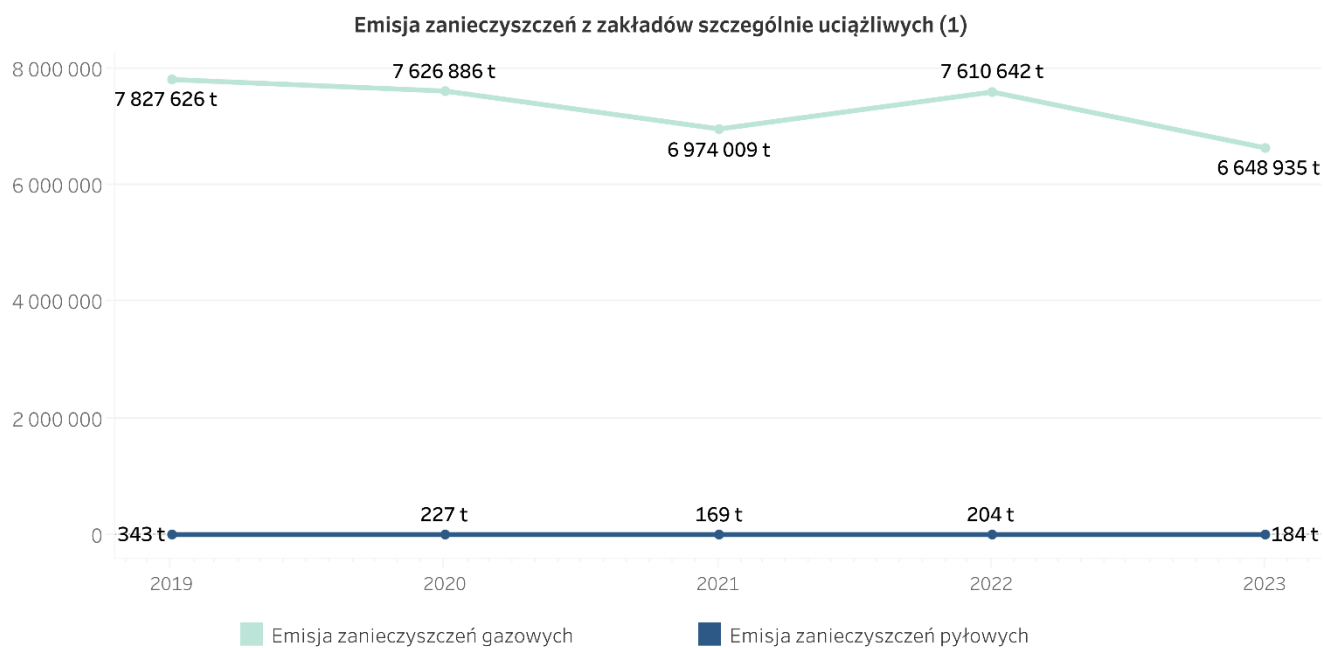

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk

Grafika 29 Klasyfikacja gruntów rolnych i leśnych

Źródło: EGİB

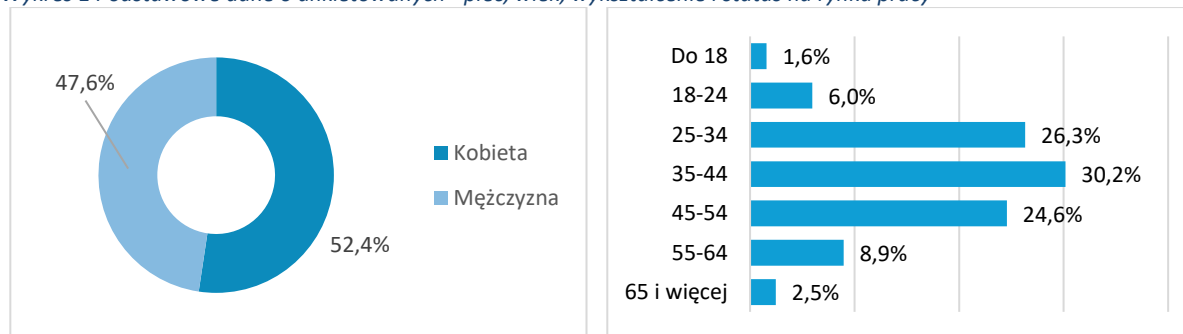

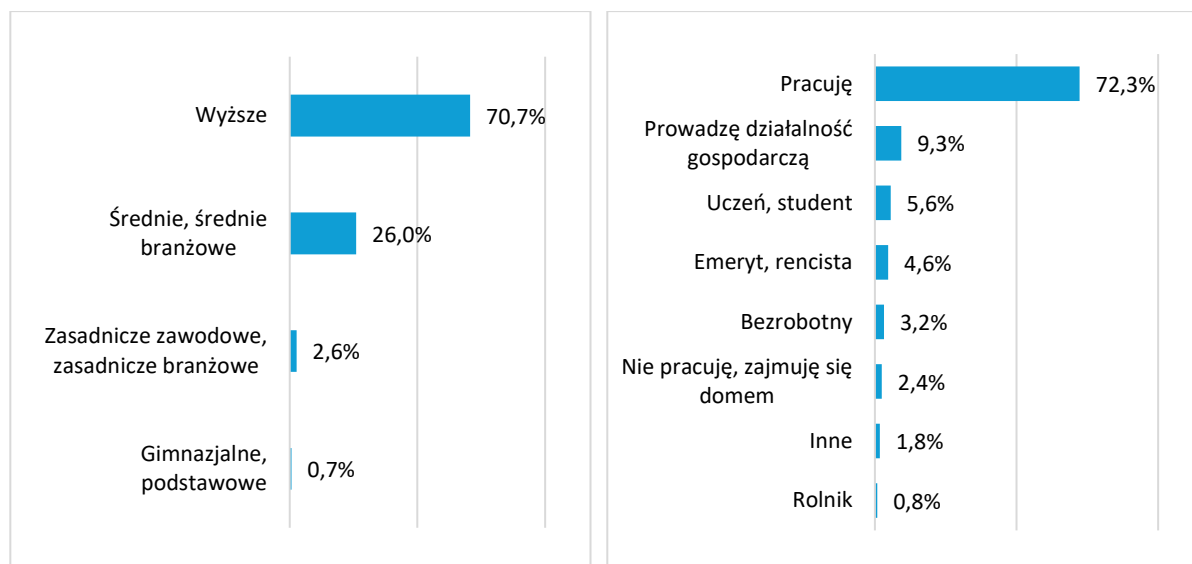
7. Wyniki badań ankietowych

W ramach poszerzenia wiedzy na temat funkcjonowania Miasta Płocka i zdefiniowania jego mocnych i słabych stron zdecydowano się na przeprowadzenie badań ankietowych w formie papierowej i elektronicznej. Należy zaznaczyć, że wyniki badań nie są reprezentatywne ze względu na to, że próba nie była losowa i nie podlegała kontroli. Mimo to uzyskane wyniki pokazują ogólne opinie i oceny na temat funkcjonowania poszczególnych aspektów miasta, a więc stanowią istotną wartość badawczą. Zebrane informacje pozwoliły na uzupełnienie danych statystycznych i danych jakościowych. Zacytowano również niektóre wolne wypowiedzi ankietowanych, tak jak zostały sformułowane, czasami mają one charakter bardziej odczuć niż faktycznych stanów.

Badanie odbyło się we wrześniu 2024 r. na próbie 606 osób. Liczba odpowiedzi jest różna w poszczególnych pytaniach – pominięto braki odpowiedzi, a przedstawione wyniki odnoszą się do osób, które udzieliły odpowiedzi. Część pytań była pytaniami wielokrotnego wyboru. W grupie respondentów przeważały kobiety, stanowiące 52,4%. Najwięcej respondentów mieściło się w przedziale wiekowym 35-44 lata (30,2%). Według deklaracji ankietowanych, większość z nich posiadała wykształcenie wyższe (70,7%) oraz status osoby pracującej (72,3%).

Wykres 1 Podstawowe dane o ankietowanych - płeć, wiek, wykształcenie i status na rynku pracy

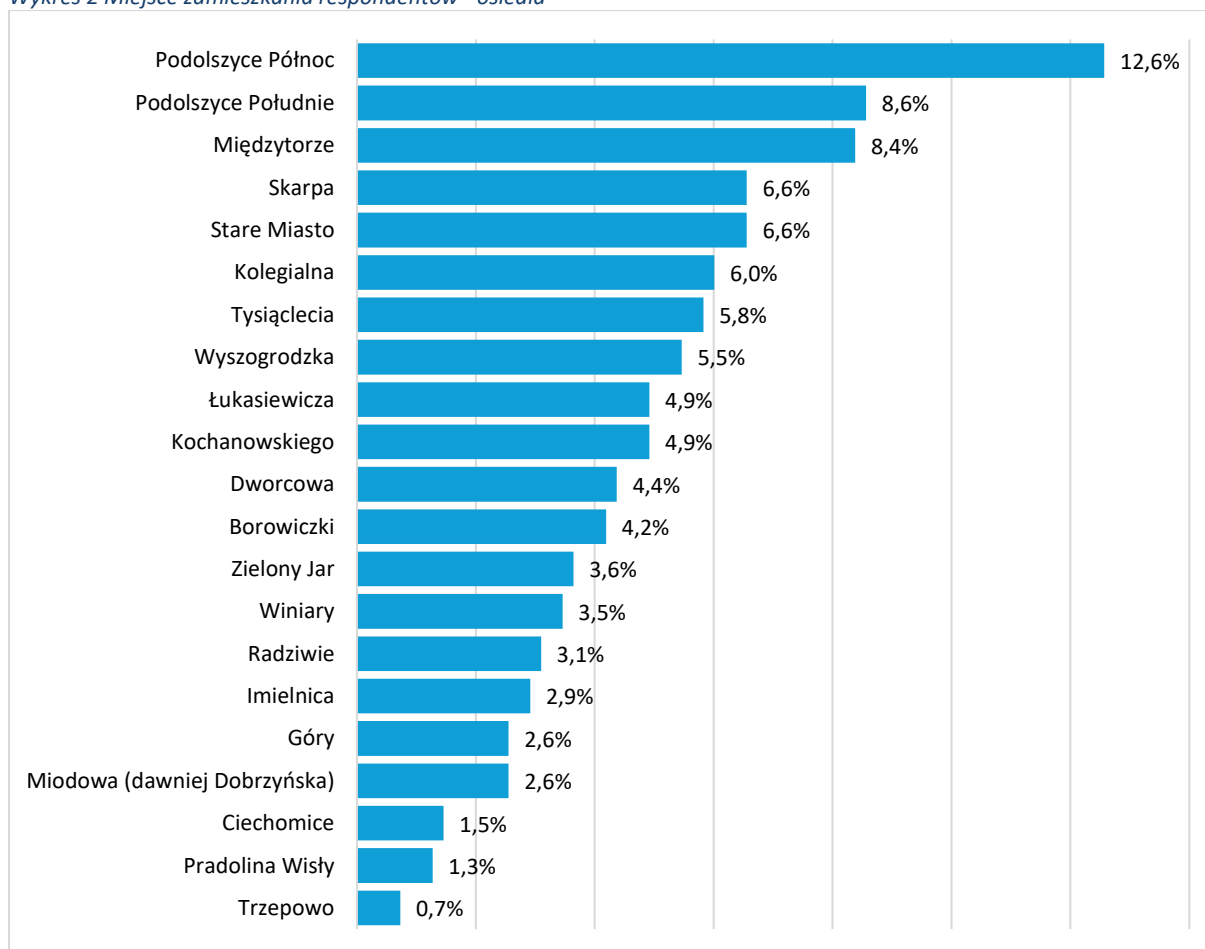

Źródło: $n=569$, $n=570$, $n=569$ i $n=625$.

Wśród ankietowanych znajdowały się osoby zamieszkujące różne części miasta, z czego najwięcej odpowiedzi uzyskano od osób mieszkających na osiedlu Podolszyce Północ (12,6%), a najmniej od mieszkańców osiedla Trzepowo (0,7%).

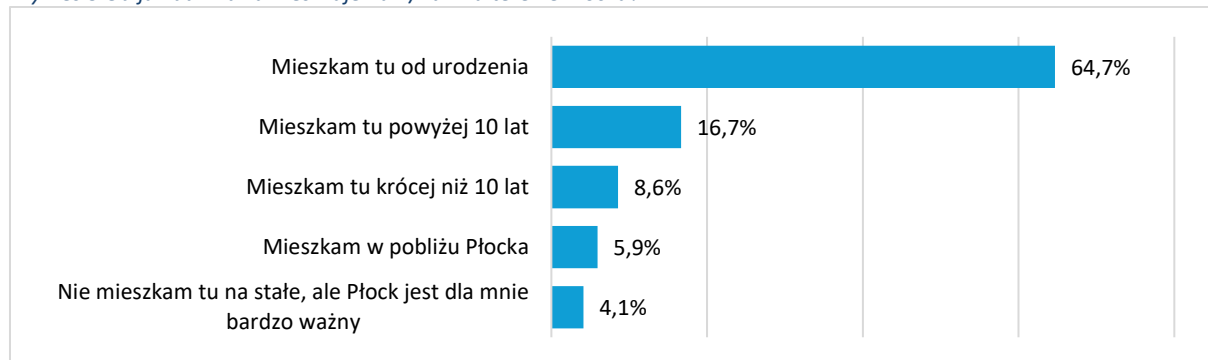
Wykres 2 Miejsce zamieszkania respondentów - osiedla

Źródło: $n=549$.

Zdecydowana większość respondentów mieszka w Płocku od urodzenia (64,7%). Wśród osób biorących udział w badaniu znalazły się także osoby mieszkające w pobliżu Płocka (5,9%) oraz te, które nie mieszkają w Płocku ani w okolicy, lecz miasto jest dla nich ważne (4,1%).

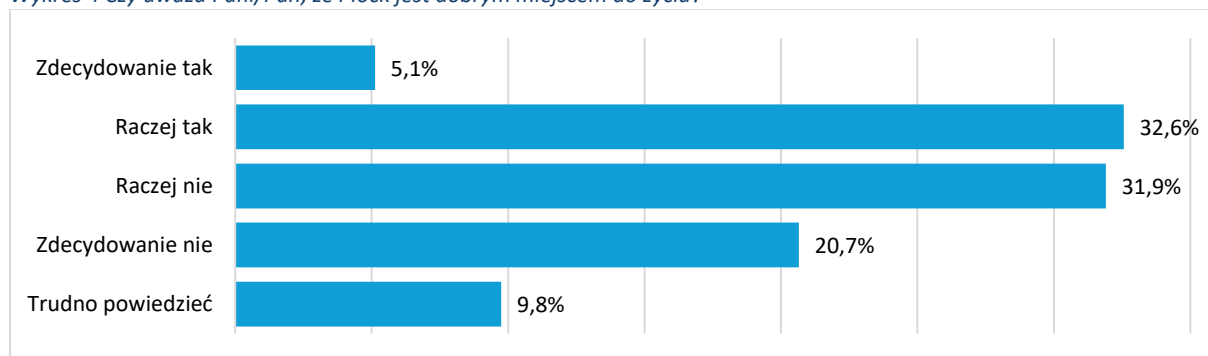
Wykres 3 Od jak dawna zamieszkuje Pani/Pan na terenie Płocka?

Źródło: n=606.

Opinie na temat Płocka jako miejsca do życia są mocno podzielone wśród ankietowanych. Ponad połowa (52,6%) uważa, że Płock nie gwarantuje dobrych warunków do życia – odmienne zdanie posiada 37,7% ankietowanych, a blisko 10% nie posiada jednoznacznej opinii na ten temat.

Wykres 4 Czy uważa Pani/Pan, że Płock jest dobrym miejscem do życia?

Źródło: n=606.

Niejednoznaczne opinie na temat jakości życia w mieście znajdują potwierdzenie w kolejnym pytaniu dotyczącym planów migracyjnych na najbliższe 5 lat. Tylko 28,9% respondentów chce pozostać na terenie miasta – pozostali planują wyprowadzkę z Płocka, co świadczy o niskiej jakości osiedleńczej ośrodka. W powiecie płockim rozważa zamieszkać 17,4% badanych.

Wykres 5 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby Pani/chciałby Pan mieszkać?

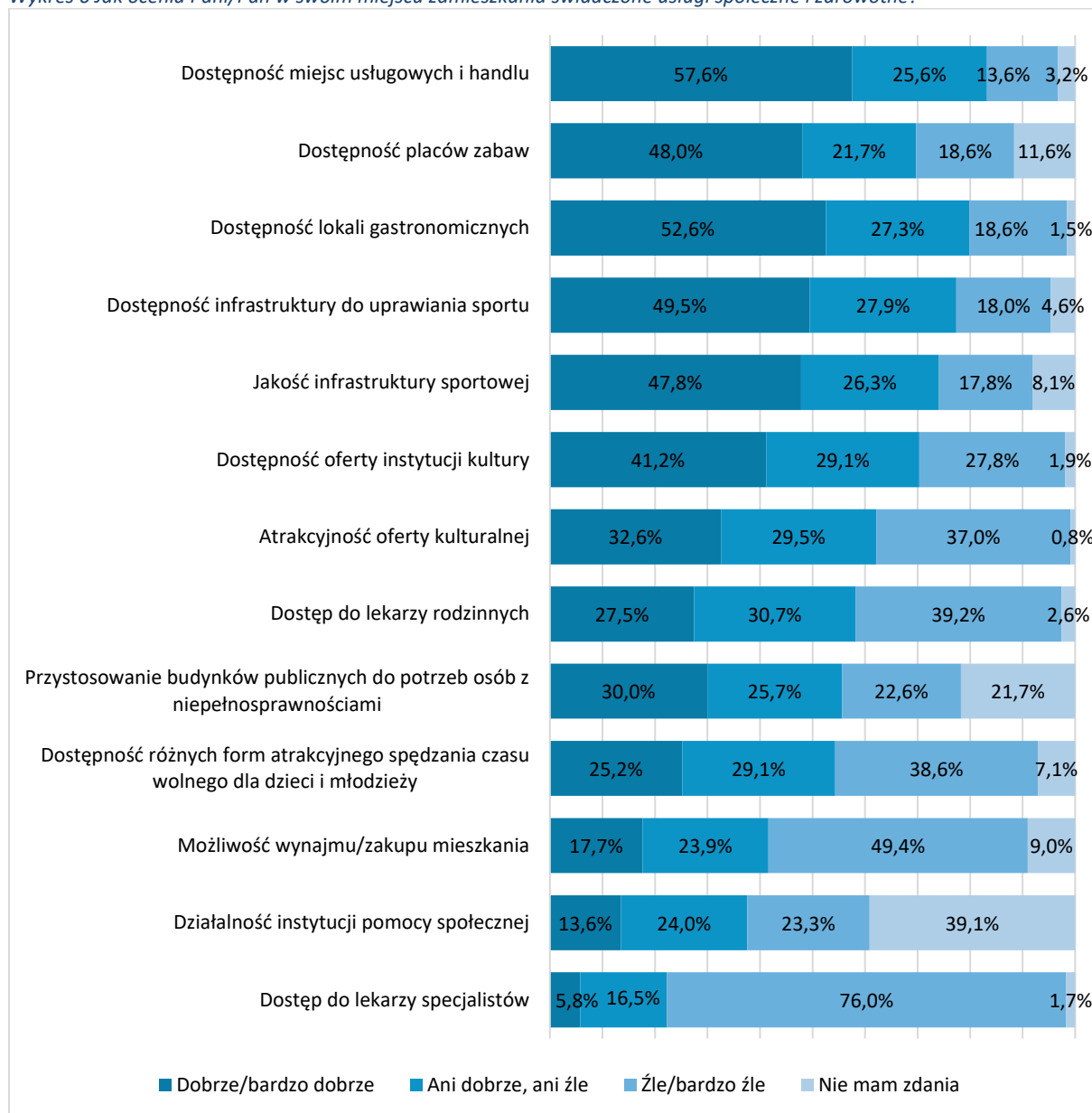
Źródło: n=606.

Aby poznać opinię respondentów na temat poszczególnych elementów funkcjonowania Płocka, zadano kilka pytań odnoszących się do usług społecznych, w tym zdrowotnych i edukacyjnych, sfery gospodarczej, w tym rynku pracy, sfery środowiskowej oraz przestrzennej. Ankietowani mieli za zadanie ocenę poszczególnych elementów w pięciostopniowej skali - mając na uwadze czytelność wykresów, odpowiedzi typu „bardzo dobrze” i „dobrze” zostały połączone, podobnie jak odpowiedzi „bardzo źle” i „źle”.

Pierwsze z pytań dotyczyło usług społecznych i zdrowotnych. Najlepiej ocenianym elementem była dostępność miejsc usługowo-handlowych oraz lokali gastronomicznych, co dobrze oceniło kolejno 57,6% i 52,6% ankietowanych. Zdecydowanie najgorzej oceniono natomiast dostęp do lekarzy specjalistów – 76,0% ankietowanych oceniło ten aspekt negatywnie. Ankietowani wskazują na problemy z dostaniem się do lekarzy rodzinnych i specjalistów, długi czas oczekiwania na wizytę oraz wysokie ceny medycznych usług prywatnych.

Blisko połowa ankietowanych źle oceniła możliwość wynajmu bądź zakupu mieszkania – w ostatnich latach ceny wynajmu bądź zakupu mieszkania wzrosły, a dostępność ofert wynajmu zmalała.

Wykres 6 Jak ocenia Pani/Pan w swoim miejscu zamieszkania świadczone usługi społeczne i zdrowotne?

Źródło: n=606.

Wybrane wypowiedzi respondentów w zakresie usług społecznych i zdrowotnych:

- „Długi czas oczekiwania na wizytę (2 lata do okulisty, 3 lata do neurochirurga).”
- „Brak możliwości leczenia bardziej skomplikowanych chorób. Konieczność wożenia chorych po innych miastach. Dłuższe kolejki na zabiegi niż w ościennych miastach.”
- „Fatalny stan jakości i dostępności usług zdrowotnych.”
- „Niska jakość usług świadczonych przez szpital.”
- „Ogromne kolejki do specjalistów, ciężko dostać się do lekarza rodzinnego, pełno gabinetów prywatnych a jednocześnie i tak pomoc specjalistyczna głównie Warszawa, Bydgoszcz. W Płocku strach się leczyć.”
- „Duży problem z dostaniem się do lekarzy specjalistów. Prywatnie, ceny jak w stolicy (...).”
- „W Płocku to każdy jak ma poważną chorobę to leczy się prywatnie lub w innym dużym mieście.”

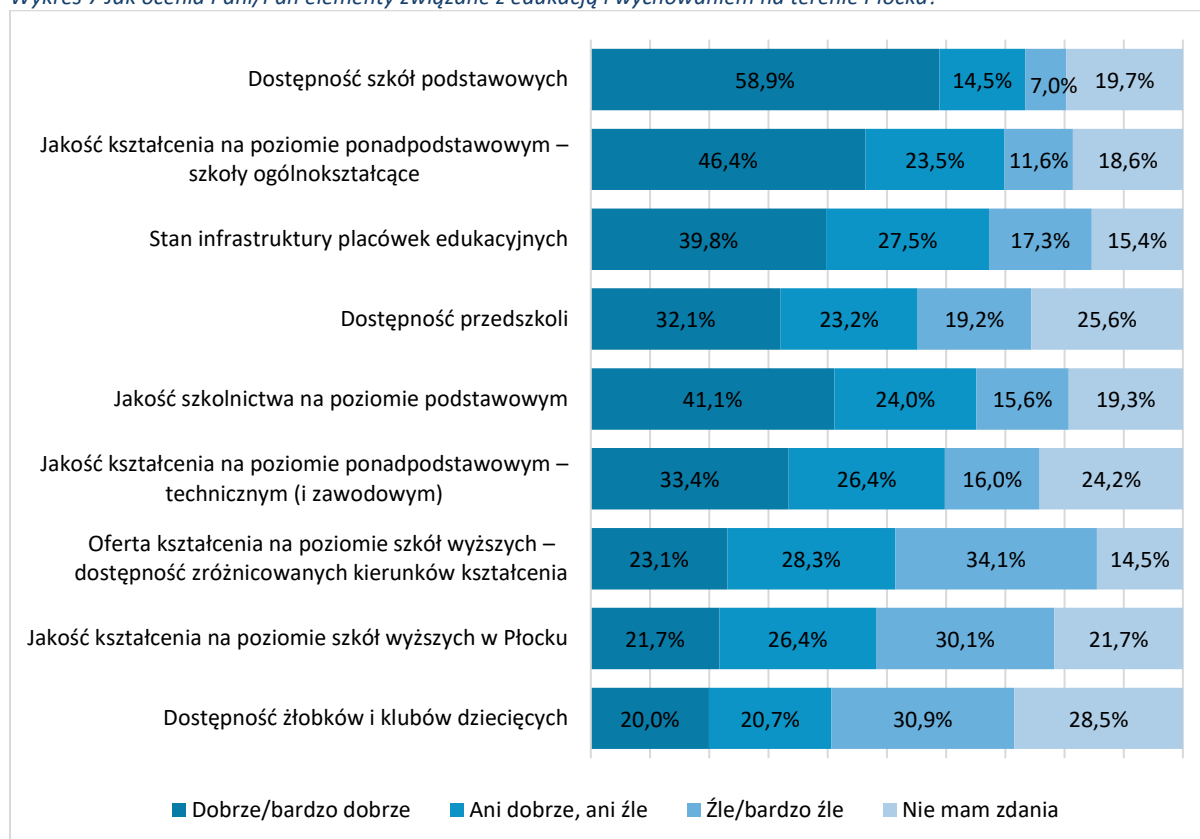

- „Słaba dostępność usług dla osób niepełnosprawnych.”
- „Brak ambitnej oferty kulturalnej.”
- „Oferta kulturalna praktycznie nie istnieje, teatr grający ciągle te same spektakle (...)”,
- „Potrzeba większej ilości imprez rangi ogólnopolskiej.”
- „W Płocku poza eventami organizowanymi raz na jakiś czas nie ma co robić. Nawet w weekendy miasto dosłownie umiera po godzinie 22:00.”

Kolejne pytanie dotyczyło oferty usług edukacyjno-wychowawczych. Wśród wymienionej oferty najczęściej pozytywnych głosów odnotowano w przypadku dostępności szkół podstawowych (58,9%) oraz jakości kształcenia w szkołach ogólnokształcących (46,4%). Wśród głosów negatywnych najczęściej z nich dotyczyło oferty kształcenia na poziomie szkół wyższych (34,1%), jakości kształcenia w szkołach wyższych (30,1%), a także dostępności żłobków i klubów dziecięcych (30,9%).

W zakresie edukacji wyższej ankietowani zwracają uwagę na brak uniwersytetu w mieście i słaby wybór kierunków kształcenia. Ponadto respondenci zwracają uwagę na problemy komunikacyjne Płocka – rozwój oferty uczelnianej powinien iść w parze z rozwojem komunikacji tak, aby potencjalni studenci mogli dojechać do miasta bez konieczności używania własnego samochodu.

Wykres 7 Jak ocenia Pani/Pan elementy związane z edukacją i wychowaniem na terenie Płocka?

Źródło: n=606.

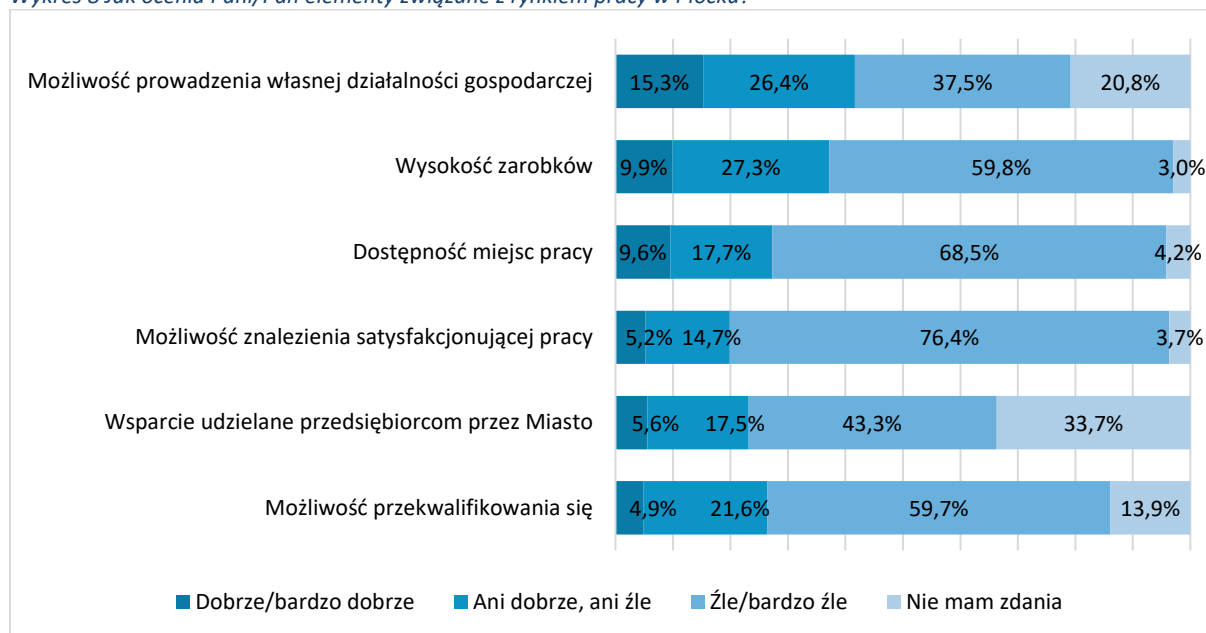
Wybrane wypowiedzi respondentów w zakresie edukacji i wychowania:

- „Oderwanie szkolnictwa zawodowego od rynku pracy. Produkcja absolwentów liceów - bo moda.”
- „W przypadku nauczycieli dokonuje się selekcja negatywna, zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży skutkuje obniżeniem poziomu kształcenia.”
- „Młodzież, dzieci z domu dziecka potrzebują miejsc do spędzania czasu poza domem. Koncerty drogie, niedostępne dla młodzieży.”
- „Jak może się rozwijać edukacja skoro nie można do tego miasta dojechać.”
- „Fatalna komunikacja międzymiastowa sprawia, że płocczanie wolą mieszkać i studiować poza Płockiem. Gdyby były dobre połączenia, to by jedynie dojeżdżali na zajęcia i wracali do Płocka.”
- „Bez dobrej uczelni to miasto nie zaistnieje.”
- „Niski poziom nauczania. Zaplecze w szkole kształcącej przyszłe pielęgniarki, położne bardzo ubogie (...).”
- „Politechnika Warszawska i Akademia Mazowiecka nie powinny ze sobą rywalizować tylko dążyć aby była jak najlepsza jakość kształcenia (...).”
- „Płock niezwykle potrzebuje rozwoju szkolnictwa wyższego na dobrym poziomie. Dziś wszystkie ambitne młode osoby wyjeżdżają na studia poza Płock i zazwyczaj już tu nie wracają. Bez powołania Uniwersytetu na dobrym poziomie to się nie zmieni.”
- „Jedynie Politechnika Warszawska ma cokolwiek sensownego do zaoferowania studentom. Reszta szkół wyższych w Płocku ma porażająco niski poziom nauczania”,
- „Mając duży szpital, Orlen nie ma żadnej współpracy z uczelniami, żadnych praktyk, staży (...).”

Ankietowani krytycznie odnieśli się do aspektów związanych z płockim rynkiem pracy. Analizując ich odpowiedzi można zauważyć, że mieszkańcy nie są w pełni zadowoleni z obecnego stanu lokalnego rynku pracy. Na terenie Płocka ciężko znaleźć satysfakcjonującą pracę – 76,4% ankietowanych oceniło ten aspekt negatywnie. Niemal 69% źle ocenia dostępność jakichkolwiek miejsc pracy, a blisko 60% negatywnie ocenia wysokość zarobków i możliwość zmiany swoich kwalifikacji zawodowych. Około 37,5% ankietowanych uważa, że na terenie miasta trudno prowadzić własną działalność gospodarczą, a 43,3% jest zdania, że wsparcie udzielane przedsiębiorstwom przez Miasto Płock jest niewystarczające.

Wykres 8 Jak ocenia Pani/Pan elementy związane z rynkiem pracy w Płocku?

Źródło: n=606.

Wybrane wypowiedzi respondentów w zakresie rynku pracy i atrakcyjności gospodarczej:

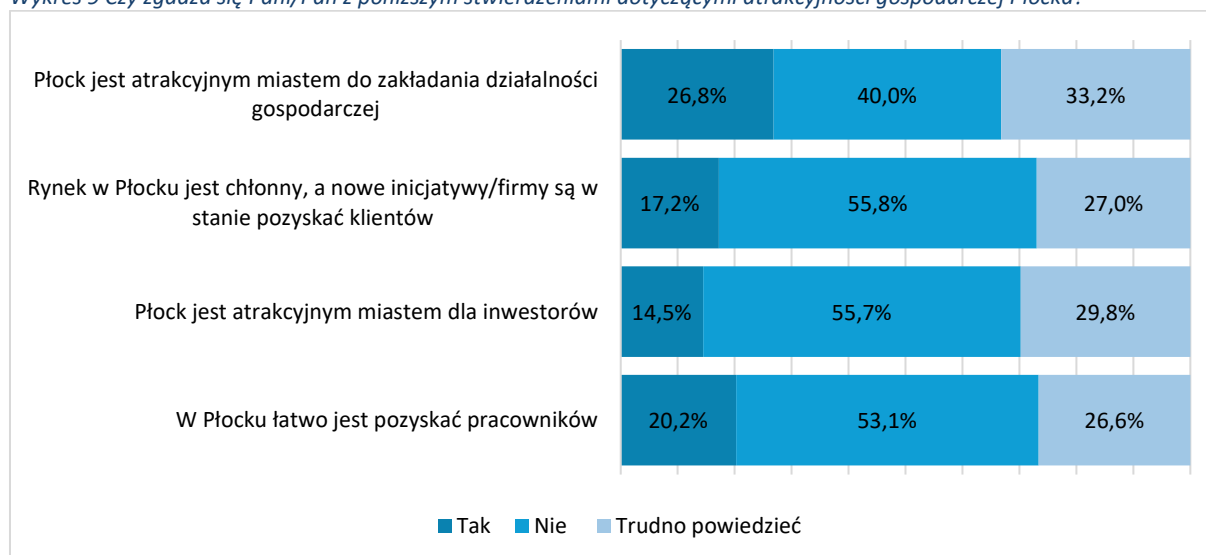
- „Przede wszystkim Orlen jako największy przedstawiciel oraz pracodawca powinien mieć dużo większe stawki i płace dla wszystkich pracowników wówczas kolejne branże współpracujące z Orlenem będą dobrze płaciły swoim pracownikom, inaczej większość młodych ludzi wyjedzie za granicę lub innego miasta.”
- „Poza Orlenem i jego otoczeniem oraz instytucjami samorządowymi nie istnieje rynek pracy.”
- „Rozwija się tu tylko handel z płacą minimalną.”
- „Brakuje innych dobrze płatnych miejsc pracy po za Orlenem, osoby które nie chcą pracować fizycznie tak naprawdę nie mają czego tu szukać.”
- „Mała liczba firm oferujących ciekawe i perspektywiczne zatrudnienie oraz godne płace.”
- „Niestety ale żadna działalność jednoosobowa nie ma wystarczających szans powodzenia w Płocku, ludzie są zamknięci na nowe inicjatywy, nie wspierają lokalnych przedsiębiorców ale to dlatego, że miasto jest na to zamknięte. Promuje się tylko masowe, a opłaty za prowadzenie działalności są ogromne. Z kolei znaleźć w Płocku pracę graniczy z cudem.”
- „Praca tylko dla niskowyzkwalifikowanych osób, niestety dla osób z wyższym wykształceniem pracy w tym mieście nie ma.”
- „Praca głównie dla mężczyzn. Kobieta jak nie jest księgową lub z branży medycznej to może pracować w galerii albo biedronce. Brak równości na rynku pracy ze względu na specyfikę przemysłu (...).”
- „Pustynia jeśli chodzi o prace dla kobiet.”
- „Bardzo trudno jest znaleźć kobiecie pracę inną niż za najniższą krajową, dodatkowo prowadzenie działalności nie jest proste chociażby przez bardzo wysokie ceny lokali. Zacząć i rozwinąć się bez wsparcia jest bardzo trudno.”
- „Przez wykluczenie komunikacyjne nie ma atrakcyjnych lokalizacji na przedsiębiorstwa usługowe.”
- „Wykluczenie logistyczne będzie zawsze hamować rozwój miasta pod wieloma względami, również tymi związanymi z rynkiem pracy i gospodarki.”

- „Potrzeba różnorodności miejsc pracy. Nie tylko Orlen i zakłady bazujące na Orlenie i nie tylko praca w galerii lub w biedronce. Trzeba inwestować w nowe technologie.”
- „Od lat w Płocku obserwuje się odpływ młodych i wykształconych mieszkańców do większych miast, oferujących lepsze możliwości zatrudnienia.”

Ankietowani mieli także za zadanie wskazać, z którymi stwierdzeniami dotyczącymi sfery gospodarczej się zgadzają. W większości respondenci nie zgadzają się z podanymi stwierdzeniami – tylko 26,8% uważa, że Płock jest atrakcyjnym miastem do zakładania działalności gospodarczej, 20,2%, że w mieście łatwo jest pozyskać pracowników, 17,2% wskazuje na wysoką chłonność płockiego rynku, a 14,5% na to, że miasto jest atrakcyjne dla inwestorów. W zdecydowanej większości przeważają głosy przeczące wskazanym stwierdzeniom, co oznacza, że atrakcyjność gospodarcza miasta w oczach ankietowanych jest niska.

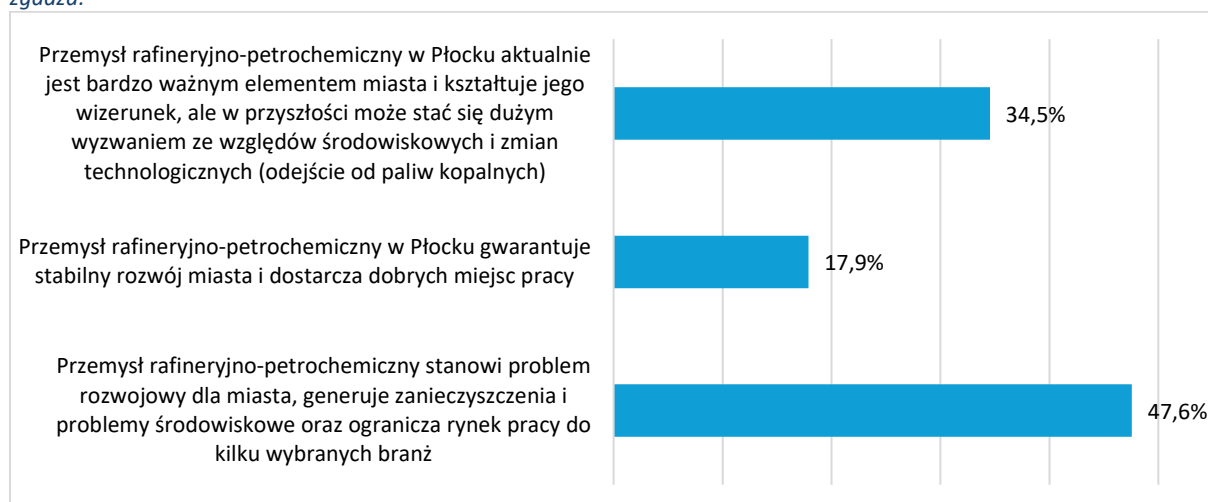
Wykres 9 Czy zgadza się Pani/Pan z poniższym stwierdzeniami dotyczącymi atrakcyjności gospodarczej Płocka?

Źródło: n=606.

Zdaniem 47,6% ankietowanych przemysł rafineryjno-petrochemiczny jest problemem rozwojowym dla miasta, ponieważ generuje problemy środowiskowe i mocno ogranicza lokalny rynek pracy. Blisko 35% wskazało, że przemysł ten jest ważny, lecz w przyszłości zajdzie konieczność odejścia od paliw kopalnych, co ograniczy przemysł rafineryjny w mieście. Tylko 18% respondentów uważa, że przemysł rafineryjno-petrochemiczny gwarantuje stabilny rozwój Płocka.

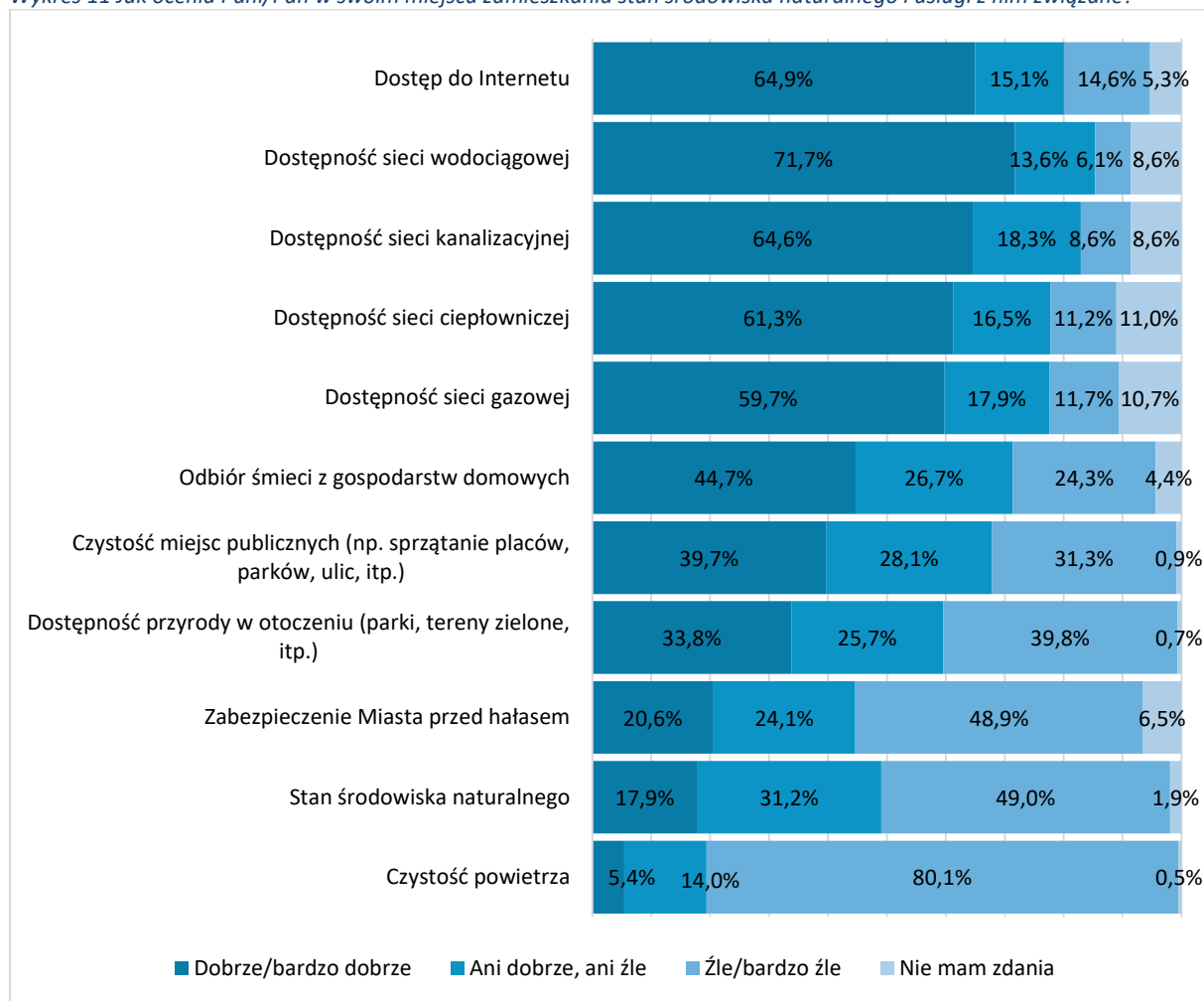
Wykres 10 Proszę wskazać, z którym ze stwierdzeń dotyczących sytuacji gospodarczej w Płocku najbardziej Pani/Pan się zgadza:

Źródło: n=576.

W kolejnym pytaniu respondenci mieli ocenić elementy związane ze stanem środowiska naturalnego. Dość dobrze oceniono dostępność poszczególnych sieci technicznych oraz dostęp do Internetu. Zróżnicowane opinie odnotowano w przypadku dostępności przyrody w otoczeniu, czystości miejsc publicznych oraz odbioru śmieci z gospodarstw domowych. Zdecydowanie najgorzej oceniono czystość powietrza – aż 80,1% respondentów wskazuje na złą jakość powietrza na terenie miasta. Negatywnie oceniono także zabezpieczenie miasta przed hałasem (48,9%) oraz ogólny stan środowiska naturalnego (49,0%).

Wykres 11 Jak ocenia Pani/Pan w swoim miejscu zamieszkania stan środowiska naturalnego i usługi z nim związane?

Źródło: n=606.

Wybrane wypowiedzi respondentów w zakresie stanu środowiska naturalnego i usług z nim związanych:

- „Brak przejrzystego monitorowania zanieczyszczeń emitowanych przez przemysł rafineryjny oraz skutków zdrowotnych dla mieszkańców.”
- „Z powodu bardzo złej jakości powietrza wywołanego przez obecną rafinerię Orlen jest to miejsce nie przyjazne dla rodzin. Mamy najdroższe paliwo, bardzo złą jakość powietrza.”
- „Konieczne jest to aby całe miasto miało dostęp do światłowodu. Tysiące mieszkańców jest dziś odcięte od możliwości pracy zdalnej, bo nie ma odpowiedzialnych za zbudowanie kompleksowej infrastruktury telekomunikacyjnej.”
- „Światłowód w całym mieście to powinna być podstawa.”
- „Każde wolne miejsce jest aktualnie zabudowywane, żadne nowe parki nie powstają, dobrze że historycznie kilka powstało, bo teraz nie byłoby nic (...).”
- „(...) Jeśli chodzi o przyrodę – potencjał mamy olbrzymi, ale totalnie nie wykorzystany. Generalnie w Płocku wszystko jest zaniedbane, nowe drzewa to patyki, które usychają bo nikt o nie dba (...).”
- „Nocami całe grupy głośnych samochodów powodują ogromny hałas, a policja nic z tym nie robi (...).”
- „Miasto powinno rozpocząć walkę z hałasem miejskim, który staje się nie do zniesienia oraz nocnym rajdami po ulicach Płocka. Podobnie jest z jakością powietrza o szczególnie ze związkami wonnymi, które unoszą się w centrum miasta. Szczególną opieką powinno się otoczyć istniejące tereny zielone,

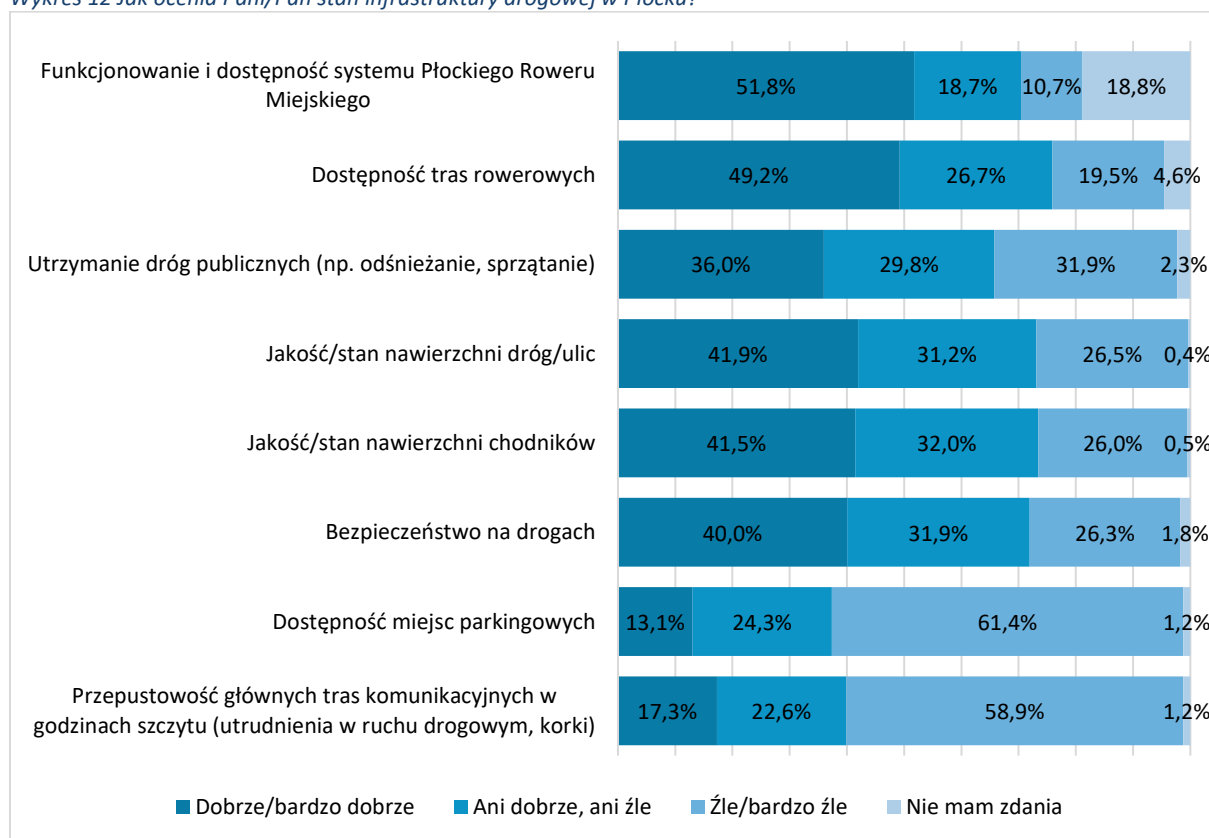

zwłaszcza tam gdzie drzewostan jest dojrzały i narażony na stres i zniszczenie (brak nadzoru nad inwestycjami drogowymi, które są największym zagrożeniem dla przydrożnych drzew) (...)."

- „Każdy wolny i atrakcyjny kawałek zielonej ziemi jest zamieniany nie na park, a na nowe osiedla, efekt jest taki że miasto jest zalana betonem, miasto powinno zrobić zdecydowanie więcej dla ochrony przyrody, przydałby się zbiorniki retencyjne, jest ogromny problem z opadami deszczu (praktycznie brak)."
- „Zbyt mała ilość terenów zielonych, duże zabetonowanie, szczególnie Stary Rynek, Grodzka, Tumską, nowe osiedla i zabudowa plomb w centrum. Brak chociażby łok kwiatnych, terenów zadrzewionych."
- „Przydałby się park na osiedlu Górna i bardzo skrupulatne kontrole źródła ogrzewania domów rodzinnych i potężne kary dla nieprzestrzegających - zimą na Osiedlu Wyszogrodzka nie da się oddychać przez dym."

Wśród aspektów związanych z infrastrukturą komunikacyjną najwięcej pozytywnych głosów dotyczyło funkcjonowania Płockiego Roweru Miejskiego - 51,8% respondentów ocenia ten aspekt dobrze. Źle oceniono natomiast dostępność miejsc parkingowych (61,4% negatywnych głosów) oraz przepustowość głównych tras komunikacyjnych (58,9%). Ocena pozostałych elementów infrastruktury była mocno zróżnicowana.

Wykres 12 Jak ocenia Pani/Pan stan infrastruktury drogowej w Płocku?

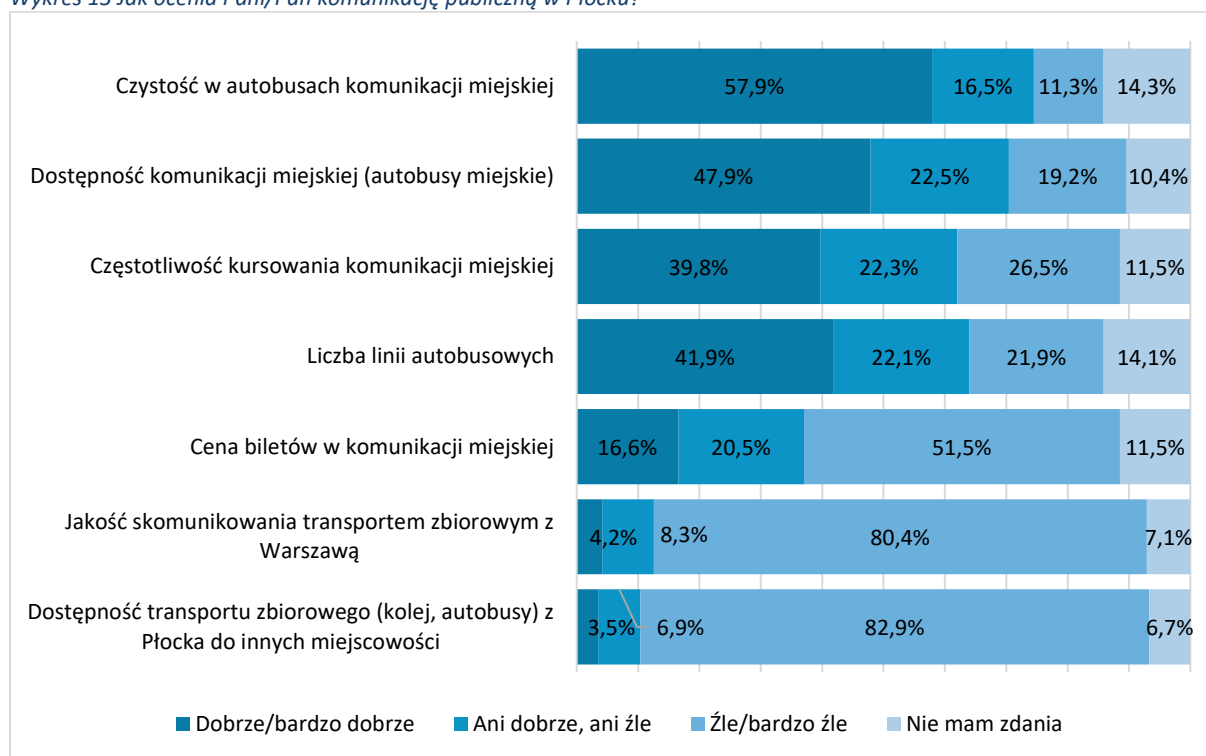

Źródło: n=606.

Ankietowani generalnie dobrze oceniają funkcjonowanie komunikacji miejskiej na terenie Płocka, za wyjątkiem cen biletów, gdzie ponad połowa oceniła ten aspekt negatywnie. Mieszkańcy wskazują, że często taniej jest jeździć własnym samochodem po mieście niż korzystać z komunikacji miejskiej.

Szczególnie źle oceniana jest jakość skomunikowania Płocka z Warszawą oraz dostępność transportu zbiorowego z Płocka do innych miejscowości – negatywne zdanie na ten temat ma kolejno 80,4% i 82,9% respondentów. Skomunikowanie Płocka z okolicznymi gminami i większymi miastami jest zdaniem mieszkańców niewystarczające.

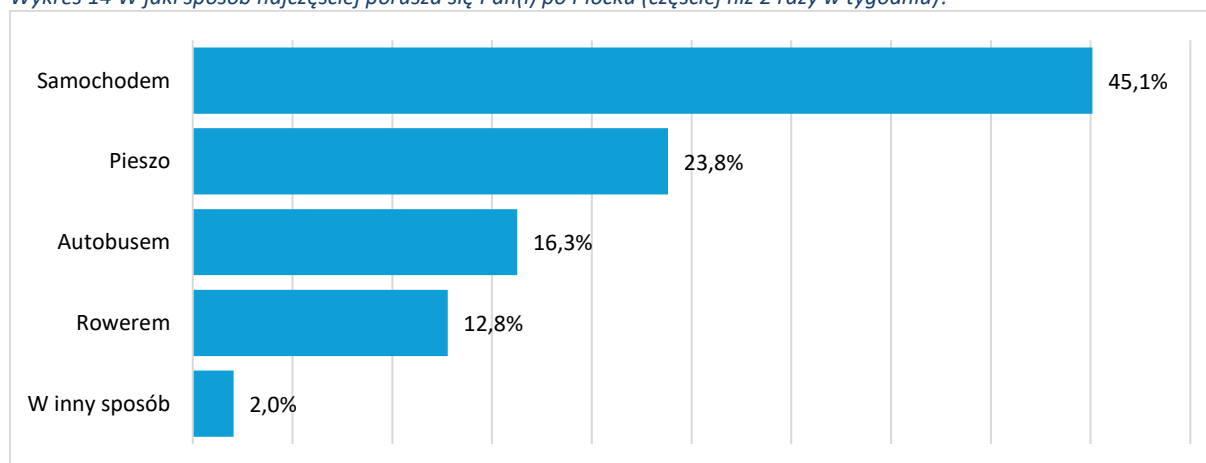
Wykres 13 Jak ocenia Pani/Pan komunikację publiczną w Płocku?

Źródło: n=606.

Najwięcej respondentów porusza się po mieście głównie samochodem (45,1%) bądź pieszo (23,8%). Zdecydowanie rzadziej ankietowani wybierają komunikację autobusową (16,3%) lub podróż rowerem (12,8%).

Wykres 14 W jaki sposób najczęściej porusza się Pan(i) po Płocku (częściej niż 2 razy w tygodniu)?

Źródło: n=978.

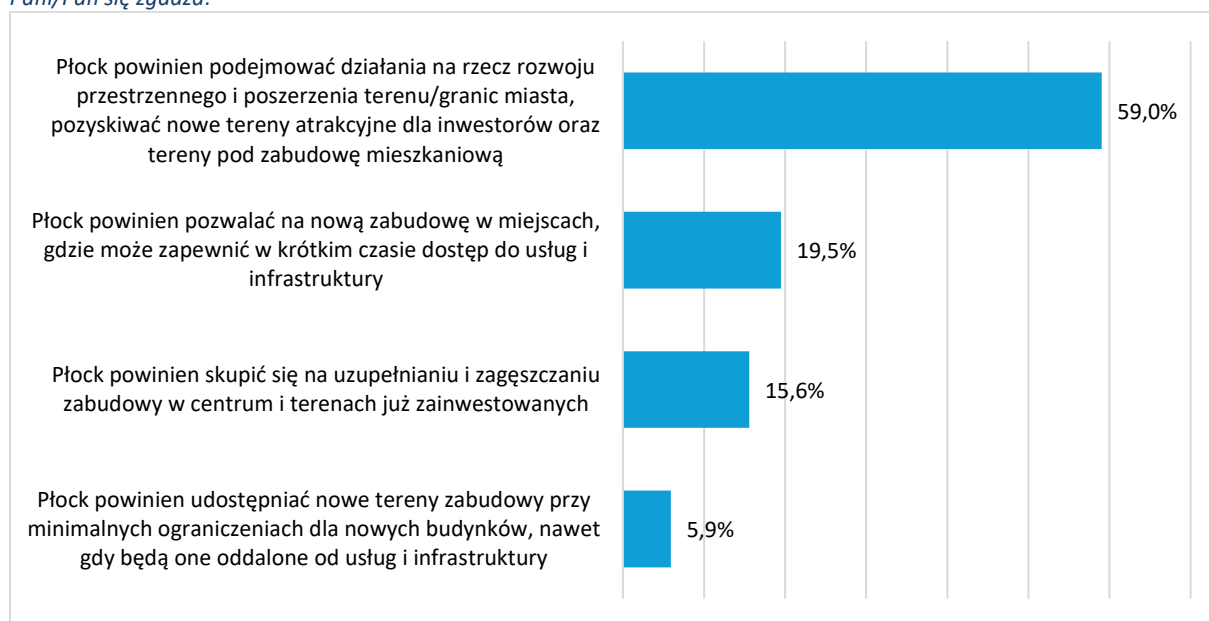
Wybrane wypowiedzi respondentów dotyczące komunikacji publicznej i infrastruktury drogowej:

- „Taniej jest jeździć samochodem, o wygodzie nie ma co wspominać. To co zajmuje kwadrans, autobusem do 1,5 godziny.”
- „Autobusy kursują co godzinę zamiast częściej.”
- „Drogie bilety, brak biletów 15 i 30 minutowych. Czasami trzeba podjechać 2 lub 3 przystanki to przy obecnych cenach taniej jest samochodem jechać.”
- „Komunikacja z sąsiednimi miastami (Warszawa, Toruń, Łódź) jest na fatalnym poziomie. Połączenia kolejowe prawie nie istnieją. Również komunikacja miejska słabo obsługuje okoliczne miejscowości.”
- „Brak rozsądnych połączeń z większymi miastami: podróż Kolejami Mazowieckimi do Warszawy trwa bardzo długo i wymaga kilku przesiadek, alternatywą są nieliczne linie autobusowe; aby dojechać pociągiem do większości destynacji, wymagana jest podróż do Kutna. Cena biletów KM Płock stale rośnie, zniechęcając mieszkańców do tych usług - to z kolei powoduje większe wykorzystanie samochodów, które przy słabej infrastrukturze tworzą korki.”
- „Ciężko by znaleźć w całej Polsce gorzej skomunikowane miasto niż Płock; brak połączeń pociągowych, brak dróg ekspresowych, brak szybkiego dojazdu do autostrady. Płock jest miastem wykluczonym komunikacyjnie pod każdym względem. Jak to możliwe, że aby dostać się do Warszawy, trzeba przejeżdżać przez Kutno?! (...).”
- „Płock jest źle skomunikowany z miastami dookoła. Powrót do Płocka w godzinach wieczornych graniczy z cudem. Pociągiem to można ewentualnie przez Kutno - no żart. Dramat.”
- „Jest to najgorzej skomunikowane duże miasto w Polsce, ani dobrego transportu do Warszawy ani nigdzie, jest to jedna wielka dziura komunikacyjna.”
- „Dobrym uzupełnieniem transportu publicznego w Płocku byłby tramwaj. Szybki, ekologiczny i ekonomiczny środek transportu.”
- „Musi powstać kolej przez Płock, bo bez tego jest brak dostępu do miasta. Gdyby była szybka kolej można by nawet pracować w Warszawie i mieszkać w Płocku (...).”
- „(...) Młodzi ludzie pracujący w Warszawie deklarują, że mogliby mieszkać w Płocku, dojeżdżając do pracy do stolicy, gdyby tylko miasto było lepiej skomunikowane kolejowo z Warszawą.”
- „Sieć ścieżek rowerowych powinna być rozbudowana. Do zastanowienia - po co w Płocku 3-pasmowa droga prze środek miasta? Więcej buspasów, tak aby autobusy nie stały w korkach.”

W obszarze dotyczącym sfery przestrzennej niemal 60% respondentów jest zdania, że Płock powinien rozważyć poszerzenie granic miasta w celu pozyskania terenów inwestycyjnych oraz pod zabudowę mieszkalną. Na drugim miejscu pod względem wskazań znalazło się stwierdzenie, że władze miasta powinny pozwalać na nową zabudowę tam, gdzie można w krótkim czasie zapewnić dostęp do niezbędnych usług i infrastruktury.

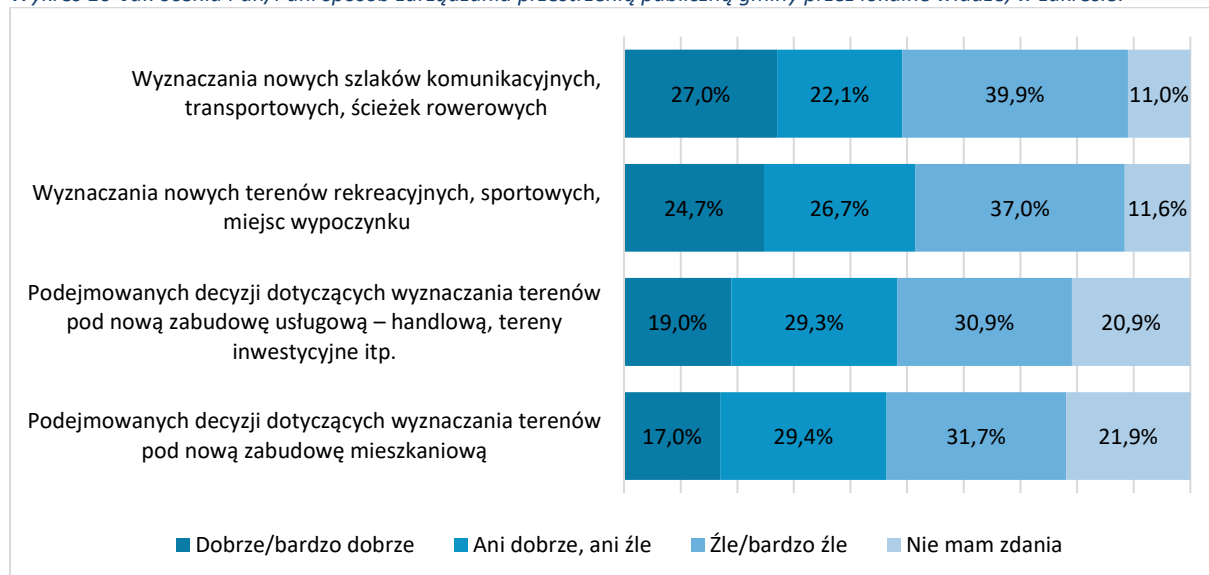
Wykres 15 Proszę wskazać, z którym ze stwierdzeń dotyczących kierunków rozwoju przestrzennego w Płocku najbardziej Pani/Pan się zgadza:

Źródło: n=559.

Ankietowanym mieszkańcom w dużej mierze nie podobają się działania podejmowane przez lokalne władze w zakresie zarządzania przestrzenią publiczną. Najwięcej negatywnych ocen dotyczy wyznaczania nowych szlaków komunikacyjnych (blisko 40%) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (37,0%). Przy pytaniu o zarządzanie przestrzenią respondenci wskazują na niedostateczną ilość terenów zieleni w różnych częściach miasta.

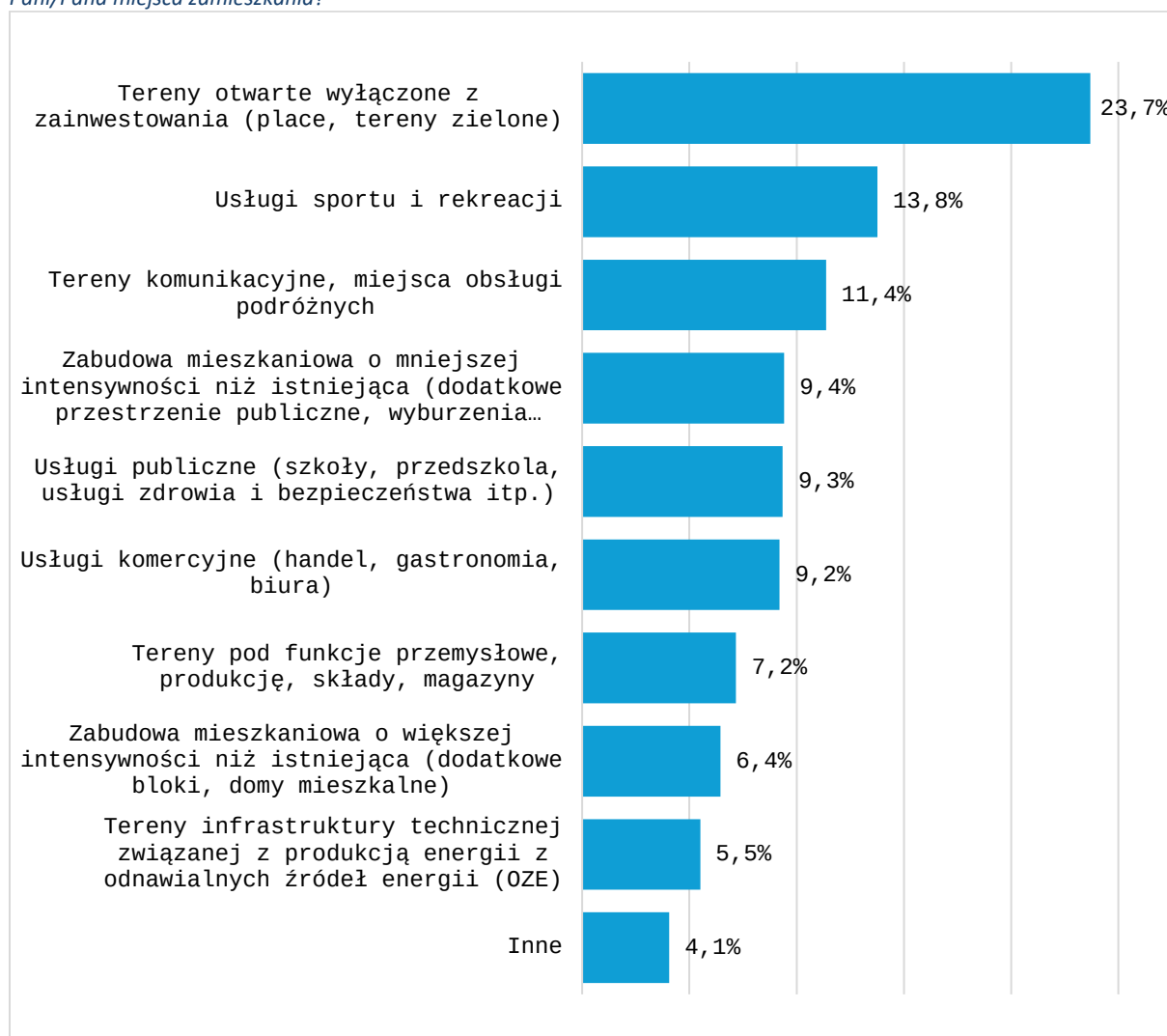
Wykres 16 Jak ocenia Pan/Pani sposób zarządzania przestrzenią publiczną gminy przez lokalne władze, w zakresie:

Źródło: n=606.

Zdaniem ankietowanych najbardziej potrzebnymi terenami w mieście są te wyłączone z inwestowania, przeznaczone na m.in. tereny zieleni, co wskazało 23,7%. Blisko 14% wskazało na tereny przeznaczone pod sport i rekreację, a 11,4% pod tereny komunikacyjne.

Wykres 17 Z poniższej listy proszę wskazać jakie przeznaczenia terenów są najbardziej potrzebne/oczekiwane w otoczeniu Pani/Pana miejsca zamieszkania?

Źródło: n=1 380.

Wybrane wypowiedzi respondentów dotyczące planowania przestrzennego i rozwoju miasta:

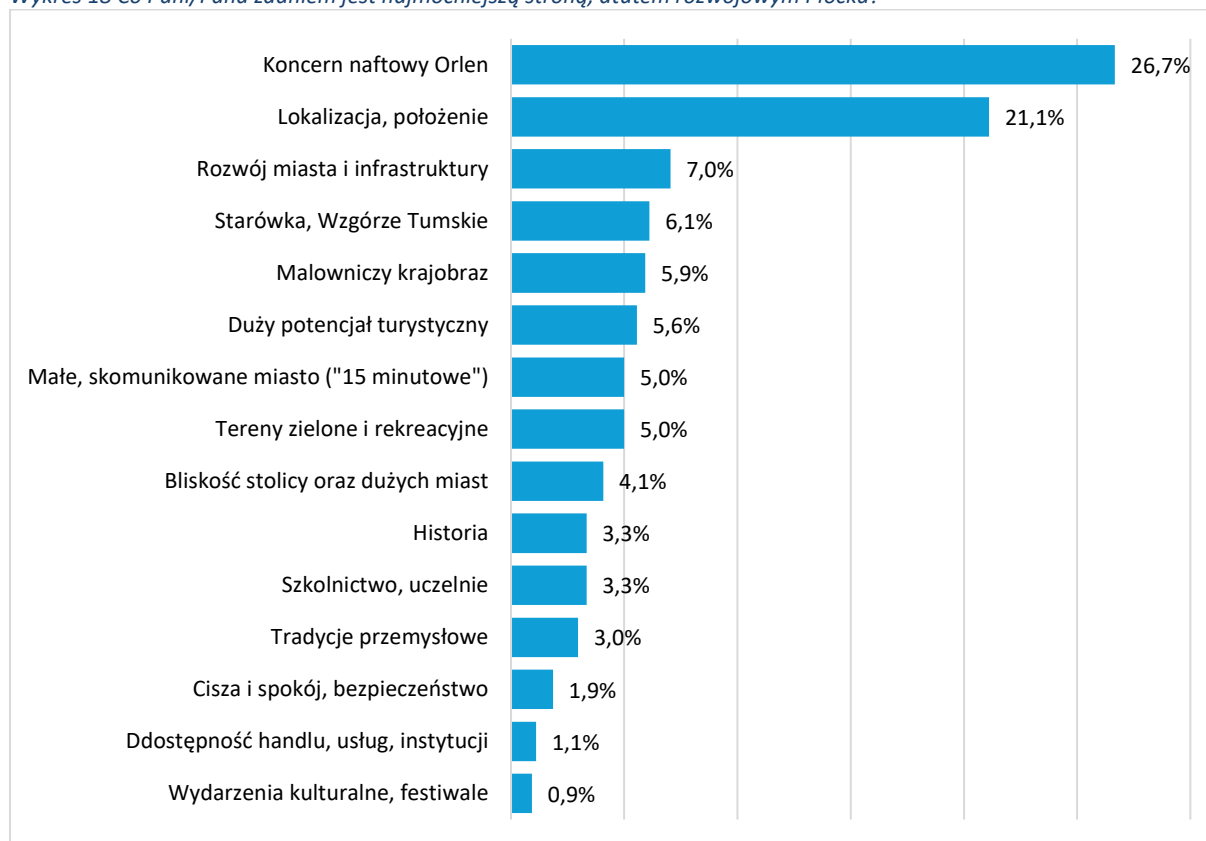
- „W centrum miasta istnieją ogromne zaniedbane puste tereny, jak również zniszczone i opuszczone budynki, które oszpecają miasto, a jednocześnie stanowią świetną lokalizację pod nowe inwestycje.”
- „Zbyt intensywna zabudowa, klaustrofobiczna, nieprzyjazna mieszkańcom.”
- „Zbyt duże zagęszczenie zabudowy mieszkaniowej, często bez wystarczającej ilości miejsc parkingowych, tworzenie z osiedli typowych sypialni bez infrastruktury społecznej i handlowej.”
- „Więcej bloków mieszkalnych wraz z garażami podziemnymi i dużą ilością terenów zielonych (...).”
- „Rozwój nabrzeża, więcej gastronomii, żeglowność bardziej udostępniona, czarterownie jachtów, pogłębienie Wisły, poprawa jakości jedzenia w lokalach gastronomicznych, większa dostępność dla osób niepełnosprawnych (podjazdy, poręcze) i zdecydowanie więcej miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych przy Urzędzie Miasta. Jest jedno miejsce, zawsze zajęte. To skandal.”
- „Koniecznym w ożywieniu tego martwego miasta jest stworzenie przestrzeni dla młodych ludzi, którzy obecnie zmuszeni są stąd uciekać. Kabaretów, potańcówek dla emerytów, czy eventów dla dzieci jest odpowiednia ilość - natomiast brakuje miejsc spotkań dla młodzieży/młodych dorosłych.”

- „Miasto powinno postawić na rozwój młodych. Młodzi nie siedzą tylko w jednym mieście. Lubią podróżować, zwiedzać, zapraszać innych do swojego miasta. Ale jeżeli do Lotniska Chopina mamy ponad 2 godziny drogi i to tylko samochodem bo busy czy kolej tam nie dociera bezpośrednio to nie jest komfortowe.”
- „Betonoza, tak można nazwać politykę miasta, deweloperzy robią co chcą zabudowują każdy m terenów zielonych i a miasto nie wymaga od nich terenów zielonych (...).”
- „Wszędzie beton i bloki, brak nadzoru nad tym jak się buduje (...).”
- „Brak miejsc na parkingach przy blokach mieszkalnych. Coraz droższe opłaty za prąd i brak zainteresowania geotermią.”
- „(...) Kwestią, która miałaby ogromny wpływ na rozwój miasta jest porzucony z niewiadomych przyczyn plan utworzenia "Vistula River Park - Parku Rzeki Wisły" - świetnie opracowanej, kompleksowej wizji rozwoju regionu, o której władze zapomnieli (...).”
- „Jak pozbędziemy się wykluczenia komunikacyjnego, to Płock przestanie się wyludniać.”
- „Zieleń, zieleń, zieleń gdzie się da, parkingi podziemne pod blokami obowiązkowe, budowa nowych budynków najlepiej w miejscach już zurbanizowanych.”
- „Pierwszym priorytetem miasta powinna być jak najszybsza walka z wykluczeniem komunikacyjnym oraz poprawa jakości leczenia w szpitalu wojewódzkim.”

Wśród osób, które odpowiedziały na pytanie dotyczące wskazania mocnych stron Płocka, najwięcej zwróciło uwagę na obecność koncernu Orlen (26,7%) oraz na lokalizację miasta (21,1%). Oznacza to, że ankietowani upatrują atut rozwojowy przede wszystkim w sferze gospodarczej miasta. Położenie miasta jest korzystne, ponieważ leży ono w centrum kraju, w stosunkowo bliskiej odległości od kilku stolic województw: Warszawy, Łodzi, Torunia i Bydgoszczy.

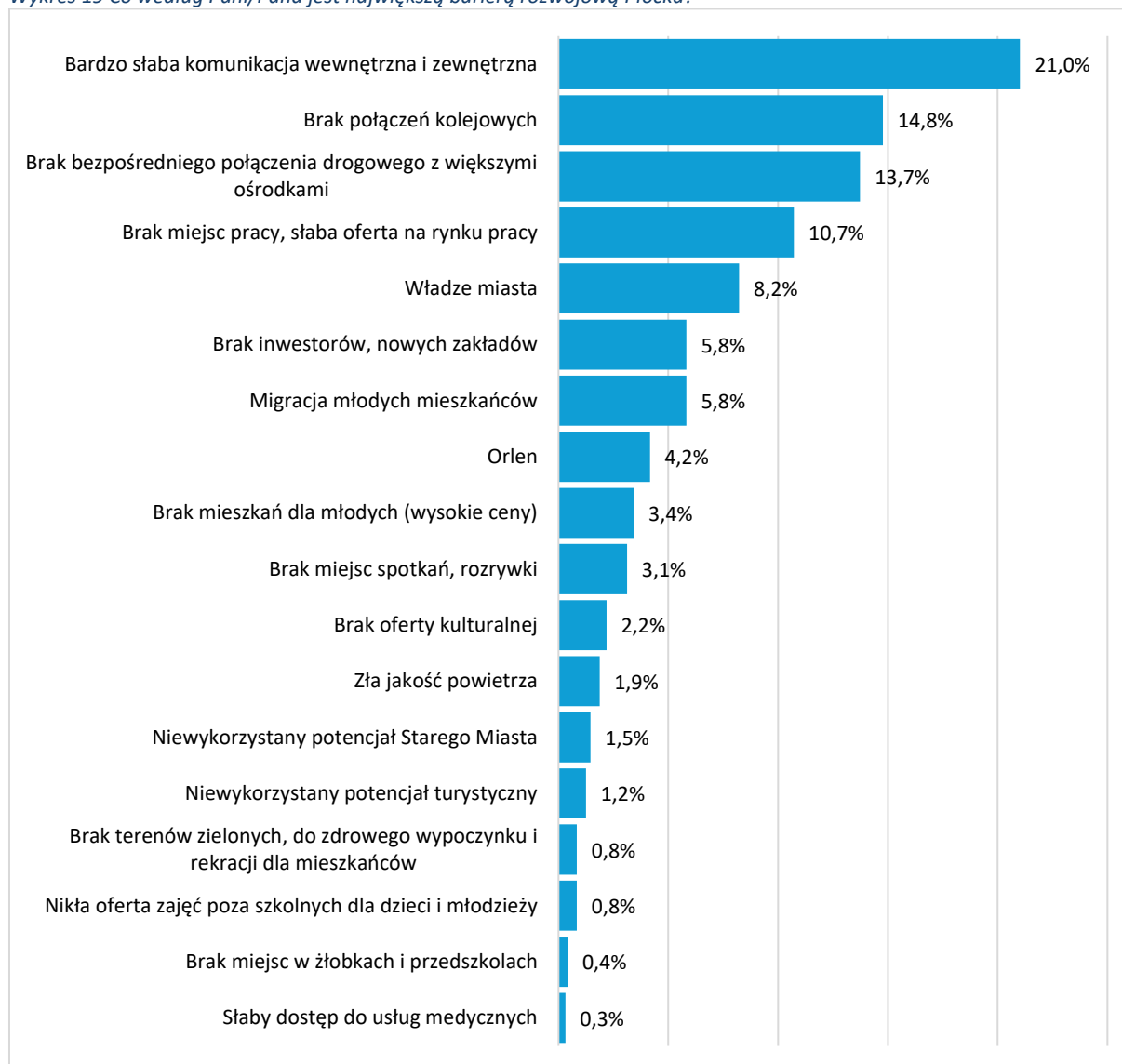
Wykres 18 Co Pani/Pana zdaniem jest najmocniejszą stroną, atutem rozwojowym Płocka?

Źródło: n=540.

Atut rozwojowy miasta w postaci jego lokalizacji nie może być w pełni wykorzystany z uwagi na niedostateczne skomunikowanie wewnętrzne i zewnętrzne miasta, na co wskazało 21,0% ankietowanych. Jako drugą istotną barierę rozwojową wskazano brak połączeń kolejowych (14,8%) oraz brak bezpośredniego połączenia drogowego z dużymi ośrodkami (13,7%). Odpowiedzi wskazują, że sfera komunikacyjna miasta jest niewystarczająca i wymaga pilnej interwencji.

Wykres 19 Co według Pani/Pana jest największą barierą rozwojową Płocka?

Źródło: n=961.

8. Wnioski z diagnozy

W niniejszym rozdziale w sposób syntetyczny przedstawiono najważniejsze wnioski wynikające z przeprowadzonej diagnozy. Wnioski zostały podzielone na trzy sfery: społeczną, gospodarczą i przestrzenną.

Sfera społeczna

Niekorzystne trendy demograficzne

W latach 2014-2023 liczba mieszkańców Płocka zmalała o 9,0%, na co wpływ ma utrzymujące się od lat ujemne saldo migracji i przyrost naturalny. Niska dzietność jest trendem ogólnopolskim, wynikającym ze zmian społecznych – Płock nie jest tu wyjątkiem, jednakże na ujemne saldo migracji wpływ ma przede wszystkim niewystarczająca atrakcyjność miasta dla osób dotychczas zamieszkujących miasto, jak i dla potencjalnie nowych mieszkańców. Prognozy demograficzne dla miasta do 2030 r. oraz do 2050 r. wskazują, że procesy związane ze spadkiem liczby mieszkańców będą się utrzymywać. Warto odnotować fakt, że wskaźniki demograficzne dla województwa mazowieckiego i kraju były z reguły korzystniejsze niż dla Miasta Płocka, co wskazuje na trudną sytuację demograficzną miasta. Jednym ze sposobów mitygacji tych zjawisk jest zwiększenie atrakcyjności osiedlania w Płocku, w tym związana z osobami które są repatriantami lub będą chciały pracować w lokalnej gospodarce.

Starzenie się lokalnej społeczności

Wraz z niekorzystnymi trendami demograficznymi zauważa się zmianę struktury demograficznej miasta. W Płocku z roku na rok ubywa mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, natomiast zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Brak zastępowalności pokoleń oraz coraz mniejsza liczba osób w wieku produkcyjnym wpływa na ograniczenie potencjalnych zasobów kadr na rynku pracy, wzrost zapotrzebowania na usługi medyczne i opiekuńcze, a także na konieczność aktywizacji seniorów w środowisku lokalnym.

Migracje młodych

Jak wynika z przeprowadzonych w ramach diagnozy badań ankietowych i jakościowych, Płock nie jest miastem atrakcyjnym dla osób młodych, kończących szkoły ponadpodstawowe. Osoby planujące studiować wybierają przede wszystkim duże miasta takie jak m.in. Warszawa, Poznań, Gdańsk, ponieważ oferują wyższy poziom nauczania akademickiego oraz duży wybór kierunków studiów. Niedostateczna atrakcyjność lokalnych uczelni oraz brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodych dorosłych wpływa na fakt, że chętniej wybierają studiowanie w dużych miastach. Inne ośrodki miejskie

przyciągają młode osoby także z powodu atrakcyjniejszego rynku pracy, na którym osoby bez doświadczenia mają szansę znaleźć pracę, a wybór potencjalnych miejsc pracy jest większy.

Zmiana potrzeb w zakresie pomocy społecznej

W ostatnich latach liczba osób objętych pomocą społeczną znacząco zmalała, co jest zjawiskiem korzystnym. Potrzeby osób wymagających pomocy uległy natomiast zmianie - ze względu na coraz wyższą liczbę seniorów wzrasta zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i specjalistyczne, zwłaszcza na te świadczone w miejscu zamieszkania. Starzejąca się społeczność jest dużym wyzwaniem dla miejskiego systemu pomocy społecznej. Jak wynika z diagnozy, liczba seniorów wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu wzrasta, przez co konieczne będzie rozwijanie różnych form opieki nad seniorami takich jak całodobowe domy pomocy społecznej, domy dziennego pobytu, mieszkania chronione, usługi opiekuńcze i specjalistyczne, a także usługi medyczne skierowane do seniorów. Ponadto ważną rolę spełniać będą podmioty trzeciego sektora, a także wolontariusze – część seniorów nie wymaga specjalnej opieki, lecz towarzystwa i pomocy w niektórych czynnościach.

Konieczność rozwoju usług opieki zdrowotnej

Na terenie Płocka funkcjonują dwa szpitale oraz szereg pomniejszych placówek, jednakże dostępność i jakość usług medycznych jest oceniana negatywnie przez ankietowanych mieszkańców. Problemem są długie kolejki do lekarzy rodzinnych i specjalistów, przez co wiele mieszkańców szuka pomocy w innych ośrodkach, m.in. w Warszawie. Długi czas oczekiwania na wizytę lekarską wynika przede wszystkim z niewystarczającej liczby lekarzy w stosunku do liczby osób wymagających pomocy – z usług medycznych na terenie Płocka korzystają także mieszkańcy okolicznych gmin, w których także brakuje lekarzy. Część osób decyduje się na wizyty prywatne, jednakże jak wskazują respondenci ceny prywatnych usług medycznych w Płocku bywają wyższe niż w Warszawie. Niedostateczna dostępność usług medycznych odbija się na zdrowiu przede wszystkim seniorów i osób mniej zamożnych, które nie mogą sobie pozwolić na prywatną wizytę lekarską. Część mieszkańców dojeżdża na wizyty do innych miast – jest to jednakże problematyczne, gdyż transport publiczny pomiędzy Płockiem a innymi miastami jest niewystarczająco rozwinięty. Z uwagi na coraz większą liczbę seniorów zwiększa się także zapotrzebowanie na usługi lekarzy geriatrów.

Potrzeba rozwoju oferty edukacyjnej

Na terenie Płocka funkcjonuje kilkadziesiąt placówek oświatowych, w tym przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły branżowe, technika i licea. Dostępność miejsc w przedszkolach jest oceniana przez większość ankietowanych mieszkańców jako dobra, jednakże wymaga dalszego rozwoju z uwagi na fakt, że do przedszkoli na terenie miasta uczęszczają także dzieci z okolicznych gmin. Lokalne szkoły ponadpodstawowe wyróżniają się dość dobrą jakością nauczania, jednakże istnieje potrzeba lepszego dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Szkoły współpracują z lokalnymi

przedsiębiorstwami tworząc klasy patronackie i umożliwiając odbycie praktyk i staży u potencjalnych pracodawców, jednakże współpraca ta nie jest wystarczająca. Ponadto występuje problem z poradnictwem zawodowym w szkołach, przez co wiele uczniów jest niezadowolonych z wyboru swojej ścieżki zawodowej. Z uwagi na specyfikę Płocka, na terenie miasta brakuje pracowników w zawodach związanych m.in. z przemysłem ciężkim, natomiast istnieje nadwyżka pracowników w zawodach humanistycznych.

Rozwój ośrodka akademickiego

W Płocku działają trzy szkoły wyższe, z czego dwie publiczne: Akademia Mazowiecka w Płocku oraz Politechnika Warszawska Filia w Płocku. W 2023 r. w Akademii Mazowieckiej w Płocku otwarto kierunek lekarski, który cieszy się dużym zainteresowaniem, a w 2024 r. uruchomiono także kierunek prawo, który także był chętnie wybierany. Od lat uczelnia kształci także na kierunkach takich jak pielęgniarstwo i położnictwo. Rozwój oferty szkół wyższych na kierunkach medycznych jest szczególnie ważny, zważywszy na niedostatecznie rozwiniętą ofertę usług medycznych i brak wystarczającej liczby kadry medycznej. Warto zaznaczyć, że Akademia Mazowiecka nie posiada oferty studiów zaocznych. Politechnika Warszawska Filia w Płocku kształci natomiast na kierunkach inżynierskich, związanych m.in. z przemysłem petrochemicznym. Należy zauważyć, że oferta szkół ponadpodstawowych często nie pokrywa się z ofertą szkół wyższych, przez co osoby chcące podjąć studia wyjeżdżają do innych miast, gdzie mają możliwość kontynuacji kształcenia na danym kierunku.

Bogate dziedzictwo historyczno-kulturowe

Płock jest miastem o długiej historii sięgającej XI w. oraz pierwszą stolicą Mazowsza. Od czasów średniowiecza Płock był ważnym centrum handlowym oraz kulturalno-naukowym. Na terenie miasta zachowało się wiele zabytków, w tym m.in. kolegiata św. Michała Archanioła, która od czasów średniowiecza spełniała rolę placówki oświatowej (obecnie siedziba Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Stanisława Małachowskiego), czy Bazylika Katedralna Wniebowzięcia NMP będąca jedną z kilku najstarszych katedr w całym kraju. W mieście funkcjonuje kilka instytucji kultury, które posiadają dobrze rozwiniętą ofertę kulturalno-rozrywkową. Warto także wspomnieć o unikatowych na skalę światową zbiorach sztuki art brut (tworzonej przez grupy marginalizowane) zawierającej ponad 2 tys. rysunków, rzeźb i obrazów. Mimo to w obszarze kultury występują deficyty, związane z niewystarczającą ofertą skierowaną do młodzieży i osób pracujących, co sugeruje konieczność dalszego rozwoju placówek kulturalnych i ich oferty.

Rozwój polityki senioralnej

Na terenie Płocka funkcjonują m.in. dwa Uniwersytety Trzeciego Wieku, Centrum Aktywności Seniora, Klub Aktywnego Seniora, a także Płocka Rada Seniora będąca organem doradczym dla Prezydenta Miasta. Instytucje kulturalne i podmioty trzeciego sektora organizują wiele zajęć aktywizujących, warsztatów i wydarzeń adresowanych do osób w wieku poprodukcyjnym. W ostatnich latach

aktywność płockich seniorów wzrasta, co jest ważne z punktu widzenia rozwoju miasta. Miasto Płock prowadzi aktywną politykę senioralną, czego potwierdzeniem są zapisy projektowanego dokumentu pn. *Polityka Senioralna Miasta Płocka do 2026 roku*, w którym zawarto szereg celów i kierunków działań, jakie powinny być realizowane w kolejnych latach. Z uwagi na fakt, że liczba seniorów na terenie miasta rośnie istotny jest dalszy rozwój usług dla tej grupy.

Sfera gospodarcza

Ważny ośrodek gospodarczy

Płock jest jednym z trzech największych miast województwa mazowieckiego, głównym miejscem pracy dla mieszkańców z okolicznych gmin. Miasto jest szczególnie związane z przemysłem petrochemicznym ze względu na istnienie największej rafinerii ropy naftowej w kraju należącej do koncernu Orlen S.A. Ponadto na terenie miasta działają firmy związane z przemysłem ciężkim, głównie obróbką metali, a także z produkcją i usługami inżynierskimi. W ramach wspólnego projektu Miasta Płocka i Orlen S.A. powstał Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny (PPP-T), będący strefą inwestycyjną, w której działa wiele firm z m.in. branży chemicznej, metalurgicznej, budowlanej. Celem PPP-T jest tworzenie warunków do rozwoju innowacji, wdrażania projektów badawczo-rozwojowych, a przez to zwiększania liczby atrakcyjnych miejsc pracy. Ponadto w mieście funkcjonuje Laboratorium Centralne, będące największą tego typu placówką w Polsce, a także Centrum Badawczo-Rozwojowe wspierające badania nad rozwojem rozwiązań dedykowanych dla przemysłu petrochemicznego. W mieście działa także podstrefa Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oferująca ulgi podatkowe dla inwestorów.

Monokultura gospodarcza

Lokalna gospodarka jest silnie związana z koncernem naftowym Orlen. Z jednej strony obecność tak dużego zakładu jest atutem rozwojowym miasta, z drugiej może stanowić zagrożenie w postaci uzależnienia od jednej gałęzi gospodarki. Orlen S.A. jest nie tylko głównym pracodawcą, kształtującym wizerunek miasta, lecz także wpływa na rozwój Płocka poprzez prowadzenie różnego rodzaju działań ukierunkowanych na poprawę jakości środowiska i wsparcie inicjatyw społecznych. W celu zminimalizowania ryzyka związanego z nadmiernym uzależnieniem miasta od jednego pracodawcy i gałęzi gospodarki konieczne jest rozwijanie innych branż, niekoniecznie związanych z przemysłem petrochemicznym. Większa dywersyfikacja lokalnej gospodarki wpłynie korzystnie na rynek pracy, ponieważ nie każdy mieszkaniec chce wiązać swoją ścieżkę zawodową z przemysłem ciężkim.

Niewystarczająca atrakcyjność lokalnego rynku pracy

Mieszkańcy wskazują na problem ze znalezieniem pracy, szczególnie tej satysfakcjonującej – dotyczy to przede wszystkim osób chcących podjąć pracę w branży innej niż przemysł ciężki. Z uwagi na dominację przemysłu ciężkiego problem ze znalezieniem pracy mają głównie kobiety, co potwierdza wyższa liczba notowanych bezrobotnych kobiet niż mężczyzn w Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku. Warto także podkreślić fakt, że wskaźniki dotyczące bezrobocia były nieco wyższe w przypadku Płocka w porównaniu do województwa i kraju. Jak wynika z badań ankietowych, większość lokalnych

pracodawców oferuje tzw. najniższą krajową, przez co przeciętne zarobki nie są atrakcyjne dla potencjalnych pracowników. Brak ciekawych ofert pracy i perspektyw rozwoju zawodowego jest jedną z przyczyn migracji młodych osób, które szansę na znalezienie pracy i rozwój kariery upatrują w większych miastach takich jak np. Warszawa. Z drugiej strony część pracodawców ma problem ze znalezieniem pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, co jest jednym ze skutków niedostatecznej współpracy jednostek edukacyjnych i lokalnych przedsiębiorców.

Sfera przestrzenna

Lokalizacja miasta

Płock jest położony w centralnej części kraju, pomiędzy dużymi ośrodkami miejskimi takimi jak: Warszawa, Łódź, Bydgoszcz i Toruń, oddalonymi od Płocka o około 100-150 km. Z uwagi na podobną odległość od głównych ośrodków miejskich, Płock jest atrakcyjnym miejscem do lokalizacji różnego typu inwestycji – dogodne położenie jest istotnym atutem rozwojowym, szczególnie w kontekście gospodarczym. Pod względem przyrodniczym Płock położony jest w obrębie różnych form ochrony przyrody, w tym m.in. w obrębie otuliny Gostyńsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Miasto jest zatem atrakcyjne także pod względem turystycznym.

Niedostateczna oferta transportu zbiorowego

Przez miasto przebiegają dwie drogi krajowe oraz pięć dróg wojewódzkich, natomiast w bliskiej odległości od granic miasta znajduje się wjazd na autostradę A1 oraz planowany przebieg drogi ekspresowej S10. Dostępność drogowa miasta jest zatem dobra, jednakże problemem jest niewystarczająca oferta transportu publicznego, na co uwagę zwracają mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym. Nieatrakcyjna oferta przewozowa dotyczy przede wszystkim skomunikowania Płocka z innymi gminami i ośrodkami miejskimi, ponieważ komunikacja miejska jest generalnie dobrze oceniana. Problem występuje w przypadku połączeń autobusowych łączących Płock z innymi miastami. W przypadku połączeń z Warszawą liczba przewoźników jest ograniczona do kilku przewoźników prywatnych, natomiast w przypadku miast takich jak m.in. Łódź i Toruń brakuje bezpośrednich połączeń autobusowych, a istniejąca oferta jest mało atrakcyjna. Podobnie oceniana jest oferta przewoźników do mniejszych miast takich jak np. Włocławek, Płońsk, Gąbin. Brak odpowiedniego skomunikowania Płocka z innymi miejscowościami negatywnie wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy miasta. Jest to szczególnie istotne w przypadku przepływów pracowniczych, ponieważ niedostateczne skomunikowanie miasta ogranicza liczbę potencjalnych pracowników, co hamuje rozwój gospodarczy miasta. Ponadto jest to istotne z punktu widzenia rozwoju ośrodka akademickiego w Płocku – aby przyciągnąć potencjalnych studentów z okolicznych miejscowości konieczny jest rozwój oferty przewozów regionalnych.

Brak bezpośrednich połączeń kolejowych z Warszawą

Płock należy do jednych z najgorzej skomunikowanych miast na prawach powiatu, na co wpływ ma przede wszystkim brak bezpośredniego połączenia transportem kolejowym ze stolicą województwa. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura kolejowa jest jedną z kluczowych barier rozwojowych miasta. Należy podkreślić, że przyczyną niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury kolejowej są przede wszystkim wieloletnie zaniedbania władz centralnych, które nie zauważały konieczności rozwoju sieci kolejowej w tej części regionu województwa mazowieckiego. Brak

bezpośrednich połączeń kolejowych dotyczy także skomunikowania Płocka z miastami takimi jak m.in. Włocławek, Toruń, Bydgoszcz, Łódź. Z powodu przesiadek czas przejazdu na tych liniach jest wydłużony, co jest znacznym ograniczeniem dla mieszkańców Płocka i regionu.

Niska jakość powietrza

Z danych pomiarowych zawartych w diagnozie wynika, że jakość powietrza na terenie miasta uległa poprawie w okresie 2019-2023. W przypadku średniorocznego stężenia pyłów PM_{2,5} i PM₁₀ nie odnotowano w tym czasie przekroczeń polskich norm jakości powietrza, natomiast stężenie benzopirenu zawartego w pyłe PM₁₀ było co roku przekraczane. Biorąc pod uwagę najnowsze normy jakości powietrza rekomendowane przez WHO były one wielokrotnie przekraczane w analizowanym okresie. Na niską jakość powietrza wskazują także mieszkańcy, którzy zauważają problem z tzw. niską emisją pochodzącą przede wszystkim z budynków mieszkalnych. Na stan powietrza wpływa także emisja z zakładów przemysłowych, jednakże należy podkreślić, że zdecydowana większość zanieczyszczeń z sektora przemysłowego jest neutralizowana przez specjalne filtry i urządzenia do redukcji zanieczyszczeń. Warto zauważyć, że występowanie tzw. smogu negatywnie wpływa na stan zdrowia mieszkańców miasta, co powoduje konieczność ponoszenia większych nakładów finansowych na ochronę zdrowia. Istnieje zatem konieczność prowadzenia działań poprawiających jakość powietrza w mieście poprzez m.in. wymianę nieefektywnych źródeł ogrzewania budynków mieszkalnych, czy zwiększenia liczby kontroli palenisk domowych.

Potrzeba rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury

Płock jest zagrożony wystąpieniem powodzi z uwagi na obecność rzeki Wisły. Ponadto ze względu na postępujące zmiany klimatyczne prognozowane jest zwiększone występowanie tzw. deszczy nawalnych, które są szczególnie niebezpieczne na obszarach, na których zasklepienie gruntów jest wysokie. Z tego powodu istnieje konieczność rozwoju infrastruktury kanalizacji deszczowej i systemów retencjonowania wody w celu ograniczenia negatywnych skutków zmian klimatu. Jak wynika z diagnozy, na terenie miasta prognozuje się także wzrost częstotliwości fal upałów, co generuje zjawisko tzw. miejskiej wyspy ciepła. W celu ograniczenia negatywnych skutków upałów istotny jest rozwój obszarów zielonych na terenie miasta, szczególnie w mocno zurbanizowanym centrum. Warto podkreślić, że na niedostateczną ilość zieleni w mieście wskazują także ankietowani mieszkańcy.

Rozwój infrastruktury rowerowej

Ważną częścią infrastruktury komunikacyjnej jest sieć dróg rowerowych – w ostatnich latach ich długość wzrosła do poziomu 75,3 km, co świadczy o rozwoju infrastruktury rowerowej. Dostępność tras rowerowych jest generalnie dobrze oceniana przez ankietowanych mieszkańców. Warto wspomnieć, że w 2024 r. Miasto Płock zwyciężyło w XIII edycji konkursu „Gmina Przyjazna Rowerzystom” w kategorii miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Wyróżnienie to wskazuje na rozwój sieci dróg rowerowych, promocję aktywnego spędzania czasu na rowerze oraz organizację stosunkowo dużej liczby imprez rowerowych. Ponadto od 2018 r. na terenie miasta działa system Płockiego Roweru

Miejskiego. Transport rowerowy jest zeroemisyjny i przyjazny dla środowiska, dlatego ważne jest dalsze rozwijanie infrastruktury rowerowej, co pozwoli na m.in. ograniczenie wykorzystywania samochodów na terenie miasta, a tym samym na wzrost przepustowości głównych dróg. Należy zaznaczyć, że w niektórych miejscach miasta sieć dróg rowerowych wymaga uzupełnień w celu zapewnienia ciągłości sieci i zwiększenia bezpieczeństwa rowerzystów.

Niewystarczająca oferta mieszkaniowa

Z diagnozy wynika, że liczba nowo powstających mieszkań w porównaniu do liczby mieszkańców była stosunkowo niska w ostatnich latach biorąc pod uwagę wskaźniki dla województwa i kraju. Jednym z problemów Płocka jest niska dostępność mieszkań dla osób młodych oraz gorzej zarabiających, co jest sytuacją spotykaną także w innych miastach w kraju. Od 2016 r. Miasto Płock realizuje program „Mieszkania na start”, którego zdaniem jest wsparcie młodych ludzi do osiedlania się na terenie miasta. Osoby te muszą spełniać odpowiednie kryteria dochodowe, ponadto mieszkania przyznawane są na okres maksymalnie 10 lat. Program ten cieszy się sporym powodzeniem, jednakże nie zaspokaja w pełni potrzeb mieszkańców. Ponadto na terenie miasta funkcjonuje TBS, którego celem jest wynajem mieszkań po cenie niższej od rynkowej. Biorąc pod uwagę zwiększające się ceny wynajmu bądź kupna mieszkania zapotrzebowanie na mieszkania społeczne czynszowe oraz komunalne może wzrosnąć. Należy podkreślić, że budynki, w których znajdują się mieszkania komunalne należące do Miasta Płock wymagają przeprowadzenia często gruntownych remontów – według danych na koniec 2023 r. tylko 14,6% budynków było w dobrym stanie technicznym. Rozwój różnego rodzaju oferty mieszkaniowej, także ten skierowanej do osób mniej zamożnych, jest ważnym elementem zwiększania atrakcyjności osiedleńczej miasta. Atrakcyjna i przystępna cenowo oferta mieszkaniowa może stać się jednym z czynników zachęcających młodzież do pozostania na terenie miasta.

Potencjał do rozwoju odnawialnych źródeł energii

Obszar Miasta Płock charakteryzuje się dobrymi warunkami do rozwoju odnawialnych źródeł energii głównie takich jak elektrownie solarne i wiatrowe. Miasto leży w strefie bardzo korzystnej do rozwoju energetyki wiatrowej, jednakże biorąc pod uwagę m.in. zapisy obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Płocka*, na terenie miasta możliwe jest jedynie wykorzystanie mikrowiatraków. Warto także podkreślić potencjał rozwoju geotermii, ponieważ miasto leży w regionie zaliczanym do obszarów o dobrych warunkach geotermalnych. W celu potwierdzenia potencjału geotermalnego w przyszłości konieczne będzie wykonanie niezbędnych badań i odwiertów.